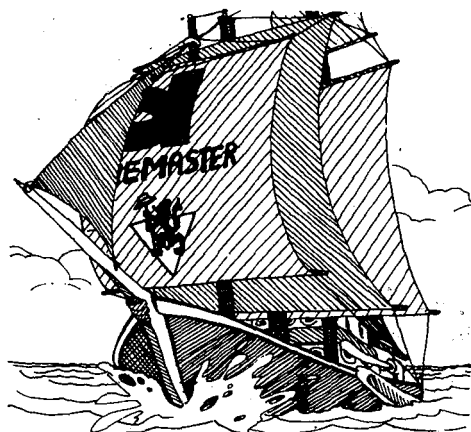

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Algemeen Secretariaat
Jongeren Organisatie Vrijheid & Democratie
N.Z. Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
020-242000

d

DRIEMASTER

Orgaan van de Onafhankelijke Liberale
Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie
(J.O.V.D.)

Onderwijs en arbeid

DRIEMASTER

Orgaan van de onafhankelijke liberale
Jongeren Organisatie Vrijheid en, Democratie 'J.O.V.D.

Redactieadres "Stikkerhuis"
Nieuwe Zijds Voorburgwal
288
1012 RT Amsterdam
tel. 020 - 242000

Drukwerk Drukkerij J. van Meurs
Burg. de Zeeuwstraat 2
2985 AP Ridderkerk

Advertenties Bureau van Vliet B.V.
Burg. van Fenemapplein 19
Postbus 20
2042 TG Zandvoort

Abonnementprijs f 25.-- per jaar

Copydatum Copy voor het volgende
nummer dient op het
redactieadres binnen te
zijn voor

Hoofdbestuur

Voorzitter Frank de Grave
Verlengde Nieuwstraat 13A
9724 HA Groningen
tel. 050 - 121462

Vice-voorzitter Rino Schreuder
politiek Kasteel Nijenrode
3621 BG Breukelen
tel. 03462 - 1944

Vice-voorzitter Robert de Haze Winkelman
organisatie Laan van Poot 214
2566 EJ Den Haag
tel. 070 - 655174

Algemeen Norbert Klein
Secretaris St. Stefanusstraat 58
6512 HW Nijmegen
tel. 080 - 236722

Penningmeester Jan den Dekker
M.H. Trompstraat 1
3572 XS Utrecht
tel. 030 - 715313

Internationaal Sipke Swierstra
Secretaris Stationsstraat 7A
9711 AR Groningen
tel. 050 - 127630

Tweede Robin Linschoten
Secretaris Churchillaan 133
1078 DM Amsterdam
tel. 020 - 723613

INHOUD

1. Redactioneel en Van de voorzitter
2. Studentenpolitiek in beroering
3. Problemen binnen het onderwijs: gemaakt of werkelijk?
7. Lustrumcongres JOWD
"De toekomst van onze parlementaire democratie"
8. Nieuws van de Basis
10. De afdeling Dordrecht
11. Lustrum Rijnmond: Themadag Consumenten-beleid
12. Van den Doel: "Band tussen beslissen en betalen herstellen"
15. Arbeidstijdverkorting op afbetaling
- 3 omslag. Het Europees Verdrag tot bestrijding van terrorisme

Hoofredacteur Gijs de Vries
Pieterskerk-choorsteeg 32A
2311 TR Leiden
tel. 071 - 130602

Redacteuren Ardwin Lantain
Middelweg 105
1911 EC Uitgeest
tel. 02513 - 13573

Gerard Derriks
van Bijkershoeklaan 351
3527 XJ Utrecht
tel. 030 - 936035

Roel Schrotenboer
Schiphorsterweg 13
7957 NT de Wijk
tel. 05224 - 1354

Frank van der Vorm
Gevaertsweg 19
3311 DA Dordrecht
tel. 078 - 40218

Bart Lijdsman
Magelhaesstraat 1
5223 RC 's-Hertogenbosch
tel. 073 - 217271

HB-auditor Jan den Dekker
M.H. Trompstraat 1
3572 XS Utrecht
tel. 030 - 715313

Redactioneel

"Arbeid en onderwijs" is het thema van dit eerste nummer van de dertigste Driemaster-jaargang. De J.O.V.D. wordt wel eens verweten - niet steeds ten onrechte - zich weinig druk te maken om specifieke jongerenzaken. Dat onderwijsbeleid en werkgelegenheidspolitiek bij uitstek zaken zijn waarmee jongerenbelangen gemoeid zijn, behoeft geen betoog. Daarom in dit nummer veel aandacht voor deze onderwerpen.

Veel meer dan het *veroveren* staat thans het *behouden* van (democratische) rechten centraal in de universitaire politiek. Een vleugje tijdgeest? De vloedgolf van '68 mag al lang zijn weggeëbd, het universitaire gebeuren zorgt zo nu en dan nog voor fikse beroering. Het was niet alleen nostalgie die Amsterdamse studenten ertoe bracht eind vorig jaar opnieuw het Maagdenhuis te bezetten.

De universitaire politiek zal dit jaar ongetwijfeld opnieuw de nodige pennen in beweging brengen. Daartoe behoort die van Robin Linschoten, JOVD-Hoofdbestuurslid en lid van de universiteitsraad van de Amsterdamse VU.

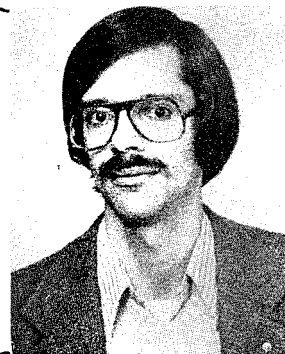
Een ander praktijkgeluid komt van de redacteur Gerard Derriks, secretaris van de Vereniging van Geschiedenisleraren in Nederland (VG¹), die een reeks gangbare (voor)oordelen m.b.t. onderwijs en werkgelegenheid onder de loep neemt. Een artikel waarin heilige huisjes worden ontzien.

Prof.dr.E. van den Doel staat bekend om zijn onorthodoxe ideeën over economische politiek. De redactie had een gesprek met hem, waarin zijn ideeën over o.a. marktmechanisme en economische dwang de revue passeren. Van den Doel's vakgenoot Ardwin Lantain analyseert aansluitend het recente Teldersstichtingrapport "Arbeidstijdverkortung op Afbetaling".

Volop aandacht besteedt deze Driemaster aan aan drietal op handen zijnde lustra: die van de afdeling Zaanstreek, van de afdeling Rijnmond, en vanzelfsprekend van de landelijke J.O.V.D. Verder de vaste rubrieken Van de Voorzitter, Nieuws van de Basis. Ook een artikel op het gebied van de buitenlandse politiek ontbreekt niet; het liberale Eerste Kamerlid mr. J.R. Voûte schrijft over het Europees Verdrag ter bestrijding van het terrorisme. Voûte vindt dat ons land dit verdrag niet zonder voorbehoud moet ratificeren. Mr. L.J. Brinkhorst kwam door tijdgebrek niet aan het schrijven van een artikel over dit onderwerp toe.

Dit nummer bevat weinig "makkelijke kost". De hier besproken onderwerpen en problemen lenen zich daar - helaas - niet voor. Wel bevat deze Driemaster artikelen waarvan de redactie hoopt dat ze eens in afdelingsverband worden besproken, bv. in een commissie Actuele Politiek. De J.O.V.D. besteedt traditioneel erg veel aandacht aan immateriële zaken. Dit nummer is een poging om de discussie over sociaal-economische onderwerpen te intensiveren.

Van de voorzitter

Allereerst zou ik U allen, lezers van dit blad, mede namens de andere Hoofdbestuursleden een goed 1979 willen toewensen.

Ik hoop, dat vele JOVD'ers bij hun lijstje met goede voornemens de JOVD niet hebben vergeten.

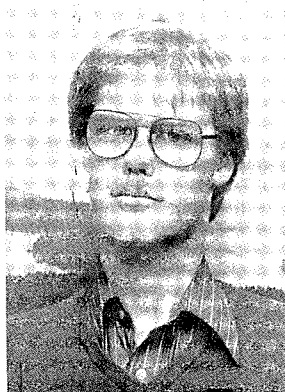
Wat zeker niet op het lijstje van elke rechtgeaarde JOVD'er had mogen ontbreken, is het vaste voornemen naar het komende zesde lustrum van de JOVD, 24 maart te Ede, te gaan. Elders in dit blad vindt U hier uitgebreide informatie over. Ga niet alleen zelf, maar sleur mee wat U mee kunt krijgen: vriendjes, vriendinnen, uw mede-communeleden, grootvaders, oud-tantes, de hockeyclub, nichten en neven, kortom iedereen waarvan U denkt dat ze zullen bijdragen aan de feestvreugde en op wie een snuif Liberalisme een heilzame werking zal hebben. Voor afdelingsbestuursleden en anderen, op wie de alcohol en olieballen niet zodanig prikkelend hebben gewerkt dat vele goede JOVD-voornemens uit hun brein zijn ontsproten volgt hier een rijtje met mogelijkheden: te starten met een afdelingskrantje, het op poten zetten van een actieve bemoeienis met de plaatselijke politiek, het uitvoeren van een plan om het ledenaantal te verdubbelen, een actieplan in verband met de komende directe verkiezing van het Europees Parlement en het ondernemen van stappen om te komen tot een jeugdgemeenteraad of een andere wijze van samenwerking met andere politieke jongerenorganisaties op plaatselijk niveau. Kortom, vrienden, de schouders eronder; op naar de 3.000 leden en een nog actievere JOVD.

Studentenpolitiek in beroering

door

Robin Linschoten

Het leek er begin december op dat de universitaire folklore uit de jaren '60 weer de kop op zou gaan steken.

Wie weet gaan we alles in het nieuwe jaar weer opnieuw meemaken.

Is de Nota Hoger Onderwijs voor Velen geen aanleiding tot ongeregeldeheden, dan zal de evaluatie van de Wet universitaire bestuurs-hervorming dat wel zijn. De universiteitsbestuurders en minister Pais gaan naar alle waarschijnlijkheid een enerverend jaar tegemoet.

Op het moment dat u dit artikel leest, zal de kamer zich al positief hebben uitgesproken over de h.o.v.v.-nota, ondanks een heftig protest vanuit alle geledingen van de universitaire gemeenschap.

In de Nota wordt, met citaten van derden, de patstelling gesignaleerd waarin de herstructurering van het wetenschappelijk onderwijs is terechtgekomen.

Bij de analyse van die situatie brengt de minister de volgende elementen naar voren:

- een aanhoudend sterke groei van het aantal studenten, geconfronteerd met de reële nullijn als het financieel maximaal haalbare;
- een te verwachten toename van het aantal numeri fixi;
- het in de verdrukking komen van het wetenschappelijk onderzoek door een in vele studierichtingen ontoelaatbare hoge inzet van het percentage mankracht voor het onderwijs;
- een onaanvaardbaar hoog uitvalpercentage van gemiddeld 40, volgens de nota waarschijnlijk duidend op het onvoldoende aansluiten van het hoger onderwijs bij de belangstelling, de verwachting en de capaciteiten van de studenten;
- herprogrammeringsvoorstellen, in overgrote meerderheid een cursusduur van vijf jaar behelzend, die -bij aanvaarding- voor tal van jaren het beeld van de opleidingsstructuur van het wetenschappelijk onderwijs zouden verstarren. Volgens de nota zou een van de belangrijkste redenen voor de keuze voor vijf jaar het ontbreken van garanties voor de werkelijke realisering van een post-doctorale fase zijn geweest.

Aan de analyse van de minister ontbreken echter vele essentiële elementen, waarvan ik er een paar wil noemen.

Het verzet tegen een uniforme cursusduur van de door de minister voorgestelde 4 jaar is niet in hoofdzaak toe te schrijven aan het ontbreken van garanties voor de realisering van een tweede, post-doctorale, fase, doch evenzeer, en wellicht in de eerste plaats, gemotiveerd vanuit de veronderstelde onmogelijkheid om met een dergelijke cursusduur aan de (wettelijke) doelstellingen van wetenschappelijk onderwijs te beantwoorden.

Mijns inziens gaat de nota voorbij aan de vele ernstige pogingen van de faculteiten om een kortere cursusduur met behoud van kwaliteit te verwerkelijken. Ook is het maar de vraag of aanvaarding van de herprogrammeringsvoorstellen inderdaad tot verstarren van het wetenschappelijk onderwijs zou leiden.

Een gefaseerde invoering en een niet-vrijblijvende evaluatie zijn reële middelen voor bijsturing. Het als voorlaatste genoemde element in de analyse (hoog uitvalpercentage) is zeer summier behandeld, nog afgezien van het feit dat in het percentage van 40 ook de omzwaaiers zijn begrepen, met gesteld worden dat de suggestie dat de uitval in belangrijke mate te wijten zou zijn aan onvoldoende gedifferentieerde studiemogelijkheden en/of niet voor iedere student relevante pretenties van het wetenschappelijk onderwijs (blz.9) nogal eenzijdig is. Voorbijgegaan wordt aan zaken als de deficiënte vooropleiding, de onzekere materiële positie van veel studenten, de negatieve verwachtingen m.b.t. de arbeidsmarkt voor afgestudeerden, de massaliteit van het wetenschappelijk onderwijs enz. Overigens is het de vraag of de gesignaleerde uitvalpercentages "onaanvaardbaar" hoog zijn. In de nota wordt niet vermeld of deze vergeleken zijn met buitenlandse cijfers.

Aard van het wetenschappelijk onderwijs

De nota gaat in op de doelstellingen van onderwijs en onderzoek.

Opvallend is dat slechts in zeer algemene termen de doelstellingen van het onderwijs worden vermeld (persoonlijke ontplooiing, maatschappelijke en economische weerbaarheid, deelname aan het maatschappelijk leven, tegemoetkomen aan behoeften van de arbeidsmarkt), terwijl de doelstellingen van het wetenschappelijk onderzoek aan de universiteiten en hogescholen veel strikter zijn geformuleerd.

Een van de doelstellingen van het wetenschappelijk onderzoek is het handhaven van de kwaliteit van het onderwijs. Doctoraalopleidingen met een cursusduur van vier jaar zouden het predikaat wetenschappelijk mogen dragen.

De doelstellingen van het wetenschappelijk onderwijs (bedoeld zijn de "vorming tot zelfstandige beoefening der wetenschap" en "de voorbereiding tot het bekleden van maat-

schappelijke betrekkingen, waarvoor een wetenschappelijke opleiding vereist is of dienstig kan zijn") zouden niet de doelstellingen van de studie van iedere student behoeven te zijn.

Ofschoon deze uitspraak op zich zelf juist is, is het de vraag of daarmee een beperking van de universitaire studie tot één voor velen geldend 4-jarig curriculum - dat dan uiteraard kwalitatief anders zou moeten zijn dan het algemeen voorgestane 5-jarigete rechtvaardigen valt.

Twee fasen

Het idee van een twee fasen-structuur is geen nieuwe gedachte, alhoewel hij tot op heden niet in een of andere beleids- of discussienota geëxpliciteerd

Bij deze twee fasen-structuur de volgende kanttekeningen.

Toelating tot de tweede fase geschiedt, afgezien van de eis van het doctoraal examen, op basis van selectie, binnen het kader van een door de minister vast te stellen aantal plaatsen. Hiermee wordt in predoctorale fase een competitie element gebracht.

Dit gevoegd bij de gewekte indruk dat de echte wetenschapsbeoefenaars pas in de tweede fase worden gevormd, versterkt de twijfel aan de intrinsieke waarde van de 4-jarige cursusduur.

De verwachting lijkt nu reeds gewettigd, dat op de naar alle schattingen voorlopig krap blijvende arbeidsmarkt weldra de voorkeur gegeven zou worden aan de - immers reeds voorgeselecteerde abiturienten van de tweede fasen boven die van de eerste.

Er zijn in de discussie nog vele andere argumenten gebruikt, die een rol hebben gespeeld bij de standpuntsbepaling in de Academische Raad. Al deze argumenten hebben echter de minister niet van gedachten doen veranderen.

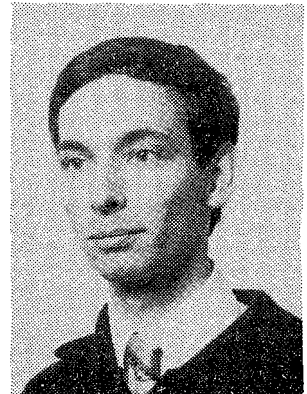
Bij de rapportcijfer beoordeling van de ministers in Elsevier van 15 december '78 werd vermeld dat minister Pais binnen het kabinet als lastpost werd gezien, dat laatste geldt zeker ook voor zijn positie in de academische wereld.

Ook de JOVD heeft zich op haar laatste congres in Maastricht kritisch uitgelaten over de hovv-nota, helaas heeft dit alles tot op heden weinig zoden aan de dijk gezet.

Het was dan ook niet verwonderlijk dat de instellingen voor wetenschappelijk onderwijs door de bezettingsacties van studenten in beroering worden gebracht.

Ik vraag mij echter af wat de toegevoegde waarde is geweest van deze bezettingsacties en ik ben ervan overtuigd, dat vele studenten zich dit ook hebben afgevraagd, het was dus niet zo vreemd dat slechts weinig studenten in de acties hebben geparticipeerd, zich realiserend dat het een onzinnig middel was om het gestelde doel dichterbij te brengen.

Problemen binnen het onderwijs : gemaakt of werkelijk ?

door G. H. Derriks

Recentelijk druppelen er af en toe wat berichten door de pers, waarin in de onderwijssector diverse problemen worden gesignaleerd. Nadere beschouwing leert vaak dat het gaat om problemen, die worden toegespitst op het onderwijs. Hier en daar geeft het enigszins de indruk van het beschikbaar hebben (hopelijk) van een oplossing om er vervolgens een pasklaar probleem bij te zoeken. Soms ook wel redeneert men vanuit een foutief beginpunt.

Arbeidsgelegenheid

Erg duidelijk komt dit tot uiting bij de arbeidsgelegenheid in het onderwijs. Vaststaand gegeven is dat de huidige onderwijssector beslist niet voldoende arbeid biedt, gezien de belangstelling voor deze sector. Overvolle kweekscholen - of p.a. - en stromen SOL- of MO-mensen wijzen in de richting van een groot aanbod van arbeidskrachten; daarbij komen dan nog tal van academici die emplooi hopen te vinden voor de klas. Het wanbeleid in het verleden heeft geresulteerd in vrij grote aantallen onderwijskrachten zonder werk. Voor de komende jaren ziet de situatie er bepaald niet rooskleurig uit; men mag een verdere stijging van de werkloosheid verwachten.

Waar liggen de oorzaken? In de eerste plaats moet gekeken worden naar het teruglopen van de geboorte-aantallen. De basisscholen merken nu al dat het aanbod van leerlingen terugloopt. Hieruit resulteren tal van zeer reële problemen: eventuele samenwerking tussen scholen van diverse signatuur, meerdere klassen van kleine omvang met tesamen één onderwijzer, de dreiging van en in sommige gevallen werkelijke sluiting van scholen. Nog slechts enkele jaren en de middelbare scholen zullen met soortgelijke problemen geconfronteerd worden. De voortschrijdende suburbanisatie voegt er nog een extra dimensie aan toe: enerzijds neemt door de voortgaande trek naar de randgemeenten in veel grotere steden het aanbod van leerlingen af, zodat bestaande scholen sterk moe-

ten gaan inkrimpen, anderzijds ontstaat in de randgemeenten een leerlingenaanbod dat het stichten van scholen op korte termijn absoluut rechtvaardigt maar voorbijgaat aan het feit dat na verloop van een aantal jaren ook in de randgemeenten het probleem van teruglopende leerlingenaantallen gevoeld gaat worden. Resultaat is dan het bestaan van een tweetal noodlijdende scholen. Het teruglopende kindertal is een gegeven waarmee men moet gaan rekenen. Het is evenwel niet het enige probleem.

Tweede oorzaak is het feit dat wij nog immer niet uitgaan van een geschatte behoefte aan onderwijzend personeel, maar in plaats daarvan iedereen de mogelijkheid willen bieden om in deze sector werkzaam te zijn of op zijn minst daartoe opgeleid te worden. De gevolgen daarvan blijken desastreus: de naoorlogse geboortegolf leidde hoe dan ook al tot een verruiming van het leerlingenaanbod, maar tevens moge men bedenken dat, waar een jaar of twintig geleden ongeveer 12% van het aantal kinderen kwam tot middelbaar onderwijs, dit tegenwoordig ligt op 35-40%. Niet alleen kwamen er uit de traditionele groepen getalsmatig meer middelbare scholieren, ook andere groepen werden aangeboord. Gevolg van deze dubbele vergroting bleek een grote toeloop naar die instituten waar men werd opgeleid om onderwijs te gaan geven. Dat is de huidige situatie.

De stellige indruk bestaat dat nu wordt overgegaan tot paniekvoetbal, anders gezegd: men gaat nu zoeken naar mogelijkheden om al deze arbeidskrachten onder te brengen. Maar ook in dit geval ontstaat een tweeledig probleem: niet alleen is het aanbod van arbeidskrachten groter dan het ooit geweest is, maar ook neemt het aantal leerlingen in toenemende mate af.

Voorstellen Pais

In deze toestand komt minister Pais met een eenvoudig rekensysteem, dat getalsmatig een paar duizend banen biedt. Een druppel op een gloeiende plaat, maar kennelijk houdt de minister vast aan het idee dat alle kleine (of: Klein-e) beetjes helpen. Een kwalitatieve invulling blijft nog eventjes achterwege, maar zal ongetwijfeld nader worden uitgewerkt.

Natuurlijk is dit aantal te weinig voor de oppositie. Van Kemenade, Klein en de hunnen komen met alternatieven. En als oud-bewindslieden zijn zij natuurlijk die het weten. In deze alternatieven blijkt er in 1982 (waar ook Pais van uitgaat) plots werk te zijn voor ruim 19.000 onderwijskrachten. Voortreffelijk!, immers: bijna vijf keer zoveel. Noch de bewindslieden noch de oud-bewindslieden komen echter met getallen betreffende de toename onder aspirant-onderwijskrachten. Rekenkundig weinig onderlegd kan schrijver dezes zulks ook niet zomaar uitrekenen. Maar is het irreëel te veronderstellen dat die werkloosheid over de periode '79-'82 aanzienlijk toeneemt? Als we daarvan uitgaan zijn ook de plannen van de oppositie niet veel meer dan een druppel op een gloeiende plaat. Het probleem wordt daarmee beslist niet opgelost... In het Duits heet zoiets naar ik meen "kurieren am Symptom". We mogen dus verwachten dat we in 1982 met dezelfde problematiek zitten, zij

minister dr. A. Pais

het dan wel op wat grotere schaal. (Die schaal houden we even in gedachten; die kan nog belangrijk worden). Als econoom past Pais wel erg zuinig op de winkel: een overschot hier en een tekort daar met in 1982 als boekwinst een netto resultaat van 4000 arbeidsplaatsen. Men zou bijna zeggen: geen econoom maar slechts boekhouder. Ook van Kemenade traft dit verwijt. Hij was alleen wat krenteriger (maar dat typeerde zijn hele beleid als onderwijsminister), door allerlei uurtjes van allerlei mensen af te schrapen en leerlingen die overbleven bij elkaar op te tellen vond hij wat meer arbeidsplaatsen. De kosten daarvan zullen bestreden worden door de in functie komende en zijnde leerkrachten de broekriem wat te laten aanhalen. Een beroep op de solidariteit redt wel weer wat. Al met al blijven wij toch nog steeds zitten met tienduizenden werklozen. Wat doen we daarmee of zouden we met goed zoeken nog een paar overblijvende leerlingen vinden, nog wat beter op de kinderen van buitenlandse werknemers moeten passen en nog wat meer solidariteit betonen?

Lange termijn problemen

Laten we de problemen eerst eens op lange termijn bekijken. Een afnemend leerlingental. Welke foefjes men ook uitdenkt, hoe dan ook wordt de vraag naar onderwijskrachten minder. Met behulp van de deskun-

digen van het Centraal Plan Bureau zou uitgevonden moeten kunnen worden wat in het jaar 19xx de vraag naar onderwijskrachten zal zijn. Is het een gek idee om de capaciteit van de opleidingsinstituten hierop af te stemmen? Uiteraard met een zekere marge, maar toch... Volstrekt tegen de vrije studiekeuze. hoor ik U al roepen! Ja, inderdaad een aantal mensen zullen afvallen bij de selectie voor deze instituten, zullen niet datgene kunnen gaan doen wat zij graag? zouden willen doen. Aan de andere kant, in ieder geval in deze sector wordt een structurele werkloosheid op grote schaal vermeden. Die schuiven we eenvoudig naar andere sectoren waar we de problemen dan natuurlijk ook wel moeten oplossen, want alleen afschuiven helpt niets. Niemand hoeft echter lang na te denken om tot de juiste conclusie te komen dat in het onderwijs de werkgelegenheid nu eenmaal niet zo vlot te vergroten valt als in andere sectoren het geval is. Waardoor zou een dergelijke ingreep in de vrijheid van studiekeuze gerechtvaardigd kunnen worden?... Juist, U raadt het al. Luidt niet een aloud liberaal gezegde dat ieder zou moeten kunnen doen en laten wat hij of zij wil, mits daardoor de belangen van anderen niet geschaad worden? Bij het laten voortwoekeren van dit werkloosheidsgezwel in onze onderwijskundige samenleving worden toch de belangen van anderen geschaad. Hoeveel premie meer moet er over enkele jaren juist in deze sector voor werkloosheidsuitkeringen betaald worden als we op deze voet doorgaan? Ook daar zit bij nadere beschouwing nog een addertje onder het gras,

oud-minister dr. J. A. van Kemenade

want het aantal mensen dat in staat is om die uitkeringspremies op te brengen wordt ook steeds kleiner. Dat legt dus een steeds grotere last op de schouders van steeds minder mensen. Aha, en daar vinden we een zekere maatschappelijke rechtvaardiging van het inperken van de vrij studiekeuze. Wel moet er onmiddellijk vastgesteld worden dat de selectie in dit geval slechts op basis van capaciteit mag plaatsvinden. Hebben de toekomstige leerlingen er immers geen recht op de best mogelijke man of vrouw voor de klas te krijgen? Het vinden van werkelijk objectieve selectienormen zal echt nog moeilijkheden genoeg geven, maar is ondergeschikt aan de tevoren te nemen beslissingen; die is zeer principieel.

Dan kunnen we verder gaan. Onderwijs is gebaat bij rust in het systeem. Onderwijskrachten moeten niet hoeven werken met het spook van de middenschool en mogelijke andere onderwijsstructuren van nieuwe aard op de achtergrond. Nieuw wil nog niet zeggen: beter. Verbeteringen van het onderwijs daarom zoveel mogelijk binnen het bestaande systeem. Nu wordt het tijd om die schaal van boven weer eens te gaan bekijken. De leerlingenschaal wel te verstaan. Betekent vermindering van de leerlingenschaal meer werk? Ja, zult U ongetwijfeld uitroepen. Voorzichtigheid is echter wel geboden. Op basisscholen, waar nog voortdurend met klasseverbanden gewerkt wordt, is verlaging van de leerlingenschaal mogelijk. Maar wij kijken verder. We gaan uit van een lagere school met twee eerste klassen, twee tweede enz. Verlagen we de gebruikte schaal, dan zouden er bij volle bezetting weleens tweemaal twee kinderen kunnen overblijven. Geweldig, want met die vier kinderen kan een nieuwe onderwijskracht... nee, kan geen nieuwe onderwijskracht aangesteld worden, want die is te duur. Er is tenslotte ook nog een schaal aan de onderkant. Dan al die leerlingen van verschillende scholen maar bij elkaar, dan hebben we tenminste een nieuwe school. Weer mis, want de ouders van de ene leerling willen een bijzondere, die van de andere leerling een openbare school. En zo zitten we in klein- of grootschalige problemen. Wat ik hiermee zeggen wil is dat schaalverlaging niet zomaar een oplossing is. Dat hangt heel erg af van de situatie ter plekke. Op de middelbare school werken we maar beperkt met klassen en dus met dezelfde problematiek. In de bovenbouw werkt men toch al met vakgroepen, waar verlaging van leerlingenschaal helemaal op moeilijkheden stuit. Dan maar een heel nieuw systeem, waarbij misschien wel meer mensen gebruikt kunnen worden? Een systeem met streams en andere mooie Nederlandse begrippen? Het wegbreken van grenzen tussen brugklassen van verschillende scholen of het invoeren van een verlengde brugperiode? Maar zo zijn we veeleer bezig met het onderwijs omwille van het onderwijs en de leerling wordt vergeten. Er staat toch geen straf op het hebben van meer of minder capaciteiten? Bij een verlengde brugperiode komen in elk schooltype de meer begaafde leerlingen aan hun trekken, want men moet rekening houden met de zwakkere broeders. Gaan we de zaak in streams, elk naar "capability" organiseren, dan moeten we weer rekening houden met het feit dat er door de maat-

schappij grenzen aan de grootte (pardon: kleinte) van deze streams gesteld worden. De kosten moeten immers aanvaardbaar blijven. Misschien dat U ook nog even wilt denken aan twee mensen. Eerst de leraar. Deze arme man kan het met al die streams nog maar moeilijk overzien. En als het overzicht ontbreekt, waar blijft dan het onderwijs? Met zijn werkomstandigheden mag wel enigszins rekening worden gehouden. Onze onderwijskundige vernieuwingsdrang mag er niet toe leiden dat het voor de onderwijskrachten niet meer te overzien valt. Hadden we boven niet afgesproken dat aan de leerling het best mogelijke produkt geboden moest worden? Naast de leraar ook nog de leerling. Van de ene stream naar de andere, met steeds maar weer andere gezichten, andere leraren, andere aanpak. Leidt dit niet tot frustratie, motivatiegebreken en identiteitscrises bij die leerling? Heeft hij/zij nog wel de kans te leren in een enigermate vertrouwde omgeving? Die enkelingen die in ons onderwijssysteem buiten de boot vallen vanwege de rigide grenzen, welnu, die enkelingen zullen er blijven. Want bij andere systemen zullen het leerlingen zijn die het juist vanwege het gebrek aan grenzen niet meer zullen zien zitten en daarom afvallen. Om omwille van enkelingen een systeem dat voor de overgrote meerderheid goed werkt te veranderen gaat niet aan. Maar inmiddels dwalen we af van de problematiek. Met krabben en bijten kan er in het bestaande systeem nog wel een arbeidsplaatsje gevonden worden. Het aanhouden van zekere marges moet wel mogelijk blijven. Hoe zal U het vinden om aan tien bedrijven tegelijk te werken? Het kan in het onderwijs. Bedenk maar eens dat bij een streng optreden op een aantal scholen overal twee tot drie lesuren voor een leraar van een bepaald vak zouden overblijven. Stelt U zich dan eens die leraar voor die die resturen aan al die scholen gaat geven. Zeg maar acht scholen, acht sferen, acht rapportvergaderingen, acht ouderavonden etc. Menselijke arbeidsomstandigheden? Ook onderwijskrachten zijn niet op alle denkbare manieren uit te persen en te gebruiken. Op lange termijn lijkt mij een beperking van de vrije studiekeuze onontkoombaar, hoe naar het ook klinkt. En op korte termijn? Een gedeelte van het huidige aantal werkloze onderwijskrachten zal met krabben en bijten nog wel een baan kunnen krijgen, misschien dat een verlaging van de leerlingenschaal helpt, zelfs zou er nog wat meer aandacht aan kinderen van buitenlandse werknemers geschonken kunnen worden (hoewek hun aantal ook niet onuitputtelijk is), maar voor een groot aantal blijft weinig anders over dan: omscholing. Wel naar school maar in de bank en niet achter de lessenaar. Wie een andere oplossing ziet zegge het maar. Als we eenmaal zover met elkaar zijn kunnen we moge-

oud-staatssecretaris ir. G. Klein

lijk de econoom Pais in ere herstellen. Die moet zorgen voor een economische vertaling van het oude spreekwoord "een spiering uitgooien om een haring te vangen." Op korte termijn zal er dus een behoorlijke overloop naar andere arbeidssectoren moeten plaatsvinden.

Tot slot: de problemen die in de pers worden gesingaleerd zijn wel probleem, maar tegen de achtergrond van het hele onderwijsproblemenveld erg gezocht of klein. Geen van de weledele plannenmakers komt met oplossingen voor de lange termijn. Zou Pais in 1979 goede voornemens gemaakt hebben en daarmee toch komen of heeft hij uit zijn eigen schooltijd nog altijd in gedachten die fraaie Franse woorden: "Après moi le déluge"?

**Romantisch Restaurant-Auberge
DE CAMPVERSE TOREN**
Kade 2 - Veere - Tel. 01181 - 291

450 jaar vast gebruik.... „om luyden van qualiteit en andere passanten te logeeren en tracteeren.“

Maître Confrérie de la Chaîne des Rôtisseurs.
Lid Romantisch Tafelen.

**NOG GEEN LID
VAN DE
JOVD**

?

Telefoon 020-242000

Lustrumcongres JOVD

“De toekomst van onze parlementaire democratie”

Op 3 februari 1979 zal het dertig jaar geleden zijn dat de JOVD werd opgericht. Dit zesde lustrum zal op zaterdag 24 maart op grootse wijze worden gevierd !

"De toekomst van onze parlementaire democratie" vormt het thema van dit lustrumcongres, dat zal worden gehouden in Cultureel Centrum "De Reehorst" in Ede. Het functioneren van onze parlementaire democratie is de laatste jaren in toenemende mate aan kritiek onderhevig. Is het parlement nog in staat greep te houden op een steeds complexer en ondoorzichtiger wordende samenleving? In 1974 stond het vijfde lustrum van de JOVD in het teken van de tolerantie van onze democratie. Het Hoofdbestuur heeft gemeend ook dit lustrum in het teken te moeten stellen van een bezinning op het functioneren van de parlementaire democratie.

Ter gelegenheid van dit lustrum zal het Hoofdbestuur een lustrumbundel het licht doen zien, waarin het congressthema wordt belicht door een aantal prominente politici. Tevens zal de redactie van Liberaal Reveil een themanummer aan "Het functioneren van onze parlementaire democratie" wijden.

Het programma van het congres luidt als volgt:

- 13.00 - 14.00 uur : ontvangst van gasten en deelnemers
- 14.00 - 15.00 uur : inleidingen over het congressthema door:
- mevr. mr. A. Kappeyne van de Coppello, vice-voorzitter van de Tweede Kamerfractie van de VVD;
 - drs. E. van Thijn, vice-voorzitter van de Tweede Kamerfractie van de PvdA;
 - mr. H.J. Zeevalking, burgemeester van Rijs- wijk en oud-staatssecretaris van Justitie voor D'66
- 15.00 - 15.30 uur : pauze
- 15.30 - 16.30 uur : discussie met de aanwezigen
- 16.30 - 17.00 uur : pauze
- 17.00 - 18.00 uur : receptie
- 18.00 - 20.00 uur : diner
- 20.00 - 20.30 uur : rede van de landelijk voorzitter van de JOVD, Frank de Grave
- 20.30 - 23.00 uur : installatie van de nieuwe leden van verdienste van de JOVD;

- installatie en rede van de nieuwe ereleden van de JOVD, de heren H. Wiegel en drs. E. Nypels;

- installatie en rede van de nieuwe erevoorzitter van de JOVD, de heer mr. W.J. Geertsema

23.00 - 03.00 uur : lustrumfeest met medewerking van o.a. The New Orleans Syncopators en een discotheek

Op zondag 25 maart zal in de Reehorst een gezamenlijke brunch plaatsvinden m.m.v. een koffiecabaret. De brunch zal aanvangen om 11.00 uur.

Ondergetekende,

(naam)

(adres)

(plaats)

geeft zich hierbij op voor de volgende onderdelen van het zesde lustrum van de JOVD :

- totale congres, met personen à f 65,-- per persoon (incl. diner, feest, overnachting en brunch)
- gehele zaterdag, met personen à f 40,-- per persoon (incl. feest en diner)
- zaterdagavond, met personen à 7,50 per persoon (feest)
- overnachting, met personen à f 30,-- per persoon (hotel)
- overnachting, indien mogelijk, bij JOVD'er, met personen à f 5,-- per persoon
- zondagprogramma, met personen à f 10,-- per persoon (incl. brunch en koffiecabaret)
- stelt prijs op een vegetarische maaltijd

Er worden op dit lustrumcongres meer dan duizend deelnemers verwacht: JOVD'ers, oud-JOVD'ers en liberalen die de JOVD een warm hart toedragen. Het Hoofdbestuur hoopt dat met name veel oud-JOVD'ers deze gelegenheid zullen aangrijpen om de banden met hun vroegere vereniging weer aan te halen.

In verband met de verwachte deelname is het noodzakelijk dat men zich opgeeft d.m.v. onderstaande bon bij het Algemeen Secretariaat, Nieuwe Zijds Voorburgwal 288, 1012 RT Amsterdam. Tevens moet het verschuldigde bedrag worden overgemaakt op girorekening 95 35 00 of op AMRO-bank-rekening 44 63 52 934 t.n.v. penningmeester JOVD.

De opgavestroom moet vóór 20 februari op het Algemeen Secretariaat aanwezig zijn; het verschuldigde bedrag moet vóór 1 maart zijn overgemaakt !

Aan alle liberalen in Nederland!

Op 24 maart 1979 zal de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie haar zesde lustrum vieren. Dit zal gebeuren tijdens een feestelijk congres in "De Reehorst" te Ede.

Het congres heeft als thema "De toekomst van onze parlementaire democratie". Over dit congres zal o.a. een boekwerk worden uitgegeven waarin vele prominente politici hun opinie zullen geven.

De JOVD heeft zich in haar dertigjarig bestaan een duidelijke positie verworven op het gebied van de politieke vorming van liberale jongeren, en het kritisch volgen van de liberale politiek in ons land. De financiële positie van onze organisatie is echter nooit erg gunstig geweest. De JOVD heeft geen reserves kunnen kweken, terwijl een lustrum uiteraard aanzienlijke financiële inspanningen vergt.

Daarom doen ondergetekenden, Comité van Aanbeveling en Hoofdbestuur van de JOVD, een beroep op u dit lustrum tot een succes te maken door een bijdrage te storten op de girorekening van de JOVD, nr. 9535000 t.n.v. penningmeester JOVD te Utrecht.

Wij rekenen op uw hulp !

Het Comité van Aanbeveling voor het zesde lustrum van de JOVD:

mr. W.J. Geertsema

H. Wiegel

mr. J.G. Rietkerk

mr. F. Korthals Altes

mevr. H.V. van Someren-Downer

drs. E.H.T.M. Nijpels

Het Hoofdbestuur van de JOVD

Frank de Grave
landelijk voorzitter

Nieuws van de Basis

De afdeling Edam-Volendam vindt dat er in haar gemeente een jongerenraad moet komen. Dit staat in negental pagina's tellende nota die de afdeling aan het gemeentebestuur heeft gezonden. In dit voorstel doet de afdeling een gedetailleerd en goed onderbouwd voorstel voor de vorm die zo'n jongerenraad moet krijgen.

De afdeling Edam-Volendam pleit voor een zgn. "art. 61-commissie", een commissie die wordt ingesteld door de gemeenteraad en waarin tenminste één raadslid zitting moet hebben. Zo'n commissie zou ambtelijke ondersteuning (secretariaat) moeten krijgen. Als hoofdtaak ziet Edam-Volendam "de bevordering van de belangen van de jeugd" in de ruimste zin des woords, waaronder in elk geval vraagstukken als huisvestings- en drugsbeleid, onvolledige gezinnen, kindermishandeling, jeugdwerkloosheid en cultuureel beleid vallen.

De afdeling wil dus niet de oprichting van een jeugdgemeenteraad (zoals de afdeling Drechtstreek in Zwijndrecht van de grond heeft gekregen), maar een jeugdraad, waarin ook vertegenwoordigers van niet-politieke jongerenorganisaties zitting kunnen hebben. Al met al een voortreffelijk initiatief, reden waarom wij er op deze plaats wat uitvoeriger melding van maken. De nota "Jongerenraad Edam-Volendam" is te bestellen bij Jan van Zanen, tel. 02293-71846. Doen !

Twee lustra vallen er de komende tijd te vieren. De afdeling Zaanstreek viert op 9 februari haar 7½-jarig bestaan in Hotel de Prins in Westzaan, aanvang 20.30 uur. Het feest wordt opgeluisterd door een tweetal (!) jazzbandjes. Kaarten zijn te bestellen bij Jan Dirkzwager, tel. 075-282275, en kosten f 6,50 per stuk.

Het lustrum van de afdeling Rijnmond vindt u elders in dit nummer belicht.

Zaanstreek

De afdeling Zaanstreek is ook op ander gebied actief. De huidige burgemeester, R. Laan, zal in de loop van 1979 zijn functie neerleggen. De afdeling heeft een verklaring opgesteld, waarin wordt beargumenteerd welke eisen aan een nieuwe burgemeester gesteld mogen worden. Uit deze "profielchets" van de afdeling blijkt dat de nieuwe burgemeester van Zaanstad volgens de JOVD niet van socialistische signatuur - zoals de huidige - behoeft te zijn.

De afdeling Nijmegen heeft een verklaring opgesteld over de organisatie van de brandweer in Nijmegen en omstreken. Volgens de afdeling is het dringend noodzakelijk dat de regionalisatie van de brandweer zo snel mogelijk wordt afgerond, met het oog op de veiligheid van de inwoners van de stad. In het blad van deze afdeling, "Vrijblijvend", staat behalve een verslag van de begrotingsbehandeling in de Nijmeegse raad ook een interview met Hans Wiegel.

"Inforo", het blad van de afdeling Rijnmond, steekt in een nieuw jasje, met een onbestem de kleur groen, die slechts enige graden afwijkt van het bekende kleurtje van het Christen Democratisch Appel. Alles behalve christendemocratisch is overigens de inhoud van het blad. Naast artikelen over D'66, de onafhankelijkheid van de JOVD, de macht van de vakbeweging en de toekomstmogelijkheden van het Rotterdamse vliegveld Zestienhoven bevat "Inforo" ook lezenswaardige artikelen over vrouwen in de JOVD (!), de afdeling Gouda e.a. (waardoor de afdelingsleden ook eens een beeld krijgen over hoe het in een andere afdeling toegaat) en een interview met de kersverse Rijnmondraad voorzitter dr. ir. A.P. Oele. Al met al een goed begin van het nieuwe jaar!

De "Spectator", het blad van de afdeling Dordrecht, bevat deze maand naast de jaarrede van de voorzitter (een optreden dat navolging verdient - hoeveel afdelingsvoorzitters houden al zo'n rede?) een uitgebreide reeks suggesties over discussie- en vergadertechniek. Afdelingen die deze bijdrage willen overnemen in hun eigen blad kunnen zich wenden tot Frank van der Vorm, tel. 078-40218.

Frank van
der Vorm

Afdelingsvoorzitter Henk Betist schrijft in het Amersfoorts blad "Info" over liberalen in de vertrooiing. Verder bevat dit blad o.m. een interview met een wethouder. "De Zuidwester" (Meppel e.o.) publiceert een vertaling van de Rechten van de Mens, zoals die 30 jaar geleden door de Verenigde Naties werden vastgesteld, alsmede een verslag van een afdelingsvergadering. Jammer dat de gemeentepolitiek in dit blad zo wei-

nig aan bod komt. Lay-out en drukwerk staan overigens op het bekende hoge peil. Precies omgekeerd liggen de zaken bij de Maastrichtse "Zuil", waarin dit keer o.a. een artikel van een wethouder. Verder in dit blad een zeer leesbaar verslag van het Jaarcongres door ene KaViAar, die o.m. bericht over de lijfwacht van John Vlaanderen, een evenals zijn broodheer moeilijk over het hoofd te ziene verschijning op landelijke congressen, alsmede over de ontluikende romance tussen "De glamourgirl van Heerlen" en een zeker HB-lid.

Het Bossche blad "Horizon" ziet terug op de vele activiteiten van de afdeling in 1978, en besteedt als gewoonlijk de nodige aandacht aan plaatselijke politiek. In "Ja" (Arnhem) valt te lezen dat deze afdeling eind januari een rapport hoopt te publiceren over weggelopen minderjarigen, een probleem waaraan ook het Zwartboek Justitie van het Hoofdbestuur uitvoerig aandacht besteedde. Wij zijn benieuwd!

In het blad van de afdeling Groningen, "De jonge liberaal" staat een lezenswaardige uitspraak over sommige JOVD'ers: "Er zijn natuurlijk mensen die begrijpen dat je slechts zonder blazer hogerop kunt komen". Het blazer-imagó van de JOVD (althans van sommige afdelingen), zoals dat bevestigd werd door de reportage die de VPRO-televisie onlangs maakte van een spreekbeurt van VVD-Kamerlid Annelien Kappeyne voor de afdeling 't Sticht, blijkt bij meerderen irritatie te wekken, getuige enige brieven die de redactie bereikten.

Het blad van deze afdeling, "De blaauwe Hoedt", publiceert o.a. een Liberaal Reveil artikel van mr. J.L. Heldring uit 1974, "De lof van het conservatisme". Ondanks dit (of juist daardoor?) schreef de afdeling onlangs het tweehonderdste lid in. Een formidabele prestatie, waardoor 't Sticht nu de grootste afdeling van de JOVD is.

Het Utrechtse blad "Conscientia" komt met een themanummer over buitenlandse politiek, waarin o.a. de uitbreiding van de EG en de ontwikkelingen in Iran van achtergrondcommentaar worden voorzien.

De hoofdredacteur van "Conscientia", Arjen van Rijn, is tevens voorzitter van de VN-commissie van de JOVD. Onder zijn leiding publiceerde de VN-Commissie een uitgebreide nota over het functioneren van de Verenigde Naties. Deze nota, "Het Handvest als handvat", bevat een grote hoeveelheid informatie over de VN, en is bij uitstek geschikt om als scholingsmateriaal voor afdelingen of individuele leden te dienen. De nota is te bestellen bij het Algemeen Secretariaat. De VN-Commissie telt de volgende leden: Gerard Derriks, Alice Hughan, Bart Lijdsman, Marianne van der Meulen, Arjen van Rijn, Ronald van der Velden, Rob Vermeer en Bob van Zanten.

Met het uitbrengen van deze nota stelt de JOVD nog nadrukkelijker dan vorige jaren haar kandidatuur voor uitzending van een jongerenvertegenwoordiger naar de Algemene Vergadering van de VN in 1979.

De afdeling Dordrecht

door Jan den Dekker

Op een donkere decembermiddag tussen kerstmis en nieuwjaar sprak uw verslaggever in een sfeervolle kamer met kerstboom en kaarslicht in huize van der Vorm te Dordrecht met de voorzitter van de JOVD-afdeling Dordrecht, Frank van der Vorm, en de secretaris, Angelica Molter. Onder het genot van thee met een echt Dordts vleesbroodje vertellen zij honderduit over al wat hen bezighoudt.

Angelica Molter

Dame en heer weten zich de oprichting van de afdeling niet voor de geest te halen; geen wonder, want die moet in de begintijd van de JOVD hebben plaats gehad. Hun herinneringen beginnen een drietal jaren geleden, toen Frank de afdeling betrad, die op dat moment in een dieptepunt van 13 leden zat, en samen met Pieter Vroom als secretaris begon aan de wederopbouw. Toen Pieter zich een half jaar geleden uit het bestuur terugtrok, tot lid van verdienste werd benoemd en de pijp aan Angelica gaf (die al sinds januari in het bestuur zat) kon hij met de anderen tevreden zijn over het resultaat van hun werk. In 1975 begonnen met het organisatorisch weer opzetten van de afdeling, mede met behulp van kennis, opgedaan tijdens kadercursussen, is er nu een zeer actieve afdeling van rond de 80 leden, die in de huidige structuur op vele manieren actief kunnen worden - en ook vaak zijn.

Het afdelingsblad de Spectator verschijnt zes keer per jaar en staat vol met artikelen over gemeentepolitiek; het wordt in het Dordtse veel gelezen. Daarnaast ontvangen de leden ca. tienmaal per jaar een info met interne mededelingen.

Met de communicatie zit het dus wel goed, temeer daar er ook nog maandelijks ledenbijeenkomsten gehouden worden met sprekers en een keer per twee maanden een groot openbaar politiek café, waar veel uitspraken gedaan worden die de krant halen. In het algemeen zijn trouwens de contacten met de pers erg goed, wat ook wel eens lastig kan zijn: toen er enkele maanden geleden wat problemen waren (enige leden hadden kritiek op het optreden van de voorzitter) stonden ook daarover de kranten bol.

Aan vorming wordt verder nog gedaan door het organiseren van cursussen waarin infor-

matie gegeven wordt over politieke basisbegrippen en stromingen e.d. en in de werkgroepen. Ledenwerving vindt veelal plaats op middelbare scholen. Dat gebeurt vaak door het houden van discussieforsamen met andere jongerenorganisaties, wat erg succesvol blijkt. Volgens Frank en Angelica zouden veel andere afdelingen hieraan ook meer kunnen doen.

De JOVD voert in Dordrecht nogal eens actie, zoals 'De Jeugdraad moet blijven'. De Jeugdraad is gebleven, en hierbij spint de JOVD goed garen. Er zitten vijftien, door de gemeenteraad benoemde leden in, waarvan vier uit de JOVD, met Angelique in het praesidium. De Jeugdraad heeft gedelegeerde taken op het gebied van het jeugdbeleid en biedt o.a. de jongerenorganisaties bepaalde faciliteiten zoals drukwerk, geluidsinstallaties en kleine subsidies.

Kabinet

Over de landelijke politiek wordt ook serieus gedacht en gesproken; hoe kan het ook anders, met een liberale minister in de gemeente. De heer van Aardenne is in de Dordtse JOVD een graag geziene gast, al in de tijd dat hij nog Tweede Kamer-annex gemeenteraadslid was. Frank van der Vorm over hem: "Ook in de raad was hij al een harde werker. Hij doet erg zijn best als minister." Over de regering als geheel heeft de Dordtse bestuursdelegatie bepaalde ideeën: "Het kabinet zit er nu eenmaal en moet zijn werk ook kunnen afmaken, maar de basis die het in de samenleving heeft is eigenlijk te klein. Er zou getracht moeten worden die uit te bouwen door in elk geval D'66 erbij te halen en liefst ook de Partij van de Arbeid, al zal dit voorlopig wel toekomstmuziek blijven; we wachten met spanning op de keuze van de nieuwe socialistische partijvoorzitter. Nu dreigt de VVD door toedoen van het CDA naar de behoudende kant getrokken te worden; een betreurenswaardige ontwikkeling, omdat liberale geesten zo steeds vaker de zijde van D'66 zullen gaan zoeken, wat een heilloze versnippering betekent. Wij vinden overigens niet, dat het CDA daarom uit de regering zou moeten verdwijnen; ook de geluiden van deze bevolkingsgroep moeten gehoord worden, bv. in een 'nationaal' kabinet."

JOVD

Dan komen we te spreken op de JOVD zelf. Zowel in de politieke partijen als in de JOVD wordt, zo menen Angelique en Frank, teveel aandacht geschonken aan kleine verschillen en te weinig aan de grote lijnen. Juist ook in de eigen organisatie moeten belangrijke zaken meer aandacht krijgen, zoals het verminderen van de tweespalt tussen VVD en D'66 en meer in het algemeen tussen alle grote politieke partijen, om zo in de toekomst naar een kabinet op brede basis te werken. Met veel droefenis worden dan ook, kuiten de JOVD, ontwikkelingen waargenomen die juist hier tegen in gaan, nl. de pogingen om in het Dordt een D'66-jongerengroepering op te

richten, terwijl zich elders wel eens VVD-jongerencontacten schijnen te manifesteren.

"anneer we de leiding van de JOVD aanroeren neemt Angélique het voortouw en wil best iets kwijt: "Het Hoofdbestuur bestaat uit een stel erg sympathieke, hardwerkende jongens dat er keihard aan trekt om de vereniging op alle fronten de goede koers te laten varen, ondanks nogal wat tegenwerking. De voortreffelijke relatie die wij met het Hoofdbestuur hebben komt voor een groot deel door het frequente bezoek van HB-leden: omdat op bijna al onze bijeenkomsten ons regio-HB-lid present is (maar ook de landelijk voorzitter is al eens een kijkje wezen nemen) zijn we goed geïnformeerd over wat er zoal in den lande speelt en laten we ons bij de beoordeling daarvan niet zo snel door emotionele argumenten leiden." Frank laat zich in soortgelijke zin uit: "Het HB is de laatste tijd bepaald dichterbij de leden komen te staan. Het is erg jammer dat bepaalde afdelingen de indruk wekken een machtspolitiek te voeren

om de grootste afdeling te worden of anderszins een machtsblok te vormen - onliberale politiek, die niet in de JOVD thuishoort en op de anderen een afstotend effect heeft. Onze afdeling ziet dan ook bepaald geen heil in districten of andere samenwerkingsverbanden. De afdelingsactiviteiten staan voorop en landelijk wordt er, als je iets zinnigs hebt in te brengen, gelukkig altijd nog wel naar je geluisterd. Wat betreft het doen van politieke uitspraken mag het Hoofdbestuur best wat meer als een bok op de haverkist zitten: de uitspraken zijn momenteel zeer weloverwogen, maar wat laagfrequent soms. Uit propagandistisch oogpunt zijn landelijke uitspraken voor ons trouwens veel minder belangrijk dan plaatselijke: die komen vaak groot in de lokale pers."

Verkwikkende woorden, waarop uw correspondent na een hartelijk afscheid innig tevreden de regenachtige schemering indook om zijn reis te vervolgen.

Lustrum Rijnmond:

Themadag Consumentenbeleid

Op zaterdag 3 maart 1979 viert de afdeling Rijnmond haar 20-jarig bestaan. Ter gelegenheid van dit heuglijke feit organiseert de afdeling in samenwerking met het Hoofdbestuur een landelijke themadag.

Het onderwerp van deze themadag is "Consumentenbeleid". De organisatoren hebben vier specialisten bereid gevonden een inleiding te houden: staatssecretaris T.M. Hazekamp, de liberale hoogleraar prof. mr. S. Slagter, Consumentenbondvertegenwoordiger mr. N.R. Ravesteyn, en T.J.W. Viergever, consumentenspecialist van het VNO.

De afdeling Rijnmond zal op de themadag een beleidsnota over consumentenbeleid aan de pers aanbieden. Vanzelfsprekend zal de nota ook voor JOVD'ers beschikbaar zijn. De themadag wordt gehouden in Wijkcentrum "Het Trefpunt", Boezemweg 180, tel. 010 - 131397. Het wijkcentrum is als volgt te bereiken:

- a) vanaf het Centraal Station met tramlijn 1, 3, of 8. Uitstappen bij halte Oostplein,
- b) per auto vanaf Utrecht: snelweg naar Rotterdam, richting Dordrecht aanhouden. Vóór de Brienenoordbrug afslag Centrum nemen. Aan het eind van de afslag bij de verkeerslichten rechtsaf (Abraham van Rijckevorsselweg). Rechts aanhouden en de Oostzeedijk oprijden. Bij de stoplichten rechtdoor naar het Oostplein.

Hier eveneens rechtdoor, en de Boezemweg inrijden, waar op de hoek aan de rechterkant "Het Trefpunt" ligt,

- c) per auto vanaf Breda-Dordrecht: voorbij de Brienenoordbrug afslag Centrum. Deze weg aanhouden en de Oostzeedijk op. Verder als onder b),
- d) per auto vanuit Den Haag: snelweg richting Dordrecht aanhouden. Vóór de Brienenoordbrug afslag Centrum. Verder als onder b).

De themadag begint om 10.00 uur met inleidingen van de sprekers. Na de lunch en een discussiegedeelte met de inleiders biedt de afdeling een receptie aan in de studentenvereniging "Sanctus Laurentius", Vondelweg 101, tel. 010-134233. Na de receptie, die om 17.30 uur begint, is er vanaf 19.00 een koud buffet. Vanaf 21.00 uur is er feest.

Degenen die willen deelnemen aan de cocktail, het koud buffet en het feest wordt een bijdrage van f 15,00 in rekening gebracht, die kan worden voldaan op de themadag zelf. Wie wil deelnemen aan het koud buffet moet zich daarvoor opgeven bij H. Sevenstern, tel. 010 - 229854.

Het betreft hier zoals gezegd een landelijke themadag. Dat betekent dat alle JOVD'ers van harte welkom zijn; het Hoofdbestuur en de afdeling Rijnmond rekenen op een grote opkomst!

Van den Doel: "Band tussen beslissen en betalen herstellen"

Hans van den Doel is hoogleraar in de economie aan de Universiteit van Amsterdam.

Interview
door Ardwin Lantain

Weet U de JOVD te plaatsen in de Nederlandse politiek?

Ik was vroeger een goede kennis van Hans Wiegel toen hij ook een JOVD'er was. Toen nam de JOVD de positie in van een linker-afdeling van de VVD. Verder heb ik in de krant gelezen dat de JOVD nu voor samenwerking met de PvdA is en dus een koersverandering van de VVD verlangt.

Gelooft U dat de JOVD binnen de VVD dezelfde functie kan vervullen als Nieuw Links binnen de PvdA heeft vervuld?

Absoluut niet. Ten eerste omdat Nieuw Links geen jongerenorganisatie was, maar binnen de PvdA opereerde. De positie van de JOVD is afgezien van de onafhankelijkheid vergelijkbaar met die van de FJC en is nuttig als kristallisatiepunt voor politieke denkbeelden. Ten tweede omdat de methode van optreden van de JOVD veel te beleefd is. Men blijft te vriendelijk in plaats van blijk te geven van echte boosheid. Wil de JOVD werkelijk een pressiefunctie vervullen dan zal ze dus meer binnen de VVD moeten opereren, waarbij de onafhankelijkheid een nuttige uitvalsbasis is, en bovendien zal de kritiek scherper moeten zijn. Uiteraard is een bijkomende voorwaarde dat men goed onderbouwde kritiek levert ofwel boos is op kwalitatief hoog niveau.

Acht U samenwerking tussen de PvdA en de VVD mogelijk?

Niet zolang het CDA en de VVD niet van plaats verwisseld zijn qua politieke opstelling in het stramien van links-rechts. Het zou namelijk volstrekt onlogisch zijn wanneer de PvdA een coalitie zou aangaan met een partij die rechts is dan een andere mogelijke coalitiegenoot. Dus eerst moet er politiek inhoudelijk stuivertje gewisseld worden, terwijl ook binnen de PvdA nog wel het een en ander moet veranderen.

VVD, PvdA en de democratie

Ziet U een gemeenschappelijk punt tussen PvdA en VVD in Uw idee om een democratisch stelsel te ontwikkelen dat gelijk geschakeld wordt met het marktmechanisme?

Er is een nieuwe politieke scheidslijn mogelijk. Een die uitgaat van gecentraliseerde beslissingsmacht versus gedecentraliseerde beslissingsmacht. Welnu, mijn gedachte gaat uit naar een zo ver mogelijk gedecentraliseerde beslissingsmacht. Dit is iets dat liberalen toch moet aanspreken. Mijn essentiële stelling is dat niet alleen in het marktmechanisme die decentralisatiegedachte tot uiting komt, maar dat dit ook geldt voor het democratisch stelsel. Wat ik wil is dat beide systemen als gelijkwaardig worden beschouwd cq in een horizontale lijn worden gezien.

Aangezien het marktmechanisme in zijn werking wordt gefrustreerd door verschijnselen van oligopolie en externe effecten, zodat hier niet langer sprake is van volledige concurrentie, dienen bepaalde beslissingen die nu nog in de overlegeconomie worden genomen overgeheveld te worden naar het democratisch mechanisme en wel het parlement.

Met andere woorden het gaat erom bijvoorbeeld op het gebied van de lonen de macht van de vakbonden en de werkgeversorganisaties te breken. De overlegeconomie kenmerkt zich namelijk enerzijds door ongelijke macht, anderzijds door vrijblijvendheid. Beslissingen over lonen, inkomen en investeringen behoren in het parlement te worden genomen en niet door organisaties die geen democratische legitimering hebben.

U bedoelt waarschijnlijk die niet ter verantwoording kunnen worden geroepen?

Ook. Maar nu even terug naar dat democratisch mechanisme. Waar het om gaat is namelijk gelijkheid van macht én democratische dwang als gevolg van meerderheidsbeslissingen. Met democratische dwang bedoel ik bindende beslissingen, op de naleving waarvan sancties staan net als bij het contract in het marktmechanisme. Welke sancties? Nou, in ieder geval dat men gedwongen is mee te betalen aan de uitvoering van de eigen voorstellen (via de belastingen). Ik ben een sterk voorstander van bestemmingsheffingen. Door middel van het democratisch systeem wordt net als bij het marktsysteem de beslissing weer gelegd bij de consument cq de kiezer én wordt de band tussen beslissen en betalen hersteld.

Parlement en overlegeconomie

Gelooft U in kiezerssoevereiniteit in het huidige partijenstelsel en met het huidige parlement?

Uiteraard zou een twee-partijstelsel hieraan beter tegemoetkomen, maar ondanks het bestaan van het CDA moet dit toch ook wel mogelijk zijn. Wat het parlement betreft, daar zitten nu voor meer dan de helft zakenwassers omdat het parlement niets te beslissen heeft. Maar wanneer je het parlement werkelijk wat te beslissen geeft, wat mijn voorstel is, dan trek je vanzelf betere mensen aan en is het wel degelijk een voor zijn taak toegeruste instelling.

Komen via het parlement optimale beslissingen tot stand?

De democratie is evengoed als het marktmechanisme, ook wat de optimale allocatie betreft. De economische kwalen van vandaag zijn dan ook niet het gevolg van de democratie maar van uitholling van het concurrentiemechanisme ofwel van gebrek aan democratie. Juist in die gevallen waarin het marktmechanisme in zijn oorspronkelijke werking wordt gefrustreerd wil ik het democratisch mechanisme inschakelen. Bovendien werkt het democratisch mechanisme beter dan het marktmechanisme ingeval het gaat om collectieve goederen, zoals onderwijs, volgsgezondheid e.d.

Maar komt men via het democratisch mechanisme en in dit geval het parlement ook tot een daadwerkelijke keus?

Als de meerderheid van de mensen vlees noch vis wil, dan zal men zich daarbij neer moeten leggen. Dat is juist het aardige van de democratie en ook hier gaat de vergelijking met het marktmodel weer op, ook al lijkt dit niet zo. Het gaat erom dat het optimale beleidsplan zowel in de democratie als in de markt wordt geproduceerd door onderlinge concurrentie, hetgeen alleen tot stand kan komen met behulp van kiezers- dan wel consumentensoevereiniteit.

Economisch draagvlak

Past hierin ook uw stelling over het draagvlak van de economie, dat zich niet alleen zou beperken tot het marktmechanisme maar zich ook zou uitstrekken tot de collectieve sector, waarop het democratisch mechanisme thans van toepassing is?

Inderdaad de consumenten beslissen, die vormen het draagvlak en niet zoals in CDA-kringen wel wordt gedacht de producenten. Het is een volkomen misvatting dat de collectieve sector wordt gefinancierd door de marktsector. Het draagvlak wordt opgebracht door de mensen die hun brood verdienen in de marktsector en de collectieve sector en die hun uitgaven richten op zowel de markt- als de collectieve goederen en diensten.

Als U dit nu stelt, is het dan geen essentiële voorwaarde dat het betalen voor die collectieve sector ook vrijwillig gebeurt?

De bereidheid bij de mensen om te betalen moet aanwezig zijn, anders is er geen draagvlak. Maar er is wel degelijk "willingness to pay" voor de collectieve sector, omdat de meerderheid van de mensen via het parlement de bereidheid toont belasting op te brengen. Er is met de marktsector slechts een formeel juridisch verschil.

Met andere woorden er is voor het bereiken van optimale allocatie geen verschil tussen individuele keuze en democratische dwang.

Er is wel verschil, maar als er geen individuele keuze mogelijk is dient democratische dwang daarvoor in de plaats te treden. Het is bijvoorbeeld nu eenmaal de aard van collectieve goederen dat er geen individuele keus mogelijk is. Dit is geen fout van de democratie, maar een nadeel van collectieve goederen. We hoeven ook niet bang te zijn meer te gaan besteden aan collectieve goederen en diensten. Om als land niet failliet te gaan behoeft slechts aan één voorwaarde te worden voldaan en dat is dat de import en export in evenwicht moeten zijn. Maar als wij besluiten minder te importeren kunnen we ook meer besteden aan de collectieve sector, maar dat vereist nu juist een democratische meerderheidsbeslissing. Het gaat er dus helemaal om wat de mensen willen, waarbij we goed moeten beseffen dat onze economische groei niet zit in het feit dat we exporteren als zodanig, maar in de stijging van de productie die zich zowel in de markt- als in de collectieve sector kan voordoen. Nogmaals de enige economische wet die geldt voor het behoud van onze levensstandaard is evenwicht op de betalingsbalans.

Collectieve goederen en de ontwikkelingsgebeuren

Is deze zienswijze ook toepasbaar op de problematiek van de ontwikkelingslanden?

Ook daar gaat het "slechts" om vergroting van de productie. Dit kan echter alleen gerealiseerd worden met behulp van kapitaalexport van de ontwikkelde landen naar de derde wereld. Hieronder versta ik ook de overdracht van "human capital". De hevige concurrentie die de derde wereld nu van ons ondervindt, zou vermindert kunnen worden als onze export niet meer zo groot als nu zou zijn doordat we minder zouden importeren en ons meer zouden richten op collectieve goederen. Dat de ontwikkelingslanden dan misschien ook minder kunnen exporteren is helemaal niet erg. Door kapitaaloverdracht zal de derde wereld beter in staat zijn zelf grondstoffen om te werken tot eindproducten, waardoor ook weer de koopkrachtige vraag in die landen zelf opgevoerd wordt. Rij minder import behoeft er ook bij hen minder geëxporteerd te worden.

Op grond van bovenstaande theorie wordt wel gesteld dat het streven naar volledige werkgelegenheid in de marktsector door de ontwikkelde landen uit den boze is voor de economische groei van de derde wereld. Immers: het streven naar volledige werkgelegenheid in die sector betekent het vasthouden van

kapitaalgoederen en "know-how", alsmede een heverige concurrentie met de derde wereld. Werkgelegenheid in de collectieve sector daarentegen bedreigt de ontwikkeling van de derde wereld niet, terwijl wij via productieverhoging toch onze groei kunnen realiseren.

Arbeidstijdverkorting

Betekent dat, dat U tegen de invoering van arbeidstijdverkorting bent?

Daar ben ik inderdaad tegen, want dat betekent dat we onze productiviteitstoename aanwenden voor de financiering van meer vrije tijd, waardoor de totale goederenhoeveelheid gestabiliseerd wordt en dat terwijl er in de collectieve sector juist nog zoveel te doen is. Bovendien vindt ik het onjuist hier te gaan luieren terwijl er in de rest van de wereld nog zoveel onbevredigde behoeften zijn. Met name de behoefte aan kapitaalgoederen in de particuliere sector van de ontwikkelingslanden kan alleen bevredigd worden door hier te werken. Zolang de derde wereld nog niet "self-supporting" is zijn we er met zijn allen nog niet aan toe.
(red. Hiermee spreekt Van den Doel impliciet een waarde-oordeel uit over de mate van optimaliteit van een eventuele democratische meerderheidsbeslissing)
(reactie Van den Doel: deze schoolmeestersmerking is patanalistisch en doet mij denken aan het Vrije Volk. De lezers hoeven niet door U te worden geholpen en voorgelicht).

Is arbeidstijdverkorting dan niet goedkoper dan het persé willen creëren van een 40-urige werweek voor iedereen?

U heeft het nu over inverdieneffecten. Welnu mijn stelling is dat je die inverdieneffecten ook kunt bereiken door arbeidsplaatsen te scheppen in de collectieve sector. Daar zit je niet met alle problemen die je ontmoet bij het creëren van arbeidsplaatsen in de marktsector gegeven de huidige economische situatie. Bovendien zijn je inverdieneffecten dan nog groter ook. Immers bij arbeidstijdverkorting worden deze effecten beperkt doordat iedereen korter gaat werken, met andere woorden de totale productiviteit niet toeneemt. Door echter geen arbeidstijdverkorting in te voeren en nieuwe arbeidsplaatsen te scheppen in de collectieve sector verdient je de volledige productiviteit van de nieuw tewerkgestelde. Dat betekent weer een grotere economische basis.
(red. Met andere woorden Van den Doel wil een democratische meerderheidsbeslissing gebaseerd op economische principes)

Hoe ziet U de macht van de ondernemingsraden?

De grote bedrijven luisteren niet meer uitsluitend naar het marktmechanisme. Zij hebben een zekere keuzemarge en juist van die keuzemarge moeten de werknemers in de onderneming gebruik maken, door via de ondernemingsraden te proberen de investeringen iets meer af te stemmen op werk en iets

minder op winst. (red. Ziehier de democratische dwang van Van den Doel in praktijk gebracht). (reactie Van den Doel: deze opmerking lijkt me onzin)

Tenslotte nog een aantal vragen van andere aard. Waarom bent U uit de actieve politiek gestapt?

Omdat ik geloof in de wet van het comparatieve voordeel van Ricardo, wat inhoudt dat ik van mening ben een grotere maatschappelijke bijdrage te kunnen leveren door mij te specialiseren in de wetenschap van de politieke economie dan door in de politiek te blijven. Vanwege de schaarste aan goede wetenschapsmensen in verhouding tot de overvloed van goede politici. Ik wil mij vooral bezig houden met het lange termijn denken in de PvdA en hoop een van diegenen te zijn die de plaats die Tinbergen daarin innam over kan nemen.

Betekent dat, dat de economenstrijd binnen de PvdA achter de rug is?

Dat weet ik niet. Ik heb een kritische opvatting tegenover de meerderheid van de Nederlandse economen inzake hun opvattingen over economische orde en de besluitvorming van de samenleving. Met drie jaar geleden wordt wel meer sympathie en begrip voor mijn ideeën opgebracht, misschien wel met name in het niet-socialistische kamp. Ik verwacht echter nog zo'n tien jaar nodig te hebben om mijn ideeën algemeen ingang te doen vinden.

Bent U ook één van de sprekers op het congres Democratie '79, volgend jaar in Utrecht over de toekomst van de democratie in Nederland?

Ja. Ik geloof in een samenleving waarin de gemeenten en ook de wijken een groot eigen belastinggebied hebben, voor zaken die specifiek daarop betrekking hebben. Ik ben een enorme voorstander van decentralisatie van de budgetbeslissing. De burger moet beter inzicht krijgen in baten en offers.

(27-11-1978)

Zou 't nou toevallig zijn dat je intelligente mensen zo vaak in een Schuttersveld Gentleroy pak ziet lopen?

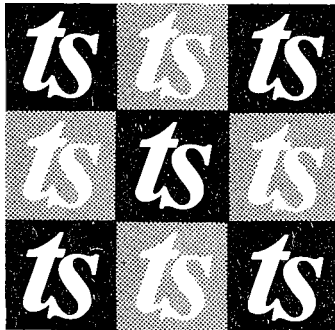

Gentleroy

Let op etiket of hangkaartje.
Inl.: 053-357035.

Arbeidstijdverkorting

op
afbetaling

door
Ardwin Lantain

Onlangs is het zogeheten rapport van de prof. Teldersstichting in de openbaarheid verschenen. Het is een nadere studie over bovengenoemd onderwerp naar aanleiding van de destijds eveneens door de Teldersstichting uitgevoerde studie over de plaats van arbeid in de maatschappij van morgen.

Het thans gepubliceerde rapport begint met de stelling dat arbeid een onvervangbaar middel is en blijft voor:

- de produktie van goederen en diensten;
- inkomensvererving;
- individuele ontplooiing.

Ad a:

Het gestelde onder punt a is een waarheid als een koe. Altijd zullen menselijke handelingen nodig blijven al was het alleen maar om het produktieproces in gang te zetten. Op zich zegt het gegeven dat arbeid onvervangbaar blijft dus niet zo veel. Immers, niet wordt daarmee aangegeven dat arbeid in de loop der tijden in verhouding tot mechanische en geautomatiseerde apparatuur sterk aan waarde heeft ingeboet voor de produktie van goederen en dienstverlening. Het voorgaande heeft niet alleen grote consequenties voor de plaats van arbeid en het gebruik daarvan in het economisch leven gehad, maar ook voor de ontwikkeling van de inhoud van arbeid in z'n algemeenheid. Hieruit is chronisch funktieverlies voor het individu voortgevloeid, waar ik in een eerdere uitgave van de Driemaster al eens melding van heb gemaakt.

Ad b:

Natuurlijk is arbeid een middel tot inkomensvererving. Niet mag echter worden voorbijgegaan aan gedachten die leven om iedereen een basisinkomen te verschaffen, ongeacht zijn arbeid en ongeacht of al dan niet sprake is van arbeid. Iets dichter bij huis liggen de consequenties van arbeidstijdverkorting voor de inkomensverhoudingen in Nederland. Kiezen we voor een gedeeltelijke loskoppeling van arbeid en inkomen of niet? Kortom, accoord met het gestelde onder sub b, mits dit niet geïnterpreteerd wordt als de verkiezingsleus in de oppositietijd van "iegeel: "loon naar prestatie".

Ad c:

Helaas is arbeid nog steeds min of meer de enige georganiseerde mogelijkheid om op grote schaal tot individuele ontplooiing te komen.

Helaas, op grond van mijn laatste opmerking onder ad a. Een opmerking die de samenstellers van het onderhavige rapport, hen kenkende, vermoedelijk wel met mij zullen delen. Het is dan ook niet te hopen dat arbeid, zoals dit in ons huidige arbeidsbestel wordt opgevat, de zowat enige georganiseerde mogelijkheid voor individuele ontplooiing blijft. Het is in dit kader jammer, dat dit rapport geen aanzet kon geven tot het onderzoeken van andere mogelijkheden om op vrij grote schaal te komen tot georganiseerde individuele ontplooiing. Te denken valt hierbij aan grotere bestuurlijke participatie in met name de verschillende overheidsorganen, rijke tijdsbesteding in de vorm van buurtwerk, bejaardenhulp, sociale werkplaatsen, enz.

Ideëen die ook bij ondergetekende nog veel verder uitgewerkt moeten worden.

Het rapport vervolgt met de opmerking dat arbeid economisch zinvol moet zijn, hetgeen inhoudt dat de opbrengst van het produkt direct of indirect tenminste de kosten dekt. Indien men het rapport niet verder gelezen zou hebben, zou het idee blijven hangen dat de Teldersstichting alleen arbeid in de marktsector, waar een meetbare opbrengst en concurrentie zijn, economisch zinvol acht. Verderop in het rapport wordt echter gesteld dat nieuwe arbeidsplaatsen ook gecreëerd kunnen worden in de zogeheten kwartaire sector, de niet-commerciële dienstensector. Hieruit zou men de conclusie kunnen trekken dat ook arbeid in de collectieve sector economisch zinvol wordt geacht, mits de belastingopbrengsten een dergelijke uitbreiding toelaten. Ik zeg heel voorzichtig "zou men", omdat echte duidelijkheid hierover niet verkregen wordt bij lezing van het rapport. Essentieel is immers de vraag of de Teldersstichting ook bereid is de term economisch zinvol te vertalen als economisch draagvlak en dit dan ook te aanvaarden voor arbeid in de collectieve sector. Dit zou een positieve doorbraak betekenen (zie interview Van den Doel) in de tot nu toe gevolgde VVD-lijn, maar het lijkt er niet erg op als we verder lezen dat uitbreiding in de kwartaire sector alleen verantwoord wordt geacht wanneer het economisch draagvlak van de marktsector wordt versterkt.

Dan nu over het eigenlijke onderwerp zelf, arbeidstijdverkorting op afbetaling. Met behulp van gegevens, verstrekt door het Centraal Planbureau, is een aantal berekeningen uitgevoerd, waaruit blijkt dat het instrument van arbeidstijdverkorting ter bestrijding van de huidige werkloosheid financieel voor de gemeenschap aanzienlijke inverdien-effecten kan opleveren. De overheid zou bij tewerkstelling van een w.w.v.'er een loonkostensubsidie van bijna 90% kunnen verstrekken, indien het macro-economische effect van de vermeerderde koopkracht en van de meer ontvangsten voor sociale fondsen wordt meegenomen.

De samensteller van het rapport hebben deze berekeningen uitgevoerd omdat zij ervan doordrongen zijn dat het begrip volledige werkgelegenheid aan heroriëntatie toe is. Voor een realistische kijk, wat het loslaten van de 40-urige werkweek betekent, zijn de technologische ontwikkeling, de uitstoot van relatief eenvoudige arbeidsintensieve produktie naar lage loonlanden en de groei van de beroepsbevolking doorslaggevend.

Toch betekent dit niet dat zij kiezen voor een blijvende financiering door de overheid van de nog niet gedekte 10% aan extra loonkosten, laat staan de volle 100% van de loonkosten.

Hoewel dit op zich volstrekt logisch is en dus gekozen wordt voor afbouw van een 100% loonkostensubsidie, in combinatie met een reële loonsvermindering in ruil voor meer vrije tijd en een beperking van de loonstijging in de eerstkomende vijf jaren, zou ik een ander tegenin willen brengen. Immers, dan wordt voorbij gegaan aan het belang van een versterking van de binnenlandse koopkrachtige vraag voor onze economie en de voordelen in de collectieve uitgavensfeer op het vlak van de gezondheidszorg en het welzijnsbevinden als gevolgd van tewerkstelling van werklozen.

Povendien zou ook de combinatie van arbeidstijdverkorting met ploegenarbeid, die in het

rapport wel aangehaald wordt, nadere uitwerking verdienen. Dit zou enorme besparingen opleveren in de kapitaalsfeer en in de collectieve uitgavensfeer, omdat het gebruik van allerlei collectieve voorzieningen, waaronder ons wegenverkeersnet, het openbaar vervoer e.d. beter gespreid zal gebeuren.

Tenslotte verdient de gedachte, neergelegd in het rapport nog warme aanbeveling dat het niet altijd gaat om de creatie van een volle (hoewel verkorte) dagtaak, maar dat zeer velen ook geholpen zijn met werk dat minder is dan een volle dagtaak. Deeltijdarbeid heet dat, hetgeen kansen biedt aan bijvoorbeeld ouderen, vrouwen, gehandicapten en aan diegenen die aan minder inkomen de voorkeur geven.

Wat de toepasbaarheid van arbeidstijdverkorting en deeltijdarbeid betreft, is door de Teldersstichting geen onderzoek verricht. Dit is jammer, want op dit gebied is nog niet veel onderzoek gedaan en eigenlijk omzeilt de Teldersstichting de organisatorische problematiek door te stellen dat arbeidstijdverkorting alleen zeer selectief toegepast zal kunnen worden. Gelukkig wordt er echter ook voor gepleit experimenten in te stellen om de invoering van arbeidstijdverkorting op grote schaal voor te bereiden, waarbij het vraagstuk van passende arbeid niet buiten beschouwing zal mogen blijven.

Bedrijfshallen Showrooms Kantoren

**Kant en klaar -
korte bouwtijd**

**Hoge kwaliteit
alles in één hand**

**Offerte met tekeningen
gratis en vrijblijvend
Vraagt inlichtingen**

LOBITH, Telefoon 08365-1141*

Wist u dat.....

- het zetduiveltje - één van de meer produktieve redactieleden van het VVD-partijblad Vrijheid en Democratie - het sinds enige tijd heeft voorzien uw redactie, i.h.b. op Gijn de Vries en ds. A. Lantain ?
- de Liberal Party naar aanleiding van de affaire-Thorpe een nieuwe campagneslogan heeft: "Join the Liberal Party, but enlarge the circle of your friends" ?
- de letters J.O.V.D. ook "Jongeren Organisatie van Democraten" kunnen betekenen ?
- een plaatselijk prominent JOVD'er bij het betreden van de Bossche discotheek "Galaxy" opmerkte dat deze gelegenheid één nadeel heeft: "Je kunt er zo moeilijk leden maken ..." ?
- men op het Algemeen Secretariaat letterlijk emmers koffie drinkt ?

Het Europees Verdrag tot bestrijding van terrorisme

door J. R. Voûte

Er groeit een internationale samenwerking. Deze komt tot uitdrukking in tal van verdragen, uitgaande van de United Nations, de Raad van Europa en de Europese Economische Gemeenschap. Deze verdragen gaan veelal langs de burgers heen. Dit is stellig ten onrechte in dié gevallen, waarin de verdragen een directe werking hebben, d.w.z. dat de burger rechten aan verdragen kan ontleenen, welke hij b.v. tegen zijn eigen overheid kan geldend maken en omgekeerd. Een voorbeeld is het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (Tractatenblad 1951 No. 154) en de dezer dagen in de Eerste Kamer aangenomen Internationale Verdragen inzake burgerrechten en politieke rechten (Trbl. 1969 No. 99) en inzake economische, sociale en culturele rechten (Trbl. 1969 No. 100).

Gebrek aan belangstelling geldt stellig niet voor het Europees Verdrag tot bestrijding van terrorisme. Voor- en tegenstanders bestrijden elkaar met papieren wapens. Universiteiten beleggen fora. Gezien de grote en begrijpelijke belangstelling is het alleszins verantwoord om in De Driemaster een korte uiteenzetting van dit Verdrag te geven.

Ik wil beginnen met de stand van zaken. Het verdrag is op 27 januari 1977 getekend door 18 landen van de Raad van Europa. Voor Nederland tekende de toenmalige Minister van Buitenlandse Zaken Max van der Stoep. Deze Minister bepleitte in de Algemene Vergadering van de U.N. op 29 september 1977 het opstellen van een Universeel Verdrag tegen het terrorisme. Ik citeer uit zijn rede:

"Het nemen van onschuldige gijzelaars is een van de meest weerzinwekkende misdaden tegen het menselijk leven, ongeacht de politieke doeleinden die er achter zitten". Blijkens de begroting van de Minister van Justitie voor 1979 heeft het Kabinet van Agt het voornemen om het Verdrag, tezamen met enige andere daarmee samenhangende verdragen, op korte termijn naar de Raad van State te zenden opdat het betreffende wetsvoorstel reeds in het voorjaar van 1979 aan de Tweede Kamer zal kunnen worden aangeboden.

Het Europees Verdrag tot bestrijding van terrorisme is geen uitleveringsverdrag. Geleijk hieronder nader zal worden toegelicht is het de bedoeling van het Verdrag, dat bij een bepaald aantal van de allerswaarste delicten (die in alle landen van de Europese Gemeenschap strafbaar zijn gesteld) een eventueel politiek karakter niet meer aan de uitlevering in de weg zal staan. Nederlanders worden niet uitgeleverd. De uitlevering van niet-Nederlanders wegens strafbare feiten kan alleen geschieden op basis van wetten of verdragen. In deze wetten en verdragen wordt steeds bepaald, dat uitlevering wegens een politiek delict niet is toegestaan. Naast

uitlevering staat de asielerlening. Op grond van de Vreemdelingenwet kan aan vreemdelingen een verblijfsvergunning in ons land worden verleend. Niet uitleveren en asielerlening kunnen samengaan.

De considerans van het Verdrag luidt:

"Overwegende dat het doel van de Raad van Europa is het tot stand brengen van een grotere eenheid tussen zijn leden;

zich bewust van de groeiende verontrusting in verband met de toename van daden van terrorisme;

verlangende doeltreffende maatregelen te nemen teneinde te verzekeren dat de daders niet aan strafvervolgning en bestraffing ontkomen;

overtuigd dat uitlevering een bijzonder doeltreffend middel is om dit resultaat te bereiken."

In de tekst van het Verdrag komt het woord terrorist of terreur niet voor. Stellig zou veel misverstand voorkomen zijn als in de considerans niet van "daden van terrorisme" maar van "daden van geweldpleging op onschuldige burgers" was gesproken. Het woord terrorisme is zonder twijfel politiek geladen. Graaf van Stauffenberg, die op 20 juni 1944 een aanslag op Hitler pleegde, was toen in veel Duitse ogen een terrorist en thans een vrijheidsstrijder. Ik kom daar hieronder nog op terug.

Ik ga thans over tot een korte beschrijving van de inhoud van het Verdrag. Hierboven vermeldde ik de regel, dat uitlevering voor politieke delicten niet is toegestaan. Daarop maakt het Verdrag een uitzondering. Strafbare feiten vallende onder het Verdrag tegen het kapen van vliegtuigen, gijzeling, het gebruik van bommen e.d. worden ten behoeve van de uitlevering tussen de 18 Staten van de Europese Gemeenschap niet meer beschouwd als politieke delicten. Wanneer een buitenlander een van deze delicten heeft gepleegd uit politieke motieven en hij vlucht daarna naar Nederland, zou Nederland -als de uitlevering wordt gevorderd- daartoe moeten overgaan. Het Verdrag maakt evenwel een uitzondering in art. 5, n.l. voor die gevallen waarin uitlevering wordt gevorderd met de bedoeling een persoon te vervolgen of te straffen op grond van zijn ras, godsdienst, nationaliteit of politieke gezindheid.

Een tweede uitzondering wordt gevonden in art. 13. Iedere Staat kan zich het recht voorbehouden om een uitlevering te weigeren voor de hierboven aangeduide zware delicten als de staat die beschouwt als politiek delict. Hier staat dan tegenover, dat de staat -die een uitlevering weigert- volgens het Verdrag verplicht is zelf de dader te vervolgen en te berechten. Om de nationale strafrechter bevoegd te maken feiten te be-

rechten die in het buitenland gepleegd zijn, zullen de Wetboeken van Strafrecht aangepast moeten worden. Dit geldt evenzeer voor Nederland. Op deze wijze wordt voorkomen, dat daders van opgemelde zware delicten, vluchtende naar een ander Europees land waarin zijn niet te vervolgen zijn, vrijuit zouden gaan.

De Hoge Raad heeft recentelijk uitgemaakt, dat niet van een politiek delict gesproken kan worden als tussen de daad en het politiek motief een te verwijderd verband bestaat (arrest van 8 mei 1978 NJ 78/314 in de zaak tegen K.D. Folkerts). Het leegplunderen van een wapenmagazijn en het doden van de bewakers om met die wapenen een gewapende overval op een hoge regeringsfunctionaris te plegen is geen politiek delict. Deze daders hebben in redelijkheid niet kunnen oordelen, dat deze feiten (plunderen van het wapenmagazijn) tot het politieke einddoel kunnen leiden.

Zal Nederland het Verdrag zonder voorbehoud moeten tekenen? Dit zou betekenen, dat bij de ernstigste terreurdagen - ook al zijn ze begaan uit politieke motieven - steeds tot uitlevering zal moeten worden overgegaan wanneer zulks door een ander land gevorderd

wordt. Het komt mij voor dat hier omzichtigheid geboden is. De politieke inzichten kunnen snel veranderen. Een veracht mau-mauleider wordt enige jaren later een gevierd en bewonderd staatshoofd. Zouden wij een Graaf van Stauffenberg willen uitleveren? Het is stellig de voorzichtigste weg om bij ratificatie van het verdrag het voorbehoud van art. 13 te maken. Ons land behoudt dan het recht om van geval tot geval te beslissen over uitlevering, dan wel vervolgen in Nederland, voor in het buitenland begane terreurdaden. Daarbij kan de Nederlandse rechter dan rekening houden met de politieke motieven, terwijl gratie en amnestie mogelijk zijn evenals toepassing van art. 167 lid 2 Sv (afzien van vervolging op grond aan het algemene belang ontleend).

Uitleveren of bestraffen zal aan het terrorisme geen einde maken. Wel moeten de democratische staten zich onderling verdedigen tegen de allerzwaarste misdrijven; die moeten vervolgd en bestraft kunnen worden. De strijd tegen geweld mag evenwel niet ont-aarden in een politiestaat. Democratische controle van nuchtere Hollanders zal stellig voorkomen, dat het vervolgingsbeleid in ons land in deze richting zal escaleren.

STAALBOUW
waaraan men HOGE EISEN STELT voor
alle doeleinden!

De Convention Européenne de la Construction Métallique, gaf ons op advies van de jury **DE STAALPRIJS 1974** voor de door ons vervaardigde en gemonteerde staalconstructie voor de **MAXIS, Amsterdam**

Wij stellen ons "kunnen" op gebied van **Planning, Begroten, Vervaardigen, Leveren en Monteren**, óók voor kant en klaar gebouwen, gaarne tot uw dienst.

"LATUMEBO" B.V. — 2952 AD Alblasterdam

EDISONWEG 16
 TELEFOON 01859 - 3777
 Telex 29293

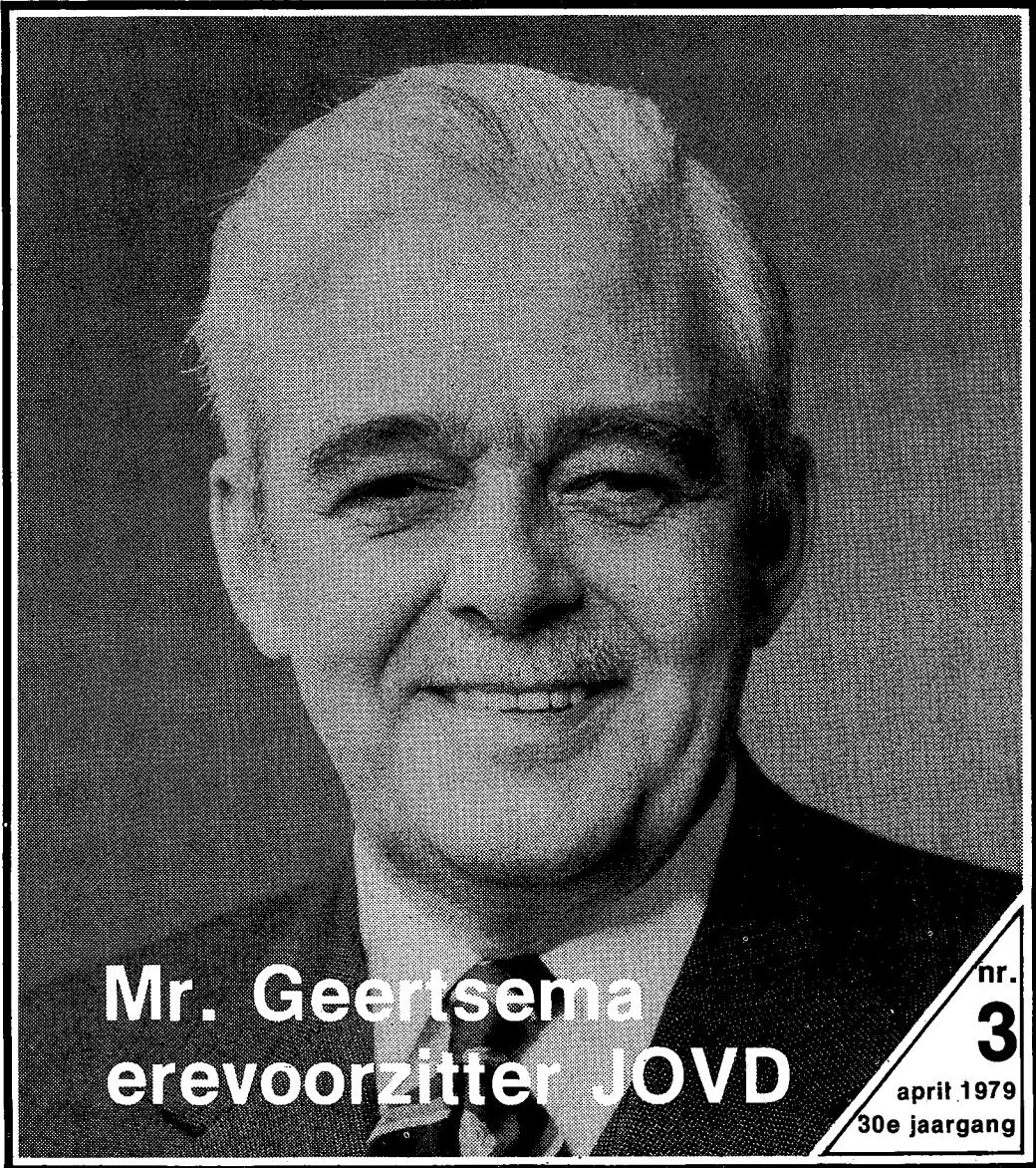
DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Algemeen Secretariaat
Jongeren Organisatie Vrijheid & Democratie
N.Z. Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
020-242000

DE DRIEMASTER

Orgaan van de onafhankelijke liberale Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie

Mr. Geertsema
erevoorzitter JOVD

nr.
3

april 1979
30e jaargang

DE DRIEMAESTER

Orgaan van de onafhankelijke liberale
Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie 'J.O.V.D.

REDAKTIEADRES

N.Z.Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
Tel.: 020-242000

REDAKTIE

Jan den Dekker
M.H.Trompstraat 1
3572 XS Utrecht
Tel.: 030-715313
(Hoofdredakteur)

Gerard Derriks
van Bijkershoeklaan 351
3527 XJ Utrecht
Tel.: 030-936035

Ardwin Lantain
Middelweg 105
1911 EC Uitgeest
Tel.: 02513-13573

Frank van der Vorm
Gevaertsweg 19
3311 DA Dordrecht
Tel.: 078-140218

Bart Lijdsman
Magelhaesstraat 1
5223 RC 's-Hertogenbosch
Tel.: 073-217271

Roel Schrottenboer
Schiphorsterweg 13
7957 NT De Wijk
Tel.: 05224-1354

Robert de Haze Winkelman
Laan van Poot 214
2566 EJ 's-Gravenhage
Tel.: 070-655174
(Hoofdbestuursauditor)

DRUKWERK

Drukkerij J.van Meurs
Burg. de Zeeuwstraat 2
2985 AP Ridderkerk

ADVERTENTIES

Bureau van Vliet B.V.
Burg. van Fenemapplein 19
Postbus 20
2042 TG Zandvoort

ABONNEMENTSPRIJS

f 25,-- per jaar, te voldoen op
postgirorekening nr. 953500 t.n.v.
Pennyngmeester JOVD te Utrecht.

COPYDATUM

Copy voor het volgende nummer
dient uiterlijk 10 mei a.s. op
het redactieadres binnen te zijn.

INHOUD

Zesde JOVD-lustrum	3
Installatierede mr. W.J.Geertsema	6
Jonge liberalen voor Europa	9
Interview met Suzanne Bischoff	12
Zomercongres te Apeldoorn	14
Conceptresolutie diensplichtbeleid en legervorming	15
De basis: de afdeling Delfland	17
Inkomenspolitiek	18

ALGEMEEN SECRETARIAAT

N.Z.Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
Tel.: 020-242000

Hoofdbestuur

VOORZITTER Frank de Grave
Verlengde Nieuwstraat 13A
9724 HA Groningen
Tel.: 050-121462

VICE-VOORZITTER Rino Schreuder
politiek Kasteel Nijenrode
3621 BG Breukelen
Tel.: 03462-1944

organisatie Robert de Haze Winkelman
Laan van Poot 214
2566 EJ 's-Gravenhage
Tel.: 070-655174

ALG.SECRETARIS Norbert Klein
St.Stephanusstraat 58
6512 HW Nijmegen
Tel.: 080-236722

PENNINGMEESTER Jan den Dekker
M.H.Trompstraat 1
3572 XS Utrecht
Tel.: 030-715313

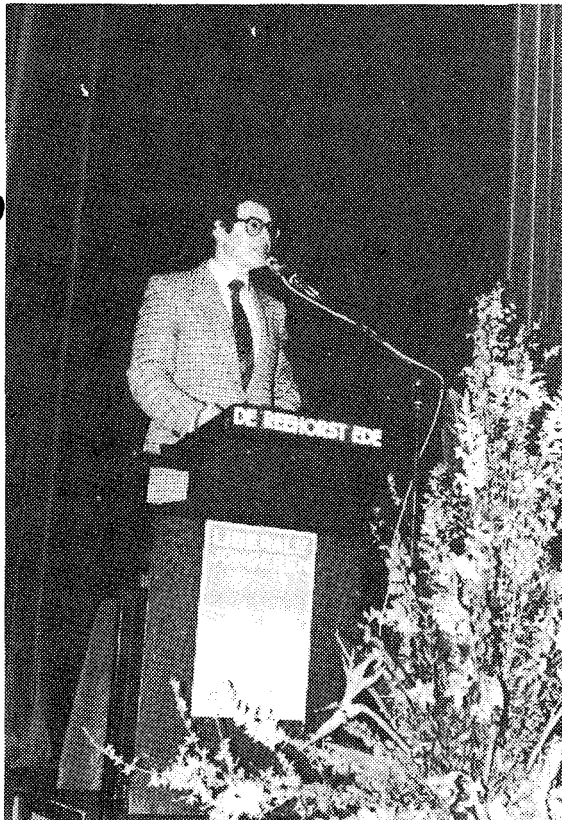
INTERNATIONAAL Sipke Swierstra
SECRETARIS Stationsstraat 7A, k.201
9711 AR Groningen
Tel.: 050-127630

TWEEDE Robin Linschoten
SECRETARIS Churchillaan 133
1078 DM Amsterdam
Tel.: 020-723613

ZESDE JOVD — LUSTRUM IN EDE

door Frank van der Vorm

In de prachtige vergaderaccommodatie "De Reehorst" in Ede zorgden op 24 maart zo'n 600 deelnemers, waaronder vele prominenten, voor een bijzonder feestelijk lustrumcongres. Het geheel was duidelijk goed voorbereid door lustrumcommissie, hoofdbestuur en helpende leden. De genodigden kwamen onder de escorte van portiers en gastvrouwen netjes in de VIP-room terecht. Het "gewone volk" werd uit de hal naar de koffiekamer gezonden, waar men zich voor een aanzienlijk bedrag kon voorzien van een drankje. Even na twee uur mocht de burgemeester van Ede het congres openen. Keurig met ambtsketen om liet hij weten het vanzelfsprekend te vinden, dat de JOVD in Ede vergaderde en dat zijn partijgenoot Van Houwelingen op zijn woorden moest letten. Verder bracht hij de congresgangers nog enige kennis bij omtrent de bezienswaardigheden van het dorp of de Veluwe. Hierna begon het politieke gedeelte. Ed van Thijn, vice-fractievoorzitter van de PvdA in de Tweede Kamer, oud-staatssecretaris Zeevalking (D'66) en VVD's 2e "man" in de Kamer mevrouw Kappeyne van de Coppello spraken over de toekomst van de parlementaire democratie.

van Thijn

Voorals PvdA-voorman Van Thijn wist van geen ophouden. Hij vulde haast het hele middagprogramma, maar deed toch wat opvallende uitspraken. Zo vond hij dat zowel de PvdA als de VVD te dogmatisch denken over de rol van de overheid.

"De PvdA moet openstaan voor afstoting van bepaalde overheidstaken. De Overheid is overbelast. Men moet zich meer bepalen tot de beleidsbepaling. Uitvoerende taken moeten meer gedelegeerd worden." Hij pleitte ervoor om als overheid meer greep te krijgen op de maatschappelijke processen. De VVD moet, naar zijn opvatting, zich realiseren, dat de reikwijdte van de overheid zich overal over moet uitstrekken. Van Thijn signaleerde een steeds afnemende invloed van de overheid: "Bij het vrije bedrijfsleven vindt er een toenemende machtsconcentratie plaats die over de nationale grenzen reikt."

Hij meende dat de burger het geloof in de parlementaire democratie verliest, wanneer men zich niet meer herkent in het overheidsbeleid. "Dit kan een gevolg zijn van het toenemende gevoel van machteloosheid." Verder sprak hij zich uit voor een verviervoudiging van het aantal beleidsmedewerkers

tegenover een vermindering van het aantal kamerleden naar 100. Een idee dat in dezelfde vorm ook ooit eens voorkwam in een concept-verkiezingsprogramma van de VVD. Hij deed dit tegen het standpunt van zijn partij in, die uitbreiding van de Kamer wil naar 225 leden. "Kamerleden houden hoofdzakelijk elkaar bezig. 80% van de tijd besteedt men aan vergaderen, slechts 20% aan onderzoek. Het parlement moet in plaats van een vergaderclub meer een besluitvormend college zijn." Hij noemde de VVD als voorbeeld: "De VVD heeft aan den lijve ondervonden dat een toename van het aantal fractieleden een veel grotere vergaderdij vergt. Maar gezien de laatste opiniepeilingen lost zich dat vanzelf op....."

Zeevalking

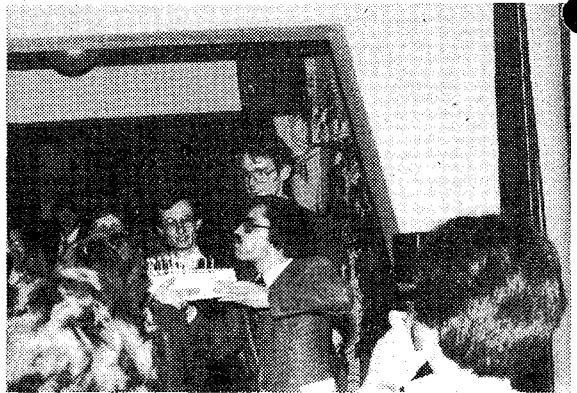
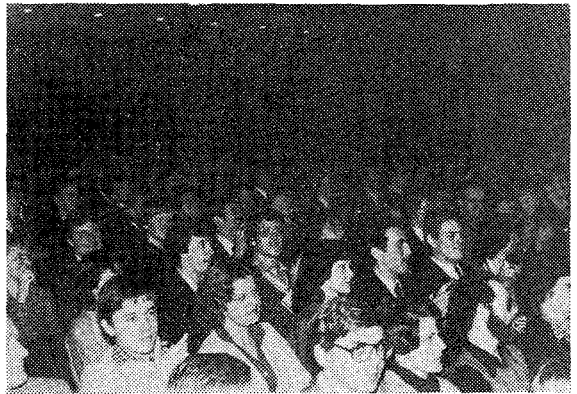
Oud-staatssecretaris Zeevalking begon met een uitwijding over de veelomvattendheid van de taak van een parlementariër. De toekomst van de parlementaire democratie beoordeelde hij niet negatief, maar hij vond dat er bijstellingen nodig zijn via een duidelijker dualisme, het tegengaan van ondoorzichtige besluitvorming, het tegengaan van corporatistische verschijnselen en het beter hanteren van het parlementaire budgetrecht. "De regering geeft steeds vaker de toon aan en de regeringsfracties volgen daarin, zonder veel verweer." De 1e Kamer betitelde hij als 'ridicueel anachronisme': "Zeker als men daar wetsontwerpen teniet doet, zoals het vorige abortuswetsontwerp."

Kappeyne van de Coppello

Ook mevrouw Kappeyne toonde zich tegenstander van een nationaal kabinet, behalve onder bepaalde crisisomstandigheden: "Wanneer de Belgen ons land binnentrekken....." Zij verwacht weinig heil in vergroting van de staf van de 2e Kamer. Liever ziet ze een verbetering van de kwaliteit van de kamerleden zelf. "Een kamerlid dient te beschikken over een sterk analytisch vermogen, politiek gevoel (weten wat er onder de mensen leeft) en grote eerlijkheid. Een kamerlid moet de moed hebben om vervelende dingen te zeggen. Hij moet draven compromissen te verdedigen." (tips voor ambitieuze JOVDers.) Mevrouw Kappeyne vond een 'sinterklaaspolitiek' ten opzichte van allerlei belangengroepen verwerpelijk. Politiek 'geklapwiek', stunts in de publiciteit, moeten achterwege blijven omwille van een beginselvast en consistent politiek beleid. Ook het referendumpaar haalde zij nog even uit de stal. Ze pleitte voor een facultatief referendum over belangrijke parlementaire kwesties. Hiermee wil zij de kiezersinvloed versterken. Een uitspraak van het parlement zou door zo'n 50.000 kiezers moeten worden beoordeeld. Het liberale kamerlid noemde als voorbeeld de abortuskwestie.

Receptie

Na het middagprogramma recipieerde het hoofdbestuur en mocht de gelukwensen van vele al dan niet prominente vaderlanders in ontvangst nemen.

Inmiddels was de VPRO druk doende de dure auto's op de parkeerplaats te filmen om zo de 'sfeer te schetsen'. Een aantal JOVD-ers probeerden opvallend onopvallend in de buurt van de camera's te laten vereeuwigen. Een enkeling lukte het om na een aantal malen langs een radioreporter te zijn gelopen iets door de microfoon te mogen zeggen. Hoewel de blauwe blazers inmiddels vervangen schijnen te zijn door drie-delige kostuums en zelfs een enkele smoking, hing er een

typische sfeer die Van Thijn treffend schets- te door te spreken over een politieke groe- pering waar de jongeren heel erg snel oud worden....

Avondprogramma

Na het diner het meest feestelijke gedeelte van het congres. In zijn rede betuigde Frank de Grave zijn tevredenheid over de JOVD, als actiefste en grootste politieke jongerenor- ganisatie. Hij werd vele malen door applaus onderbroken. Hij sprak over de toekomst van het liberalisme en de rol die de JOVD kan spelen hierin. Hij waarschuwde de VVD, als draagster van het liberale erfgoed, niet de- zelfde fout te maken als de Liberale Staats- partij in de jaren dertig en overgaan tot een scherpe politieke strijd met de "vrij- zinnigen" in de vorm van D'66. "Het simpele feit van het bestaan van D'66 en haar groei ook, en met name met vrijzinnig-liberaal denkende kiezers, betekent dat de VVD, als draagster van het liberale erfgoed, niet voldoende omspanning heeft gegeven in de po- litieke vertaling van haar liberale begin- selen om alle vrijzinning-liberalen te ver- enigen. Het is mijn stellige overtuiging dat het liberalisme met haar tolerantie, haar afkeer van dogmatisme, voldoende ruimte biedt om alle vrijzinning liberalen te ver- enigen in één politieke partij." Frank de Grave zei dat er een strijd gevoerd moet worden door de liberalen om de toekomst en dat de JOVD aan deze strijd haar bijdrage zal leveren.

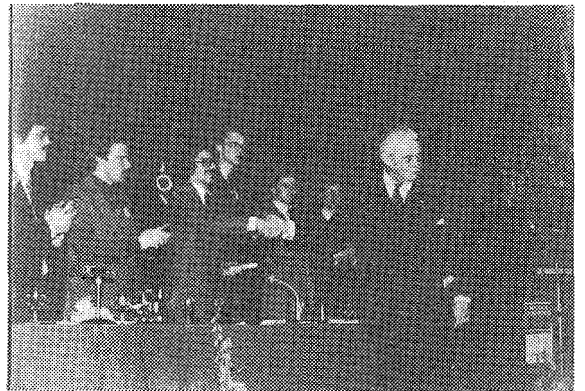
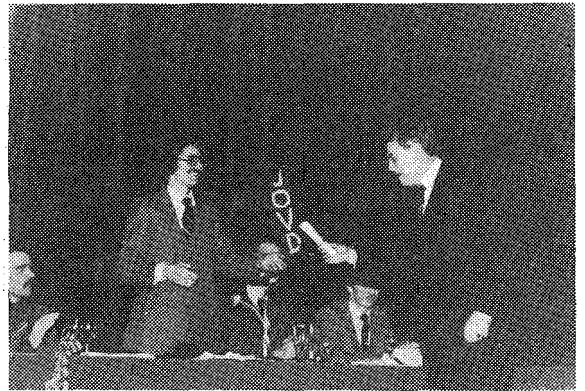
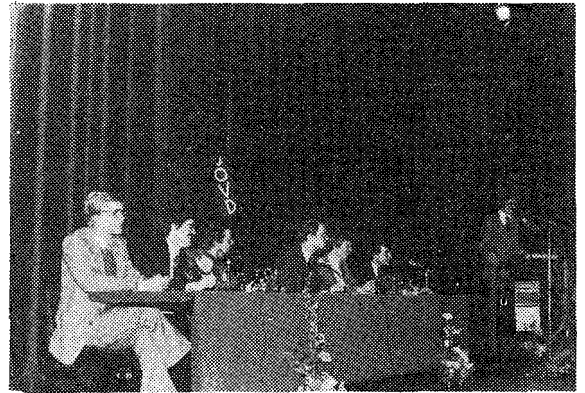
Ruud Jager en Bert van der Stoel vielen de eer te beurt om te worden genoemd tot lid van verdienste. Ruud vond toch nog even ge- legenheid om een, overigens terechte, kri- tische opmerking te ventileren. Hij vond dat er teveel tijd wordt besteed aan huishoude- lijke vergaderingen en te weinig aan de con- gresonderwerpen. Hij dankte zijn vrienden in de JOVD en vooral zijn ouders.

Bert sloot zijn toespraakje af met de bood- schap aan alle JOVD-ers om aan de slag te gaan, want er is nog veel te doen! Hierna werden de nieuwe ereleden benoemd. D'66 Tweede Kamerlid Erwin Nypels hield een gloedvolle rede aan de JOVD-leden.

Nypels

Hij sprak over de liberale vonk, de liberale vlam en de liberale gloed als inspiratiebron voor zijn politiek denken en werken. "Deze ontbrandden in de JOVD. Hierdoor alleen al past dankbaarheid mijnerzijds! De JOVD heeft mij verder politiek onafhankelijk leren denken."

Over hoe hij bij D'66 belandde: "Ook al noemt D'66 zich officieel niet liberaal, uit de actiebeginselen van de JOVD en D'66 spreekt een opvallende, maar niet toevallige gelijke geest!" Een luid applaus scoorde zijn opmerking dat liberalisme en conserva- tisme onverzoenlijke tegenstellingen zijn, die nimmer in één partijverband mogen voor- komen. In een aantal opmerkingen gaf hij aan hoe, naar zijn overtuiging, het liberalisme zou moeten worden uitgewerkt op het gebied van emancipatie, inkomensbeleid, arbeidsde- mocratie, woondemocratie, vermenschlijking van

de samenleving. "Een overtuiging, verkregen in en door de JOVD."

Over dertig jaar JOVD: "De JOVD heeft sinds de oprichting 30 jaar geleden een indrukwek- kende eigen lijn van het Nederlands libera- lisme aangegeven. Dit verdient op zichzelf al een compliment. Dat was mogelijk door haar onafhankelijke opstelling. De onafhan- kelijke liberale jongerenorganisatie was en is nu eenmaal geen filiaal van welke partij dan ook."

Wiegel

Ook minister Wiegel werd erelid. Hij sprak kort en bondig als altijd en toonde zich een groot voorstander van een onafhankelijke JOVD.

Wiegel pleitte voor samenwerking met D'66, maar reageerde op de uitspraken van D'66 voorzitter Glastra van Loon door te zeggen dat Nypels in zijn partij nog heel wat zending te verrichten heeft.

Hierna werd er overgegaan tot het hoogtepunt van de avond, de benoeming van de nieuwe ere-voorzitter, de "vader" van de JOVD, mr. Geertsema. Elders in dit nummer is zijn rede in zijn geheel afgedrukt. Hij kreeg hierbij twee staande ovaties.

Feest

Hierop volgde een exclusief JOVD-feest, compleet met ministers, staatssecretarissen, oud-bewindslieden, een commissaris van de Koningin, kamerleden, smokings, avondjurken en een loterij met de trekking door de vice-minister-president. Tegen drie uur gingen de meesten naar hun hotel om rond elf uur op zondagmorgen weer present te zijn voor de brunch, waarbij een cabaret voor de plezierige sfeer zorgde.

Velen zal dit gedenkwaardige congres nog lang in het geheugen blijven.

REDE

Uitgesproken door mr. W.J. Geertsema bij zijn installatie als erevoorzitter van de JOVD op 24 maart 1979

Laat ik beginnen met mijn grote erkentelijkheid uit te spreken over het mij door de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie zojuist aangeboden Erevoorzitterschap. Dat U mij deze hoogste functie in Uw organisatie-al hoop ik verderop in mijn betoog duidelijk te maken, dat ik het begrip "hoogste functie" zeer wel weet te relativeren-hebt willen toevertrouwen betekent voor mij meer dan een aangenaam aandoend bewijs van een welwillende gezindheid van bestuur en leden jegens mijn persoon.

Ik zie het als een erkenning Uwerzijds van de waarde en het nut van datgene, waarmee ik mij sinds ik mij aan het einde van de veertiger jaren actief in de politiek stortte heb bezig gehouden en wat mij heeft bewogen d.w.z. nimmer berusten in gegroeide situaties "omdat die nu eenmaal toch niet te veranderen waren", nimmer een eens gekozen uitgangspunt aanvaarden als iets dat eeuwigheidswaarde zou hebben, nimmer toegeven aan de drang om electorale overwegingen en de voorrang te doen hebben boven een zuivere toepassing van de liberale beginselen en tenslotte en bovenal om nimmer toe te geven aan de verleiding om het harmoniemodel in te ruilen voor het polarisatiemodel.

Het was deze achtergrond van mijn politieke streven, die mij zo nauw verbond met mijn voorganger als Erevoorzitter van de JOVD Henk Korthals. In de jaren dat Henk Korthals Uw Erevoorzitter was, was hij tevens een bron van innoverende kracht. Hij zette U steeds weer, aan het denken, gaf U steeds weer adviezen om nieuwe wegen in te slaan, hij was bereid voor U zowel een motor, als een geweten. Dat U als zijn opvolger iemand hebt willen kiezen, die deze functie in zijn geest zal trachten voort te zetten, zie ik als een posthume huldiging van persoon en arbeid van Henk Korthals, een huldiging, die hem overigens-en terecht-ook tijdens zijn leven meerdere malen ten deel is gevallen. Ik acht het een eer en een voorrecht in zijn voetsporen te mogen treden.

Wat is nu precies een ere-voorzitter in mijn ogen? Zo vreemd als het mag klinken: niet "ere" en niet "voorzitter". Dat laatste is overigens plausibel genoeg. De JOVD heeft een voorzitter en die is mans genoeg om leiding te geven aan bestuur en vereniging. Daar is de erevoorzitter echt niet bij nodig. Maar ook niet "ere". Dat woord doet mij teveel denken aan een "ere-titel". En als je in Van Dale zoekt wat daar de betekenis van is, dan vind je, dat het een titel is, die iemand eer verschafft. Een Ere-voor-

zitterschap in die betekenis, zou er dus uitsluitend toe dienen mij een eer te verschaffen. Dat ik mij er door vereerd voel heb ik U al duidelijk gemaakt, maar de functie brengt m.i. ook plichten met zich mee.

Kort gezegd, zie ik een ere-voorzitter als iemand, die zich absoluut niet in laat met de dagelijkse gang van zaken, maar die altijd bereid is desgevraagd van advies te dienen-bij hoge uitzondering misschien ook wel eens ongevraagd-en die het zich verder tot een taak rekent stimulerend werkzaam te zijn, maar ook niet aarzelt, als een hinderlijk geweten op te treden als hij teke-

nen bespeurt, dat er aan de liberale beginselen wordt gemorreld.

Dat is de wijze, waarop ik mij voorstel het U door mij toevertrouwde ambt uit te oefenen, een taakuitoefening, waarin ik mij nauw gesteund zal weten door de overige Ereleden van Uw vereniging, want wat voor mij geldt, geldt m.i. in even sterke mate voor hen. Met elkaar zullen wij proberen U tot stut en steun te zijn in Uw uiterst belangrijke taak de liberale jeugd van Nederland politiek bewust te maken. Het gaat U terecht om de liberale beginselen en om de zo zuiver mogelijke toepassing daarvan. Partij-politiek is U vreemd en moet U ook vreemd blijven. Alleen in onafhankelijkheid kunt U Uw taak volbrengen, nl. op Uw beurt weer motor en geweten te zijn voor het liberale denken in Nederland.

Het liberale denken, waarvan de VVD op dit moment te midden van de politieke partijen

in Nederland de voornaamste representant is, maar waarvan de VVD bepaald niet het monopolie bezit. Omdat U als JOVD, als onafhankelijke jongerenorganisatie op liberale grondslag los staat van partijpolitieke overwegingen kunt U een ideale brugfunctie vervullen niet alleen tussen de echte liberalen, die zich in verschillende politieke partijen bevinden, dan wel in de diaspora, maar ook tussen liberalen en anderen, die zich geen liberalen zouden willen noemen, maar met wie wellicht op meer punten een overeenstemming zou zijn te vinden, dan dat in andere meer beproefde combinaties het geval is. Er wacht U een belangrijke taak. Ik doe een dringend beroep op U die taak te zien en op te pakken en die taak prioriteit te geven boven het zich spitsvondig uitleven in procedurele zaken, hoe boeiend en opvoedend dat laatste ook kan zijn en hoe zeer het ook tot de onmisbare bagage van de hedendaagse politicus kan bijdragen. Ik pleit dan ook voor niet meer dan prioriteit. Laat dat dan mijn eerste ongevraagde advies aan de JOVD zijn. Ik hoop en verwacht, dat ik in de toekomst in de gelegenheid zal zijn U meerdere malen van advies te dienen.

De liberalen in Nederland verwachten veel van U. Ik sprak al over de ideale positie, waarin U verkeert om een brugfunctie te vervullen. Er is echter meer aan de hand en nu spreek ik tot U als VVD-er en meer in het bijzonder als voorzitter van de Commissie, die het Hoofdbestuur moet adviseren t.a.v. het Beginselprogramma van de VVD.

Het is de overtuiging van de gehele commissie, dat ons Beginselprogramma volstrekt verouderd is en door zijn opzet, zowel als zijn inhoud niet meer vatbaar is voor actualisering. Er zal dus naar onze mening iets geheel nieuws voor in de plaats moeten komen. Ik laat nu in het midden in welke vorm dat het beste zou kunnen geschieden, want daarover praat de commissie a.s. maandag met het Hoofdbestuur. Maar de vorm is niet het belangrijkste. Waar het ons om gaat is dat dit nieuwe programma en de discussie daarover de geboorte zal kunnen betekenen van een nieuw elan in de partij. De start van een Liberaal Reveil. Er bereiken mij talloze signalen en ik ontvang meerdere brieven, waaruit mij blijkt, dat er in de VVD dringend behoefte bestaat aan een herbezinning.

Niet aan een herbezinning op de fundamentele uitgangspunten van het Liberalisme. Vrijheid, verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid en sociale rechtvaardigheid zullen richtsnoer blijven voor ons staatkundig streven. Maar wel een herbezinning over de vraag tot welke consequenties deze uitgangspunten ons in deze tijd en onder de heersende omstandigheden moeten leiden.

Sinds het huidige Beginselprogramma werd vastgesteld is onze Partij enorm gegroeid. Het is naar mijn overtuiging niemand gegeven een werkelijk inzicht te hebben in datgene, wat de huidige leden in meerderheid beweegt. Wij moeten dat aan de weet komen. Er dient weer een politieke discussie in de VVD op gang te komen. Rust en eensgezindheid in de partij is een groot goed. Ik zal de laatste zijn om dat te ontkennen. Maar dan moet die rust wel de rust zijn, die intreedt nadat men in de partij grondig en diepgaand met elkaar heeft gediscussieerd

over datgene wat de moderne liberaal heden ten dage motiveert. En dan moet die eensgezindheid wel het resultaat zijn van een fundamentele discussie over de liberale beginselen en de toepassing daarvan in de huidige omstandigheden. Die eensgezindheid zal nooit betekenen, dat alle leden van de VVD het op elk punt tot vijf cijfers achter de komma met elkaar eens zullen worden. Daarvoor zijn wij-en gelukkig maar-te veel individualisten. Maar die eensgezindheid moet wel betekenen, dat wij het in grote lijnen met elkaar eens worden over de gewenste toekomst van de Nederlandse samenleving.

Rust en eensgezindheid-ik herhaal het-zijn prachtig, maar de rust mag niet zijn de rust van het kerkhof en de eensgezindheid mag nooit een schijn zijn, die de werkelijkheid verbergt.

Wij moeten het aandurven om in het komende jaar fundamentele discussies met elkaar aan te gaan, desnoods fel, maar altijd in de geest van verdraagzaamheid die ons liberalen eigen is, discussies ook in alle openbaarheid en niet in de binnenkamer, zoals helaas nog te vaak voorkomt.

Het verschijnen van het Liberaal Manifest gaf velen van ons destijds hoop, dat daarin de motor zou worden gevonden, die deze fundamentele discussie zou aanzwengelen. Dat is er helaas niet uitgekomen. Wellicht was de tijd er toen nog niet rijp voor.

Die rijpheid is er nu in ieder geval naar mijn vaste overtuiging wel. De Commissie voor het nieuwe Beginselprogramma hoopt op een opdracht van de Algemene Vergadering in april om nu echt aan het werk te gaan en zij koestert de hoop en verwachting, dat het werkstuk of de werkstukken, die zij t.z.t. aan de partij zal voorleggen tot hetzelfde elan aanleiding zullen geven, als destijds het Liberaal Manifest. Maar zij hoopt ook, dat de Partij bereid zal zijn aan haar werkstuk serieuze aandacht te besteden en daarover een hele duidelijke uitspraak te doen in een Algemene Ledenvergadering. En waarom zeg ik dit alles nu hier? Ik zeg dit, omdat ik er van overtuigd ben, dat U als leden van de JOVD die in vele gevallen ook lid bent van de VVD daarbij een uiterst belangrijke rol kunt vervullen.

Meet U de rol van voortrekker aan. Beweeg de afdelingsbesturen t.z.t. om studiecommissies in te stellen, die een praeadvies uitbrengen aan de afdelingsvergadering, enz. enz. Ik weet, dat de echte liberale beginselen U zeer ter harte gaan. Nu hebt U Uw kans op de formulering daarvan invloed uit te oefenen. Laat die kans niet onbenut voorbij gaan. Het kan jaren duren, alvorens U die kans weer krijgt.

Aarzelt niet Uw mening te geven, denkt niet, dat een oudere het, gezien zijn levenservaring, altijd vanzelfsprekend bij het rechte eind heeft. Zwengel de discussie aan op elk partij-niveau waar U toegang hebt. Als er gens de motor-functie van de JOVD onontbeerlijk is, dan is het bij de discussie in de VVD over de liberale beginselen. U hebt als vereniging al heel wat spit-en graafwerk op dat terrein verricht, heel wat kennis vergaard, heel wat standpunten geformuleerd. Veel daarvan is ongetwijfeld ook bruikbaar voor de toekomst. Ik zeg niet, dat U het op alle punten bij het rechte eind hebt, maar

ik zeg wel, dat wij Uw inbreng, Uw visie in de komende discussie niet zullen kunnen missen.

De JOVD is altijd een bron geweest van creatief liberaal denken, een bron, waarop nimmer een electorale afsluiter heeft gezeten. Moge dat ook in de toekomst zo blijven. Aarzelt niet om standpunten in te nemen, ook in actuele politieke kwesties, maar zoek vooral Uw kracht in het pleiten voor en het pleiten tegen politieke opvattingen. M.a.w. blijf zo veel mogelijk de bal spelen en zo min mogelijk op de man of de vrouw. Van Uw weldoordachte en goed geformuleerde overtuiging gaat een zodanige kracht uit, dat U het op de persoon gerichte politieke stuntwerk niet nodig hebt.

Het gaat de JOVD goed. Velen hebben zich in de loop van de laatste jaren bij U aangesloten. Zij hebben de verbreding en de verspreiding van hun liberale gedachten aan U toevertrouwd. Stel hen niet teleur. De toekomst van het liberalisme ligt voor een niet onbelangrijk gedeelte mede in Uw hand. U draagt een zware verantwoordelijkheid. De praktijk van de laatste jaren heeft bewezen, dat uit Uw kringen vele vooraanstaande politici voorkomen. Politici die hun liberalisme niet allemaal in dezelfde partij uitdragen, maar dat hoeft ook niet. Juist dat feit, maakt de JOVD bij uitstek geschikt de door mij genoemde brugfunctie te vervullen. Ik beëindig nu deze toespraak, want ik realiseer mij, dat ik bezig ben een loodzware last op Uw schouders te leggen en de indruk te vestigen alsof er geen ruimte meer zou zijn voor liberale blijheid en jolijt. Dat zou natuurlijk onzinnig zijn, want er zijn waarschijnlijk meer waardevolle ideeën geboren aan de bar dan aan de vergadertafel. Het congres danste destijds niet voor niets. Ook dat is een vorm van politiek bedrijven, waarvan de waarde niet mag worden onderschat. Om die waarde tot zijn volle recht te laten komen zet ik nu echt een punt achter dit praatje.

Met grote erkentelijkheid aanvaard ik het mij aangeboden ere-voorzitterschap. Ik besef, dat mijn positie als oudere te midden van jongeren een moeilijke is. Als ik mijn intentie in één zin zou mogen samenvatten, dan zal die zijn, dat ik mij altijd zal herinneren jong te zijn geweest, maar nimmer zal vergeten dat ik het niet meer ben. Dat was ook de geest, waarin Henk Korthals deze functie vervulde en ik zal proberen mijn taak uit te oefenen in zijn geest.

**Romantisch Restaurant-Auberge
DE CAMPVEERSE TOREN**
Kade 2 - Veere - Tel. 01181 - 291

450 jaar vast gebruik.... „om luiden van kwaliteit en andere passanten te logeeren en tracteeren.“

Mâitre Confrérie de la Chaîne des Rôtisseurs.
Lid Romantisch Tafelen.

INTERNATIONAAL

door **Gijs de Vries**
voorzitter LYMEC

Liberaal Jongeren voor Europa

Van 7 - 10 juni is het zover: in alle landen van de Europese Gemeenschap zullen de kiezers naar de stembus gaan, om voor de eerste keer in de geschiedenis Europese parlementariërs aan te wijzen. De voorbereidingen voor deze historische gebeurtenis komen langzaam op gang; overal in Europa maken de politieke partijen zich op voor de verkiezingsstrijd. Maar Europa is niet alleen een zaak voor 'officiële' politici: de miljoenen jongeren in de Gemeenschap realiseren zich in toenemende mate dat hun toekomst onverbrekkelijk verbonden is met die van de Gemeenschap.

Tegen die achtergrond moet de oprichting van de LYMEC, op 4 november 1976 in Den Haag, worden gezien. De "Liberal and Radical Youth Movement of the European Community", zoals de LYMEC voluit heet, omvat 20 organisaties van jongeren en studerende in de Gemeenschap met gezamenlijk zo'n 60.000 leden. In de komende maanden zullen vertegenwoordigers van de LYMEC alle landen van de EG afreizen, om jonge kiezers te motiveren voor de verkiezingen, om de ideeën van de Europese liberale jongeren meer bekendheid te geven, en om waar nodig de liberale partijen daadwerkelijk in de campagne te ondersteunen.

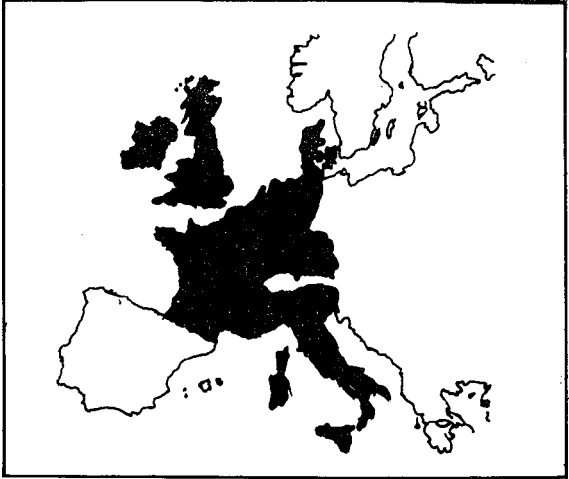
Het is daarom belangrijk dat de LYMEC in de maanden voor de verkiezingen ook in Nederland de nodige bekendheid krijgt. Opdat de leden van JOVD en LSVN - de beide Nederlandse lid-organisaties - daaraan kunnen meewerken, volgt onderstaand enige informatie over achtereenvolgens de ontstaansgeschiedenis, de structuur, de politieke activiteiten en de verkiezingscampagne van de LYMEC.

Ontstaansgeschiedenis

De eerste organisatie waar binnen liberalen uit verschillende landen samenwerkten, werd in 1924 opgericht: de Liberale Wereldunie. Deze ging in 1947 op in de Liberale Internationale. Aan het eerste congres van de Liberale Internationale namen liberalen uit verschillende landen op persoonlijke titel deel, nog geen partijen. Veel aanwezigen waren ballingen, individuele liberalen uit landen waar een liberale partij was verboden, zoals Oost-Europa en Spanje. In latere jaren sloten ook partijen en groeperingen zich bij de Liberale Internationale aan. Zo is in 1963 de Groep Nederland van de Liberale Internationale opgericht, die als zodanig lid is van de LI. De Groep Nederland staat open

voor individuele leden van VVD en JOVD (opgave: tel. 070-635780).

Parallel aan de Liberale Internationale groeide een samenwerkingsverband van liberale jongeren uit een aantal landen: de World Federation of Liberal and Radical Youth (WFLRY). De JOVD heeft in de WFLRY in de jaren zestig een vooraanstaande rol gespeeld: oud Vice-Voorzitter Politiek Jan 'ees Wiebenga (thans lid Eerste Kamer) is voorzitter van deze organisatie geweest.

In de praktijk bleek behoefte te bestaan aan een nauwere samenwerking tussen de liberale jongeren uit "Europese" landen (de landen van de toenmalige Europese Gemeenschap, Engeland, Noorwegen, Zweden, Denemarken, IJsland, Finland, Zwitserland, Oostenrijk). Dit resulteerde in 1968 in de oprichting van de European Federation of Liberal and Radical Youth (EFLRY).

Vooraf met het oog op de voorbereiding van de eerste directe verkiezingen voor het Europese Parlement nam de Liberale Internationale op voorstel van mr. W.J. Geertsema in 1972 het initiatief tot een organisatie voor de liberale partijen in de landen van de Europese Gemeenschap (weliswaar uitgebreid met Engeland en Denemarken - in Ierland is geen liberale partij).

Binnen de EFLRY stuitte een soortgelijk initiatief aanvankelijk op weerstand van met

name de Scandinavische organisaties, die een ondermijning van hun invloed binnen de EFLRY vreesden. Op het EFLRY-Conres in Noli (Italië) in 1975 werd dan ook slechts besloten tot de oprichting van een werkgroep van de organisaties uit de EG-landen. Op initiatief van de Belgische liberale jongeren vond op 6 en 7 maart 1976 een EFLRY-seminar in Brussel plaats, waar de oprichting van een autonome organisatie van de liberale jongeren uit de EG werd besproken. De besprekingen werden voortgezet in Luxemburg (1-4 juli '76) waar werd besloten tot de oprichting van een dergelijke organisatie, die echter statutair verbonden zou zijn met de EFLRY.

Op uitnodiging van de JOVD vond het oprichtingscongres van deze organisatie, de LYMEC, plaats in Den Haag op 3 en 4 november 1976. Als bestuursleden werden gekozen: voorzitter Niels Christensen (Denemarken), secretaris-generaal: Gijs de Vries (Nederland), leden Norb Becker (Luxemburg), Mike Lowe (Engeland), Painer Kollner (Duitsland) en Enzo Ferrari (Italië). De LYMEC was daarna betrokken bij het eerste congres van de inmiddels ook gevormde Federatie van Liberale en Democratische Partijen in de Europese Gemeenschap (ELD), dat op 5 en 6 november 1976 in Den Haag plaatsvond.

Structuur

De LYMEC kent een Congres dat eens per twee jaar bijeenkomt (in 1976 in Den Haag; in 1978 in Amsterdam) en dat het hoogste orgaan van de organisatie is. Tweemaal per jaar komt het Executive Committee bijeen, waarin alle aangesloten organisaties vertegenwoordigd zijn en dat besluitvormingsbevoegdheid heeft tussen Congressen. De lopende zaken worden behandeld door het bestuur, dat thans bestaat uit: voorzitter: Gijs de Vries; secretaris-generaal Luca Anselmi (Italië); leden Pierre Houtmans (België), John Commons (Engeland), Rafael Lewental (Duitsland) en Henri Roemer (Luxemburg).

De LYMEC is vertegenwoordigd in alle organen van de Federatie van Liberale en Democratische Partijen (ELD). Op het jaarlijkse ELD Congres heeft LYMEC tien zetels, in het maandelijks vergaderend Executive Committee (de ELD heeft niet, zoals de LYMEC, een apart dagelijks bestuur) evenals de bij de ELD aangesloten partijen één zetel, in het redactie-comité, het financiële comité en het comité van de campagneleiders eveneens één zetel.

De Europese Liberale jongeren bevinden zich d.m.v. deze vertegenwoordigingen in een veel sterkere positie om de partijen te beïnvloeden, dan de Europese socialistische en christendemocratische jongeren, die dergelijke kanalen missen.

De LYMEC is bovendien vertegenwoordigd in het Congres, het Executive Committee van het Europees Jeugd Forum (zie het volgende hoofdstuk).

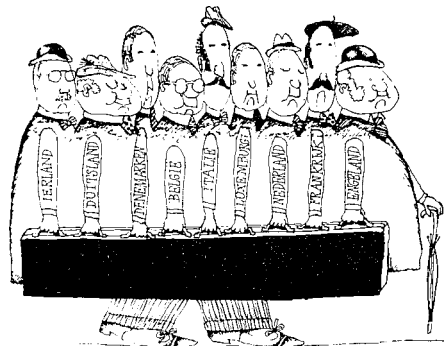
Activiteiten

De politieke activiteiten van de LYMEC spelen zich af op drie niveau's: binnen de ELD, binnen de LYMEC zelf, en binnen het Europees Jeugd Forum.

(1) Binnen de ELD is de LYMEC actief geweest bij de voorbereidingen van het ELD-verkiezingsprogramma voor de Europese verkiezingen, in het Executive Committee en op congressen.

LYMEC-vertegenwoordigers hadden zitting in de werkgroepen (tien in totaal) die elk een hoofdstuk van het ELD-program schreven. De bijdragen van deze werkgroepen werden gebundeld door het redactiecomité, waarin ondergetekende zitting had. Een groot aantal suggesties van de Europese liberale jongeren (m.n. op het gebied van het jeugdbeleid, de jeugdwerkloosheid, de kernenergie en buitenlands beleid) konden langs deze weg in het ELD-verkiezingsprogramma worden verwerkt. Op het ELD-congres in Brussel (1977), waar het verkiezingsprogramma definitief werd vastgesteld, boekte de LYMEC nog een succes: een samen met de VVD ingediend amendementop het hoofdstuk ontwikkelingssamenwerking (Inhoudend dat de officiële steun van de EG landen tenminste 0,7% van hun bruto nationaal produkt moet zijn) werd aangenomen.

In het Executive Committee werden in 1978 twee LYMEC moties ingediend en aanvaard. Eén ervan behelsde een oproep van de Europese liberalen aan de Europese Raad die op 3 en 4 juli in Bremen vergaderde, om een aantal maatregelen op het gebied van de jeugdwerkloosheid te nemen. Deze verlangens zijn tijdens de Europese Raad verwoord door

de Luxemburgse minister-president Caston Thorn, tevens voorzitter van de ELD. Een tweede LYMEC motie had betrekking op de discriminatie van homoseksuelen in Griekenland. Naar aanleiding van deze motie is namens de ELD een protest gezonden naar de leden van het Griekse parlement.

Een andere LYMEC motie is aanvaard door het ELD Congres dat vorig jaar in december in Londen werd gehouden. Volgens deze motie moet de ELD in 1980 een congres wijden aan de bescherming van de rechten van de mens in de Europese Gemeenschap. Ter voorbereiding van dit congres zal de ELD een werkgroep instellen, waarin de LYMEC vertegenwoordigd is. De LYMEC zelf heeft een soortgelijke commissie ingesteld, bestaand uit de juridische specialisten van de aangesloten organisaties.

(2) Behalve binnen de ELD heeft de LYMEC ook legio eigen activiteiten. Het oprichtingscongres werd zoals vermeld in ons land gehouden; dit was - ter onderstreping van het

gewicht van de Nederlandse inbreng in de LYMEC - ook het geval met het tweede congres, dat van 15-17 september 1978 in Amsterdam werd gehouden. Sprekers waren o.a. minister dr. C.A. van der Klaauw en mr. L.J. Brinkhorst. Dit congres nam een resolutie aan over de uitbreiding van de Gemeenschap met Griekenland, Spanje en Portugal, die de basis vormde van de LYMEC inbreng m.b.t. dit onderwerp op het Londense ELD congres in december.

Behalve congressen organiseert de LYMEC seminars, studieweken of -weekenden. Tot nu toe vonden seminars plaats in Bingen (Duitsland) over uitbreiding van de Gemeenschap, Gummersbach (Duitsland) over Europees jeugd- en onderwijsbeleid, en Gent (België) over de Lomé-conventie (de samenwerking tussen de EG en een aantal ontwikkelingslanden). Voor dit jaar staan nog op het programma seminars over het Europese visserijbeleid, het Europees milieubeleid, de regionale politiek, en de sociale en fiscale politiek. In de herst van dit jaar zal een gezamenlijk studieweek-end plaatsvinden van de LYMEC en de nieuwe Liberale en Democratische Fractie in het Europese Parlement.

(3) De LYMEC is ook actief binnen het Europees Jeugd Forum. Dit Forum is een samenwerkingsverband van internationale jongerenorganisaties en nationale jongerencomité's uit de landen van de EG, dat tot taak heeft de instellingen van de Gemeenschap te adviseren over onderwerpen die van belang zijn voor de Europese jeugd. Dat deze formule een groot aantal onderwerpen binnen het bereik van het Europees Jeugd Forum brengt, blijkt wel uit de activiteiten van de Permanente Commissies van het Forum. Er functioneren thans drie van deze commissies, en wel over politieke zaken, sociale en economische zaken, en culturele zaken. De LYMEC is vertegenwoordigd in de eerste twee commissies, die thans werken aan adviezen over rechten van jongeren, democratisering van de EG-instellingen, Lomé, uitbreiding van de Gemeenschap en landbouwbeleid (Permanente Commissie nr. 1) en werkgelegenheid, democratisering van de arbeidsverhoudingen, gastarbeiders en beroepsonderwijs (Permanente Commissie nr. 2)

De LYMEC heeft besprekingen gepland met de liberale ministers van buitenlandse zaken in

de Gemeenschap (Van der Klaauw-Nederland, Christofferson-Denemarken, Genscher-Duitsland, Thorn-Luxemburg en De Giringeaud - Frankrijk). Deze besprekingen zullen in de loop van dit jaar plaatsvinden.

Behalve met de partijen die deel uitmaken van de ELD, onderhoudt de LYMEC ook goede contacten met de Mouvements des Radicaux de Gauche (Frankrijk), alsmede met D'66.

In de Nieuwsbrief van de LYMEC, die maandelijks verschijnt en wordt toegezonden aan de landelijke secretariaten van alle aangesloten organisaties, wordt regelmatig verslag gedaan van alle politieke activiteiten.

Verkiezingscampagne

Het spreekt vanzelf dat de Europese verkiezingen door de LYMEC worden aangegrepen om de Europese jeugd te mobiliseren. De campagne van de LYMEC spitst zich toe op Italië en Schotland. In Italië verkeren de beide liberale partijen, de Partito Liberale Italiano en de Partito Repubblicano Italiano, in een moeilijke situatie. De LYMEC wil zich in de komende maanden inspannen om de jonge kiezers in Italië meer bekend te maken met de ideeën van de ELD en in het bijzonder van deze partijen. De Britse liberalen hebben het evenzeer moeilijk. Het Engelse kiesstelsel zorgt ervoor, dat de liberalen in Engeland veel minder kans hebben een zetel in het Europese Parlement te winnen, dan Labour of Conservatives. Daarom wil de LYMEC zich vooral inzetten voor het huidige liberale lid van het Europese Parlement, de Schot Russell Jonston.

De LYMEC zal zich als zodanig niet speciaal inzetten voor de overige partijen die deel uitmaken van de ELD. De reden hiervan is, dat aan het dringende verzoek van het LYMEC congres in 1978 (Amsterdam), om jonge kandidaten op verkiesbare plaatsen op te nemen, door geen van de partijen, met uitzondering van de Italiaanse, gehoor is gegeven. De Steun voor de Britse liberalen vloeit voort uit het feit dat de LYMEC met de Liberal Party grote politieke affiniteit heeft. Uiteraard zijn de bij de LYMEC aangesloten organisaties vrij op nationaal niveau de partij van hun keuze in de campagne te ondersteunen.

STAALBOUW

waaraan men **HOGE EISEN STELT** voor

alle doeleinden!

De Convention Européenne de la Construction Métallique, gaf ons op advies van de jury **DE STAALPRIJS 1974** voor de door ons vervaardigde en gemonteerde staalconstructie voor de **MAXIS, Amsterdam**

Wij stellen ons "kunnen" op gebied van Planning, Begroten, Vervaardigen, Leveren en Monteren, óók voor kant en klaar gebouwen, gaarne tot uw dienst.

"LATUMEBO" B.V. — 2952 AD Alblasterdam

EDISONWEG 16
TELEFOON 01859 - 3777
Telex 29293

DE ONBEKENDE

Een nieuwe rubriek. In dit nummer een interview van Jan den Dekker en Robert de Haze Winkelman met Suzanne Bischoff, die in de Tweede Kamerfractie van D'66 de plaats van mr. Henk Zeevalking heeft ingenomen.

Suzanne Bischoff: "Ontwikkelingssamenwerking bij de basis aanpakken"

Wat heeft u gedaan voordat u lid van de Tweede Kamer werd ?

Na mijn studie politicologie (met veel ontwikkelingsconomie daarbij) heb ik gewerkt op Ontwikkelingssamenwerking. Voordat ik op ontwikkelingssamenwerking kwam ben ik op dit terrein o.a. ook in Azië werkzaam geweest.

Wat zijn uw specifieke interesses ?

Uiteraard de ontwikkelingssamenwerking. Verder heb ik in de portefeuille handelspolitiek en de M van CRM: bejaardenzorg, emancipatie, woonwageneigenaren, jeugdwerk, welzijn etc.

En uw beleidsgedachten hierover ?

Op het gebied van het welzijn ben ik mij aan het inwerken. Ik heb daarbij het geluk dat veel mensen binnen D'66 hierin actief zijn, die mij kunnen helpen.

Wat betreft de ontwikkelingssamenwerking geloof ik erg in basisprojecten. Er worden lokaal in Azië en Afrika veel initiatieven ondernomen, waarop wij moeten aansluiten. Daarvoor moeten onze ambassades ter plekke versterkt worden. De werkgroep ontwikkelingssamenwerking van D'66 werkt momenteel aan de nota Doelgroepenbeleid, waarin onze visie wordt uitgewerkt.

Ik ben het niet geheel eens met minister de Koning dat ontwikkelingssamenwerking alleen op regeringsniveau moet plaatshebben. Het kan wel degelijk via de mensen daar.

Ik ben nogal bang voor de negatieve benadering van deze problematiek, waarin links en rechts elkaar de hand reiken: links meent dat de aangezwengelde projecten toch niet lukken, terwijl rechts vindt dat het plafond van de hulp verlaagd moet worden. Veel projecten lukken echter wel degelijk. En dat er eens wat mislukt - wat komt er in ons eigen land nu bv. van de werkloosheidsbestrijding terecht ? Ik ben wel degelijk hoopvol over de ontwikkelingen in de landen zelf.

Over die verlaging: de VVD met name schrijft in haar verkiezingsprogramma dat de hoogte van de Nederlandse hulp aan de geldende internationale normen moet voldoen: die liggen op 0,7 % van het bruto nationaal produkt, terwijl we thans op een peil van 0,85 % zitten. Overigens is dit in het regeerakkoord bijgesteld, waarvoor het

CDA trouwens zegt hard te hebben moeten vechten.

En waarom spreekt men altijd over het stuwmeer bij ontwikkelingssamenwerking en nooit over dat bij defensie ?

Uw visie op de emancipatie ?

Ook dat is nog geen "volwassen" problematiek. De slagvaardigheid van de regering is gering, maar ik vind het goedkoop om mevr. Kraayeveld (staatssecretaris van CRM, o.a. belast met emancipatiezaken, red.) als het enige zwarte schaap aan te duiden. Zij is zeker zeer welwillend, maar ze mist de agressiviteit die nodig is om zo'n nieuw beleidsterrein aan te pakken.

In de regeringsverklaring staat dat de overheid op dit punt een stimulerende functie heeft. De problematiek leeft al jaren, maar er is nog weinig gebeurd. Nogal wat positieve maatregelen worden ons nu door de Europese Gemeenschap opgelegd; we lopen duidelijk achter.

D'66 ziet de man-vrouw-emancipatie als een totale doorbreking van de rollen. Dat is ook voor de man plezieriger. Wij hebben voorstellen gedaan om tot een emancipatieëffectenrapportage te komen, de positie van de oudere ongehuwde vrouw, die het sociologisch en economisch moeilijk heeft, te verbeteren en ook naar een gelijkberechtiging van mannelijke en vrouwelijke ambtenaren te werken.

Op korte termijn zal met name aan de voorlichting in het onderwijs gewerkt moeten worden en moet er een discussie komen tussen economen en deskundigen op het gebied van vrouwenemancipatie over zaken als de 35-urige werkweek, deeltijdarbeid en het scheppen van arbeid in de quateraire sector.

Die deeltijdarbeid...

Vanuit de vrouw bezien is een 5-urige werkdag het beste (de bedrijven kunnen uiteraard best langer open zijn met een ploegenstelsel). Dit is wel een lange-termijnplan: het kan pas als het specifieke kostwinnerschap verdwijnt en beide partijen hun verantwoordelijkheden hebben. Een loonoffer kan nl. politiek niet in dit land, zeker niet voor de lagere inkomens. Je kunt nu eenmaal niet mensen dingen afnemen zonder er iets voor in de plaats te geven. Het handhaven van de nullijn is wel een haalbare

zaak: zo kunnen de salarisverhoudingen met andere landen worden rechtgetrokken. Ik hoop dat experimenten met deeltijdarbeid succesvol zijn. Dan vermindert ook de angst bij de werkgevers. Er is hierover momenteel binnen D'66 een discussie aan de gang in het kader van de voorbereiding van een "all-round" economische nota. Vooralsnog moeten we ons beperken tot het matigen van de hogere inkomens.

Daar valt, relatief gezien, weinig te halen.

Ik denk daarbij wel aan de vrije beroepen, maar vooral aan de hogere ambtenaren. Daarmee is nu een begin gemaakt en dit moet zeker worden voortgezet. Trouwens ook aan ons kamerleden: matigen van de pensioenen e.d.. Het effect zal in de eerste plaats psychologisch zijn.

Wat voor partij is D'66 naar uw oordeel ?

De vierde stroming. Er bestaat in dit land

een duidelijke behoefte aan een progressieve, niet dogmatische stroming. Niet liberaal: liberalisme wordt in Nederland teveel gekoppeld aan de VVD, al zijn de Europese liberalen (Duitsland, Groot-Brittannië) anders.

Heeft u kritiek op de werkwijze van D'66 ?

Nee. D'66 wil structurele oplossingen aandragen en dat bevalt mij best. De tactiek van het aanvallen van andere partijen is

een tijdelijke zaak. We moesten ons verdedigen tegen kritiek van zich kennelijk bedreigd voelende partijen dat D'66 'verrechtst' - is niet aantoonbaar gebleken - of 'pas na de verkiezingen wil kiezen'. Zelf werk ik juist goed samen met de CDA- en PvdA-fractie.

Er wordt wel gezegd dat D'66 een elitaire partij is zonder echte beginselen.

De grondgedachten van de Partij van de Arbeid - wat komt daar nu van terecht ? Er spelen veel meer dan economische zaken een rol. D'66 werkt wel aan beginselen: daarin zal centraal staan de ontplooiing van alle mensen, niet alleen van de laagstbetaalden. En dat elitaire: dat heb ik ook gedacht toen ik nog niet in de fractie zat, maar het zit anders. D'66-ers zijn eigenwijs en minder gezagsgetrouw. Dat zou je wel een elitaire mentaliteit kunnen noemen. Voor het overige heb ik niets elitairs ontdekt.

Hoe staat u gevoelsmatig ten opzichte van PvdA en VVD ?

Ik voel mij niet tot een van beide aangetrokken. Wel is het momenteel zo dat je, wanneer je iets nieuws wil, eerder bij de oppositie- als bij de regeringspartijen komt, al moet ik niets hebben van het overheidsdenken in de PvdA.

Ik kan best goed samenwerken met mensen als Anneke Vrijlandt, maar VVD-ers komen vaak niet verder dan kleine leuke dingen als stoepen verlagen voor bejaarden, vragen om studies e.d. en zijn daar dan razend enthousiast over. Zo is Erica Verkerk in haar partijblad nogal kwaad geworden over mijn kritiek op dit VVD-gehandicaptenbeleid. Allereerst werd ze kwaad omdat ze slecht geluisterd heeft. Ten tweede probeerde ze aan de hand van een aantal aardige dingen die ze had gedaan aan te tonen dat de VVD wel degelijk iets voor de mensen doet. Naar mijn mening is een café dat één goed kopje koffie serveert nog geen goed restaurant. Laat zij de verslagen van de openbare commissievergaderingen over het gehandicaptenbeleid eens doornemen. Dan zie je duidelijk het onderscheid VVD-D'66. D'66 wil bepaalde dingen omgooien om mensen meer ontplooiingskansen te geven. Gezien de sterke conservatieve elementen in de huidige VVD zie ik momenteel geen grond tot samenwerking.

Is het niet verstandiger om de VVD wat positiever te benaderen, in de hoop dat deze partij zo wat bijtrekt ?

Daarover hebben we in de fractie uitvoerig gesproken, maar die gedachte is afgesprongen toen we zagen dat een geringe beweging van Rietkerk naar onze kant onmiddellijk door Wiegel werd teruggefloten.

Speelt bij deze strategie bij D'66 angst voor verlies een rol ?

Wij zijn meer dan een progressieve VVD. Ook in de Vonhoff-lijn zal de uitwerking bij VVD en D'66 vaak anders zijn. Naar mijn oordeel zal de vierde stroming steeds sterker worden. Op vele plaatsen zie je de mensen zich van zogenaamd progressieve, maar in wezen conservatieve krachten afwenden - kijk bv. naar de FNV (op het gebied

van ontwikkelingssamenwerking, vrouwenemancipatie). De mensen worden steeds kritischer en laten zich niet manipuleren. In die ontwikkeling past een vierde stroming.

Wat vindt u van het functioneren van het parlement ?

Ik ben wat gefrustreerd over het feit dat goede ideeën vaak niet worden overgenomen omdat je van de oppositie bent. Het parlement moet op zichzelf staan, de hele democratie vertegenwoordigen en geen belangengroepering. We zijn voor verdieping van het parlement in de dieptesfeer: door een grotere bestaafing kan de binnenkomende informatie beter opgenomen worden.

Tot slot: wat vindt u van de JOVD ?

- Een sympathieke organisatie, maar wel sterk georiënteerd op de VVD. Dat bleek mij vooral op spreekbeurten voor JOVD-afdelingen. Het is moeilijk de JOVD als onafhankelijk te kwalificeren, al moet ik erbij zeggen dat anderen in mijn fractie die band met de VVD veel minder zien. Zelf had ik wel graag een D'66-jongerenorganisatie gezien, maar als de JOVD zegt een brugfunctie te willen vervullen wens ik ze daarbij veel succes. Ik wil t.z.t. graag mijn ongelijk bekennen wat betreft de JOVD.

VAN HET HOOFDBESTUUR

ZOMERCONGRES APELDOORN, 23 / 24 JUNI

Het zomercongres zal worden gehouden in het luxe hotel Keizerskroon. In verband met de te verwachten grote belangstelling kun je nu reeds opgeven voor dit congres. De congresprijs bedraagt inclusief overnachting in Hotel Keizerskroon, diner en lunch fl. 55,-. Deze prijs is wat hoger dan men de laatste jaren gewend is, doch de kwaliteit van het gebodene is dusdanig veel beter dat het Hoofdbestuur er niet aan twijfelt dat vele leden hier toch gaarne gebruik van willen maken. Leden die dit bedrag echt niet kunnen of willen betalen dienen zo spoedig mogelijk contact op te nemen met het Algemeen Secretariaat of met de Vice-voorzitter Organisatie.

Betaling

In verband met het van te voren reserveren van hotelkamers is het noodzakelijk dat het Hoofdbestuur de betalingen tien dagen van te voren binnen heeft; dus woensdag 13 juni. In Hotel Keizerskroon is maar een beperkt aantal bedden en wie het eerst betaalt, die maalt het eerst. Mensen, die niet op tijd betalen, kunnen er niet op rekenen dat voor hen hotelruimte zal worden gereserveerd. In Maastricht is hierdoor wederom een aanzienlijk verlies geleden. De methode gevolgd op het lustrumcongres te Ede is

Hotel Restaurant DE KEIZERSKROON

Rustig gelegen naast Paleis Het Loo, Grillroom met gezellige counter voor uw ontbijt, lunch, diner, kopje koffie of glaasje wijn.

37 nieuwe kamers met bad,
balkon, televisie

Moderne conferentie-accommodatie.

De gehele week geopend.

Koningstraat 7, Apeldoorn. Tel. 217744.

aanzienlijk beter bevallen.

Betaling kan geschieden door:

- overschrijving van de congresprijs op postgironr. 953500 t.n.v. penningmeester JOVD onder vermelding van congres.
- het opsturen van een ingevulde en ondertekende betaal- of eurocheque naar het Algemeen Secretariaat.

Onderwerp

Het thema van het congres is het dienstplichtbeleid. Als sprekers zullen optreden staatssecretaris van Lent en vertegenwoordigers van VVDM en AVNM. Daarna zal de congresresolutie, die jullie elders in dit nummer kunnen vinden, in een geamendeerde versie behandeld worden. Het exacte programma en de agenda voor de huishoudelijke vergadering zullen in de volgende Driemaster staan.

Amendementen

Deze kunnen tot uiterlijk 19 mei 12.00 uur worden ingediend bij het Algemeen Secretariaat. Wanneer amendementen na deze datum binnen komen zullen zij niet meer in behandeling worden genomen. In het HB-info van eind mei zal het definitieve concept gepubliceerd worden.

Concept-resolutie dienstplichtbeleid en legervorming

Inleiding

- De verdeling van de lasten van de dienstplicht is onrechtvaardig: momenteel wordt ca. 75% van de dienstplichtigen goedgekeurd, terwijl slechts 35% daadwerkelijk wordt opgeroepen. De andere 40% wordt onmiddellijk buitengewoon dienstplichtige.
- Er ligt voor deze 40% wel degelijk een taak bij de verdediging van land en bevolking. Op het ogenblik weet bijna niemand, wat te doen bij plotseling stralingsgevaar of een bedreiging door explosief of giftig gas, weinigen weten ook waar in de buurt schuilkelders zijn.
De JOVD pleit in deze resolutie voor de oprichting van een secundaire beschermings- en verdedigingsmacht. Deze organisatie heeft als taak het beschermen en instrueren van de bevolking in crisissituaties.
- We kiezen met deze opzet voor een nadere invulling van de grondwettelijke verplichting van iedere Nederlander om mee te werken aan 's lands verdediging. Met deze keuze verwerpen wij de mogelijkheid van een Nederlands leger dat alleen uit beroepsmilitairen en vrijwillig dienenden is samengesteld.

Resolutie deel 1

1. De Nederlandse Staat heeft, in geval van agressie van buitenaf of noodsituaties in het binnenland, een defensieapparaat nodig, dat permanent de onafhankelijkheid van de Staat en de bescherming van zijn bevolking en grondgebied kan waarborgen.
2. Dit defensieapparaat wordt bemand door een kern van beroepsmilitairen en vrijwillig dienenden, aangevuld met dienstplichtigen.
3. De dienstplicht geldt voor alle Nederlanders die daartoe fysiek en mentaal in staat zijn. De plicht geldt vanaf het 18e levensjaar en beslaat een periode van minstens twaalf maanden.
Toelichting: het beleid t.a.v. oproep, uitsstel en vrijstelling dient te worden geregeld zoals wordt voorgesteld in DEEL 2.
4. Het deel van de defensieorganisatie dat permanent aanwezig is en gewapenderhand tegen agressie van buitenaf en tegen noodsituaties in het binnenland kan optreden, heet de primaire krijgsmacht. De eerste oefening voor dienstplichtigen bij dit onderdeel beslaat een aaneengesloten periode van 12 maanden.
Toelichting: een deel van deze primaire krijgsmacht staat onder bevel van de NAVO, en zal aan de NAVO-criteria moeten voldoen.
5. Een speciaal onderdeel van de primaire krijgsmacht is inzetbaar voor VN-vredes-taken. Deze eenheid moet bestaan uit vrijwilligers: beroepsmilitairen, vrijwillig

dienenden en dienstplichtigen.

6. Iedere dienstplichtige kan in principe kiezen voor het dienst doen in de primaire krijgsmacht of in de secundaire verdedigingsmacht. Aan de hand van de gebleken voorkeuren wordt een bindende indeling gemaakt.
Toelichting: de criteria voor gewetensbe-zwaarden zijn voor het gehele defensie-apparaat eender.
7. De secundaire verdedigingsmacht heeft tot taak de bevolking te instrueren, bij te staan en te beschermen in het geval van bedreiging of crisissituaties. Verder is zij verantwoordelijk voor de bewaking en het in bedrijf houden van essentiële voorzieningen. Zij is daartoe geoefend in het handelen tijdens crisissituaties.
Toelichting: De verdedigingsmacht moet ervoor zorgen dat de bevolking op de hoogte is van noodvoorzieningen en vertrouwd is met het gebruik ervan. Essentiële voorzieningen die bewaakt moeten worden en/of in bedrijf moeten worden gehouden zijn: energiecentrales, water-voorziening, ziekenhuizen, voedselvoorziening en overheidsdiensten. De diensttijd in de secundaire defensie-organisatie bestaat uit een basiscursus van enkele maanden en een aantal herhalingscursussen.
8. De beide defensieorganisaties moeten intensief met elkaar samenwerken. Middels periodieke oefeningen moet deze samenwerking op zijn effectiviteit worden getoetst.
9. De beide organisaties moeten een eigensoortige democratische structuur krijgen.
Toelichting: de democratische structuur van het leger is uiteraard bedoeld om in vreedetijd een algemene deelname aan de besluitvormingsprocessen te verkrijgen.

Deel 2

- De secundaire defensieorganisatie moet voor een groot deel nog worden opgebouwd. Op korte termijn moet echter het huidige dienstplichtsysteem nog worden aangepast en gemoderniseerd.
- Uitgangspunt in de huidige situatie, met een ongelijke verdeling van lasten, moet zijn dat een dienstplichtige zo min moge-

- lijk maatschappelijk nadeel ondervindt van het feit dat hij in dienst moet.
10. De wedde van dienstplichtigen moet worden opgetrokken naar beroepsniveau.
Toelichting: militairen van gelijke leeftijd en met een gelijke rang en gelijk werk moeten dezelfde beloning ontvangen.
11. De inhouding voor kost en inwoning moet worden afgeschaft.
Toelichting: inwoning moet een gratis voorziening zijn, terwijl maaltijden alleen moeten worden verrekend voor zover ze in de kazerne worden gebruikt.
12. De plaats van opkomst voor eerste oefening en de plaatsing daarna moet dichterbij de woonplaats van de dienstplichtige zijn.
13. Het militair tuchtrecht moet worden herzien. Een militair tuchtrechter moet naast de commandant als strafoplegger gaan functioneren. De vrijheidsbenemende straffen moeten als eerste sanctiemiddel worden vervangen door geldboetes.
Toelichting: een verdachte moet de keus hebben tussen de commandant of de tuchtrechter als strafoplegger. De hoogte van de geldboetes moet de effectiviteit van dit sanctiemiddel waarborgen.
14. De doodstraf dient als straf krachtens het militair strafrecht in oorlogstijd te vervallen.
15. De overheid moet vèrgaande voorzieningen treffen, waardoor het vervolgen of beginnen van een opleiding tijdens de dienst-

tijd makkelijker wordt gemaakt.

16. Degenen die hun dienstplicht hebben vervuld, moeten bij de aanvang of bij het vervolg van een studie of opleiding extra steun krijgen.
17. Oneigenlijke selectiecriteria als geslacht, 'Vredeling-huwelijk', sneuvelen van de vader, en broederdienst dienen te vervallen.
Toelichting: Nederland heeft zich door ondertekening van het verdrag van New York verplicht vrouwen toe te laten in alle overheidsfuncties. Aan het functioneren van vrouwen in de krijgsmacht mogen slechts voorwaarden worden gesteld die ook aan het functioneren van mannen worden gesteld.

Kadercursus 25 - 27 mei te Bergen

Op 25, 26 en 27 mei a.s. wordt wederom een kadercursus gehouden. Niet alleen is zo'n weekend enorm belangrijk voor nieuwe JOVD-leden, die in één klap hun achterstand qua kennis van de vereniging en het hebben van goede persoonlijke contacten binnen de vereniging willen inhalen, ook voor de al wat langer meelopende leden en bestuursleden kan deze cursus erg nuttig zijn. Het onderwerp milieu is zeer actueel en zal steeds belangrijker worden. Waar dient de grens te liggen tot waar we kunnen gaan en wat dient absolute prioriteit te hebben. Vragen waar we niet zo onmiddellijk uitkomen

Bas de Gaay Fortman
De kunst van
het ivoordraaien

Handleiding voor het politieke ambacht

Hoe maak je een verkiezings-succes en waardoor verspeel je de kiezersgunst.

Een fascinerende blik in de keuken van het politieke bedrijf.

Paperback 14,50

NIEUW
van Het Spectrum

De kunst
van het
Ivoor
draaien

Handleiding voor het politieke ambacht
Bas de Gaay Fortman

bij de boekhandel

Tijdens een kadercursus leer je je gedachten beter te ordenen, overwin je je vrees voor het praten in het openbaar en heb je de vereniging en een aantal leden, bestuursleden en hoofdbestuursleden veel beter leren kennen. Eigenlijk zou een ieder binnen de JOVD tenminste eenmaal zo'n kadercursus mee moeten maken, doch in verband met het beperkte aantal plaatsen is dat helaas niet mogelijk. Door de zware subsidie per kader-

cursusdeelnemer kunnen wij de beschikbare plaatsen niet uitbreiden. De kosten voor dit weekend bedragen incl. overnachting en maaltijden f 35,-. Het is wel van belang je tijdig op te geven wil je in ieder geval voor een plaats in aanmerking komen. Je kunt je opgeven bij het Algemeen Secretariaat en nadere informatie kun je krijgen bij de Vice-voorzitter Organisatie Robert de Haze Winkelman.

DE BASIS

door Frank van der Vorm

De afdeling Delfland

Op een dag in maart begaf uw verslaggever zich in zijn Eend naar de Generaal Spoorlaan in Rijswijk om daar de voorzitter en secretaris van de afdeling Delfland te ontmoeten. Na enkele trappen te hebben beklommen werd ik aan de deur welkom geheten door voorman Rob Vermeer die me in de ouderlijke woning tesamen met Teddy Koning te woord stond.

Hoe lang zijn jullie al bezig?

Teddy: "Tijdens het wintercongres van 1977 zijn we op het idee gekomen ook in Rijswijk een afdeling op te richten. Later vonden we dat daar best nog wat meer plaatsen bijkonden. Het werden Rijswijk, Voorburg en Delft, waarmee de oude afdeling Rijvodel, deze was in 1972 opgeheven, weer tot leven kwam."

Teddy vult Rob aan: "Ja, het is zijn taktiek om steeds weer verder uit te breiden...." Momenteel heet de afdeling Delfland en omvat de gemeenten: Rijswijk, Voorburg, Leidschendam, Delft, Nootdorp, Pijnacker, Schipluiden, Monster, 's-Gravenzande, Maasland, Naaldwijk en tijdelijk ook Zoetermeer. Geeft dat geen problemen, zo'n grote afdeling?

"We hebben naar voorbeeld van de afdeling Drechtstreek onderafdelingen gevormd. Met de opzet om het een en ander te delegeren en via de onderafdelingsbesturen nieuwe leden te werven. Het ledental is inderdaad sterk gestegen en zweeft nu tussen de 80 en 90. Eén grote afdeling geeft veel voordelen boven enkele kleinere, vooral op financieel gebied. Je kunt met een grotere afdeling veel meer doen. Door al die besturen hebben we veel kader, nu zo'n 15 man."

Wat vinden jullie nu van het Hoofdbestuur?

Teddy: "Ik heb verschillende meningen over verschillende personen, dus ik kan er eigenlijk weinig van zeggen." Rob is wat duidelijker in zijn oordeel: "Het HB van enige tijd terug was niet best, maar nu is het een stuk beter. Het oude hoofdbestuur stond op

een voetstuk, maar bij het zomercongres in Sloten heeft er een ommekeer plaatsgevonden. Het HB van nu staat veel dichterbij de afdelingen en dat geeft meer bevrediging. Vroeger leefde men volkomen langs elkaar heen en viel er moeilijk mee te praten." Nog wat over jullie afdeling, jullie hebben een cursus Gemeentepolitiek opgezet, vertel daar eens wat meer van.

Teddy Koning

Teddy: "We hebben met veel bluf allerlei mensen opgebeld en iedereen was direct bereid om mee te werken. Er zijn 6 avonden, waarvan 4 met plaatselijke prominenten en 2 met een zogenaamd rollenspel. We hebben veel aandacht gekregen in de pers en er zijn zo'n 50 deelnemers."

Hoe zijn jullie contacten met de pers?

"Goed, men schrijft tenminste over de onafhankelijke JOVD en niet over de 'VVD-jongeren' bijvoorbeeld, zoals men zo vaak leest." Hoe zijn jullie leden over het algemeen georiënteerd?

Teddy: "We hebben een enquête gehouden onder de leden en daaruit bleek, dat toch wel 90% van de leden de VVD als eerste keus opschreef en vaak D'66 als tweede."

Zijn de contacten met VVD en D'66 goed?

"Met de VVD wel, met D'66 is dat afhankelijk van plaats tot plaats."

Hoe staat het met de andere politieke jongerenorganisaties?

Rob: "We hebben in Rijswijk een politiek jongeren contact, waarin verschillende jongerenorganisaties deelnemen. Verder zijn alle politieke jongerenorganisaties in ons gebied

op een of andere wijze actief." Nieuwe afdelingen doen in hun oprichtingsfase vaak veel ervaring op die misschien van belang is voor andere afdeling.

"Ja, ik wil in ieder geval wel de tip geven om de ledenwerving zo veel mogelijk persoonlijk te doen. We zijn zo aan onze meeste leden gekomen. Verder hebben we de gebruikelijke problemen gehad, meestal met de onderafdelingsbesturen, die toch een zeker wantrouwen tegen het dagelijks bestuur koesteren."

Hoe zijn jullie zelf in contact gekomen met de JOVD?

Teddy: "Ik ben adjunct-secretaris op het algemeen secretariaat geweest, toen nog in Den Haag. Ik werkte halve dagen voor de VVD en halve dagen voor de JOVD. Later ben ik geheel overgegaan naar de VVD. Hierna ben ik pas lid geworden van de JOVD."

Rob: "In november 1976 ben ik via de afdeling Den Haag lid geworden, maar dat was, zoals gezegd, niet veel zaaks toen. Op een bijeenkomst waren maar 3 man. Als ik ergens lid van ben wil ik ook actief zijn en toen ben ik met de afdeling Rijvodel begonnen. Het eerste congres dat ik bezocht was Groesbeek. Ik ben eerste bij de JOVD gekomen en later ook bij de VVD."

Op landelijk politiek gebied is alleen Rob actief, Teddy bezoekt slechts de congressen. Rob vertelt over enkele uitstapjes naar het buitenland die hij voor de JOVD heeft mogen maken. Hij is secretaris geworden van de VN-commissie, lid van de Europacommissie en van de Verenigingsraad. Verder heeft hij geholpen bij de richting van het samenwerkingsverband West. "De aanleiding hiervoor waren de vele moties en amendementen op congressen. Via het samenwerkingsverband willen wij de zaken tesamen voorbereiden en streven we naar een gezamenlijk standpunt. Maar er is geen dwang. Iedere afdeling is vrij in haar stemgedrag."

Jullie zullen ook wel een mening hebben over de landelijke politiek....

Rob: "De JOVD stelt zich minder duidelijk op, maar de uitspraken weerspiegelen meer de mening van de hele organisatie." **Rob** vertelt dat hij een supporter is van dit kabinet: "Het is in ieder geval beter dan het vorige. De liberale gedachte komt beslist tot uiting. De VVD heeft relatief een grote inbreng in het beleid. Een regering PvdA/VVD zie ik de eerste 10 jaar niet zitten."

Teddy meent dat de partijen naar elkaar toe zullen moeten groeien. **Rob** denkt dat de toenaderingspogingen van de VVD momenteel alleen maar leiden tot het verder naar links opschuiven van de PvdA.

Teddy over D'66: "Ze stellen zich teveel naar links op, ze zouden wat meer echt-liberaal moeten worden." **Rob** vindt het treurig dat er zo weinig samenwerking is tussen VVD en D'66.

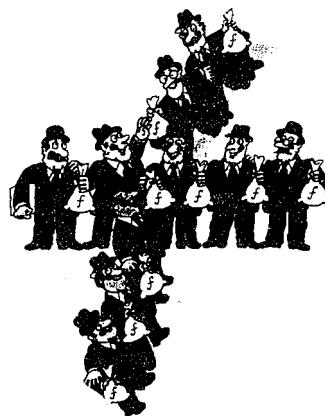
Op dat moment komt de hoofdredacteur binnen om een gesprek voor te bereiden met een staatssecretaris voor het afdelingsblad. Eén van de voordelen van een afdeling dicht bij Den Haag. Ik wens ze veel succes en vertrek weer naar de Merwestad, alwaar de schrijfmachine geduldig op me staat te wachten.

INKOMENS- POLITIEK

door
Rino Schreuder

In de troonrede en in Bestek '81 heeft de regering nadruk gelegd op haar voornemen een instrumentarium te ontwikkelen dat een breed, samenhangend inkomensbeleid mogelijk maakt. In hoofdstuk 12 van Bestek wordt aangegeven welke uitgangspunten de regering heeft gekozen voor dat inkomensbeleid: koopkrachthandhaving t/m de modale inkomensgroepen, zo mogelijk tot inkomens van fl. 50.000,-; boven de f. 50.000,- een reëel offer en incidentele loonstijging zo veel mogelijk beperken. Daarnaast neemt de regering zich voor het overleg met de sociale partners te verbeteren. En verder: "Het kabinet overweegt een raad van advies in te stellen, die kan adviseren over structurele vraagstukken van inkomensbeleid, met name over normen voor inkomens en inkomensverhoudingen, zodat een maatschappelijke discussie over inkomensverhoudingen tot ontwikkeling kan komen." 1)

In het voorgaande kunnen twee elementen van inkomensbeleid worden herkend: het inhoudelijk element waarbij wordt gesproken over koopkrachthandhaving en percentages stijging; en het structurele element waarbij het principe van inkomensvorming en inkomensverhoudingen centraal staan.

Ik wil in dit artikel ingaan op één aspect van het structurele inkomensbeleid: individualisering van samenstelling en overdracht van het inkomen.

Inkomen bestaat voor een groot deel van de Nederlandse beroepsbevolking uit een geldbedrag dat het netto-loon voorstelt. Noch

de vorm waarin het loon wordt uitgekeerd, noch het verschil tussen bruto- en netto-loon staat in de belangstelling. Het loon wordt uitgekeerd, nadat een specifiek aantal posten op het bruto-bedrag in mindering is gebracht. De praktijk komt er op neer dat de invloed van de werknemer op de samenstelling van zijn inkomen nihil is, mede omdat hij geen inzicht heeft in de opbouw ervan.

Cafetaria plan

Het zgn. Cafetaria Plan 2) maakt het voor de werknemer mogelijk de opbouw van zijn inkomen gedeeltelijk zelf te bepalen. We gaan er bijvoorbeeld vanuit dat een werknemer in een bepaald jaar f 2.000,- meer gaat verdienen. Het doet er niet toe of dit het gevolg is van prijscompensatie of reële koopkrachtverbetering, periodieke of incidentele salarisverhoging. Bij toepassing van het Cafetaria Plan krijgt deze werknemer een lijst voorgelegd met inkomensbestanddelen, waaruit hij een selectie kan maken die in het totaal f 2.000 kost. Die lijst kan er als volgt uitzien:

- hogere pensioengrondslag
- eenmalige uitkering in contanten
- verhoging van het salaris
- langere vakantie
- op één dag in de 14 dagen korter werken
- snipperdagen

hogere uitkering i.g.v. werkloosheid
Deze lijst kan gemakkelijk worden uitgebreid. Ieder inkomensbestanddeel kan worden uitgedrukt in een bepaald bedrag. De bestanddelen die gekozen worden zijn samen f 2.000 waard. Het gaat er dus om dat iedere werknemer een hoogst individuele samenstelling kan kiezen, waarin hij dat extra inkomen wil gebruiken. Het nut dat deze werknemer ontleent aan inkomensverhoging is groter dan het nut dat ontleent wordt aan een onpersoonlijke verhoging van het jaarsalaris. Op deze manier wordt voorkomen dat iemand krijgt wat hij niet wenst, en wordt bewerkstelligd dat de samenstelling van het inkomen zorgvuldig is afgestemd op de behoeften en wensen van de individuele ontvanger.

Het bedrag dat via het Cafetaria-systeem wordt "besteed" groeit ieder jaar bij de stijging van het nominale inkomen. Bovendien kan de werknemer ieder jaar de samenstelling van het gedeelte van zijn inkomen waarover keuzen kunnen worden gemaakt, aan zijn preferenties aanpassen. Op deze manier ontstaat er een grote verbetering t.o.v. het huidige systeem, omdat daarin de inkomensopbouw wordt afgestemd op de vermoedelijke wensen en behoeftes van de "gemiddelde werknemer". Die afstemming is het resultaat van centraal overleg, dat geen ruimte laat voor individuele voorkeuren. In een verder gevorderd stadium, naarmate het "Cafetaria-deel" van het inkomen groeit, kan worden gedacht aan de mogelijkheden van parttime arbeid, vervroegde pensionering en een betrekkelijk eenvoudige introductie van het, door de JOVD meermalen bepleitte, systeem van duobanen.

Onderzoekresultaten in de weinige bedrijven die het Cafetaria Plan al toepassen leren dat er een vrij grote stabiliteit bestaat in de voorkeuren van de werknemers, dat de

kosten van het systeem op lange termijn gering zijn en dat zij, die eenmaal met dit systeem gewerkt hebben, het niet weer graag zouden afschaffen.

Volledige inkomensoverdracht

Een tweede verbetering die valt aan te brengen in het huidige inkomenssysteem, is het verlaten van het verouderde en paternalistische principe dat de werkgever de premies voor de sociale verzekeringen betaalt voor de werknemers. Reële participatie in de besluitvorming (via OR en vakbond) over de inkomensopbouw kan immers alleen maar doeltreffend zijn als er ook inzicht is in de bestaande opbouw van het bruto-inkomen. Prof. Thierry verdedigt in zijn artikel over het Cafetaria Plan de stelling: "Een grote meerderheid van organisatieleden is slecht geïnformeerd over de hoogte van hun eigen individuele inkomen en over inkomensniveaus in het algemeen. Zij hebben niet veel begrip van de bepalende factoren van hun totaal inkomen, terwijl zij doorgaans geen invloed kunnen uitoefenen op besluiten over kwes-ties die de opbouw van hun inkomen betreffen." 1)

M.u.v. dat laatste (terwijl.....betreffen), is dit niet zomaar een pleidooi voor openbaarheid van inkomens, maar een pleidooi voor de praktische erkenning van de zelfstandigheid van de individuele werknemer. Deze kan, anno 1979, zelf in staat worden geacht of de premie voor zijn ziektekostenverzekering of zijn pensioenvoorziening te betalen. Dit legt op een voor de hand liggende manier een zwaarder accent op zijn persoonlijke handelingsbekwaamheid en verantwoordelijkheidsgevoel. Deze gedachte bleek vorig jaar, tijdens een JOVD-bijeenkomst, bij vertegenwoordigers van de PvdA (TK fractie) en de VVD evenzeer aan te slaan.

Conclusie

Als de regering overweegt een maatschappelijke discussie over inkomensverhoudingen te stimuleren, dan lijkt het zinvol om daartoe eerst het inkomensbegrip, zoals dat beleefd wordt, te verruimen. Daar kan invoering van het Cafetaria-systeem toe bijdragen, net zo zeer als individualisering van de betaling van de sociale premies. Een maatschappelijke discussie kan dan echt "breed" zijn, omdat er dan in wijde kring inzicht gaat ontstaan in de opbouw van het inkomen en in de omvang van de samenstellende delen.

Door veel mensen zal dan ook een directe relatie worden gelegd tussen sociale voorzieningen (en uitbreiding ervan) en het verschil tussen bruto- en netto-inkomen (en groei van dat verschil). Hiermee zou de regering bereiken dat ook het begrip voor de noodzakelijke anti-inflatie politiek groter wordt.

- 1) "Bestek '81", Hoofdlijnen van het financiële en sociaal-economische beleid voor de middellange termijn, TK-zitting 1977-1978, 15 881 nr.2
- 2) Prof. Dr. Hk. Thierry, "Het Cafetaria Plan", Intermediair, 16 juni 1978.

Hoe word je reserve-officier-vlieger bij de luchtmacht?

De Koninklijke luchtmacht is een bijzonder bedrijf. Heel groot, internationaal georiënteerd, duidelijk gestructureerd. Maar tegelijkertijd ook heel persoonlijk. Met een unieke, collegiale sfeer. Dat komt natuurlijk door de aparte aard van ons werk. Waarin ieder een brok verantwoordelijkheid draagt. Waarin we allemaal op elkaar zijn aangewezen voor het soepel en veilig functioneren van het geheel.

Daar is teamgeest voor nodig. En optimale concentratie. Maar vooral ook: een perfecte opleiding, een volledige motivatie en een grote inzet bij alle leden van het team. Als jij geïnteresseerd bent in een functie als reserve-officier-vlieger bij de luchtmacht, dan kun je helikoptervlieger of jachtvlieger worden.

Reserve-officier worden via de LUOS.

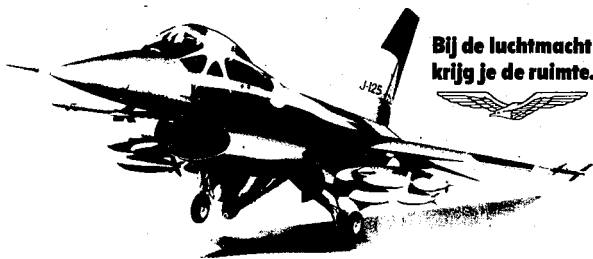
Als je tussen de 18 en 24 jaar bent en een diploma VWO, HBO of HAVO (Engels + Wiskunde) hebt, kun je opgeleid worden tot reserve-officier-vlieger. Je krijgt dan een militaire opleiding aan de Luchtmacht Officerschool te Gilze-Rijen en een selectie vliegeropleiding te Eelde. Daarna volgt je praktische vliegopleiding. Helikoptervliegers gaan daarvoor naar de Verenigde Staten van Amerika. Voor jachtvliegers gebeurt dat grotendeels in Canada of Amerika. De verbintenis die je aangaat geldt voor 6 jaar na het einde van je opleiding. Je krijgt buiten een goed salaris, ook nog eens een aantrekkelijke vliegtolage. Plus een premie aan het eind van je verbintenis.

Hoe nu verder?

Je begrijpt dat je niet zómaar vlieger wordt bij de luchtmacht. Mensen die zich aanmelden ondergaan een zeer grondige selectieprocedure. Daarom kun je maar het beste zo snel mogelijk de informatiebon insturen. Des te eerder heb je alle spullen in huis. Des te sneller kan die procedure van start. En wéét je of er voor jou mogelijkheden in zitten.

Begindata van de opleidingen:
 Helikoptervlieger
 8 oktober 1979
 Jachtvlieger
 8 oktober en 26 november 1979

Bij de luchtmacht krijg je de ruimte.

KONINKLIJKE LUCHTMACHT

Informatiebon. Over een baan als reserve-officier-vlieger bij de luchtmacht zou ik wat méér willen weten. Graag ontvang ik dus uitvoeriger informatie.

Naam: _____

Adres: _____

Plaats en postcode: _____

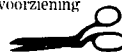
Telefoon: _____ Geb.dat.: _____

Bezit/behaalt dit jaar het diploma: _____

(Bij HAVO-opleiding vakkenpakket vermelden)

* Doorhalen wat niet van toepassing is.

Doe de bon in een envelop en stuur die op aan Personeelsvoorziening Koninklijke luchtmacht, Grote Marktstraat 40 2511 BJ Den Haag. Frankeren als brief.

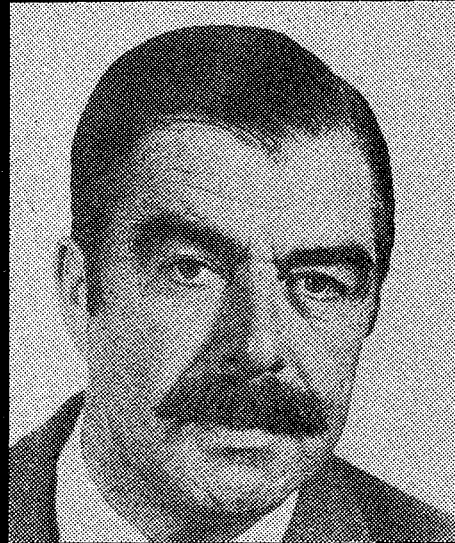
DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Algemeen Secretariaat
Jongeren Organisatie Vrijheid & Democratie
N.Z. Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
020-242000

DE DRIEMASTER

Orgaan van de onafhankelijke liberale Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie

Klaas de Vries, Ad Ploeg en

Rino Schreuder over

dienstplicht

30e
jaargang

nr. 4
juni 1979

DE DRIEMASTER

Orgaan van de onafhankelijke liberale
Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie 'J.O.V.D.'

REDAKTIEADRES

N.Z.Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
Tel.: 020-242000

REDAKTIE

Jan den Dekker
M.H.Trompstraat 1
3572 XS Utrecht
Tel.: 030-715313
(Hoofdredakteur)

Gerard Derriks
van Bijniershoeklaan 351
3527 XJ Utrecht
Tel.: 030-936035

Frank van der Vorm
Gevaertsweg 19
3311 DA Dordrecht
Tel.: 078-140218

Bart Lijdsman
Magelhaesstraat 1
5223 RC 's-Hertogenbosch
Tel.: 073-217271

Roel Schrottenboer
Schiphorsterweg 13
7957 NT De Wijk
Tel.: 05224-1354

Jan van Zanen
Lingerzijde 47
1135 AN Edam
Tel.: 02993-72910

Robert de Haze Winkelman
Laan van Poot 214
2566 EJ 's-Gravenhage
Tel.: 070-655174
(Hoofdbestuursauditor)

DRUKWERK

Drukkerij J.van Meurs
Burg. de Zeeuwstraat 2
2985 AP Ridderkerk

ADVERTENTIES

Bureau van Vliet B.V.
Burg. van Fenemapplein 19
Postbus 20
2042 TG Zandvoort

ABONNEMENTSPRIJS

f 25.-- per jaar, te voldoen op
postgirorekening nr. 953500 t.n.v.
Peningmeester JOVD te Groningen.

COPYSLUITING

Copy voor het volgende nummer
dient uiterlijk 28 juni a.s. op
het redactieadres binnen te zijn.

INHOUD

Intro	3
Dienstplichtbeleid en legervorming.	4
Interview met Klaas de Vries.	6
Leger en dienstplicht	8
Van het Hoofdbestuur.	10
33ste Algemene Vergadering V.N.	11
Engeland, Amerika en de apartheid	14
De afdeling Twente.	16
Afdelingsnieuws	17
Ingezonden.	18

ALGEMEEN SECRETARIAAT

N.Z.Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
Tel.: 020-242000

Hoofdbestuur

VOORZITTER Frank de Grave
Verlengde Nieuwstraat 13A
9724 HA Groningen
Tel.: 050-121462

VICE-VOORZITTER
politiek Rino Schreuder
Kasteel Nijenrode
3621 BG Breukelen
Tel.: 03462-1944

organisatie Robert de Haze Winkelman
Laan van Poot 214
2566 EJ 's-Gravenhage
Tel.: 070-655174

ALG.SECRETARIS Norbert Klein
St.Stephanusstraat 58
6512 HW Nijmegen
Tel.: 080-236722

PENNINGMEESTER Titia Siertsema
Moesstraat 87
9741 AB Groningen
Tel.: 050-732884

INTERNATIONAAL
SECRETARIS Sipke Swierstra
Stationsstraat 7A, k.201
9711 AR Groningen
Tel.: 050-127630

TWEEDE
SECRETARIS Robin Linschoten
Churchilllaan 133''''
1078 DM Amsterdam
Tel.: 020-723613

INTRO

door Jan den Dekker

Mijmeringen....

Hier is dan de vierde Driemaster van dit jaar, waarbij aangetekend dat, zoals de oplettende lezer gemerkt zal hebben, nr. 2, het lustrumnummer, helaas een forse vertraging heeft opgelopen en later in het jaar zal verschijnen.

Afgezien hiervan is het zesde lustrum, zoals in de vorige Driemaster beschreven, een succes geworden. Organisatorisch liep de zaak prima en op politiek gebied is, door middel van het uitgegeven boekwerkje en ter congresse door de sprekers van Thijn, Kappeyne van de Coppello en Zeevalking een goede mogelijkheid gegeven om verder te denken over en te werken aan de toekomst van de parlementaire democratie.

Tijdens de ledenvergadering die daarop volgde (op 28 april) hebben we afscheid moeten nemen van de hoofdredakteur van dit tijdschrift, Gijs de Vries.

Bepaald geen gebeurtenis om zonder meer te laten passeren: Gijs heeft de laatste jaren de JOVD gediend als directeur van de Driemaster, redakteur, vice-voorzitter politiek, landelijk voorzitter en hoofdredakteur. Al die tijd heeft hij er op alle denkbare fronten keihard aan getrokken om de mensen in den lande zich bewust te laten worden wat liberale politiek kan zijn en om vele constructieve ideeën bij andere politieke organisaties ingang te doen vinden.

De stimulansen die van Gijs de Vries zijn uitgegaan zijn zeer groot geweest; zijn verdiensten voor de JOVD evenzo.

Wanneer we de huidige toestand in liberaal Nederland met een kritisch oog bekijken overheerst toch wel een zekere scepsis. De VVD zit weliswaar in de regering, maar de invloed op het beleid is gemengd. Het tij zit

economisch natuurlijk niet mee; toch heeft de VVD portefeuilles waar zij ondanks dat heel wat van kan maken en zich beleidsmatig ten opzichte van het eeuwig vage CDA positief onderscheiden (wat bv. te doen met de vriendelijke, doch hulpeloze van der Mei op Europese Zaken?).

Dr. Ginjaar doet dat erg sterk en creatief; maar wanneer we de wijze aanzien waarop ir. Tynman zijn verkeersbeleid tracht te voeren is dat wel teleurstellend: dit lijkt veel op een intuïtief vrij baan geven voor de steeds groeiende automobilienstroom - met het oog op de toekomst een heilloze en wat griezelige "visie".

Maar ook binnen de JOVD moeten we het nodige onderscheidingsvermogen kunnen opbrengen: zo'n lustrum geeft prachtige handvaten om politiek aan de slag te gaan. Gebeurt dit ook? In hoeveel afdelingen is men creatief met gemeentepolitiek bezig? Hoe groot is de politieke invloed van de JOVD en de JOVD-ers op de verschillende niveaus? Vragen waarop het antwoord altijd moet zijn: het kan beter.

De door het Hoofdbestuur georganiseerde kadercursussen worden steeds drukker bezocht. Over het congressthema 'dienstplichtbeleid en legervorming' wordt in het hele land veel gesproken. In deze Driemaster wordt nog meer informatie aangereikt.

Goede zaken. Maar laten we niet vol tevredenheid in onze stoel gaan zitten. Het is nooit te vroeg voor een initiatief. Denk aan de verantwoordelijkheden die wij als JOVD-ers hebben en die onze erevoorzitter mr. Geertsema ons op het lustrumcongres zo inspirerend voorhield. Nieuwe ideeën aan dragen en trachten hiermee politieke invloed uit te oefenen, daar zijn wij voor.

Dienstplichtbeleid en legervorming

door Ad Ploeg

Wie mocht denken dat de discussie over de dienstplicht een fenomeen is van recente datum, vergist zich.

Reeds tal van jaren is het onderwerp legervorming met daaraan verbonden het dienstplichtsysteem, ook internationaal, een steeds weerkerend hoofdstuk in militaire en politieke publicaties, zowel in de vakliteratuur als in de dag- en weekbladen. Het is eigenlijk onbegrijpelijk dat nog nimmer aan de dienstplicht en de daarmee samenhangende vraagstukken op bijvoorbeeld sociaal-economisch terrein een dissertatie is gewijd. Genoeg voer voor sociologen!

Ook in de politiek is de dienstplicht een regelmatig weerkerend onderwerp van gesprek. Ik wil geen historisch overzicht geven, maar het is weinigen bekend, - en daarom memoereer ik het - dat in 1898 het Rooms-Katholieke lid van de Tweede Kamer, de heer Bahlman, tijdens zijn interventie in een geëmotioneerd debat over de dienstplicht overleed. Nederland kent sinds lang een algemene dienstplicht. In artikel 194 van de Grondwet is bepaald, dat alle Nederlanders daartoe in staat, verplicht zijn mee te werken tot handhaving der onafhankelijkheid van het Rijk en tot verdediging van het grondgebied. In artikel 195 is gesteld, dat een wet de verplichte krijgsdienst regelt, de zgn. dienstplichtwet.

Hoewel er in ons land dus een algemene dienstplicht bestaat, is de ontwikkeling van de laatste 25 jaar toch zozeer in een richting gegaan dat steeds minder dienstplichtigen worden opgeroepen. Het afkeuringspercentage bedraagt ongeveer 30%. Daarnaast bestaat er een regeling van vrijstelling op een aantal gronden, (wegens persoonlijke onmisbaarheid, kostwinnerschap, bijzondere gevallen) en uitstel vanwege studie of zakelijke redenen. Dit heeft als resultaat dat slechts 30 tot 35% van de voor dienstplicht ingeschrevenen, werkelijk de wapenrok gaat dragen.

Het merendeel van de afkeuringen is niet van zodanige aard, dat het ernstige consequenties heeft voor het functioneren in de maatschappij. Men denke slechts aan de beroepswielrenner, wereldkampioen, die op grond van het feit, dat bij hem platvoeten gecon-

stateerd werden, werd afgekeurd.

Ook het vrijstellingsbeleid treft in zijn algemeenheid niet degenen die moeite hebben met het verkrijgen van een maatschappelijke functie. Bovendien worden nog enkele duizenden goedgekeurden niet opgeroepen en tot "buitengewoon dienstplichtig" verklaard. Het is daarom terecht als hier gesproken wordt van een onrechtvaardige verdeling van lasten.

In de Tweede Kamer is twee jaar geleden gevraagd om een studie die het gehele dienstplichtbeleid nu eens integraal, met andere woorden "in al zijn facetten" aanpakt. De staatssecretaris belast met personeelszaken, C. van Lent heeft die studie toegezegd. Op 11 juni is een openbare commissievergadering in de Tweede Kamer gepland. De studie is er nog niet en ik verwacht, dat deze parlementaire behandeling in juni zal plaats vinden op basis van een door de staatssecretaris nog in te dienen korte notitie over de dienstplichtproblematiek. Overigens kan de staatssecretaris putten uit een hoeveelheid rapporten, die in de loop van de jaren zijn verschenen. Ik denk hierbij aan "het rapport van de commissie werkelijke diensttijd dienstplichtigen" uit 1959, waarbij de opdracht o.a. luidde: "bij de beschouwing over de noodzakelijk geachte duur van de werkelijke dienst tevens in overweging te nemen, de invloed, welke de duur van de werkelijke dienst zowel van de eerste oefening als van de herhalingsoefeningen heeft op het maatschappelijk bestel en de particuliere omstandigheden van de dienstplichtigen en van hen afhankelijke personen." Later werd de opdracht van de Minister nog nader gepreciseerd door te stellen, dat de commissie ook aandacht diende te besteden aan wervingsmogelijkheden voor vrijwilligers, teneinde op die wijze een verlichting van de lasten, welke de vervulling van de dienstplicht oplegt, mogelijk te maken.

Daarna zijn nog studies verschenen van de commissie van civiele en militaire deskundigen ("dienstvervulling naar keuze"), waarbij aandacht gegeven werd aan de mogelijkheden het vrijwilligers-aandeel te vergroten.

Het zal duidelijk zijn, dat naarmate het vrijwilligersaandeel stijgt en dus het aantal door dienstplichtigen te bezetten functies daalt, het probleem van de ongelijkheid weer toeneemt. Het leek de commissie dan ook uitgesloten, dat daaraan steeds met verdergaande diensttijdverkorting tegemoet zou kunnen worden gekomen.

Eén van de punten die aan een dienstvervulling naar keuze verbonden zijn, is dat het tot een grotere rechtvaardigheid onderling

leidt voor diegenen die wel moeten dienen; de dienstplichtigen zien nu immers hun eigen voorkeur gehonoreerd. Tot enige realisering van de aanbevelingen o.a. het ontwerpen van een systeem, waardoor het te vervullen bestand door het keuzepatroun van dienstplichtigen kan worden gedekt, is de regering (Kabinet den Uyl) nimmer gekomen.

Er ligt ook nog een rapport over dienstplichtbeleid, genoemd naar de man, die geldt als de belangrijkste ambtelijke deskundige op het terrein van de dienstplicht, secretaris-generaal Peynenburg.

En ten slotte het rapport Mommersteeg, dat zich vooral bezig heeft gehouden met de mogelijkheden van een vrijwilligers krijgsmacht. Deel van die commissie maakte o.a. uit Ben Verwaayen, oprichter van de Algemene Vereniging Nederlandse Militairen en lid van de defensie-commissie van de VVD. Ook hij heeft de nodige stenen aangedragen tot een mogelijke oplossing, waarin hij pleit voor een variabele dienstdiensttijd. In het kort komt zijn pleidooi erop neer dat het meest geestdodende, eenvoudige werk verricht wordt in de relatief kortste diensttijd.

De defensie-commissie van de VVD heeft zich met deze studie bezig gehouden. Er zijn tal van aantrekkelijke aspecten aan de variabele dienstdiensttijd, maar eerst zal een beter inzicht nodig zijn in de financiële consequenties en de problemen die zich voordoen bij de opleiding en oefening van organieke eenheden.

Eén ding staat voor mij vast. Nog afgezien van de wenselijkheid zal een krijgsmacht, alleen bestaande uit vrijwilligers, in Nederland niet te realiseren zijn. De door Nederland vrijwillig aanvaarde zgn. NAVO-verplichtingen of zo u wenst toezeggingen, houden in dat een bepaald kwantum militairen aan de vredes-organisatie is toegezegd. In vredetijd is een vrijwilligerskrijgsmacht niet te bemannen, laat staan -na mobilisatie- de oorlogseenheden. Ik spreek dan niet eens over de financiële consequenties.

De VVD heeft zich op het standpunt gesteld dat er gestreefd dient te worden naar een groter contingent vrijwillig dienenden. De dienstplicht wordt gehandhaafd. Het Kadernilitesysteem, zoals ons leger-vormingssysteem wordt genoemd moet - gezien onze huidige taakstelling, o.a. in NAVO-verband - gehandhaafd blijven.

Ik acht het noodzakelijk, dat op korte termijn de bewindslieden van defensie de toegezegde integrale dienstplichtstudie op tafel leggen zodat nu eindelijk eens een fundamentele discussie plaats vindt waar hij thuis hoort: in het parlement. Daarbij zal een oplossing gevonden moeten worden voor de problemen met betrekking tot de onrechtvaardige verdeling van lasten en de willekeurig beschouwde normen bij vrijstelling en uitstel (datum van opkomst) zodat niet ook nog extra tijd verloren gaat bij het aanvangen of voortzetten van een carrière of studie. De honderden brieven die kamerleden krijgen over deze materie, spreken daarover dikwijls niet mis te verstane taal!

De VVD pleit al jaren voor een faciliteitenregeling voor diegenen die hun dienstplicht vervullen of vervuld hebben. In dienst meer mogelijkheden dan de bestaande voor studie, erkenning van in dienst genomen onderricht (BOVAG-diploma is een uitstekend initiatief geweest), opheffen van de verouderde inhouding van geld voor huisvesting, bonnensysteem voor voeding, mogelijkheid verkrijgen rijbewijs - het zijn maar enkele incidentele voorbeelden. Na de vervulling van de militaire dienst studiefaciliteiten, belastingkorting, voorkeursbehandeling bij sollicitatie bij overheidsbedrijven. Ik teken hierbij aan, dat we bij een realisatie van deze suggesties ervoor moeten waken, dat we de zaken niet overtrekken, zodat elders bij diegenen die buiten hun wil niet voor de dienstplicht worden opgeroepen, weer onrechtvaardigheden gaan ontstaan.

Mede om die reden is de gedachte aan een soort dienstplichtbelasting, te betalen door diegenen die niet in dienst komen, af te wijzen.

Een interessante gedachte vind ik de in de J.O.V.D. concept-resolutie verwoorde "secundaire defensieorganisatie". Ik zou de opstellers ter lezing willen aanbevelen het rapport van de Adviesraad Defensie aangelegenheden over de territoriale verdediging. Daarin heb ik o.a. aandacht gevraagd voor een uitbreiding van de nationale reserve. Daarover zou mede in het licht van de ontwerp-resolutie nog veel ma-

teriaal aan te dragen zijn.

Uw redactie heeft mij echter gevraagd een bijdrage van niet meer dan 1000 woorden en die zou ik ruimschoots overschrijden als ik nu niet eindig met deze korte bijdrage, die er naar ik hoop mede toe zal leiden dat er door de J.O.V.D. initiatieven worden ondernomen om tot een dienstplichtsysteem te komen, dat de betrokkenen motiveert bij het werken aan "de handhaving van onze onafhankelijkheid en verdediging van ons grondgebied".

INTERVIEW

Rino Schreuder en Jan den Dekker spraken met Klaas de Vries, lid van de Tweede Kamerfractie van de Partij van de Arbeid en fractiespecialist op het terrein van de dienstplicht.

Klaas de Vries:

''Dienstplicht zal op termijn verdwijnen''

Wat is uw visie op het in de concept-resolutie van de JOVD voorgestelde over de secundaire beschermingsmacht ?

Zo'n integrale defensie heeft weinig zin. Wanneer er in Nederland een conflict ontstaat zal dat een oost-west-conflict zijn. In dat geval is er van marginale dingen als BB, EHBO of brandweer niets te verwachten. Een mogelijk alternatief is het Finse: nucleaire bomvrije kelders voor iedereen. De rest is toch marginaal. Overigens acht ik de waarschijnlijkheid van een oost-west-conflict uitzonderlijk laag. Laten we dus niet teveel aandacht aan deze zaken besteden.

Die secundaire krijgsmacht zou volgens ons ook niet zozeer bij grote militaire conflicten als wel bij rampen e.d. moeten optreden.

Ik ken geen analyses of daaraan behoefte bestaat. De professionele hulp die bestaat (politie, brandweer, gezondheidszorg), eventueel gerelateerd aan het defensie-apparaat, moet thans voldoende zijn. Bij bv. rampen in het Rijnmondgebied heb je niets aan diensten met grotendeels vrijwilligers. Zeker 80 tot 90 % van de mensen moet professioneel zijn.

In onze gedachten over alternatieve dienstplicht ziet u dan zeker ook weinig ?

Je hebt bij dienstplicht de keuze uit twee dingen: je bevrijdt de mannelijke jeugd van de plicht - en komt bij een vrijwilligersleger - of je handhaaft de dienstplicht. Voor dat laatste pleiten vele maatschappelijke, technische en financiële argumenten. Of jullie voostellen tot een alternatieve dienstplicht leiden acht ik zeer onwaarschijnlijk. Bovendien krijg je hierbij dezelfde problemen als bij andere dienstplichtigen: waarvandaan en hoe recruteer je ze ? Hoe plaats je ze ? Krijg je hiervoor dienstplichtigen ? Vroeger waren er grote overschotten, maar de prognose is zodanig dat het wel eens krap zou kunnen worden. Moet je dan nog zo'n massale organisatie op poten zetten ?

Maar die onrechtvaardigheid bij het oproepen ?

Een algemene dienstplicht voor mannen hebben we al. Alleen valt 40-45 % af; maar

daar is weinig aan te doen. Of ook vrouwen ingeschakeld moeten worden ? Dat geeft veel praktische problemen, bv. noodgedwongen overname van arbeidsplaatsen van mensen die iets anders juist graag willen (bv. in de verpleging). Ik zie dan ook inderdaad niets in een algemene maatschappelijke dienstplicht.

Het gaat vooral om voor ieder dezelfde selectiecriteria.

Dat is waar. Maar ook op dit punt maak je de problemen alleen maar groter: immers je verdubbelt het aantal bij de selectie betrokken mensen, terwijl je maar 35 à 40.000 mensen nodig hebt. Op termijn zal trouwens de dienstplicht verdwijnen. Er is geen principiële reden aanwezig waarom diensplicht beter zou zijn dan vervulling op een arbeidscontract. Wel is het zo dat in de vroeger geïsoleerde

krijgsmacht door de dienstplicht een vermaatschappelijking in gang is gezet, maar dat is, als gezegd, niet van principiële betekenis.

Welke keuze maakt de Partij van de Arbeid ?

Dat verschilt. In het verkiezingsprogramma stond de wenselijkheid van een vrijwilligersleger, maar er zijn ook geluiden hoorbaar gekomen om de dienstplicht te handhaven. Mijns inziens is het in verband met de maatschappelijke betrokkenheid van de krijgsmacht gewenst dat de eerste 10 à 15 jaar nog dienstplicht blijft bestaan. Vanwege de evidente onrechtvaardigheid en om

redenen van organisatorische en financiële aard moet er dan wel een eind aan komen.

Is die vermaatschappelijking dan nog niet voldoende voortgeschreden?

Dat is veel te zwart-wit gesteld. Ik heb er bezwaar tegen om net te doen of vrijwillig dienenden maatschappelijk geïsoleerd staan. Wel zitten we momenteel midden in een ontwikkeling die de laatste jaren door de dienstplichtigenorganisaties in gang is gezet.

Je zou dan, volgens deze redenering, op termijn weer een gebrek aan maatschappelijke betrokkenheid kunnen krijgen.

Je moet niet beginnen aan een vrijwilligersleger als je niet ervan overtuigd bent dat dit goed gaat. Doordat in een vrijwilligersleger velen op contract-basis werken zul je ook hier een grote doorstroming krijgen. Je moet echt niet verwachten dat mensen van hun twintigste tot hun vijftenzestigste jaar over de heil blijven hollen.

U ziet het leger dus als een bedrijf, dat optreedt op de arbeidsmarkt en daar mensen werft?

Dat klopt. De problemen zijn van praktische aard. In het buitenland (Groot-Brittannië, de Verenigde Staten) zijn de ervaringen overigens niet gunstig. Daar blijkt het moeilijk personeel te krijgen en te motiveren; er melden zich vooral mensen aan die elders niet aan de slag komen. Een erg ongelukkige situatie, maar geen principieel probleem.

Zullen er voor een vrijwilligersleger mensen te krijgen zijn als er een crisissituatie dreigt?

Het leger zal bemand moeten zijn en ik denk dat dit ook kan. Onder de huidige omstandigheden is het niet te verwachten; het is ook niet aantrekkelijk. Dienstplichtigen zijn momenteel volstrekt ongemancipeerd. Er is daar een kaste-achtige maatschappij, die nergens anders meer voorkomt met volslagen belachelijke rituelen bij bv. overdracht van bevoegdheden. Die moeten eerst afgeschafte worden voor je normale mensen een normale baan kunt aanbieden.

Maar voorlopig zitten we nog met vrij willekeurige criteria voor al dan niet dienstplichtigen.

Die criteria zijn niet willekeurig. In principe zijn alle jongeren dienstplichtig. Het is wel de vraag of de keuringsgronden en de normen voor vrijstelling juist zijn. Ik vind het overigens gevaarlijk om te stellen dat in het algemeen mensen die in dienst zijn 1½ jaar van hun leven kwijt zijn. Ieder mens is anders. Wanneer iemand bv. voor een studierichting is uitgeloot heeft hij ook geen gelijke kansen als iemand die is ingeloot. Wel is het de vraag of de overheid zijn verantwoordelijkheid waarmaakt door een goede werkgever te zijn. Dienstplichtigen moeten zich in vergelijkbare arbeidsomstandigheden bevinden als in andere delen van de maatschappij. Er moet veel gedaan worden op het gebied van de bezoldiging, rechtspositie en medezeggenschap. Momenteel gebruikt de overheid dienstplichtigen als werknemers die worden

aangezocht en 12-14 maanden later weer worden losgelaten. Een principieel foute opvatting: dienstplichtigen moeten als volwaardige werknemers beschouwd worden. Overheersende kenmerken als onmondigheid, onderdanigheid, slecht werk en dito begeleiding zijn ook belangrijke oorzaken van de eerder genoemde problemen in Engeland en de VS. Men probeert daar op basis van dezelfde onderdanigheid mensen in te huren. Een feodale non-democratie. Pas als de toetsing met andere banen doorstaan kan worden zullen mensen die baan willen hebben

Er is op de arbeidsmarkt toch wel verschil tussen een organisatie die bv. boter fabriceert en een die vrijheid moet bieden - zeker in crisissituaties?

Er zijn geen grote verschillen. Kijk maar naar de advertenties: die gaan niet over deze taken, maar over hoe leuk het is. Een baan, een klus opknappen. De individuele invloed van de werknemer op het totale apparaat is gering. De overweging dat je leven in gevaar kan komen speelt niet zo; in tijd van oorlog brengt werk op het land ook grote gevaren met zich mee.

Die doelgerichtheid bij de werving, die bij de krijgsmacht dus niet zo aanwezig is, zie je wel bij politie en brandweer.

Precies. Dat duidt ook aan de verschillende manieren waarop deze organen in de samenleving functioneren.

Het is toch wel reëel om bepaalde gevaren op de achtergrond te blijven zien.

Je blijft dan toch de discrepantie houden dat er geen keuze uit idealisme, maar om andere redenen gemaakt wordt. Kijk bv. naar de VN-militairen in Libanon; heel wat mensen zijn nu daar, omdat ze in Zuidlaren lekker dicht bij hun familie zaten. Heel belangrijk is dat de mensen van tevoren alles goed weten. Velen geloofden niet dat er in het kader van de VN op uit getrokken zou moeten worden.

Piet Dankert, Max van der stoep en Klaas de Vries

Wilt u tot slot nog iets kwijt?

Ja. De JOVD zegt dat dienstplicht zo draagbaar mogelijk gemaakt moet worden. Men moet zich echter hoeden voor rechtvaardiging van de dienstplicht door het verlenen van compensaties buiten die dienstplicht. Geen vrijstelling bij studieloting, goedkope hypotheek of dergelijke. Het moet intern gebeuren, anders leidt het tot andere onrechtvaardigheden. Ieder mens heeft immers weer andere problemen.

Leger en dienstplicht

door
Rino Schreuder

De stellingname van AVNM en VVDM ten aanzien van Dienstplichtbeleid komt ruwweg op het volgende neer: het is onrechtvaardig dat slechts $\pm 35\%$ van de mannelijke Nederlanders daadwerkelijk wordt opgeroepen voor militaire dienst. Deze onrechtvaardigheid mag niet worden opgelost door het instellen van een leger van zuiver beroeps en vrijwilligers.

De onrechtvaardige verdeling van lasten moet echter zo veel mogelijk worden gecorrigeerd door: hogere weddas, afschaffen van een aantal vrijstellingsgronden enz.

De invulling van de laatste oplossingen verschilt bij AVNM en VVDM¹⁾ vanwege hun verschillende uitgangspunten.

De afwijzing van een beroeps- en vrijwilligersleger wordt gedeeld door de JOVD. De kans dat zo'n defensieapparaat van de maatschappij vervreemdt, een staat in de staat gaat vormen is nl. aanzienlijk. Defensie, landsverdediging is bovendien geen zaak van enkelen, maar van de hele bevolking. De kans dat een beroeps- en vrijwilligersleger veel werklozen en zgn. kansarmen zal aantrekken is groot: hiermee zou dan de verdediging van de maatschappij op een wrange wijze zijn toebedeeld aan degenen die in diezelfde maatschappij geen of weinig kansen krijgen om zich op een andere manier in te zetten.

Een laatste probleem bij een beroeps- en vrijwilligersleger is de waarschijnlijkheid dat in geval van oorlog geen nieuwe vrijwil-

ligers en beroepsmilitairen zich zouden aanmelden. Hierdoor zou het functioneren van het leger ernstig worden verstoord.

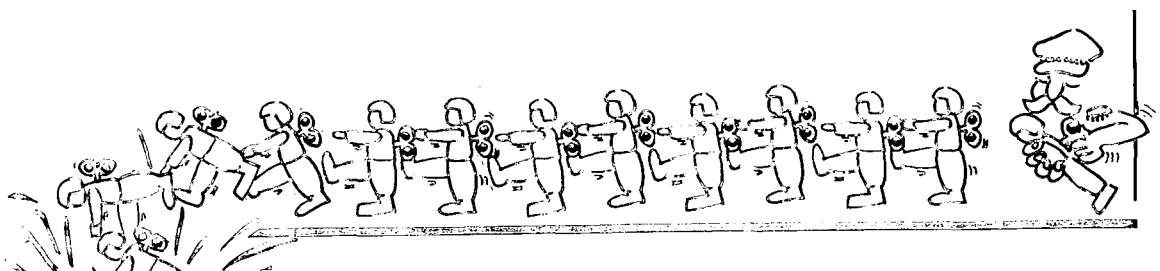
Wat dan?, vraagt U zich af. Bij de VVDM en de AVNM heeft men daaraan weinig gedachten besteed. Daar blijft men rommelen in de marge, in plaats van na te denken over een oplossing van het kernprobleem: het leger biedt in de huidige opzet en bij het huidige takenpakket slechts plaats aan $+ 35\%$ van de mannelijke dienstplichtige bevolking. Bij een sluitend systeem van verdediging is het daarentegen van het grootste belang dat alle Nederlanders, mannen en vrouwen, worden verplicht gedurende enige tijd in dienst te gaan. Niet alleen omdat er genoeg te verdedigen en te beschermen valt, maar juist omdat het van essentieel belang is dat alle Nederlanders persoonlijk vertrouwd zijn met ons verdedigingsapparaat. Deze laatste gedachten worden geruggesteund door art. 194 van de Grondwet: "Alle Nederlanders daartoe in staat zijn verplicht mede te werken tot de handhaving der onafhankelijkheid van het Rijk en tot verdediging van zijn grondgebied."

Er zijn bij de verdediging van land en bevolking twee deelgebieden te onderscheiden:

- militaire taak : gewapenderhand optreden in geval van agressie van buitenaf
- beschermingstaak : bescherming van, en bijstand aan, de bevolking, zowel in oorlogstijd als bij binnenlandse crisis-situaties

Er zal steeds een strikt onderscheid gemaakt moeten worden tussen de primaire defensiemacht en de secundaire beschermingsmacht. Zij moeten nauw samenwerken in oorlogstijd, maar in vreedstijd krijgt de primaire defensiemacht geen actieve taak. Zij heeft dan een passief strategische betekenis en treedt pas op in geval van buitenlandse agressie.

De secundaire beschermingstaak zal een groot takenpakket krijgen. Vocrop dient te staan

dat de diensttijd bij deze organisatie zal bestaan uit een basiscursus van een aantal maanden in de woonplaats van de dienstplichtigen. Naar haar aard leent de beschermingsmacht zich nooit voor gecentraliseerd optreden.

De beschermingsmacht moet ervoor zorgen dat de bevolking op de hoogte is van noodvoorzieningen en vertrouwd is met het gebruik ervan. De beschermingsmacht zelf moet geoefend zijn om de bevolking in crisissituaties te assisteren en tegelijkertijd essentiële voorzieningen te bewaken: energiecentrales, watervoorziening, ziekenhuizen, en overheidsdiensten op plaatselijk niveau.

Voor de goede verstaander betekent boven-

staande dat de BB (Bescherming Bevolking) door de oprichting van een secundaire verdedigingsmacht overbodig zou worden. De BB is momenteel een volstrekt mistige organisatie, die op papier een aantal taken heeft die ze niet kan vervullen, domweg niet of slecht vervult. In Inforo (afdelingsblad van Rijmond) van februari jl. werd b.v. de aandacht gevraagd voor schuilkelders. De BB zou deze onder haar hoede moeten hebben: probeer maar eens in je eigen woonplaats te weten te komen waar die schuilkelders zijn, wie de sleutels ervan heeft. In Den Haag duurde het enkele dagen voordat beide vragen konden worden beantwoord. Let wel: het gaat hier om voorzieningen die ten tijde van plotseling gevaar onmiddellijk ter beschikking moeten staan!

Een andere taak van een secundaire beschermingsmacht kan liggen op het terrein waar momenteel vele commerciële bewakingsbedrijven leven van het gebrek aan bescherming.

Hoofddijn van bovenstaand verhaal is: iedere jonge Nederlander moet gedurende een bepaalde tijd zijn bijdrage leveren aan bescherming van land en/of bevolking en moet tegelijkertijd daarin geoefend worden.

De huidige situatie is kort samengevat: het Nederlandse leger heeft plaats voor ca. 35%

van de mannelijke jonge Nederlanders, bij de bescherming van het land en de training daarin.

Het verschil tussen de huidige situatie en de wenselijke situatie is niet gering. Er ligt een taak voor de JOVD om aan te geven dat op dit gebied niet kan worden volstaan met marginale veranderingen van de bestaande situatie.

Er zijn vele, deels zeer complexe, consequenties verbonden aan de invoering van een secundaire beschermingsorganisatie. De financiële gevolgen moeten niet overschat worden. Een secundaire beschermingsmacht zal immers het structureel overschot op de arbeidsmarkt verminderen; de kosten per hoofd zijn aanzienlijk lager als in de primaire krijgsmacht.

De organisatorische uitwerking van deze opzet zal veel tijd vergen. Daarom is het noozakelijk op korte termijn het huidige systeem te ontdoen van een aantal onrechtvaardigheden. Dit kan echter alleen als met de korte termijn-maatregelen wordt toegevoerd naar de invoering van een ander systeem. Anders ontstaat een visieloos beleid, dat op hoofdpunten gevoelig is voor incidenteel optredende gebeurtenissen.

- 1) AVNM: Algemeen Vereniging Nederlandse Militairen
VVDM: Vereniging Van Dienstplichtige Militairen

Bedrijfshallen Showrooms Kantoren

Kant en klaar -
korte bouwtijd

Hoge kwaliteit
alles in één hand

Offerte met tekeningen
gratis en vrijblijvend
Vraagt inlichtingen

LOBITH, Telefoon 08365-1141*

VAN HET HOOFDBESTUUR

Zomercongres

Programma zomercongres van de J.O.V.D.
te houden op 23 en 24 juni 1979 in
Hotel de Keizerskroon te Apeldoorn.

zaterdag 23 juni:

13.00-14.00	ontvangst deelnemers
14.00-14.15	opening en congresrede door de voorzitter van de JOVD, Frank de Grave.
14.15-15.45	inleiding door staatssecre- taris van defensie de heer van Lent. aansluitend discussie met de deelnemers.
15.45-16.00	pauze
16.00-17.30	huishoudelijke vergadering
17.30-20.00	borrel en diner
20.00-21.30	inleiding en discussie tussen de voorzitters van de VVDm en de AVNM
21.30-21.45	pauze
21.45-23.00	vervolg huishoudelijke vergadering
23.00-.....	feest

zondag 24 juni.

10.00	ontbijt
10.00-13.00	behandeling resolutie dienstplichtbeleid en leger vorming
13.00-14.00	lunch
14.00-16.00	vervolg resolutie
16.00-17.00	vervolg huishoudelijke ver- gadering
17.00	sluiting

Organisatorische opmerkingen bij het
zomercongres.

1. het zomercongres wordt gehouden in Hotel Keizerskroon, Koningsstraat 7 te Apeldoorn (Vlakbij Paleis Het Loo). Op het bijgaande kaartje wijst de pijl de plaats van het hotel aan. Treinreizigers kunnen bij het station o.a. bus 26 nemen.
2. aan mensen die zich nog niet hebben opgegeven of betaald kan het Hoofdbestuur niets garanderen. Voorzover deze mensen nog interesse hebben dienen zij zich onmiddellijk tot het Algemeen Secretariaat te wenden.
3. De congresprijs bedraagt f.55,- Indien men zich heeft opgegeven voor de over-

OPGAVEBON

ondergetekende, (m/v).....
lid van de afdeling.....
geeft zich op als deelnemer aan het zomer-
congres van de JOVD in Hotel Keizerskroon
te Apeldoorn op 23 en 24 juni 1979.

Hij/zij wenst :

0 deel te nemen aan het diner van zaterdag

0 te overnachten in Hotel Keizerskroon

0 te overnachten in de jeugdherberg

0 deel te nemen aan de lunch van zondag

Ondergetekende verplicht zich vóór 16 juni
aangemeld te hebben bij het Algemeen
Secretariaat. Tevens dient vóór 16 juni
de congresbijdrage binnen te zijn bij de
penningmeester (gironummer 953500)

..... (datum)..... (maand) 1979

handtekening .

nachting in de jeugdherberg is het bedrag
der kosten f 40,- De mensen die in de
jeugdherberg slapen dienen lakens of een
slapzak mee te nemen.

4. Politieke moties dienen uiterlijk vrijdag
22 juni bij de VVP, Rino Schreuder, te zijn
ingediend. Tevens dienen deze moties in
voldoende oplaag op het congres aanwezig
te zijn (150 exemplaren). Moties van ZEER
actueel gehalte kunnen in overleg later
ingediend worden.

5. Tegenkandidaten tegen de door het hoofd-
bestuur gestelde kandidaten kunnen door
de afdelingen worden ingediend uiterlijk
vrijdag 15 juni 24.00 uur bij het Algemeen
Secretariaat. Deze kandidaatstelling dient
schriftelijk te geschieden en vergezeld te
gaan van een convocaat van de afdelings-
vergadering, waarin de kandidaatstelling
plaats vond, alsmede van een schriftelijke
bereidverklaring van de kandidaat.

6. de verdeling van de stemmen zal gaan con-
form de peildatum 1 januari j.l. Nieuwe
afdelingen krijgen stemmen naar het aan-
tal betalende leden op de oprichtings-
vergadering.
De stemmachtigingen dienen drie dagen van
te voren bij het Algemeen Secretariaat
aanwezig te zijn.

7. Het adres van de jeugdherberg is.
De Grote Beer, Asselsestraat 330.

AGENDA huishoudelijke vergadering zomer-
congres 1979.

1. opening op zaterdag 23 juni 1979 om 16.00

2. goedkeuring notulen najaarscongres te Maastricht en de B.A.L.V. te Assen
3. ingekomen stukken en mededelingen
4. voorstel tot uitbreiding HB
5. Hoofdbestuurswisseling
6. W.V.T.T.K.
7. rondvraag
8. sluiting

Toelichting

- ad 2) de notulen liggen ter inzage op het Algemeen Secretariaat. Afdelingen KUNNEN bij uitzondering de notulen toegestuurd krijgen, indien zij vóór 16 juni een daartoe gemotiveerd verzoek hebben ingediend bij het Algemeen Secretariaat.
- ad 4) het voorstel van het Hoofdbestuur was om het bestuur uit te breiden met de functie van secretaris vorming. Daar de adviesprocedure van de Verenigings-

raad nog niet is afgerond, is dit agendapunt een voorlopig standpunt. Mocht het uiteindelijke advies van de Verenigingsraad aanleiding zijn voor het Hoofdbestuur haar voorstel te wijzigen dan ontvangen de afdelingen via een apart HB-info hierover nadere informatie.

- ad 5) In verband met drukke werkzaamheden en vanwege studieredenen heeft Sipke Swierstra besloten af te treden als Internationaal Secretaris. Het Hoofdbestuur stelt de volgende personen kandidaat: Robin Linschoten als Internationaal Secretaris
Rob Vermeer als tweede secretaris
Bart Lijdsman als secretaris vorming
- Ook voor de kandidaatstelling geldt de uitleg gegeven onder agendapunt 4
- ad 6) behandeling politieke moties

INTERNATIONAAL

Dit jaar zal Arjen van Rijn namens de JOVD als waarnemer meegaan met de Nederlandse delegatie naar de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Hij zal ons hierover uitvoerig berichten. Ter inleiding hierop de ervaringen van Nico Schrijver, die vorig jaar (als Jong Socialist) geweest is.

De 33ste Algemene Vergadering: een sneeuwploug

door Nico Schrijver

Op 26 januari j.l. gaf de Columbiaanse Minister van Buitenlandse Zaken Lievano, voorzitter van de 33ste Algemene Vergadering, de laatste tik met zijn voorzittershamer. Tegen de traditie in slaagde de Algemene Vergadering er niet in vóór Kerstmis het werk aan kant te hebben. Het duurde nl. tot half november voordat de diplomaten eens een beetje de schrik van de lange agenda in de benen kregen. Voor die tijd had men kans gezien als een soort sneeuwploug de moeilijke zaken voor zich uit te schuiven. Dit met het gevolg dat de Algemene Vergadering in de laatste twee weken zo'n lawine documenten en ontwerp-resoluties op zich afkreeg, dat men genoodzaakt was na 15 januari nog twee weken door te gaan.

Vergadermoeheid

Over de hele Algemene Vergadering hing dit jaar een opvallende matheid en ongeïnspireerdheid. Daar zijn misschien de volgende oorzaken voor aan te voeren. De New Yorkse diplomaten hadden een bijzonder druk vergaderjaar achter de rug (o.a. één gewone en drie speciale Algemene Vergaderingen) en velen vertoonden duidelijk sporen van ver-

gadermoeheid. Het VN-secretariaat kon het ook duidelijk allemaal niet meer bolwerken: regelmatig verschenen documenten op het laatste nippertje of te laat, waardoor het vergaderschema soms lelijk in de war kwam. Een wellicht belangrijkere oorzaak voor het weinig spectaculaire karakter van de Vergadering is gelegen in het feit dat er in 1978 buiten het kader van de VN om een aantal belangrijke onderhandelingen plaatsvonden. Het Camp David-accoord is daar een voorbeeld van. Het Midden-Oostendebat in de VN was dit jaar dan ook niet meer dan het opvoeren van een rituele dans. Een ander voorbeeld zijn de diverse wapenbeheersingsbesprekingen, die op dit moment gaande zijn. Keer op keer was in het VN-ontwapeningsdebat opvallend hoe voorzichtig de VS en de Sovjet-Unie met elkaar omgingen. Wellicht omdat een succesvolle afsluiting van de onderhandelingen over een beperking van de hoeveelheid kernwapens (het SALT-II accoord) en een volledig verbod van het nemen van proeven daarmee (het zgn. Comprehensive Testban Treaty) binnen handbereik ligt, gingen ze ielere botsing uit de weg om de onderhandelings sfeer niet te verpesten.

Zo trokken de VS niet al te fel van leer tegen de Sovjet-voorstellen, en - tegen de verwachting in - heeft de Sovjet-Unie nauwelijks gerept over de Neutronenbom.

Nederlandse Regering zweeg

Ook de nederlandse regering heeft daarover consequent het stilzwijgen bewaard. Aanvankelijk omdat de Amerikaanse minister Vance tegenover onze minister Van der Klaauw had ontkend dat de regering Carter met plannen rondliep de N-bom verder te ontwikkelen en in productie te nemen. Toen twee weken later de Amerikaanse regering op een NAVO-bijeenkomst meedeelde toch de ontwikkeling van de N-bom voort te zullen zetten, sloeg dit nieuws ook in New York als een bom in. Toch waren de vele protesten in Nederland (o.a. 1 miljoen handtekeningen), een Kamermotie (de motie Beckers-de Bruin) en herhaaldelijk pleidooien in de nederlandse delegatie kennelijk niet genoeg om de nederlandse regering ertoe te bewegen in VN-kader deze kwestie op enigerlei wijze aan te snijden. "We kunnen niet in detail treden", zo heette het nu. De nederlandse delegatie heeft wel een actieve rol gespeeld bij de formulering en indiening van een interessant canadees voorstel om te komen tot stopzetting van splijtbaar materiaal voor kernwapens (de zgn. "cut-off resolution"). Dit voorstel zinde de Amerikanen in het geheel niet en het kwam dan ook aanmerkelijk uitgekleeft uit een lunch van Trudeau en Vance te voorschijn.

In het ontwapeningsdebat kwamen vele voorstellen aan de orde, die in een vaak nog onrijpe vorm op de Speciale Ontwapeningszitting gelanceerd waren: b.v. het nederlandse voorstel om tot de oprichting van een Internationale Ontwapenings Organisatie te komen, een russisch voorstel over negatieve veiligheids garanties, een indiaas en nieuwzeelands initiatief over stopzetting van kernproeven, een zweeds voorstel voor een kernwapenstudie enz., enz. Een en ander mondde uit in zo'n 45 resoluties.

Een nieuwe ontwikkelingsstrategie

De jaren zeventig naderen hun einde en dat wil zeggen dat er opnieuw onderhandeld moet worden over een nieuwe ontwikkelingsstrategie voor de jaren '80 (DD-III).¹ Dit was het belangrijkste agendapunt in de Economische Commissie. Uiteraard was een gegeven bij de onderhandelingen dat de ontwikkelingsstrategie voor DD-II niet geïmplementeerd is: denk bv. aan de streefnormen 0,7% (bruto national product) ontwikkelingshulp en 6% jaarlijkse groei van de economieën van de ontwikkelingslanden.

Een ander belangrijk gegeven was dat de onderhandelingen op het gebied van de ontwikkelingssamenwerking de laatste jaren in het slop zitten: de Noord-Zuid dialoog in Parijs is in feite mislukt, de Zevende Speciale Zitting leverde - vooral achteraf bezien - niet de verwachte doorbraken op, de onderhandelingen over een gemeenschappelijk grondstoffenfonds in Genève vlotten niet. Van het begin af aan was in de onderhandelingen duidelijk dat de ontwikkelingslanden zich niet opnieuw door de rijke landen met vage beloften aan het lijntje wilden laten houden.

Compromissen en taaltrucs

Voordat de onderhandelingen begonnen, had men eerst geprobeerd in eigen huis (de EG en de Groep van 77) het eens te worden over wat men nu precies met DD-III wil en wat men ervan verwacht. Na lang en hard onderhandelen zijn de negen EG-landen er in geslaagd met een gemeenschappelijk ontwerp te komen. Het compromiskarakter droop er echter af. Hete hangijzers waren óf uit de weg gegaan óf met taaltrucs omzeild. Bovendien was het voor sommige landen een minimum positie (o.a. Nederland en Denemarken) en voor andere (o.a. Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk) het maximum waartoe hun nationale regeringen bereid waren. Ook in de Groep van 77 hebben stevige discussies plaatsgevonden over richting en inhoud van de strategie. Op basis van de teksten van de Groep van 77 en de EG is men toen gaan onderhandelen in informele bijeenkomsten. Naast de formele en saai vergadersfeer, die gewoonlijk in VN-vergaderingen heerst, was het een verademing te merken dat diplomaten toch ook op een normale manier met elkaar om kunnen gaan: naar elkaar luisteren en op elkaar reageren, voor de vuist weg praten in plaats van altijd een voorgekookt 'statement' afleggen.

De EG-landen onderhandelden in feite namens alle rijke landen, Japan en de VS namen opvallend weinig initiatief en lieten in feite de EG-landen de hete kastanjes uit het vuur halen. De Oosteuropese landen zaten er wel bij, maar in feite voor spek en bonen. China speelde een verrassende, constructieve rol.

Geschilpunten

In de onderhandelingen ging het o.a. om de vraag of DD-III nu in de allereerste plaats de versnelde ontwikkeling van de ontwikkelingslanden (Groep van 77) moet beogen of dat het een middel moest zijn om de hele wereldeconomie op te peppen (EG). De ontwikkelingslanden waren bang dat bij de laatste benadering hun ontwikkeling teveel afhankelijk en een bijproduct wordt van de economische ontwikkeling van de rijke landen. Uiteindelijk vond men elkaar in het compromis dat de versnelde ontwikkeling van de ontwikkelingslanden de belangrijkste doelstelling is, maar dat de strategie te-

vens beoogt bij te dragen tot de oplossing van economische problemen in de hele wereld. Ook is uitdrukkelijk gesteld dat DD-III een instrument dient te zijn om de doelstellingen van de Nieuwe Internationale Economische Orde uit te voeren.

Tevens heeft de Groep van 77 uit de onderhandelingen weten te slepen dat de rijke landen duidelijk en harde verplichtingen op zich moeten nemen: er zal zwart op wit in cijfertjes uitgedrukt worden (zgn. 'kwantitatieve doelstellingen') waartoe zij bereid zijn en in welk jaar deze realiteit moeten zijn (zgn. 'tijdslimiet'). Het definitieve programma voor DD-III zal op een Speciale Algemene Vergadering te Manilla in 1980 vastgesteld worden.

Mensenrechten

Het debat over de mensenrechtenkwesties is over het algemeen in een goede sfeer verlopen. Vanwege de afloop van de Racismekonferentie in augustus 1978, waar opnieuw Zionisme als een vorm van racisme werd betiteld en veel westerse delegaties vervolgens hun koffertje pakten en van de conferentie wegliepen, vreesde men nogal een gespannen sfeer in de Derde Commissie. Een en ander liep gelukkig met een sissert af. Om het klimaat wat te doen opklaren besloot men met een aantal niet-controversiële agendapunten te beginnen.

Jeugd in de VN

Tot mijn grote schrik kwam het agendapunt 'jeugd, gewoonlijk het sluitstuk van de werkzaamheden van de Derde Commissie' als eerste aan bod. Bij dit agendapunt ging het dit jaar vooral om een roemeens initiatief tot het uitroepen van een VN-jaar voor de Jeugd. Veel oosteuropese en ontwikkelingslanden voelen daar wel wat voor. Vrijwel alle westerse landen hebben daar echter bezwaren tegen, omdat volgens hen het aantal internationale jaren zo langerzamerhand uit de pan begint te rijzen. Na lang debatteren besloot men in principe zo'n jaar uit te roepen, maar het besluit welk jaar dit dan zou moeten zijn nog even uit te stellen. Een ander belangrijk agendapunt was ook het op poten zetten van officiële banden tussen

de VN en allerlei nationale en internationale non-gouvernementele jeugdorganisaties: zgn. 'communicatiekanalen'. Een nederlandse ontwerp-resolutie over dit onderwerp werd aangenomen.

Er is dit jaar veel discussie geweest over de kwestie Chili op basis van het zgn. Allana-rapport van de speciale VN-werkgroep van Chili, die in het land zelf ter plekke onderzoek had gedaan naar de situatie op het gebied van de naleving van de rechten van de mens.

De werkgroep constateert in het rapport dat de situatie in Chili in 1978 weliswaar relatief verbeterd is, maar dat er nog steeds sprake is van zeer ernstige schendingen van de rechten van de mens. Na lang debatteren is uiteindelijk op voorstel van Zweden besloten de VN-bemoeienis met de mensenrechten voort te laten bestaan via een te benoemen 'speciale rapporteur'. Deze moet steeds het oog gericht houden op wat er in Chili allemaal gebeurt en daarover volgend jaar aan de Commissie voor de Rechten van de Mens en de Algemene Vergaderingen rapporteren.

Niet spektakulair, wel resultaten

Ondanks zo'n 75 vergaderdagen, stapels documenten en 130 resoluties konden er tijdens deze Algemene Vergadering slechts kleine stapjes vooruit gezet worden.

Doorbraken vonden er niet plaats, maar dat had ook niemand verwacht. Deze Algemene Vergadering zal weliswaar stellig niet als een belangrijk wereldgebeuren de geschiedenis ingaan, maar toch zijn er wel resultaten geboekt. Allerlei initiatieven van voorgaande jaren zijn nader uitgewerkt, rapporten zijn verschenen, werkgroepen zijn gevormd. Bovendien bleek het mogelijk een groter aantal onderwerpen met minder omstreden resoluties af te ronden dan in voorgaande jaren gebruikelijk was. Dit is met het oog op de uitvoering en naleving daarvan erg belangrijk. Het gaat er immers niet om hoeveel resoluties er zijn aangenomen, maar om de vraag of de lidstaten bereid zijn ernaar te handelen. Daartoe lijkt deze 33ste Algemene Vergadering een belangrijke bijdrage geleverd te hebben.

STAALBOUW

waaraan men HOGE EISEN STELT voor alle doeleinden!

De Convention Européenne de la Construction Métallique, gaf ons op advies van de jury DE STAALPRIJS 1974 voor de door ons vervaardigde en gemonteerde staalconstructie voor de MAXIS, Amsterdam

Wij stellen ons "kunnen" op gebied van Planning, Begroten, Vervaardigen, Leveren en Monteren, óók voor kant en klaar gebouwen, gaarne tot uw dienst.

"LATUMEBO" B.V. — 2952 AD Alblisserdam

EDISONWEG 16
TELEFOON 01859 - 3777
Telex 29293

Engeland, Amerika en de apartheid

door Gerard Derriks

David Owen is niet meer... Gelukkig genoeg behoeft niemand hier te vrezen dat deze jonge labour-politicus vroegtijdig is overleden; de uitspraak heeft slechts betrekking op zijn functie: minister van Buitenlandse Zaken van het Verenigd Koninkrijk. Afgaande op de uitspraken van de Tories in de verkiezingscampagne zal het beleid onder Owen's opvolger, Lord Carrington, op een aantal punten toch wel anders zijn. Nu is er natuurlijk ook in Rhodesië zelf wel een en ander veranderd. De blanke premier Ian Smith heeft in ieder geval naar buiten het veld moeten ruimen en dient zich tevreden te stellen met een meer bescheiden plaats in het overgangskabinet van bisschop Moezorewa.

Op de wijze waarop Moezorewa aan het bewind is gekomen valt waarschijnlijk wel het een en ander af te dingen. Volstrekt democratisch in de zin van ons parlementair stelsel waren de verkiezingen niet. Wel berichtte een particuliere Amerikaanse organisatie dat de verkiezingen tamelijk vrij en democratisch waren verlopen, zeker in vergelijking met datgene wat in menig ander Afrikaans land plaatsvindt. Of die relatief vrije verkiezingen een geruststellende gedachte kunnen zijn voor diegenen, die de problematiek van verre volgen, is een vraag die ieder slechts voor zichzelf kan beantwoorden.

De waarde van de verkiezingen wordt wel verminderd vanwege het feit dat de bewegingen van Nkomo en Mugabe niet meededen, zodat geen inzicht is verkregen in de aantallen mensen die een radicaler beleid in Rhodesië voorstaan. De acties van de guerilla's gaan door en verhinderen daarmee een geleidelijke afbouw van het blanke bewind in Rhodesië. De sterk polariserende sfeer lijkt niet direct de juiste om de democratie in Rhodesië van de grond te tillen. Eenieder, die de mensenrechten enigszins is toegedaan, behoort zich angstig af te vragen of het overgangsbewind niet uitloopt in een dwangbewind van de zwarte meerderheid.

Natuurlijk, de blanken in Rhodesië hebben jarenlang de zwarte bevolking geknecht en hen de aan de menselijke waardigheid inherente rechten onthouden. Natuurlijk, er was sprake van een ergerlijke vorm van dwang en uitbuiting; mij dunkt echter, dat er niet jarenlang actie is gevoerd om uiteindelijk de dwang van de ene kant over te zien gaan in dwang van de andere kant. Een radicale verandering van het bewind in Rhodesië zou daartoe waarschijnlijk aanleiding geven. Wie voor alle betrokken bevolkingsgroepen tot een redelijke oplossing wil komen zal genoeg moeten nemen met een zekere termijn voor het overgangsbewind.

Daartegenover is het gevaarlijk om tevreden te zijn met de situatie zoals die in Rhodesië nu is ontstaan. De constatering dat een overgangsbewind noodzakelijk is betekent nog niet dat men dat overgangsbewind maar moet bestendigen. Nog immer hebben de blanken in Rhodesië nog onevenredig veel invloed in de regering en ook in het parlement. Die invloed zal teruggedrongen moeten worden tot ze een juiste weerspiegeling geeft van de getalsmatige verhoudingen in Rhodesië. Op wat langere termijn zijn straffe maatregelen, die zonder verdere kennis van zaken mogelijk op willekeur lijken, niet te vermijden.

Het verankeren van een politieke democratie in Rhodesië betekent namelijk nog geen volledige democratie. Ook een spreiding van economische macht behoort in dat land plaats te vinden. Alle gepraat over de politieke situatie leidt ertoe dat uit het oog dreigt te geraken de niet bepaald gelijke bezitsverhoudingen ter plekke. Indien de blanken niet beseffen dat ook hieraan iets gedaan zal moeten worden en zich nu, na het wegvallen van hun politieke macht, des te wanhopiger gaan vastklampen aan hun economische positie, is er nog niet veel veranderd in Rhodesië. Een integrale oplossing dient alle aspecten te omvatten, willen de extremisten niet de wind in de zeilen krijgen. Zolang derhalve niet een normale democratie gevestigd is, in alle opzichten, past geen voldoening.

De geleidelijke overgang naar die democratie nu wordt ernstig bemoeilijkt door de houding van de vertegenwoordiger van de USA in de VN, Andrew Young. Hoewel hij in zijn directe benadering menigmaal gelijk heeft, zijn zijn harde uitspraken van tijd tot tijd weinig realistisch. Hoezeer de mensenrechten ook zijn gebaat bij een snelle overgang, willen ze duurzaam gehanteerd worden in dit gebied dan biedt de langzamer weg daartoe de beste kansen. Young daarentegen lijkt veel meer uit op

het scoren van punten bij radicale bewegingen, een politiek die op korte termijn misschien wel loont en mogelijk nog enigszins een halt kan toeroepen aan de daling van Carters populariteit; op langere termijn gezien lijkt er niet erg veel reden om aan te nemen dat de Amerikaanse positie in Afrika erdoor zal verbeteren. Gezien het feit dat een belangrijk deel van de zwarte Amerikaanse bevolking op de democratische partij stemt is het optreden van Young, in brede zin gedekt door Carters campagne voor de mensenrechten, wel begrijpelijk, maar niet erg voetuitziend.

Het aan de macht komen van de radicale groepen in Rhodesië zal ook gevolgen hebben voor de economische positie van de blanke groepen. Waar menig buurland van Rhodesië in socialistisch of communistisch vaarwater is terechtgekomen, is het nauwelijks een kwestie van koffiedik kijken om te verwachten dat een zekere tijd na het aan de macht komen van Nkomo c.s. ook in Rhodesië het marxisme de overheersende politieke richting zal zijn.

Of zulks voor de bevolking ter plekke nu wel of niet goed is, is hier niet aan de orde. Vanuit Amerikaans standpunt gezien lijkt het mij in ieder geval niet aanbevelenswaardig. Derhalve kan de geringe steun van de Amerikanen aan de op zich gematigde Moezorewa alleen maar bevreemden. Er zijn weinig voorbeelden van staten die zich op een duidelijker manier in de vingers aan het snijden waren. Hoewel zulks tot op dit moment nog niet is gebleken is het alleszins mogelijk dat de Amerikaanse politiek ook in tal van Afrikaanse staten wordt uitgelegd als een zwaktebod. Hoe het ook uitgelegd wordt, de Amerikaanse politiek inzake Rhodesië kan op de lange duur alleen maar leiden tot een aanmerkelijke verzwakking van de Amerikaanse positie in dat deel van Afrika.

Deze gedachte opent een griezelig perspectief. Immers, behalve Rhodesië komt ook Zuid-Afrika aan de orde. Waar Smith eieren voor zijn geld koos en onder grote druk van de rest van de wereld accoord ging met een geleidelijke vermindering van de invloed van de blanken in Rhodesië ziet het er in Zuid-Afrika voorlopig nog lang niet naar uit dat iets dergelijks gebeurt.

Is Rhodesië een binnenstaat, die aan de strategische situatie in Afrika weinig zal veranderen, heel anders ligt het geval met de Zuid-Afrikanen. De beheersing van het zuidelijk gedeelte van twee oceanen alsmede van het grootste gedeelte van het olie-transport van het Midden-Oosten naar Europa ligt voor een deel in handen van de Zuid-Afrikanen. Het afsnijden van deze verbindingsroute is voor hen niet aantrekkelijk, evenmin als dat het geval zal zijn wanneer de zwarte bevolking daar eindelijk de hen toekomende meerderheidspositie in concrete politieke termen verwezenlijkt zal zien.

Essentieel is wel de vraag hoe in Zuid-Afrika de zwarte bevolking die macht zal weten te verkrijgen. Dat de Zuid-Afrikaan-

se regering voor politieke pressie door de knieën zal gaan lijkt minder waarschijnlijk dan in het geval-Smith. Daarvoor is Zuid-Afrika toch te belangrijk in de westerse wereld. Waar de Oost-Europeanen nauwelijks banden met dit land onderhouden kan de pressie alleen vanuit het westen komen. Dat nu lijkt niet erg waarschijnlijk. Een van buitenaf gestimuleerde machtswisseling zit er dan ook nauwelijks in.

Het meest waarschijnlijk is dat de veranderingen dus in Zuid-Afrika zelf zullen worden begonnen. Veel zin daarin hebben de blanken niet. Dat blijkt niet alleen uit hun stelselmatige onderdrukking van elke vorm van verzet bij de zwarte bevolking, maar ook bv. uit het feit dat bij de laatste (uiteraard alleen voor blanken toegankelijke) verkiezingen een overgrote meerderheid naar de regerende partij ging, die zich nog immer vastklampt aan de apartheid.

Waar in het buitenland kennelijk veel weerstand tegen de apartheid openbaar wordt gemaakt heeft dat op het regime een averechtse uitwerking; het optreden in Zuid-Afrika zelf wordt steeds strakker. Dat blijkt niet alleen uit de strenge en langdurige gevangenisstraffen die worden uitgedeeld; het blijkt ook uit het weer invoeren van doodvonnissen voor zover het zwarte inwoners van het land betreft. Het aan ds. Beyers Naudé opgelegde huisarrest spreekt voor zich, blanke Afrikanen die een einde willen maken aan het apartheidsbewind worden monddood gemaakt.

In plaats van inzien dat de eisen van de zwarte bevolking gerechtvaardigd zijn werpen Vorster, Botha enz. zich met des te meer ijver op de thuislandenpolitiek. Hoe verwerpelijk ook op zich, deze thuislandenpolitiek is mogelijk bruikbaar wanneer men een oplossing wil zien te bereiken voor de daar bestaande probleemsituatie. Zou het mogelijk zijn om de Kaapprovincie of een gedeelte daarvan te maken tot een blank thuisland, eventueel zelfs tot een apart blank Zuid-Afrika? De praktische uitvoerbaarheid zou nader onderzocht moeten worden, maar onmogelijk kan het niet zijn gegeven het feit dat het voor de zwarte bevolking toch ook uitgevoerd kan worden. Een dergelijke opdeling is onder de bestaande omstandigheden misschien een mogelijkheid om een bloedbad - dat dan wel veroorzaakt is door de botte weigering van Voster c.s. om de realiteit onder ogen te zien - te voorkomen.

Voordat het zover is gaat er nog wel wat tijd overheen. Ondertussen zal men in het westen, de enige groep landen die een zekere invloed op Zuid-Afrika kan uitoefenen, duidelijk moeten blijven maken dat apartheid niet strookt met de waarden van het mens zijn. Dat het ook niet strookt met de democratie en dat men dus Zuid-Afrika, zolang de huidige situatie voortduurt, een volstrekt ondemocratisch, de overgrote meerderheid van de bevolking knechtend land kan, ja moet noemen. Enig begrip voor het huidig bewind is misplaatst. Een verwijzing naar historisch gegroeide situaties is alleen dan op zijn plaats als men wel blijft zoeken naar

mogelijkheden om er wat aan te doen. Het enige, waarnaar Vorster lijkt te zoeken, is de mogelijkheid om de apartheid nog langer te laten voortduren. Waar de harde uitlatingen van Young in het geval Rhodesië alleen maar een funeste uit-

werking kunnen hebben, zouden ze inzake Zuid-Afrika wel op hun plaats zijn; in dit geval hoort men Young echter minder, evenals trouwens de Engelsen hier veel behoedzamer optreden. Zou dat iets te maken kunnen hebben met economische belangen?

DE BASIS

door Frank van der Vorm

De afdeling Twente

Om vanuit de Randstad Twente te bereiken heb je minstens 2½ uur nodig. Tijd genoeg om een vraaggesprek in de trein uit te werken. Het tekent in ieder geval wel de positie, waarin veel afgelegen afdelingen zich bevinden. Zij kunnen zich dan ook minder met de landelijke zaken bezighouden. Maar dat hoeft geen beletsel te zijn voor een JOVD-afdeling, immers "het werken aan de basis gaat voor de landelijke activiteiten", zo zegt Frank Rohof, de secretaris van het vierkoppige bestuur, die mij samen met voorzitter Kees Kuyper te woord staat.

Het kostte nogal wat moeite om hem aan de telefoon te krijgen en een afspraak te maken, want welhaast elke avond zijn de "Tukkers" druk doende met hun afdelingsactiviteiten. Kees is student bestuurskunde en woont aan de drukke E 8 die nog steeds dwars door Hengelo loopt. Dit is hem een doorn in het oog; wanneer ik het kabinet ter sprake breng heeft hij dan ook heftige kritiek op minister Tuynman: "Wat die man voor Twente doet is zonder meer verschrikkelijk." Kees zit in een actiescomité dat zo snel mogelijk deze verbinding gewijzigd wil zien.

Hij is lid geworden van de VVD toen hij 16 was en heeft later de afdeling Twente van de JOVD opgericht. "In de 4e en 5e klas VWO kwam ik in aanraking met politieke stromingen. Ik vind dat je de mensen moet vrijlaten en ben dan ook voor een beperkte rol van de overheid. Primair moet de verantwoordelijkheid bij het individu liggen en dat standpunt mis ik bij elke andere partij dan de VVD. De voorzitter van de VVD in Hengelo vroeg me om een JOVD-afdeling in Hengelo te gaan oprichten. Toen ik ging studeren ontmoette ik Marco Swart uit Enschede en samen opperden we het idee om in Twente de JOVD nieuw leven in te blazen. Een afdeling Enschede was zes jaar terug niet levensvatbaar gebleken."

Frank Rohof was 14 jaar toen hij Tsjecho-Slowakije bezocht: "Wat ik daar heb meegemaakt was mensonterend. Thuis waren wij nogal politiek geïnteresseerd en daardoor

ben ik lid geworden van de VVD. Pas later, na de oprichting een jaar terug van de afdeling Twente ben ik lid geworden van de JOVD en later ook van het bestuur."

De afdeling telt nu 52 leden en omvat het gewest en de toekomstige provincie Twente, waarin de belangrijkste plaatsen Enschede, Hengelo, Almelo en Oldenzaal zijn. "Onze activiteiten bestonden vooral uit sprekersavonden. Zo hebben wij onder meer prof. Zoutendijk (VVD), Mertens (D'66), Hermans (VVD) en Nypels (D'66) te gast gehad. Wij houden eens per maand een bijeenkomst."

-Wat zijn jullie verdere plannen ?

Kees: "Allereerst een behoorlijke groei, die moet mogelijk zijn en verder te verbeteren van het afdelingsblad "Liberaal Democraat". Dit verschijnt eens per maand."

Frank Rohof

Kees Kuyper

Frank: "Dat zijn allerlei mensen: we hebben scholieren, TH-studenten en werkende jongeren. Zo'n 40 van de 50 leden komen uit Enschede." Kees: "Graag willen we wat meer D'66-ers, het zijn nu vooral VVD-aanhangers"

-Hoe zijn de contacten met de VVD en D'66 ?

"In Enschede en Hengelo met de VVD goed. Met D'66 hebben we in Hengelo geen, maar in Enschede wel contact, maar dit is voor verbetering vatbaar. Het is wel lastig, dat nog steeds de indruk bestaat dat de JOVD een VVD-jongerenorganisatie is."

-Jullie hebben ook internationale relaties?

"Ja, met de Deutsche Jung Demokraten hebben we deelgenomen aan een bijeenkomst tegen het opkomende neo-fascisme. De DJD is echter wel veel linkser dan de JOVD," meent Frank.

-Wat doen jullie aan ledenwerving?

"We denken dat mond-op-mondreclame de beste is en daarmee hebben we dan ook de meeste van onze leden gewonnen. In de zomervakantie zullen we ons gaan bezighouden met een ledenwerfplan. We noteren overigens de belangstellenden die op onze bijeenkomsten komen. Zij krijgen ook ons afdelingsblad. Op bijeenkomsten van de VVD in Hengelo en Enschede mochten we een praatje houden en dit resulteerde in een aantal donateurs die gemiddeld zo'n twintig gulden de man opbrengen. Zij krijgen natuurlijk ook ons afdelingsblad. Wij hebben pas een eigen stencilmachine, waarmee dit gemaakt wordt."

-Hoe denken jullie over de landelijke JOVD?

"We zijn in ieder geval tevreden over de inzet van het HB. Het laatste lustrumcongres was perfect georganiseerd. We zijn er met zes man naar toe geweest. Over het algemeen kunnen we ons best vinden in de politieke lijn van het Hoofdbestuur en de vereniging. We vinden vooral de onafhankelijkheid van de JOVD een belangrijk goed."

-Ook over de landelijke politiek zullen jullie wel een mening hebben...

Kees: "Ik ben tevreden met het huidige kabinet. De eerste tijd leek de VVD teveel een bijwagen te zijn van het CDA, maar dat is nu wel anders. De VVD is de laatste tijd wat kritischer geworden. Vooral mevrouw Smit-Kroes laat meer het eigen gezicht van de VVD zien en dat vinden we wel goed." Frank kan zich hierbij wel aansluiten: "De VVD zal zich kritisch moeten blijven opstellen. Van D'66 weet ik eigenlijk niet of ze werkelijk liberaal zijn."

-Jullie hebben al wat aandacht besteed aan de Europese Verkiezingen met jullie afdelingsactiviteiten. Wat vinden jullie er zelf van?

"We vinden Europese samenwerking heel goed. Het Europese Parlement moet alleen meer bevoegdheden hebben. Maar de Europese geschiedenis is altijd zeer langzaam gegaan, het zal nog wel lang duren voor alles is gerealiseerd."

-Hebben jullie nog een slotopmerking voor de lezers van de Driemaster?

"Ja. We zijn zelf met een te lage contributie begonnen en hadden daardoor te weinig financiële armslag. Nieuwe afdelingen zou ik willen aanraden dat niet te doen. Heb ook lef om te bedelen bijvoorbeeld bij de VVD-afdelingen. Voer ook een actief ledenbeleid, kortom je moet er veel tijd insteken!"

NIEUWS

OVERIJSSSEL

De afdelingen Zwolle, Twente, Noordoostpolder, Steenwijk, en Oostelijk Flevoland hebben het voornemen met elkaar een samenwerkingsverband te gaan vormen, dat later moet leiden tot een district Overijssel. Er is voorlopig een stuurgroep gevormd met vertegenwoordigers uit elke afdeling die met ideeën en voorstellen zal komen. Men wil gezamenlijk congressen gaan voorbereiden, contacten leggen op provinciaal niveau met andere politieke groeperingen, acties voeren en persverklaringen en nota's gezamenlijk uitbrengen. Ook willen de afdelingen excursies gaan organiseren en relaties gaan onderhouden met liberale jongeren in het buitenland.

BREDA

De afdeling Breda heeft een themanummer van haar blad liberalia uitgegeven gewijd aan de woningnood onder jongeren. In dit nummer schrijven vertegenwoordigers van D'66, het JAC, een actiegroep, het CDA, de PvdA en de VVD. In het voorwoord geeft de JOVD afdeling ook zelf haar mening.

HOORN/ENKHUIZEN

Ook deze Westfriese afdeling heeft een afdelingsblad. De naam is "Liberatuur" en er zijn inmiddels vier nummers verschenen. Het is goed gevuld met advertentiés en het eerste nummer bevatte een voorwoord van de burgemeester van Hoorn. De opzet is om in totaal tien nummers per jaar uit te geven.

DORDRECHT

De Dordtse recherche heeft deze afdeling indirect geholpen aan een fraai onderkomen voor haar secretariaat. Enige tijd geleden werd er een amfetaminefabriek ontdekt boven een bar. De nieuwe exploitant van deze horecavestiging stelde royaal de ruimte van de voormalige illegale werkplaats ter beschikking aan de afdeling. Het is de bedoeling dat er naast het secretariaat ook een informatieruimte in wordt gevestigd ten behoeve van de leden. Het geheel biedt een prachtig uitzicht op één van de drukke rivieren rond Dordrecht.

WAALWIJK/DRUNEN

Via een gezamenlijke politieke jongerenkrant werkt de afdeling Waalwijk nauw samen met de plaatselijke Jonge Socialisten en het CDJA. Door deze vorm van samenwerking zijn er mogelijkheden geopend bij de gemeente Waalwijk om in aanmerking te komen voor subsidiëring. Misschien een idee voor andere afdelingen.

SPELLETJES

Veel afdelingen houden zich ook bezig met andere dingen dan feesten en politiek. Zo wordt er door de afdeling Delfland gevolleybald tegen de JS en de afdeling Drechtstreek is wel eens te vinden op de bowling-baan. In Dordrecht is er een schaakteam. Een van de favoriete hoofdbestuursbezigheden was in het verleden het monopoly-spel; ook wordt er nog wel eens gevoetbald door de leden van het HB, zoals in Sloten tegen VVD-Kamerleden.

Ingezonden

De onderwijscommissie gaat verder

Begin mei heeft de onderwijscommissie besloten om het onderwerp 'Democratisering: hoe staat het ermee bij het secundair onderwijs?' bij de horens te vatten.

We willen gaan onderzoeken wat er nu gebeurt wat de plannen van minister Pais zijn en wat wij verwezenlijkt willen zien. Zowel het openbaar onderwijs als het bijzonder onderwijs wordt doorgelicht.

We zullen dit gaan doen aan de hand van inlichtingen die verkregen worden van:

- het Nederlands Genootschap van Leraren (N.G.L.)
- Algemene Bond voor Onderwijzend Personeel (ABOP)
- Nederlandse Federatie van Onderwijs (N.F.O.)
- Bond van Scholieren
- Kritische Leraren Amsterdam (K.L.A.)
- Emancipatie Commissie (E.K.)
- politieke partijen (programma's en wetenschappelijke bureaux)
- ministerie van onderwijs.

Mogelijk zullen we het HB een voorstel doen om over dit onderwerp een congres te organiseren en/of met een nota uitkomen.

Als je mee wilt doen, schrijf of bel even: Anne Lize E.C. van der Stoep, Weteringschans 114''', 1017 XT Amsterdam. Tel.: 020 - 252904.

De drie van Haya

Drie artikeltjes in Vrijheid en Democratie van of over Haya van Someren, hebben mij in 1978 getroffen.

Het eerste (26 mei) betrof een interview met als headline "Liberalisme met 't zachte gezicht ... dat zal winnen".

Enkele zinsneden wil ik hier gaarne overnemen.

... "Wat anderen wel eens vergeten, dat is dat je geen welzijn bouwt op een economisch kerkhof. Wij zijn geen materialisten, maar we hebben de materie nodig om in welzijn te leven. Welvaart en welzijn we hebben ze beide nodig en we moeten op beide de nadruk leggen. Dat liberalisme, ik noem het graag het liberalisme met het zachte gezicht, dat liberalisme zal winnen. Het gevaar dat ons bedreigt is dat wij ons in de harde materialistische hoek laten dringen. Laten wij ervoor oppassen dat dat niet gebeurt."

Ik kan mij redelijk in bovenstaande vinden, met dit verschil dat ik vind dat de VVD al te dicht die harde materialistische hoek genaderd is. Het positieve van dit stuk is dat zij, als first Lady van de VVD, dit ook in een blad als Vrijheid en Democratie onder de aandacht brengt.

Het tweede artikel (6 oktober) was getiteld "Speerpuntliberalisme".

Hierin wierp rw. van Someren zich op voor de

gediscrimineerde minderheden in onze samenleving, met name voor hen die een andere samenlevingsvorm voorstaan. In dit kader hield zij het NS-gezinsabonnement:.. "We moeten af van het schijnheilige taboe dat zij die het stadhuis niet gezien hebben zondig zijn. Allereerst zien wij in onze samenleving veelal jonge, maar ook oudere mensen die andere levenswijzen prefereren. Dan is het ronduit huichelachtig en tegenover die mensen onrechtvaardig daar de wetgeving niet op aan te passen".

Feitelijk is het jammer dat deze artikelen zijn om de diverse lichtelijk afgedwaalde liberalen weer op het goede pad te helpen.

In het derde artikel (1 december) "Op vrijheid getoetst" constateert zij dat discriminatie van andere samenlevingsvormen, op grond van sexe en huwelijks staat nog steeds bestaat.

De kern van dit redelijk sterke stukje is: Zij acht de pluriforme samenleving bereikt" als geen mens zich meer anders behoeft te voelen en als wat nu nog door velen als "anders" ervaren wordt op precies hetzelfde waarderingniveau behandeld wordt".

Mevrouw van Someren is haar positie als first lady, juist op het immateriële vlak aan het verstevigen.

Vol verwachting kijk ik thans uit naar nieuwe publicaties van haar hand.

Onderwerpen genoeg.

Wat te denken over een artikel met betrekking tot de f 5,- bijdrage bij ziekenhuisopname. Bij dit vreemde voorstel was namelijk sprake van een dubbele discriminatie. Ten eerste zouden alleen de ziekenfondspatiënten deze bijdrage uit eigen zak betalen, d.w.z. zij die globaal minder dan f 38.000,- p.j. verdienen en ten tweede alleen ongehuwden en gehuwden die geen aanspraak op kinderbijslag hebben.

En tweede onderwerp zou de juist geïnstalleerde commissie herziening beginselprogramma, waarvan mr. Geertsema voorzitter is, op weg kunnen helpen. Ik wil wijzen op artikel 14 (maatschappelijke beginselen) van het VVD beginselprogramma, waarvan een gedeelte van de tekst luidt: "Ervan overtuigd dat het gezin de kern is van de samenleving verlangt de partij dat zijn morele en materiële bescherming zoveel mogelijk wordt versterkt". Dit zijn kansen.

Daar waar kritiek wordt geuit op de wetgeving, het NS gezinsabonnement e.d., past kritiek op de eigen liberale beginselen, zeker daar waar het ronduit huichelachtig en tegenover zovelen onrechtvaardig is dit niet te doen.

Chris Koelemij
's-Hertogenbosch

(Dit artikel werd reeds in januari van dit jaar geschreven, maar kon helaas niet eerder geplaatst worden - red.)

Atoomafval

Radio-actief afval ontstaat in alle fasen van de kernenergiecyclus en komt voor als gas, in vloeibare en in vaste vorm. Naar herkomst is het atoomafval te onderscheiden in reactorafval (besmet materiaal uit een kerncentrale), bestraalde splijtstofstaven (de uitgewerkte brandstof van de kerncen-

trale), afval van de opwerkingsfabriek (radio-actieve stoffen die overblijven, nadat in de opwerkingsfabriek uit de bestraalde brandstofstaven voor hergebruik zoveel mogelijk uranium en eventueel plutonium is gehaald) en ontmantelingsafval (het puin van de kernenergiebedrijven, die na 25 tot 30 jaar trouwe dienst niet meer bruikbaar zijn en dan na een lange afkoelingsperiode moeten worden afgebroken --- of ze zouden in beton gekleed kunnen blijven staan als industriële monumenten). Naar de graad van radio-activiteit bestaan kernafval uit laag, middel en hoog radio-actief afval en het zeer en langdure giftige kernsplijtingsafval.

De Westerse landen zijn druk bezig een oplossing te vinden voor de afval opslag. Amerika houdt het bovengronds in stalen tanks (op elf plaatsen in de V.S. ligt laag en middel actief afval in tonnetjes in betonnen sloten begraven. Zo'n 800 jaar zouden deze bergplaatsen het kunnen uithouden, luiden de berekeningen. Vijf van die sloten zijn inmiddels op verontrustende wijze gaan lekken, waarbij onvoorziene verspreiding van radio-actieve stoffen, in het bijzonder plutonium geconstateerd werd in het grondwater. Zweden en Frankrijk onderzoeken de mogelijkheid om afval te dumpen in de rotsen. Rusland en België willen het wel kwijt in de dieper gelegen kleilagen. En tot slot werken Engeland, Frankrijk, de V.S. en Japan aan een plan om kernafval op de zeebodem kwijt te raken.....

Maar of al deze proeven effectief zullen zijn valt nog te bezien, we hebben nog voor ongeveer 10 jaar energie, dat houdt in dat de heren geleerden nog 10 jaar de tijd hebben om een 100% veilige oplossing te vinden voor het kernafval probleem.

Waarom dumping in zoutkoepels niet veilig is.

De regering wil op korte termijn proefboringen gaan doen in de zoutkoepels van Groningen en Drente, om te onderzoeken, of deze koepels geschikt zijn voor mogelijke dumping van radio-actief materiaal, dat als afval overblijft uit de kernenergiecyclus.

Is dat veilig over tien jaar?

Men zoekt nu naar andere oplossingen (zie boven) omdat de oceaan de enorme hoeveelheid laag-middel en hoogwaardig afval in de loop der tijd al niet meer kwijt kan. De geleerden denken nu een oplossing gevonden te hebben. Zij stellen dat de zoutafzettingen er al een kleine 200 miljoen jaar liggen, en dat deze er ook nog wel een lange tijd zullen blijven liggen.

Denkfout

Hier maken de geleerden, welke door de regering zijn ingeroepen een zeer grote denkfout. In de eerste plaats kan en mag men niet op grond van het feit dat die zoutformaties daar 200 miljoen jaar liggen de gevolgtrekking maken, dat ze daar dus nog wel een tijd stabiel zullen blijven liggen. Het blijft altijd mogelijk dat veranderingen in de geologische structuur van de bodem onder Nederland, een wijziging van de zoutformaties tot gevolg hebben.

En ook zal deze verandering zich mogelijk over een periode van pakweg 50.000 jaar voltrekken, dan wordt desalniettemin opslag in

zoutkoepels van materiaal dat zo lang radio-actieve straling blijft uitzenden toch wel uiterst riskant.

En daar komt nog bij dat radio-actief afval nog een zeer lange tijd hitte en straling zal uitzenden, en ik vraag me dan af wat voor een invloed die op de zoutkoepels zal hebben.

Willen jullie meer weten over proefboringen en kernafval, schrijf dan naar: Energie Comité Drente, Moezelstraat 10, Assen.

GEEN PROEFBORINGEN, WAT DAN WEL? LIEVER VANDAAG ACTIEF, DAN MORGEN RADIO-ACTIEF.

Folkert Ketel
Assen

Samenwerkingsverband

In de Driemaster van de afgelopen maand april vertelt Rob Vermeer dat hij heeft geholpen bij het tot stand komen van het Samenwerkingsverband West. Mijn geheugen is geneigd "helpen bij het oprichten" toch in een iets ander perspectief te zien dan Rob. Op initiatief van de afdeling Leiden werd ter oriëntatie een vergadering met de besturen van de afdelingen uit het westen georganiseerd. Hoewel Vermeer had toegezegd namens Rijvodel hierbij aanwezig te zijn bleef hij zonder bericht afwezig. Nadat de formele vorm van het Samenwerkingsverband door de afdeling Leiden was opgesteld en West dus in feite tot stand was gekomen ging de afdeling Rijvodel, nadat de voorzitter en de secretaris van Leiden vele malen met Rob Vermeer hadden gebeld om hem te overtuigen van de juistheid van een samenwerkingsverband, hier deel van uitmaken.

Ja en of dat nu meehelpen is ?

Fons van Beukering
Amsterdam
(secretaris van de afdeling Leiden tijdens het tot stand komen van het Samenwerkingsverband West)

Zou 't nou toevallig zijn dat je intelligente mensen zo vaak in een Schuttersveld Gentleroy pak ziet lopen ?

Gentleroy

Let op etiket of hangkaartje.
Inl.: 053-357035.

Begin je loopbaan anders: bij de luchtmacht.

De Koninklijke luchtmacht is een bijzonder bedrijf. Heel groot, internationaal gericht, duidelijk gestructureerd. Maar tegelijkertijd ook heel persoonlijk. Met een unieke, collegiale sfeer. Dat komt natuurlijk door de aard van ons werk. Doordat ieder een fors stuk verantwoordelijkheid draagt. Waarin we allemaal op elkaar zijn aangewezen voor het soepel functioneren van het geheel. Doordat er gewerkt wordt in toegewijde teams. Met modern materieel. In dat

bedrijf bestaan natuurlijk veel hooggekwalificeerde specialisten. Waarvoor we op allerlei niveaus zelf onze vakmensen opleiden. Hieronder vind je de mogelijkheden voor beroepsverbindingen en tijdelijke verbintenissen. Maar welke keuze je ook maakt, je verdient een goed- en ieder jaar groeiend salaris. De sociale voorzieningen zijn prima, en er zijn ruime promotiemogelijkheden.

1 Reserve-officier-vlieger

Militaire opleiding van 18 weken aan de Luchtmacht Officiersschool (LUOS) op de vliegbasis

Gilze-Rijen; daarna Selectie vliegeropleiding te Eelde. Vliegeropleiding voor een groot deel overzee: jachtvlieger (Canada of VS) helikoptervlieger (VS)
Totale opleidingsduur: ± 2 jaar; na ± 20 maanden tijdelijk reserve-officier-vlieger.

Verbinding voor 6 jaar na einde opleiding; aantrekkelijke vlieger-toelage en premie.

Vereisten: HBO, VWO, HAVO (met Engels en wiskunde); 18 t/m 24 jaar.

Begin datum van de opleiding tot - jachtvlieger 8 oktober en 26 november 1979 - helikoptervlieger 8 oktober 1979

Militaire opleiding van 18 weken aan de Luchtmacht Officiersschool (LUOS) op de vliegbasis Gilze-Rijen; na 20 maanden: tijdelijk reserve-officier.

Premie van 1 resp. 1½ maal het jaarsalaris na afloop van de verbintenis.

Leeftijd: 17 t/m 23 jaar (disp. t/m 27 jaar).
Begin van de opleidingen: 13 augustus en 17 december 1979.

2 KVV-officier

Verbinding voor 4 of 6 jaar (dienstplicht-tijd inbegrepen). Functies: techniek verbindingen en elektronica (dipl. hts-wtb/vltb/elek.); geleide wapens, luchtverkeersbeveiliging, meteorologie; gevechtsleiding en grondoperaties, sport (uitsl. akte mo-p) bedrijfssecon. zaken
Vereisten: afhankelijk van de functie: HTS, HEO, VWO, HAVO.

3 Beroepsonderofficier

Diverse functies o.a. vliegtuigmontage, automontage. Opleiding van 27 maanden aan de Koninklijke Kaderschool Luchtmacht (KKSL) te

Schaarsbergen, waarna aanstelling tot sergeant.
Vereisten: afhankelijk van functie: diploma mts. Its t-stroom (lto c-niveau) 17 t/m 24 jaar.
Begin van de opleidingen: 7 juni, 3 september en 3 december 1979.

4 KVV-sergeant

Verbinding voor 4 of 6 jaar (dienstplicht-tijd inbegrepen). Diverse functies, o.a. bewa- pening, geleide wapens, vliegtuigmontage, verkeersleiding, brandweer, luchtmachtbeveiliging, radio-, radartechniek, bedrijfssecon. zaken.

Militaire opleiding van 17 weken aan de Koninklijke

Kaderschool Luchtmacht (KKSL) te Schaarsbergen; in de regel na 13 maanden aan- stelling tot sergeant. Premie van 1 resp. 1½ maal het jaarsalaris na

afloop van de verbintenis. Vereisten, af- hankelijk van de functie: diploma mts, mavo-4, meao, Its t-stroom (lto c-niveau); 17 t/m 23 jaar.

Begin van de opleidingen: 23 juli, 20 augustus en 17 december 1979.

KONINKLIJKE LUCHTMACHT

Informatiecoupon. Deze informatiecoupon alleen opsturen als je in 1979 aan de gestelde toelatingseisen voldoet. In als brief gefrankeerde envelop zenden aan de afdeling Personeelsvoorziening Koninklijke luchtmacht, Grote Marktstraat 40, 2511 BJ 's-Gravenhage.

Naam _____
Adres _____
Plaats _____ postcode _____
Tel. _____ Geb. Datum: _____

Genoten onderwijs: _____
 bezit / hoopt in 19____ te behalen het diploma _____
(Bij Havo vakkenpakket vermelden).
Vraagt schriftelijk inlichtingen over de omschreven mogelijkheid/-heden nr(s) _____
 aankruisen wat van toepassing is.

IG0480

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Algemeen Secretariaat
Jongeren Organisatie Vrijheid & Democratie
N.Z. Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
020-242000

DE DRIEMASTER

Orgaan van de onafhankelijke liberale Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie

Interviews met:

Haya van Someren

Jan den Ouden

Frank
de Grave

30e
jaargang

nr. 5

augustus 1979

DE DRIEMASTER

Orgaan van de onafhankelijke liberale
Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie 'J.O.V.D.

REDAKTIEADRES

N.Z.Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
Tel.: 020-242000

REDAKTIE

Jan den Dekker
M.H.Trompstraat 1
3572 XS Utrecht
Tel.: 030-715313
(Hoofdredakteur)

Gerard Derriks
van Bijkershoeklaan 351
3527 XJ Utrecht
Tel.: 030-936035

Frank van der Vorm
Gevaertsweg 19
3311 DA Dordrecht
Tel.: 078-140218

Bart Lijdsman
Magelhaesstraat 1
5223 RC 's-Hertogenbosch
Tel.: 073-217271

Roel Schrotenboer
Schiphorsterweg 13
7957 NT De Wijk
Tel.: 05224-1354

Jan van Zanen
Lingerzijde 47
1135 AN Edam
Tel.: 02993-72910

Robert de Haze Winkelman
Laan van Poot 214
2566 EJ 's-Gravenhage
Tel.: 070-655174
(Hoofdbestuursauditor)

DRUKWERK

Drukkerij J.van Meurs
Burg. de Zeeuwstraat 2
2985 AP Ridderkerk

ADVERTENTIES

Bureau van Vliet B.V.
Burg. van Fenemapplein 19
Postbus 20
2042 TG Zandvoort

ABONNEMENTSPRIJS

f 25,-- per jaar, te voldoen op
postgirorekening nr. 953500 t.n.v.
Penningmeester JOVD te Groningen.

COPYSLUITING

Copy voor het volgende nummer
dient uiterlijk 14 augustus a.s. op
het redactieadres binnen te zijn.

INHOUD

Intro	3
Frank de Grave	3
Nieuws van de basis	6
Heroïneverstrekking: een noodzaak	7
Interview met Haya van Someren	9
Commentaar	11
Arjen van Rijn over de V.N.	12
Zomercongres Apeldoorn	14
De onbekende: Jan den Ouden	16

ALGEMEEN SECRETARIAAT

N.Z.Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
Tel.: 020-242000

Hoofdbestuur

VOORZITTER	Frank de Grave Verlengde Nieuwstraat 13A 9724 HA Groningen Tel.: 050-121462
VICE-VOORZITTER politiek	Bart Lijdsman Magelhaesstraat 1 5223 RC 's-Hertogenbosch Tel.: 073-217271
organisatie	Robert de Haze Winkelman Laan van Poot 214 2566 EJ 's-Gravenhage Tel.: 070-655174
ALG.SECRETARIS	Norbert Klein St.Stephanusstraat 58 6512 HW Nijmegen Tel.: 080-236722
PENNINGMEESTER	Titia Siertsema Moesstraat 87 9741 AB Groningen Tel.: 050-732884
INTERNATIONAAL SECRETARIS	Robin Linschoten Churchilllaan 133''' 1078 DM Amsterdam Tel.: 020-723613
TWEEDE SECRETARIS	Rob Vermeer Gen.Spoorlaan 361 2283 GJ Rijswijk Tel.: 070-987397

INTRO

door Jan den Dekker

Jongeren

Tegen het einde van de vakantieperiode heeft thans Driemaster nummer vijf het levenslicht gezien: een blad om snel in het zonnetje te gaan lezen.

De inhoud mag in elk geval gevarieerd genoemd worden: uiteraard een uitvoerig verslag van het congres van eind juni te Apeldoorn, verder het eerste deel van een serie bijdragen van Arjen van Rijn, die binnenkort naar de Verenigde Naties gaat en een verhandeling van Eric van Dijk van de afdeling Amsterdam over het heroïneprobleem.

En dan een drietal interviews met onze voorzitter Frank de Grave, VVD-senator Haya van Someren en de 'onbekende' Jan den Ouden.

Zeker deze laatste verdient het om meer bekend te worden in JOVD-kring. De heer den Ouden onderhoudt -zelf, zoals u kunt lezen, uit de JOVD afkomstig- de contacten met onze organisatie namens het Dagelijks Bestuur van de VVD. Hij doet dat op een voor ons erg goede manier; wanneer er problemen zijn kan de JOVD altijd bij hem aankloppen, zoals het vorige jaar, toen op meerdere plaatsen in het land VVD-jongeren zich wilden organiseren in een club naast de JOVD (maar binnen de VVD). Het Dagelijks Bestuur van de VVD heeft de afdelingen van de partij toen duidelijk gemaakt dat liberale jongeren, ook uit de VVD, in de JOVD thuishoren.

Een stellingname die van visie getuigt, immers het aanwakken van groepjes jongeren die de grootste liberale partij in conservatieve wateren wil brengen is een heilloze zaak, zowel uit louter maatschappelijk als uit politiek oogpunt (willen liberalen in de toekomst althans een vinger in de pap blijven houden).

Het is te hopen -en gelukkig ook te verwachten- dat, wanneer opnieuw dergelijke geluiden hoorbaar zouden worden (en daarvoor zijn wel aanwijzingen), de VVD in de eerder vastgestelde koers zal volharden.

Frank de Grave:

"Gebrek aan lange termijn-visie bij liberalen"

door Gerard Derriks

Eén dag voor het zomercongres in Apeldoorn sprak de Driemaster met landelijk JOVD-voorzitter Frank de Grave. Een belangrijk deel van het gesprek ging over de JOVD zelf. Uiteraard werd de actieve politiek niet vergeten. Voor die leden die hem alleen maar als landelijk voorzitter hebben meegemaakt: Hij is 23 jaar oud en zijn JOVD-carrière begonnen in de afdeling Assen. Vrij snel werd hij benoemd tot redacteur van de Driemaster. Op 13 maart 1977 koos de vereniging hem tot internationaal secretaris; het betekende nog geen afscheid van de Driemaster. In plaats van redacteur werd hij HB-auditor. Begin 1978, op het wintercongres, nam hij de voorzittershamer van Gijs de Vries over. Frank studeert rechten en is lid van de VVD. Uit het bovenstaande blijkt dat hij inmiddels ruim twee jaar lid is van het Hoofdbestuur.

Ben je tevreden over die ruim twee jaar in het HB?

Allereerst de opmerking dat het altijd beter kan. In het algemeen was die tijd wel positief: het ledental is aanzienlijk gegroeid, de vereniging is financieel gezond en we hebben met het secretariaat een vast servicepunt voor de leden. De politieke output is ook aanzienlijk geweest, met name ook voor wat betreft de publiciteit. De bekendheid van de pers met de JOVD is behoorlijk toegenomen. Ik kan het ook merken aan de toenemende invloed van de JOVD op de VVD. Er is duidelijk meer belangstelling van de kant van de Kamerleden.

Geef eens een voorbeeld van de politiek-inhoudelijke invloed van de JOVD op de VVD?

Dan denk ik met name aan de nota jongerenbeleid. Het HB heeft een gesprek gehad met een zestal Kamerleden. Onze opvatting staan voor

90% aan de basis van het VVD-standpunt. Ik denk dat de JOVD tot een belangrijke smaakmaker is geworden voor de sfeer die er in de VVD is. Het blijkt ook uit de gesprekken die wij met vrijwel alle Kamercentrales gevoerd hebben.

En de invloed op lagere niveau's?

Die is wat minder. Ik denk dat dat wat is achtergebleven bij het centrale niveau. Afdelingen waar het wel loopt zijn bv. Delfland, Edam, Breda en Den Bosch. Het kan wel beter en heeft veel te maken met de leeftijd van de leden, die immers gemiddeld aanzienlijk is gedaald. In dat opzicht is de uitbreiding van het HB met een secretaris vorming ook zo belangrijk.

Heeft die lagere leeftijd consequenties voor de politieke opstelling van de JOVD?

Ik denk dat op latere leeftijd de politieke opstelling van de leden niet zo erg verandert, maar de kijk op of het oordeel over allerlei zaken wordt wat meer genuanceerd, wat afgewogener. Aan de andere kant geven jonge leden het nodige leven in de brouwerij. Op de inhoudelijke koers van de JOVD heeft die leeftijd niet zo'n invloed.

En de groei van de JOVD in het zuiden? Kun je daar in sfeer of opstelling nog iets van merken?

Dat heeft niet zozeer met sfeer of opstelling te maken. Je moet constateren dat het traditionele overwicht van het Noorden en het Oosten in de vereniging is afgenomen. Ik denk wat dat betreft ook aan de sterke groei van de JOVD in het Westen.

Jammer dat het midden van het land wat achterblijft?

Ja, maar dat is een golfbeweging. Het zal wel weer komen. Ik wil nog even doorgaan op de groei van het Zuiden en Westen. Het is een fout te denken dat de JOVD simpel kan worden opgedeeld in een rechts blok in het Zuiden en een links blok in het Noorden en Oosten. Van het werken met die gedachte is het congres in Sloten een van de dieptepunten geweest, dat overigens niet te maken had met politieke verdeeldheid, maar veeleer met de ongelukkige personele verdeling in het HB. Het Westen is sterk gegroeid en wilde aan het werk op dat niveau ook een bijdrage leveren. Het HB heeft gemeend te moeten streven naar een meer evenwichtige verdeling. Politieke verschillen zullen er altijd blijven, maar dat heeft veel te maken met de persoonlijke invloed van een aantal mensen. We moeten af van het idee van rechtse en linkse blokken. Dat wat JOVD'ers bindt is sterker dan dat wat hen kan scheiden. We zijn met z'n allen lid van de JOVD en moeten daaraan een bijdrage leveren.

Zou het verschuiven van het huishoudelijk gedeelte op congressen naar de achtergrond en het naar voren halen van het politiek-inhoudelijk gedeelte helpen?

Dat resulteert al uit het functioneren van de Verenigingsraad in de nieuwe opzet. Essentieel is dat het HB lange tijd een centrale rol heeft gespeeld in de vereniging.

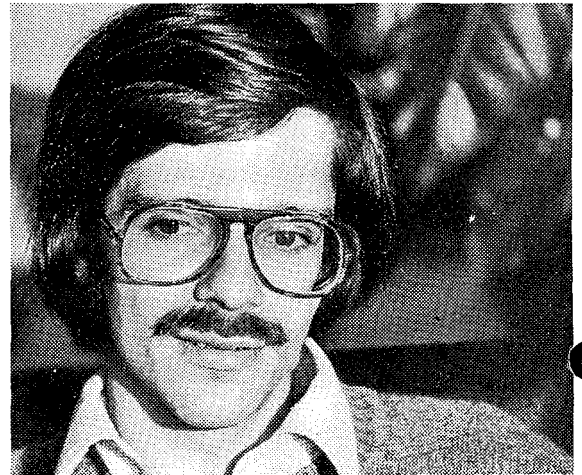
In verband met de groei was het nodig dat er een regelmatigere dialoog op gang kwam tussen HB en vereniging. Dat vermindert op zich ook de gevaren van een schokgewijze koersverandering op een congres.

Is het kernprogramma nog up-to-date?

Niet meer. Het HB heeft gemeend de zaak op de helling te moeten zetten. De JOVD gaat analoog aan het Liberaal Manifest dezelfde kant uit. Een JOVD-beginselprogramma met daarnaast een uitwerking voor de korte termijn, een actieprogramma. Ik hoop dat het eerstkomende halfjaar hierop veel nadruk gelegd zal worden, vooral ook in de afdelingen. Het kernprogramma zal worden vervangen.

Wordt het gezicht van de JOVD naar buiten toe niet te zeer bepaald door studenten in de rechten? (Noot: deze vraag werd Frank al eens eerder gesteld. In de Driemaster van maart '78 werd een interview met de kandidaat voor het voorzitterschap opgenomen.GD)

De rechtenstudie biedt veel mogelijkheden om actief te zijn. Er zijn nogal wat raakvlakken tussen belangstelling en studie. Het meest centrale punt is evenwel het raakvlak tussen tijd en studie. Er moet een oplossing gevonden voor het snelle wisselen van HB-leden. De groei van het ledental en het opvat-

ten van nieuwe activiteiten doen het HB-werk toenemen. Afstoten van werk naar de afdelingen is geen fundamentele oplossing. Ik weet niet zo gauw hoe dat moet.

Tijdgeest

Je hebt in maart '78 uitgesproken dat Rietkerk de liberale tijdgeest moest gaan invullen. Hoe kijk je daar achteraf tegenaan?

Die tijdgeest is niet ingevuld. Ik heb grote kritiek op het functioneren van kabinet en kamerfractie. Essentieel is het gebrek aan overal-visie voor wat betreft de kijk van de liberalen op lange termijn. Het kabinet gaf geen aanzet voor het invullen van de ontlooiingsmogelijkheden van het individu. Ik denk bv. aan het openbaar maken van over-

Heroïne-verstrekking: een noodzaak

door Eric van Dijk

Amsterdam gaat gebukt onder een verslaafdenprobleem, de kranten stonden er de afgelopen maanden vol van. Wat daarbij het meest opviel was het volstrekt falen van het gemeentelijk beleid, zowel ten opzichte van de verslaafde zelf als ten opzichte van de andere Amsterdammers.

In dit stuk zal ik allereerst de historie en de meest recente ontwikkeling proberen te schetsen, waarbij ook het gemeentelijk beleid de revue passeert. Tenslotte zal ik aangeven waar volgens mij de oplossing gezocht moet worden.

Geschiedenis

Het gaat de laatste tijd voornamelijk over verslaafden die van origine afkomstig zijn uit het huidige Suriname, maar die de Nederlandse nationaliteit bezitten. Ten onrechte worden zij dus Surinaamse verslaafden genoemd, wat echter te verklaren is uit het feit dat de immigranten uit onze ex-kolonie door hun sterk afwijkende culturele achtergronden binnen de Amsterdamse leefmeenschap een aparte groep vormen. Zo heeft ook de "Surinaamse" verslaafde zijn eigen leefwijze, die dus ook een specifiek op hem gerichte aanpak vereist. Het is niet de bedoeling hier dieper op deze verschillen in te gaan.

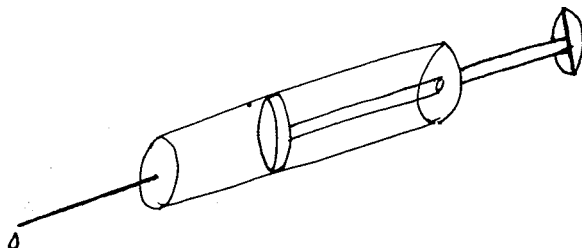
Verslaafden concentreren zich in de buurt van drughandelaren, die voor hen van levensbelang zijn. Met hem concentreert zich op die plaatsen de aan de drughandel onlosmakelijk verbonden criminaliteit. Een drugverslaafde moet namelijk om zich in zijn onderhoud te kunnen voorzien, dagelijks over f 100,- tot f 200,- beschikken. Werken is voor de meeste verslaafden onmogelijk en een sociale uitkering is hiervoor ontoereikend; wat overblijft zijn de illegale manieren om aan geld te komen: diefstal uit winkels en auto's (toeristen), bedreiging en/of mishandeling van voorbijgangers e.d. Naast deze criminaliteit worden de omwonenden ook op andere manieren met de drugverslaving geconfronteerd: een dakloze verslaafde die in jouw portiek slaapt, gebruikte spuiten die op straat rondslingeren, braaksel, enz.

Een dergelijke concentratie van verslaafden betekent dus een voortdurende overlast voor de omwonenden. Op de Kop van de Zeedijk was vorig jaar zo'n sterke concentratie van verslaafden ontstaan, dat verhoogde politie-surveillance de situatie niet meer in de hand kon houden. De politie heeft toen met enkele razzia-achtige acties een einde aan de toestand gemaakt. Inderdaad kon na de acties gezegd worden dat de overlast voor de omwonenden sterk was verminderd. Wel is discussiabel of dergelijke razzia-achtige acties in ons land mogelijk moeten zijn. Ik vind eigenlijk van niet.

Het effect van die politiematregelen was echter ook, dat de "verjaagde" drughandela-

ren hun toevlucht zochten in het gebouw van de SOSA. (De SOSA was een Surinaamse welzijnsinstelling, in aanzet niet op drugverslaving gericht.) Omdat grote politieacties daar uitbleven, was het netto-resultaat niets meer dan een verplaatsing van de verslaafden en dus van de overlast, het loste niets op. Bovendien ging er van deze verplaatsing een zuigkracht uit, met als gevolg dat de concentratie er alleen maar groter van werd.

Het gevolg laat zich raden. De politie moest ook daar toezien hoe de situatie volkomen uit de hand liep. Het Amsterdamse College van B.&W. besloot toen dat het gebouw moest worden ontruimd. Een lid van dat College ging de verslaafden dat vertellen, zonder ook maar één alternatief te hebben, waar zij heen zouden kunnen gaan. Wachten totdat er een alternatief gevonden zou zijn wilde het College niet.

De verslaafden stapten op en kraakten -noodgedwongen- het gebouw van het Anton de Kom-centrum. Toen zij daar ook weg moesten, gingen zij naar het Doelengebouw op de Kloveniersburgwal. Ondertussen kon gesproken worden van een groep van 1300 personen, terwijl het er op de Zeedijk nog maar 200 waren. Hier tekent zich het falende beleid van de gemeentelijke overheid dus duidelijk af: zonder enige visie op de oplossing van het verslaafdenprobleem werden groepen verslaafden door de stad heen opgejaagd alsof het vee betrof. Bovendien werd de groep steeds groter, zodat de overlast voor de buurt ook alleen maar groter werd.

Door een kort geding hebben de bewoners van de Kloveniersburgwal de gemeente gedwongen het Doelengebouw te laten ontruimen. Inmiddels is het leeg; na vier maanden had de gemeente nog niets concreets voorhanden en heeft toen in arren moede maar de hulpverleners gevraagd om iets te zoeken. In twee weken waren dezen erin geslaagd vier café-achtige ruimten te vinden en in te richten. Dit ging natuurlijk wel ten koste van de inspraak, de omwonenden konden het niet eens uit de krant halen dat er zo'n café naast hen zou komen (zelfs in de raad werd niet eens gezegd waar de café's zich bevinden). Inspraak was trouwens eigenlijk al onmogelijk geworden, doordat de hoorzittingen over het neerzetten van wisselwoningen in de buurten op een fiasco waren uitgelopen. De verantwoordelijke wethouder, mevrouw Vorrink liet lijdzaam toe hoe daarbij buurtbewoners

zich steeds massaler discriminerend opstelden. Kreten "Wel slaan de boel kort en klein", "De fik erin", "Met een lek schip terugsturen" e.d. waren niet van de lucht. Elke kans om buurtbewoners nog met argumenten te overtuigen was daarna wel verkeken. De gemeenteraad - behalve de VVD - bleek met de meest recente ontwikkeling accoord te gaan: De Doelen is ontruimd. Dat er nu al klachten zijn over één van die café deed daaraan niets af. Het raadsdebat gaf de indruk dat de meeste raadsleden onder de gegeven omstandigheden best op vakantie wilden.

De oorzaken van drugverslaving

Hoe ontstaat drugverslaving bij dergelijke grote groepen? Volgens mij is de oorzaak hierin gelegen, dat mensen die geen uitzicht hebben op een redelijk en zinvol bestaan de neiging hebben de werkelijkheid te ontvluchten in enigerlei van excessieve. (Verslaving, vandalisme). In ieder geval worden mensen dan erg kwetsbaar tegenover hen geboden mogelijkheden in die richting.

Was twintig jaar geleden het benutten van je schooltijd nog nodig voor - wat de belangrijkste factor leek te zijn voor het latere levensgeluk - een goede baan en een navariant hoge maatschappelijke status, tegenwoordig wordt dit, vooral door jongeren, als veel minder belangrijk gezien. Dit, gekoppeld aan een hoge jeugdwerkloosheid, geeft de gang naar school iets onzinnigs, wat veroorzaakt wordt door een gebrek aan een nastreefbaar ideaal.

Deze uitzichtloosheid delen jongeren met de Surinaamse immigranten die met hun doorgaans lage opleiding ook nauwelijks meer hoop kunnen koesteren dan een langdurig verblijf in de W.W.

Er ligt dus een markt open voor hen die niet schromen om zich te verrijken ten koste van andermans gezondheid, een markt die voor de politiek niet te betugelen is, noch dat in de toekomst zal zijn.

Een uitweg

Recapitulerend kan men zeggen, dat de meest menswaardige oplossing - te weten verslaafden te laten afkicken en hen te reclasseren - op korte termijn niet realiseerbaar is; elke nieuwe opvanginstelling zal op sterke weerstanden bij de bevolking stuiten door de criminaliteit die daarmee gepaard gaat. Ik vind dat die weerstanden gerechtvaardigd zijn. Er moeten wel kleine opvangenheden komen, maar zonder die criminaliteit. Als enige mogelijkheid zie ik daarvoor de vrije verstrekking van heroïne vanuit de overheid. De voordelen liggen voor de hand: je scheidt de mogelijkheid dat het onder medisch toezicht kan gebeuren, de constante kwaliteit vermindert de kans op een niet-bedoelde overdosering en bovendien zal je daarmee het monopolie van de illegale drughandel, die schatten verdient, kunnen doorbreken. Methadonverstrekking zal niet voldoen, dit middel werkt inderdaad minder verslavend en onderdrukt de bijwerkingen van heroïne-onthouding maar methadon geeft niet diezelfde prettige sensatie als heroïne. Bij methadon-gebruik is de hopeloze situatie waarin de verslaafde zich terugvindt alleen al genoeg

om weer aan de heroïne te gaan. Veel verslaafden met een methadon-afkickprogramma gebruiken daarnaast trouwens nog heroïne. Wat vaak tegen heroïneverstrekking wordt ingebracht is dat zo'n vrije verstrekking juist meer verslaafden zal opleveren: de drughandel zoekt toch wel weer nieuwe slachtoffers. Dit zou dan aangetoond zijn door buitenlandse (Engelse) ervaringen. Deze ervaringen berusten voornamelijk op verstrekkingen aan verslaafden die op de een of andere manier te kennen hebben gegeven dat zij wensten af te kicken. Dat zijn ze zeker niet allemaal. Diegenen die overblijven kunnen dan door de illegale drughandel gehanteerd worden om nieuwe verslaafden te maken. Een integrale verstrekking zoals ik die voorsta, dus ook aan diegenen die niet willen afkicken, zal dat gevaar veel minder hebben. Wel moet natuurlijk voorkomen worden dat Nederland een toevluchtsoord wordt voor buitenlandse verslaafden.

Een ontwenningsskuur met methadon en/of heroïne zonder aansluitend reclasseringsbeleid is echter bij voorbaat tot mislukken gedoemd. Hetzelfde geldt voor "gedwongen afkicken", wat ik niet met de liberale beginselen te verenigen acht. Elk beleid wat alleen het drugverslavingsprobleem aanpakt is slechts symptoombestrijding: de integratie van ex-verslaafden en potentiële verslaafden in onze maatschappij die op het ogenblik stagneert, is het ware knelpunt. Zolang die integratie niet wordt verbeterd is het oplossen van het heroïneprobleem het creëren van andere.

ondernemende geschiedenis

tweeëntwintig opstellen, geschreven bij het afscheid van:

mr h. van riel

als voorzitter van de Vereniging Nederlands-Economisch-Historisch Archief.

1977, 390 blz., geb. f 65,-

■ verkrijgbaar bij de boekhandel

martinus nijhoff bv
postbus 442 den haag

INTERVIEW

door Jan van Zanen en
Anne-Lize van der Stoel

Haya van Someren: "Onderwijswerkeloosheid gericht bestrijden"

Mevr. van Someren is geboren in Amsterdam. Zij studeerde daar geschiedenis en wijsbegeerte. "Ik had eigenlijk ingenieur willen worden maar iedereen zei me: je bent stapelgek als je dat doet, als meisje. Ik liet me intimideren en ben toen maar geschiedenis en wijsbegeerte gaan doen."

Had U geen minister van onderwijs moeten zijn i.p.v. Pais?

Nou ik ben gevraagd maar ik heb dat geweigerd omdat ik net ziek was geweest en omdat ik vond dat de fracties niet totaal leeggeroofd moesten worden. Misschien later nog eens, qua leeftijd zou het best kunnen.

Wat denkt U van de positieve discriminatie die Pais toepast?

Je hebt die om praktische redenen vooral nodig om de negatieve discriminatie in te lopen. Op het moment dat je die hebt ingelopen ben ik ertegen. Ik ben tegen alle discriminatie.

Waarom is er een miljoen van de Stichting Proefprojecten Open Scholen (SPOS) afgehaald voor het avondonderwijs. Gaan er nu juist niet naar het avondonderwijs meer mannen?

Dat heeft de tweede kamer gedaan. Maar getalsmatig heeft u gelijk; er gaan meer mannen dan vrouwen naar de avondschool, maar dat is geen motief. Ik vind dat het meer vrouwen mogelijk moet worden gemaakt naar het avondonderwijs te gaan. Dat dat problemen geeft is duidelijk, de man moet dan 's avonds op de kinderen passen ect.ect. Je kunt daar als overheid natuurlijk weinig aan sturen. De bereidheid van de mensen zelf moet de doorslag geven. Het avondonderwijs op zich discrimineert niet. Het is niet zo dat een man meer welkom is. Toch blijft het een feit dat je meer vrouwen treft. Het was wel een klein bedrag maar blij met de motie was ik niet. Het leek net of wij het Open School project wilden terugdringen en dat is niet zo!

Vindt U dat het huidige schoolsysteem (de mammoet) aansluit bij het individu?

Nee de mammoet-wet was een slechte wet.

U heeft in uw Eerste Kamer - maidenspeech gezegd 'stop de middenschool', wijst U nu (ook) dat geheel af?

Ja, ik vind de middenschool nog slechter. Je houdt te lang verschillend begaafde kinderen bij elkaar. Als een grote groep mensen een middenschool wil, kan ik en wil ik' ze niet tegenhouden, ze mogen hem dan hebben. Waar ik bezwaar tegen heb is iedereen die middenschool opdringen, wat het kabinet Den Uyl wilde. Dat vind ik een inbreuk in de keuzevrijheid van het onderwijs. Je houdt de kinderen te lang bij elkaar, ik geloof dat dat de knappen en de slechteren ontmoedigt.

Alleen de middenmoot zal het misschien redden. Ik vind dat de middenschool is geboren uit het verkeerde maatschappijbeeld, nl. dat

hersenaarbeid perse superieur is aan handenarbeid, en daar moeten we van af. Als we daarvan af zijn, dan zijn we een reuze stuk verder. Nu gaan we geforceerd manueel-begaafden en theoretisch-begaafden bij elkaar houden, zogenaamd voor die gelijkheid. Je maakt ze echter alleen maar ongelijker. We moeten van dat maatschappijbeeld af dan wordt er niet meer over de middenschool gepraat. Ze bij elkaar stoppen is absoluut geen vooruitgang, mentaliteitsverandering is nodig, en dat kan alleen maar via een hele gerichte inkomenspolitiek waarbij niet voorop staat dat hersenaarbeid superieur is aan handenarbeid, je moet dus aan hele andere beloningssystemen gaan denken. Dit klinkt misschien heel 'rood' in de oren, maar dat kan me niets schelen. Als je dit namelijk eenmaal hebt bereikt, dan wordt er niet meer om die middenschool geroepen. Dan wordt er geroepen om onderwijs dat bij ieder individu past. En niet ze zolang bij elkaar houden. Selecteren op de leeftijd dat ze te selecteren zijn en dat verschilt natuurlijk wel per groep. Ik ben daarom blij met het project van Pais van 4 tot 14 jaar. Je moet de mogelijkheid geven later te selecteren en vroeger. Die kinderen waarvan al vroeg vaststaat dat het echte theoretisch begaafden zijn of omgekeerd, die moet je niet dwingen jarenlang iets ander te doen. Je moet natuurlijk wel de mogelijkheid open houden om anderen later te selecteren. We moeten zoveel mogelijk dwang vermijden en zoveel mogelijk vermijden dat het kind onderwijs volgt dat niet bij hem past. Dan maak je ze alleen maar ongelukkig.

Door het huidige systeem worden toch ook kinderen ongelukkig?

Beslist 6 jaar lagere school en eerst kleuterschool daarmee ben ik niet zo gelukkig. Ik ben al blij met de integratie daarvan. Aan de andere kant, perse op 12 jaar moeten kiezen is ook niet goed. Vandaar het plan van Pais van 4 tot 14 jaar. Daar ga ik mee accoord maar dan wel in de laatste jaren al differentiaties en niet allemaal perse hetzelfde pakket. Je moet dan al gaan aftasten met welk onderwijs het kind het gelukkigst is.

Middenschool niet en Mamoet niet, wat dan?

Nou het systeem van Pais vind ik goed van 10 tot 14 jaar, met in de laatste jaren al differentiaties. Het kind is namelijk tussen zijn tiende en veertiende jaar in een soort overgangperiode. En zo rond zijn veertiende kun je uitmaken wat het kind wil.

En het gymnasium?

Voor het gymnasium ligt dit allemaal nogal moeilijk. Het 'echte' gymnasium gaat weg en dat is jammer. Maar de proef-projecten zullen moeten uitwijzen wat de mogelijkheden zijn om toch nog het gymnasium min of meer in stand te houden. Je zou kunnen denken aan wat in Duitsland gebeurt namelijk dat het kind al op zijn tiende geconfronteerd wordt met Latijn en Grieks. Nogmaals de proef-projecten zullen het moeten uitwijzen. Eigenlijk is het systeem 10-14 jaar een soort

verlengde brugklas met differentiaties d.m.v. groepen.

Wat vindt U van de democratisering in het onderwijs? (Dit nav. door Pais uitgebrachte voorontwerp op de democratisering van het onderwijs).

Alles in Nederland wordt gedemocratiseerd, dus ook het onderwijs moet worden gedemocratiseerd. Ik vind het goed dat je de ouders bij het onderwijs betreft. Vaak durven de ouders uit minder geschoolde milieus zich niet met het onderwijs te bemoeien, dat moet je doorbreken.

Leerlingen van het voortgezet onderwijs worden niet bij het democratiseringsproces betrokken. Zij zouden al vertegenwoordigd zijn door hun ouders. Wat vindt U daarvan?

Je zou een soort 'schoolparlement' kunnen maken waarin leerlingen praten over allerlei zaken op school. In dat parlement kunnen besluiten genomen worden. Deze besluiten behoeven natuurlijk niet direct overgenomen te worden, maar er moet wel naar worden geluisterd. Je moet het zien als adviserend lichaam.

En de vertegenwoordiging via de ouders?

Het is niet zo gek om via je ouders vertegenwoordigd te zijn, maar of dat nu ideaal is, nee. In de puberteit is het 'normaal'

dat je het niet met je ouders eens bent. In de goede gezinnen kan dat ook, in de slechte gezinnen wordt het onderdrukt, je kunt daar trouwens als wetgevers geen klap aan doen.

Het is net als met het recht van minderjarigen, Ed Nijpels heeft zich daar in de Tweede Kamer erg sterk voor gemaakt, je bent aan het 'end' van je macht. Ik ben namelijk bang dat je het in de slechte gezinnen alleen maar erger maakt. Daarom, ligt het niet buiten de sfeer van de wetgeving? Misschien kunnen we het codiferen voor een latere generatie!

Hoe vaak moet een medezeggenschapsraad bijeen geroepen worden?

Hoe vaak zo'n medezeggenschapsraad bijeen zou moeten worden geroepen moet je niet met een vast getal vastleggen. Misschien is het goed het systeem te hanteren 'als zoveel procent een vergadering vraagt, dan een vergadering beleggen.'

HBO- en MBO-instellingen sturen schooldecanen vragenformulieren met daarop vragen als: uit welk milieu komt de leerling, lang of kort haar, spreekt hij ABN? De decanen zijn verplicht deze formulieren in te vullen. Wat vindt U hiervan?

Het is pure discriminatie! Je ziet maar weer hoezeer we behoefte hebben aan een algemene anti-discriminatiewetgeving!

Wat vindt U van het idee de werkloosheid onder onderwijzers te verkleinen door de klassen kleiner te maken?

Ik heb liever de werkloosheid wat gericht bestreden, namelijk door onderwijzers speciaal op te leiden om les te geven aan anderstalige kinderen. Op sommige scholen, vooral in de oude binnensteden zijn deze kinderen al in de meerderheid. Als hier geen geld voor op tafel komt, dan betekent dit een ramp! Bijv. de kinderen van buitenlandse werknemers (de zg. 2e generatie gastarbeiders). Het is kortzichtig om aan te nemen dat zij naar hun land terugkeren, ze gaan heus niet terug. Je mag daar hen (de kinderen) niet de dupe van laten worden. Stel je eens voor als nederlands kind in Turkije, zonder dat je de taal kent etc.etc. Bovendien scheelt het de staatsruif maar 10%. Er is fiscaal namelijk maar 10% verschil tussen een uitkering en een salaris.

Is, ook op dit punt, de presentatie van het VVD-beleid niet voor verbetering vatbaar, zowel in Kamer als in Kabinet?

Iedereen heeft natuurlijk zijn eigen verkoopwaarde. De een 'doet' het veel beter dan de ander. Ze zouden bereid moet zijn te luisteren naar deskundigen. Er zal nl. twee uitstekende voorlichters. Presentatie is hun vak! Ik schaam me er helemaal niet voor om naar hen toe te gaan en te vragen: ik zit qua presentatie daar en daar mee, wat kan ik er aan doen?

Commentaar

door
Roel Schrotenboer

Een discussie over vernieuwing van het voortgezet onderwijs gaat hand in hand met het plakken van etiketten, zoals "eenheidsworst", "nivellerings", enz. De term "middenschool" is in VVD-kringen op zichzelf al besmet. Het toenmalige VVD-Kamerlid, de heer H. Vonhoff, heeft in deze als 'trendsetter' gefungeerd. Mevrouw van Someren volgt deze 'trend'. Ze geeft echter duidelijk te kennen een discussie over vernieuwing van het voortgezet onderwijs niet uit de weg te willen gaan.

Zo'n discussie dient dan te worden ont- daan van de etiketten, waarmee sommige liberalen de discussie proberen af te schermen. Een inhoudelijke discussie over vernieuwing van het voortgezet onderwijs, met aandacht voor de indivi- duele talenten en interesses (vgl. de te vormen basisschool), garandeert een princi- piële meningsvorming.

Zo'n meningsvorming over individualise- ring in het onderwijs -hetgeen inhoudt differentiatie naar niveau, tempo en belangstelling- zou er wel eens toe kun- nen leiden dat men tot de conclusie komt dat het huidige voortgezet onderwijs structureel veranderd dient te worden.

Temeer daar er zich een aantal ontwikke- lingen in de samenleving voordoen waar we als liberalen niet omheen kunnen. Sterker die we als liberalen behoren te stimule- ren. Voorbeelden van die ontwikkelingen zijn: de totstandkoming van de basis- school; de toenemende vrije tijd; de be- hoefte aan tweede kansonderwijs; het doorbreken van het traditionele rollen- patroon (het emancipatiestreven).

Opvallend is dat mevrouw van Someren denkt aan een gerichte inkomenspolitiek om een mentaliteitsverandering te bewerk- stellen ten aanzien van handenarbeid. Deze gedachte is niet nieuw, maar wel verfrissend. Echter de politieke reali- teit geeft te zien dat de VVD van een gerichte inkomenspolitiek niets wil weten... Leuke woorden, maar nu de daden! Oh pardon, in Rotterdam geldt: "Geen woorden, maar daden".

INTERNATIONAAL

Binnenkort vertrekt JOVD'er Arjen van Rijn met de Nederlandse delegatie naar de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Arjen is 23 jaar, afkomstig uit Alphen a/d Rijn en woont in Utrecht. Hij is afgestudeerd in internationaal recht. In de JOVD is hij actief geweest als lid van de Commissie Buitenlandse Politiek, voorzitter van de VN-commissie en secretaris van de JOVD-Utrecht. Ook is hij lid geweest van de Nieuwe Kiezerswerkgroep van de VVD en bestuurslid van het Nederlands Platform Internationaal Jongerenwerk voor het PJK. Zijn hobbies zijn fotograferen, fluiten, Franse schrijvers en zwemmen. Arjen zal ons uitvoerig over zijn ervaringen berichten. In deze Driemaster zijn eerste, inleidende artikel.

door Arjen van Rijn

Met de Nederlandse delegatie naar de Verenigde Naties

Elk jaar komt vanaf de derde dinsdag in september tot ongeveer half december de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties bijeen. Een bonte verzameling van meer dan 150 staten betreedt het plenum om te discussiëren over een zeer uitgebreid aantal onderwerpen. Vele van deze onderwerpen, zoals de apartheid, keren steeds trouw op de agenda terug, andere worden ingegeven door actuele gebeurtenissen. Dit jaar zal bijvoorbeeld de kwestie van de Aziatische bootvluchtelingen waarschijnlijk volop in de belangstelling staan.

Ook Nederland is ieder jaar met een delegatie op de Algemene Vergadering vertegenwoordigd. Uitgangspunt bij de samenstelling van de delegatie is, dat deze geworteld is in brede lagen van de Nederlandse samenleving. Behalve ambtenaren maken leden van de Eerste en Tweede Kamer deel uit van de delegatie, evenals een vakbondsvertegenwoordiger, een vrouwenvertegenwoordigster en een jongerenvertegenwoordiger. Op deze manier wordt geprobeerd de activiteiten van Nederland in de V.N. zoveel mogelijk weerklank te laten vinden bij de Nederlandse bevolking.

De jongerenvertegenwoordiger

Wat de jongerenvertegenwoordiger betreft, deze komt uit de kring van de politieke jongerenorganisaties. De selectie wordt verricht door het Politiek Jongeren Kontakt, een stichting waarbinnen de politieke jongerenorganisaties samenwerken. Rekening houdend met zaken als: bekendheid met het functioneren van de V.N., inzicht in mondiale politieke verhoudingen, het hebben van schriftelijke vaardigheden, beschikbaarheid en leeftijd, wordt ieder jaar in maart de selectie verricht. De uitgekozen kandidaat

wordt voorgedragen aan de minister van Buitenlandse Zaken en door hem benoemd. Eind maart kreeg ik te horen dat ik door het bestuur van het PJK zou worden voorgedragen als Jongerenvertegenwoordiger naar de 34e Algemene Vergadering van de Verenigde Naties die op 18 september a.s. begint. Daarmee ben ik de tweede JOVD'er, die naar New York gaat. In 1971, het eerste jaar dat er een jongerenvertegenwoordiger aan de delegatie werd toegevoegd, was namelijk Jan-Cees Wiebenga.

Ervaringen doorgeven aan Nederlandse jongeren

Jongerenvertegenwoordiger zijn is een uiterst boeiende, maar ook best een heel zware taak. Behalve het functioneren in de diplomatieke delegatie is immers het terugkoppelen naar de Nederlandse jeugd een zeer wezenlijk be-

standdeel van zijn of haar taak. Dit gebeurt op verschillende manieren. Ten eerste wordt tijdens het verblijf in New York het PJK en daardoor de politieke jongerenorganisaties op de hoogte gehouden van wat zich tijdens de Algemene Vergadering afspeelt. Relevante informatie wordt doorgegeven, zodat daarop direct kan worden ingespeeld. Ook bepaalde actiegroepen worden, voorzover voor hen relevant, ingelicht over in de Algemene Vergadering aan de orde zijnde onderwerpen. Daarnaast verzamelt de Jongerenvertegenwoordiger materiaal voor een V.N.-actualiteitenkrant, waarvoor hij de artikelen schrijft. Deze krant verschijnt kort na afloop van het verblijf in New York en wordt verspreid onder middelbare scholieren. Bovendien maakt de Jongerenvertegenwoordiger van januari tot april een scholentournee. Nog vol met verse indrukken vertelt hij op middelbare scholen etc.etc. over het functioneren van de Verenigde Naties, over de onderwerpen waarmee deze organisatie zich bezig houdt en over zijn persoonlijke ervaringen op het diplomatieke strijdtoneel. Ook de coördinatie en begeleiding van deze tournee is in handen van het PJK. (voor geïnteresseerden: Keizersgracht 209, Amsterdam)

De 34e zitting

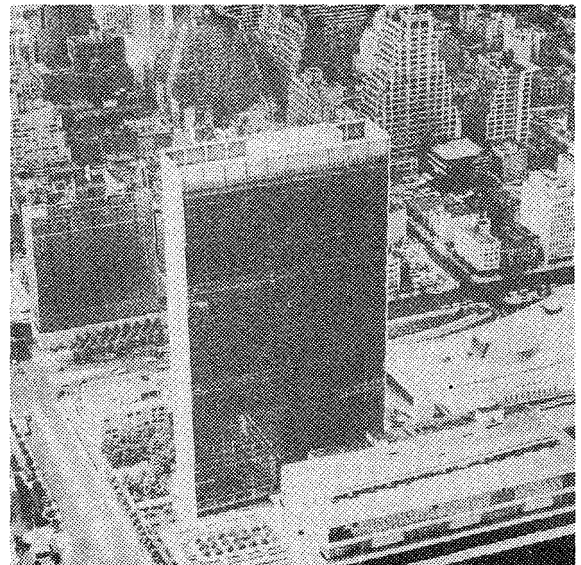
Welke onderwerpen zijn er zoal aan de orde tijdens de komende Algemene Vergadering? De agenda bestaat uit maar liefst 121 items. Allereerst een aantal obligate onderwerpen zoals de verkiezing van de voorzitter voor deze zitting en van de leden in diverse organen van de V.N. Daarna vindt het Algemeen Debat plaats, waarin de regering van elke staat haar visie geeft op het politieke wereldgebeuren. Ook onderwerpen als het Midden-Oosten en apartheid worden plenair behandeld. De meeste onderwerpen worden echter in een van de zeven commissies besproken. De eerste commissie houdt zich bezig met ontwapeningsvraagstukken. Er is een speciale politieke commissie die praat, om maar eens wat te noemen, over het gebruik van de ruimte, over de Palestijnse vluchtelingen en over vraagstukken inzake media en informatie-orde, bijvoorbeeld over een ontwerpdeclaratie over vrijheid van informatie. De tweede commissie houdt zich bezig met economisch getinte onderwerpen, zoals de Nieuwe Internationale Economische Orde en de overdracht van technologie. Interessant punt is de voorbereiding voor de speciale zitting van de Algemene Vergadering in het voorjaar 1980 over economie en ontwikkeling, waar het programma voor het Derde Ontwikkelings Decennium zal worden vastgesteld. De discussie over de economische verhoudingen in de wereld kan wel weer eens een nieuwe stimulans gebruiken, nu de Noord-Zuiddialoog langzamerhand in de vergetelheid raakt. De sociale commissie houdt zich o.a. bezig met mensenrechten, vrouwenzaken en jeugdbeleid. Om met het laatste te beginnen, zoals je in het verslag van Nico Schrijver hebt kunnen lezen, heeft de Algemene Vergadering in 1978 op Roemeens initiatief een resolutie aangenomen, waarin bepaald wordt dat er een internationaal jaar van de jeugd komt. Wanneer dit jaar wordt gehouden en hoe het wordt ingevuld zal op de komende A.V. besproken worden. Ook zal als vast agendapunt weer terugkeren de zaak van de communicatie-

kanalen, de manier waarop de betrekkingen tussen de jeugd en de V.N. zullen worden geregeld.

Zeer veel aandacht zal er dit jaar hopelijk zijn voor het rapport van de Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen, dit in verband met de toestand in Zuid-Oost Azië, waar vele Vietnamese en Cambodjaanse vluchtelingen in levensgevaar verkeren.

De vierde commissie houdt zich bezig met de niet-zelf-besturende en trustschapsgebieden. Nu er van deze laatste nog maar één is en de niet-zelf-besturende-gebieden, sinds het dekolonisatieproces dat in de 50-er en 60-er jaren plaatsvond, ook niet meer ruim in aantal zijn, is de aandacht in deze commissie toegespitst op Zuidelijk Afrika. Ook de kwestie Oost-Timor wordt hier besproken. De vijfde commissie behandelt financiële en technische aangelegenheden.

De zesde commissie tenslotte is de juridische. Deze mag zich verheugen in het bezit van het agendapunt met de langste titel (58 woorden), over terrorisme en de bestrijding en oorzaken ervan. Gezien het feit dat de titel alleen al een diplomatiek hoogstandje van compromis-sluiting genoemd kan worden, valt te vrezen dat inhoudelijk op dit punt niet veel vooruitgang zal worden geboekt.

Tot zover dit korte overzicht om je enig idee te geven waarmee de A.V. zich zoal bezig gaat houden. Tijdens mijn verblijf zal ik natuurlijk niet alles kunnen volgen. Ik zal daarom een keuze moeten maken, waarmee ik me wil bezighouden. In ieder geval zijn dat die aangelegenheden die de jeugd betreffen, de specifieke taak van de Jongerenvertegenwoordiger in de delegatie. Voordat ik naar New York vertrek krijg ik een uitgebreide voorbereiding, die zal bestaan in gesprekken met ambtenaren, vooroverleg met de delegatie, gesprekken met actie-comité's zoals Amnesty International en de Anti-Apartheids Beweging Nederland en het inlezen in de aan de orde zijnde onderwerpen, met name het agendapunt jeugd. Op de relatie tussen de V.N. en de jeugd zal ik de volgende keer wat dieper ingaan.

Zomercongres Apeldoorn

door Frank van der Vorm

Het is zaterdag 23 juni als JOVD-ers uit alle windstreken zich in Apeldoorn verzamelen tot het bijwonen van een tweedaags vergaderspel in verschillende bedrijven, dat ons bekend staat onder de naam "congres".

Tijdens het ontvangstuurtje zitten verschillende JOVD-ers gezellig op het terras van hotel "Keizerskroon" hun peperdure consumpties te nuttigen. Enkele Hoofdbestuursleden hebben zich in de 'VIP-room' teruggetrokken en een enkele slimme congresganger heeft reeds een zitplaats gereserveerd in het (te) kleine zaaltje door deze te markeren met tassen, papieren en koppen koffie.

Een half uur later dan aangekondigd vangt Frank de Grave aan met zijn congresrede. Terwijl de VVD en "Eurokees" Berkhouwer de oren gewassen worden vallen affiches van schrik van de muren en laten obers, ontsteld over zoveel oratorisch geweld, bladen vol glaswerk ter aarde storten.

Hotel Restaurant
DE KEIZERSKROON

"D'66 is de grote winnaar van de Europese verkiezingen," volgens Frank. "De JOVD dringt met kracht aan op het niet elkaar verketteren van de VVD en D'66. Samen vormen ze 25 % van het electoraat. Groot genoeg om een fundamenteel tegenwicht te kunnen vormen voor de andere twee politieke machtsblokken." Hij bepleit samenwerking tussen D'66 en de VVD en zo mogelijk een eenheid van alle vrijzinnig-liberalen. Onze voorzitter vraagt zich af of de VVD op dit moment wel bezig is aan alle vrijzinnigen een thuis te bieden.

Verkiezingen

De VVD heeft volgens de Grave geen redenen tevreden te mogen zijn over de verkiezingsuitslag welke twee procent verlies inhield voor deze partij. Eén van de oorzaken ligt in het optreden van VVD/ELD-lijsttrekker

Cornelis Berkhouwer, vindt de Grave. Deze krijgt dan ook in de rest van het betoeg de wind van voren.

Dat de Europese verkiezingen een afgang betekenden voor de PvdA geeft hij aan door het excuus van deze partij, dat dit te wijten zou zijn aan de slechte opkomst, aan te vechten. Immers de PvdA had de Europese verkiezingen aangegrepen om de kiezers op te roepen via hun stem hun afkeer van het kabinet te laten blijken. Hieraan hebben maar weinigen gehoor gegeven: "De roep om Ome Joop is nog maar zeer flauwtjes," aldus de Grave. "De positie van de regering is door de Europese verkiezingen niet verzwakt, maar de Kamerverkiezingen over twee jaar baren zorgen. Het kabinet schuift de problemen voor zich uit en maakt geen doeltreffende indruk."

Verder bepleit onze voorzitter in zijn rede een duidelijk inkomensbeleid: "Bestek 81 raakt de inkomens van bepaalde groepen mensen zonder dat in dit plan een duidelijke visie gegeven wordt op de inkomenspositie van alle burgers." De Grave prijst de nota van het Tweede Kamerlid de Voogd over jeugdwerkloosheid: "Met name de ideeën over de partiële leerplicht spreken de JOVD erg aan."

Dienstplicht

Als gastspreker is dan ook de staatssecretaris van Defensie, de heer Van Lent aanwezig. Zijn verhaal gaat grotendeels verloren door een halsstarrige geluidsinstallatie. Deze weigert prompt alle medewerking na een onvriendelijke opmerking van de bewindsman over de JOVD. Het feit dat heer Van Lent ook al te kampen heeft met een zwakke stem door een verkoudheid maakt het voor veel luisteraars extra moeilijk te volgen. Voor diegenen die het al vrij vroeg hebben opgegeven volgt hieronder een korte uiteenzetting van hetgeen hij ons toevertrouwde.

Hij begint met te stellen dat we niet al te dogmatisch moeten denken over de vrouwen-dienstplicht. Hij is niet van plan hiervoor te ijveren: "Het overschot aan dienstplichtigen mogen we niet nog groter maken." Voor het probleem van de ongelijke lastenverdeling bij de dienstplicht noemt hij enkele oplossingen.

Secundaire verdedigingsmacht

Het punt van de sociale dienstplicht of secundaire verdedigingsmacht wijst hij af, omdat hij dit een zaak vindt voor meerdere ministerie. Over de gedachte op zich laat hij zich niet negatief uit, maar met de nodige slagen om de arm, waarmee zijn gehele betoog rijkelijk is doorspekt.

Naar aanleiding van het rapport van de Commissie Mommersteeg ziet hij ook geen brood in een vrijwilligersleger. Hij stelt dat hiertoe niet overgegaan kan worden op grond van twee hoofdredenen: "Een vrijwilligersleger zou 500 tot 900 miljoen meer kosten dan het huidige systeem. Ook mag de veiligheid van land en volk niet worden blootgesteld aan de risico's van een ingreep, waarvan de goede afloop niet ten volle is verzekerd. Een weg terug is er praktisch niet." Van Lent constateert dat op grond van financiële en sociaal-maatschappelijke redenen men nog niet aan een oplossing toe is voor de ongelijke lastenverdeling bij de dienstplicht. "Verkleining van het spanningsveld tussen het uitgangspunt van algemene dienstplicht en de praktijk is het maximaal mogelijke en dat is al moeilijk genoeg."

Dienstplichtlast

Als mogelijkheid voor de verkleining van dat spanningsveld noemt hij de verkorting van de dienstdag, maar verwacht hier niet veel heil van. De enige bruikbare mogelijkheden ziet Van Lent in het spreiden van de dienstplichtlast met behulp van regelmechanismen, zoals vrijstellingen, kostwinnerschap, broederdienst en het bestemmen tot buitengewoon dienstplichtige. Verder denkt de staatssecretaris aan het verlichten van de dienstplicht door studiefaciliteiten en versoepeling van de uitstelmogelijkheden.

"Het verhogen van de wedde van dienstplichtigen tot het beroepsniveau kost ongeveer 300 miljoen en is daarom niet op te brengen." De opmerkingen van de bewindsman over de inhoudingen voor huisvesting en voeding (IVH) zouden later de voorpagina's van de meeste dagbladen halen. De IVH vormt al geruime tijd een doorn in het oog van de militaire belangenorganisaties. "Het voornemen bestaat een systeem in te voeren dat is gebaseerd op "betalen wat je eet". Er komen restaurants, vergelijkbaar met die in grote bedrijven." Hiermee zou de inhouding voor voeding vervallen. Ten aanzien van de bijdrage voor de huisvesting kondigt Van Lent geen veranderingen aan.

Doodstraf

Er komt een herziening van het militair straf- en tuchtrecht. Binnen afzienbare tijd worden er voorstellen hierover gedaan aan de Kamer.

De doodstraf zal verdwijnen uit het militair strafrecht in oorlogstijd, volgens de staatssecretaris.

Hij eindigt zijn betoog met de opmerking dat hij het in hoge mate waardeert, dat juist een jongerenorganisatie zo constructief over deze zaken meedenkt.

Discussie

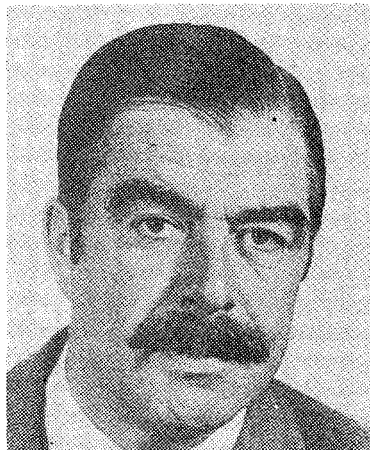
's Avonds ontspant zich een aardige discussie tussen JOVD-ers en de voorzitters van de VVDM en de AVNM. De verschillen tussen beide organisaties blijven vrij onduidelijk, hoewel het daar natuurlijk niet om te doen is. Misschien zou men de VVDM en de AVNM, respectievelijk de lang- en de kortharige vakbond kunnen noemen, maar dat zegt nog niets.

Over veel dingen zijn Eric Köhler (VVDM) en Willem Smit (AVNM) het eens. De discussie ontspant zich dan ook tussen enkele rechtzinnige JOVD-ers en beide heren.

De VVDM is vóór dienstplicht en tegen een vrijwilligersleger. Zij voert hiervoor twee argumenten aan: de band met de maatschappij moet in stand gehouden worden en men vreest een te eenzijdige samenstelling van het leger, dat uit de lagere sociale klasse zou kunnen gaan bestaan.

Eric pleit voor het optrekken van de wedde naar beroepsniveau en deelt het standpunt van de JOVD over de afschaffing van de IVH. Hij vindt dat je moet betalen voor verplichte huisvesting. Verder meent hij dat de vergoeding voor de weekeinde-diensten te laag is. De VVDM-voorzitter constateert dat de huidige inspraakorganen niets te vertellen hebben.

De opkomstleeftijd moet meer variabel zijn: tussen de 18 en 27 jaar en Eric bepleit meer mogelijkheden voor uitstel.

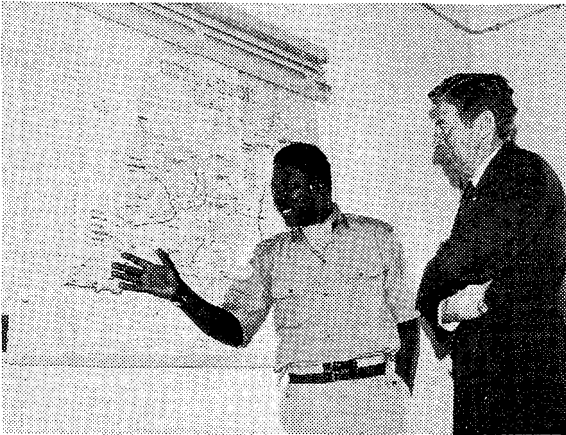

Weinig progressief denkt de VVDM over vrouwendienstplicht. Hier is men tegen, omdat dan het aantal mensen groter is voor opkomst zoals al Van Lent aanvoerde.

De commandant mag geen tuchtrechter zijn. Hij is je baas, vindt Eric, ziet je dus de hele dag en kan dus niet objectief zijn.

De Algemene Vereniging van Nederlandse Militairen noemt zich geen vakbond, maar een

belangenorganisatie. In hoofdlijnen ondersteunt Willem het verhaal van Eric. Hij toont zich voorstander van een ander plaatsingsbeleid. Graag ziet hij de detachering van de dienstplichtigen dicht bij huis. Tot slot van de vergadering sprak het VVD-Kamerlid Ploeg, die het hele congres had bijgewoond, de aanwezigen toe. Naast het doen van enige suggesties op het terrein van het dienstplichtbeleid en het waarde-rend spreken over de manier waarop de JOVD deze problematiek benadert vestigde ook hij de aandacht op de gruwelen van de Vietnamese vluchtelingen.

Staatssecretaris van Lent en UNIFIL-commandant Erskine.

Tijdens de discussie komt nog een belangrijk verschil tussen de beide organisaties aan het licht: de AVNM toont zich tegenstander van het stakingsrecht voor militairen. De VVDM is daarvoor.

Telefoon

Frank de Grave wordt nog in de loop van de discussie weggeroepen naar de telefoon, waar Berkhouwer zou wachten om de JOVD-voorzitter op zijn nummer te zetten over de vergaande opmerkingen aan zijn adres. De wat nerveus ogende voorzitter begeeft zich terstond naar de telefoon om er daar pas achter te komen dat het een grap betreft van enkele JOVD-ers.

Kandidaten

Het avondprogramma met de huishoudelijke vergadering loopt, zoals gebruikelijk, duchtig uit de hand. Voor de functie van tweede secretaris moet tussen twee Hoofdbestuurskandidaten gekozen worden; na ellenlange discussies wint Rob Vermeer het met krappe meerderheid van Inge Kallen. De nieuwe vice-voorzitter politiek Bart Lijdsman en internationaal secretaris Robin Linschoten worden zonder stemming in functie gekozen doordat er geen tegenkandidaten waren gesteld.

Scheidend vice-voorzitter politiek Rino Schreuder krijgt voor zijn verdiensten een staande ovatie van de vergadering. Ook internationaal secretaris Sipke Swierstra

wordt voor zijn werkzaamheden bedankt.

Hierna neemt het feest zijn aanvang. Slechts een uur kan dit duren, omdat de Keizerskroon om 1 uur zijn poorten wenst te sluiten. Degenen die in de jeugdherberg zijn gestopt moeten zelfs nog eerder weg. Zo rond half één worden dan ook de meer en minder draagkrachtige JOVD-ers van elkaar gescheiden.

Resolutie

Redelijk op tijd kruipt de volgende ochtend de commissie dienstplicht achter de bestuurstaafel. In een aanvankelijk vlot tempo wordt de resolutie behandeld. De zorgvuldige voorbereiding van de commissie ten spijt loopt het later spaak. Een groot aantal misverstanden, versterkt door een vergaderchaos, is daar de oorzaak van.

Nieuwbakken vice-voorzitter Bart Lijdsman wordt meteen in het diepe gegooid doordat hij de rumoerige vergadering deels moet leiden. Al met al verlopen de discussies bijzonder rommelig. In een marathonzitting wordt de resolutie afgehandeld. Daarop worden nog moties aangenomen waarin de JOVD zich uitsprekt voor het uitbetalen van de salarissen aan de voormalige KNIL-militairen over de periode van hun Japanse krijgsgevangenschap, voor het oprichten van een landelijke JOVD-commissie publiciteit en een dringend beroep doet op de Nederlandse regering om met een duidelijker beleid te komen ten aanzien van de Vietnamese bootvluchtelingen.

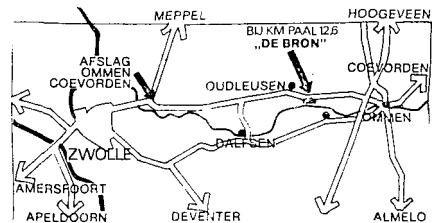

CONFERENTIEOORD "DE BRON"

GELEGEN TUSSEN DALFSEN EN OMMEN,
15 km VAN ZWOLLE AAN DE OVERIJSELSE VECHT.

Accommodatie voor groepen van 20 tot 300 personen,
verschillende gebouwen.

Alles centraal verwarmd. Zeer ruime parkeergelegenheid.
Ideaal voor conferentie, bedrijfsopleidingen, enz.

OUDE OEVER 10 — 7722 VE DALFSEN [Ov.]
Tel. 05297 - 218

DE ONBEKENDE

Jan den Ouden:

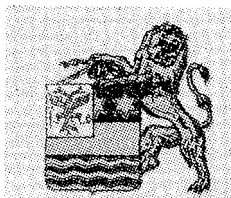
''JOVD-standpunten worden na enkele jaren door VVD overgenomen''

door Jan van Zanen

Jan den Ouden is burgemeester van het Noord-Hollandse Anna Paulowna en als DB-lid van de VVD o.a. belast met de contacten met de JOVD.

Den Ouden staat aan het hoofd van een gemeenteraad waarin 6 CDA'ers, 4 PvdA'ers, 4 VVD'ers en 1 CPN'er zitting hebben. Hijzelf (een ras-VVD'er), een CDA'er en nog een VVD'er vormen het college van B.&W. Den Ouden beheert de portefeuilles financiën, onderwijs en personeelszaken. Op dit moment staat in de gemeentepolitiek van Anna-Paulowna vooral het woningbeleid centraal. En wel m.b.t. het invullen en vaststellen van de nieuwe bestemmingsplannen. In dat verband breekt den Ouden een lans voor jongeren en kleine huishoudens, want hij vindt dat de bestemmingsplannen meer op de behoefte aan woningen van die twee groepen moeten worden afgestemd. Den Ouden is naast burgemeester ook lid van het Dagelijks Bestuur van de VVD. Het DB bestaat uit 8 mensen en staat onder leiding van de heer Korthals Altes. Altes is volgens den Ouden een voortreffelijk voorzitter en een uitstekend manager. "Het is maar niet wat, leiding geven aan een politieke partij die eigenlijk bestaat uit ruim 100.000 individuele partijtjes." Den Ouden is binnen het dagelijks bestuur, als secretaris organisatie, belast met het onderhouden van contacten met de vereniging van Raads- en Statenleden, de LSVN en niet in de laatste plaats met de JOVD. Hoe verhoudt nu zijn burgemeesterschap zich met zijn lidmaatschap van de VVD en vooral met het actief zijn binnen de VVD. Den Ouden zegt hierover: "Een burgemeester is een politiek figuur. Hij moet daarom niet boven de politieke partijen staan, maar ertussen. Op gemeentelijk en regionaal niveau behoort een burgemeester zich min of meer gematigd op te stellen en geen verregaande uitspraken te doen, maar buiten de regio mag hij dat wel. Je hebt toch zeker bewust voor een bepaalde politieke richting gekozen en het zou ongeloofwaardig zijn als je daar niet (meer) voor zou (mogen) uitkomen."

Den Ouden ziet niets in het kiezen van een burgemeester. "Ben je gekozen dan heb je dezelfde positie als een wethouder nu heeft. Je moet dan soms "met de pet in de hand" langs degenen die je gekozen hebben. Terwijl

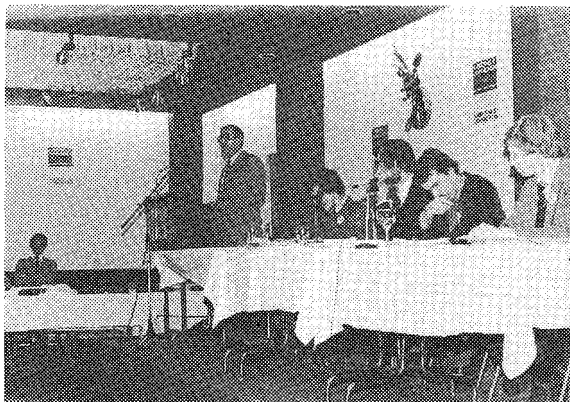

BURGEMEESTER
VAN
ANNA PAULOWNA

je, als je benoemd bent, met niemand iets te maken hebt, en zo op totaal onafhankelijke wijze je beleid kunt voeren." Hij was vroeger zeer actief binnen de JOVD. In 1955 richtte hij de afdeling Alblisserdam op en werd van deze en later ook de afdeling Noord en Merwede voorzitter. In 1968 werd Den Ouden actief binnen de VVD. Om eens wat te noemen: hij was voorzitter van de VVD-afdeling Alblisserdam, secretaris en vice-voorzitter van de Kamercentrale Dordrecht, secretaris van de Landelijke Propaganda Commissie, raadslid en wethouder van Alblisserdam en werd tenslotte burgemeester en lid van het Dagelijks Bestuur van de VVD. Terug nu naar zijn rol binnen de JOVD. Ten tijde dat hij actief was binnen de JOVD waren grote namen o.a. Hein Roethof, thans Tweede Kamerlid voor de PvdA, en Ferry Hoogendijk, toen algemeen secretaris van de JOVD, nu Hoofdredacteur van Elseviers' Magazine. In die tijd speelde binnen de JOVD vooral het vraagstuk van de onafhankelijkheid en zelfstandigheid van de JOVD. Daarover zegt den Ouden nu: "Ik vind het onzet-

tend belangrijk dat de JOVD onafhankelijk blijft. Ik zeg er echter wel bij dat de JOVD ook liberaal moet blijven. Daarmee beoel ik dat de JOVD zich niet teveel op D'66 moet richten, want de JOVD moet zich realiseren dat D'66 absoluut niet liberaal is. Vele D'66'ers bevestigen dat ook. D'66 is de club van de verloren voorwerpen. Vroeger bepleitte D'66 bijvoorbeeld de gekozen burgemeester. Nu heeft D'66 zeker dat standpunt verlaten, want nu roepen ze het hardst om toch maar burgemeesters van D'66-huize te benoemen. D'66 geeft maar steeds niet duidelijk aan waar zij nu eigenlijk staat, zij is vaag en heeft geen duidelijke filosofie. D'66, de vierde stroming in de politiek, daar geloof ik niet in."

Den Ouden spreekt het JOVD-congres toe.

Binnen de JOVD is er volgens den Ouden weinig veranderd. "De JOVD is nog net zo 'links' als vroeger. Dingen die vroeger expliciete JOVD-standpunten waren niet zo door de VVD gewaardeerd werden, staan nu in het VVD-program. Ik ben er dan ook van overtuigd dat voorstellen die de JOVD nu naar voren brengt over een aantal jaren door de VVD worden overgenomen." Den Ouden zegt dat hij binnen de JOVD veel heeft geleerd. "Je leert er het politieke vak kennen. En je leert er, hoe je moet voorkomen dat de poten onder je stoel vandaan worden gezaagd. Het is goed dat de JOVD veel doet aan het scholingsaspect, dat is erg belangrijk." Zijn belangstelling lag en ligt nog steeds op het vlak van de ruimtelijke ordening en de volkshuisvesting. Deze zaken beheerde hij ook tijdens zijn wethouderschap. Den Ouden zegt ir. dat verband dat de JOVD ontzettend weinig aan Ruimtelijke Ordening doet. Hij betreurt dat, en vraagt zich af of er niet eens een congres over ruimtelijke ordening kan worden gehouden. Over de uitslag van de Europese verkiezingen zegt den Ouden dat hij hoopt dat door deze verkiezingen het Europees Parlement meer macht krijgt. De opkomst bij deze verkiezingen was volgens hem goed. "Vergelijk het maar eens met de federale verkiezingen in de Verenigde Staten. Daar is de opkomst veel lager. In ons land doen wij veel een politiek, dat is goed. De overheid bemoeit zich met de burger, dan is het ook goed dat de burger zich met de overheid bemoeit. De mensen moeten bewust kiezen. Zij moeten 'mon-

dig' gemaakt worden. Overigens tegen dat mondig maken (op de scholen) worden vaak bezwaren geuit. Het zou volgens de ouders indoctrinerend werken. Dat is niet terecht. Als er al sprake is van indoctrinatie komt dit vaak door de ouders zelf. Zij bemoeien zich haast niet met de school, zij zijn te weinig actief en dat zou anders moeten zijn! Den Ouden noemt het verheugend dat zoveel nieuwe jonge kiezers op de VVD/ELD gestemd hebben. Hieruit blijkt dat de liberale gedachte leeft onder de jongeren. De kamerleden Nijpels en Hermans zijn met een bus langs de scholen gegaan; misschien heeft dat tot de zo goede uitslag bijgedragen?

Ik hoop dat ze hiermee kunnen en willen doorgaan, want het is een ontzettend leuk initiatief." Den Ouden vindt trouwens dat de VVD-afdelingen nauwer contact moeten zoeken met JOVD'ers die tevens lid zijn van de VVD. Zo wordt gegarandeerd dat er kader voor later is, en de onderlinge band beter wordt. Binnen de VVD wordt vaak gezegd: hadden we Wiegel nog maar! Den Ouden: "Zowel Wiegel als Rietkerk hebben uitstekende kwaliteiten. Toch gaat men altijd vergelijken en doet men dat dan, dan komt altijd degenen die op dat moment de functie van politiek leider vervult er het slechtste af. Ten tijde van Toxopeus zei men: hadden we Oud nog maar, ten tijde van Geertsema zei men: hadden we Toxopeus nog maar en tenslotte ten tijde van Wiegel zei men: hadden we Geertsema nog, en ga zo maar door. Het zal wel zo blijven." Over de samenwerking tussen het CDA en de VVD: "De samenwerking is niet optimaal, maar hopelijk zit het kabinet van Agt-Wiegel wel de rit uit. Het zoeken naar mogelijke andere regeringspartners is op dit moment niet opportuun, maar er mag natuurlijk wel over gediscussieerd worden. De VVD heeft in het verleden al gekozen voor een kabinet op brede basis, het door Wiegel bepleitte Nationale kabinet. Misschien moet deze suggestie straks bij een volgende formatie worden heroverwogen. Wellicht is samenwerking op lange termijn met socialisten niet uitgesloten. In den lande zijn er nu reeds talloze (goede) voorbeelden waar op plaatselijk en provinciaal niveau de PvdA en de VVD samenwerken."

Over de activiteiten tegen Bestek'81 en over het energieprobleem zegt den Ouden tenslotte: "Om Bestek'81 kunnen we niet heen. Er zal iets moeten gebeuren om de economie van ons land te redden. Er moeten (ook impopulaire) maatregelen genomen worden. De hetze tegen Bestek'81 is zeer verwerpelijk. Trouwens de voorlichting over Bestek'81 is vaak niet objectief. De mensen krijgen niet minder, maar minder méér!

Het energievraagstuk is een gigantisch probleem. We zullen een keuze moeten maken tussen de verschillende mogelijkheden van energiewinning. We zullen steeds moeten blijven zoeken naar meer en nog andere alternatieven. Het vervelende van de zaak is echter dat het zo'n gecompliceerd probleem is en dat je als leek de zaak niet of nauwelijks kunt overzien."

In Anna-Paulowna is er op maandagochtend om half acht B.&W. vergadering. Den Ouden: "Dan zijn we tenminste de hele week vrij!" Misschien een tip voor collega burgemeesters en wethouders?

BEEK-UBBERGEN

PIUS XII COLLEGE

In- en externaat

M.A.V.O.-H.A.V.O. ATHENEUM
(meer individueel onderwijs)

PROSPECTUS OP AANVRAAG

Rijksstraatweg 110 - Beek-Ubbergen

Tel. (08895)-1979 of 1492.

Zou 't nou toevallig
zijn dat je
intelligente
mensen zo vaak
in een
Schuttersveld
Gentleroy
pak ziet lopen?

Gentleroy

Let op etiket of
hangkaartje.

Inl.: 053-357035.

B.V. 's-Gravenhaagsche
Zwem-
en Sauna-inrichting
„MAURITSKADE”

ZWEMBAD Telefoon 64 25 75

Zwemmen f 2,— Terras f 0,40

maandag t/m vrijdag 12-14, 14-16, 16-18 uur
zaterdag 9-11, 11-13, 13-15 uur

SAUNA Telefoon 46 68 12

Dames- en Herenafdelingen

Entree f 5,00 plus f 2,50 per uur

maandag t/m vrijdag 12-22 uur
zaterdag 9-18 uur

Bij de entree is het gebruik van twee
baddoeken, Turks bad en solarium
inbegrepen

Wijzigingen voorbehouden

Romantisch Restaurant-Auberge
DE CAMPVEERSE TOREN
Kade 2 - Veere - Tel. 01181 - 291

450 jaar vast gebruik.... „om luymen van kwaliteit en
andere passanten te logeeren en tracteeren.”

Maître Confrérie de la Chaîne des Rôtisseurs.
Lid Romantisch Tafelen.

STAALBOUW

waaraan men **HOG EISEN STELT** voor
alle doeleinden!

De Convention Européene de la Construction Métallique, gaf ons op advies van de jury
DE STAALPRIJS 1974 voor de door ons vervaardige en gemonteerde staalconstructie voor de
MAXIS, Amsterdam

Wij stellen ons "kunnen" op gebied van Planning, Beooroten, Vervaardigen, Leveren en Monteren,
óók voor kant en klaar gehouwen, gaarne tot uw dienst.

"LATUMEBO" B.V. — 2952 AD Alblasserdam

EDISONWEG 16

TELEFOON 01859 - 3777

Telex 29293

Bedrijfshallen Showrooms Kantoren

Kant en klaar -
korte bouwtijd

Hoge kwaliteit
alles in één hand

Offerte met tekeningen
gratis en vrijblijvend
Vraagt inlichtingen

LOBITH, Telefoon 08365-1141*

Boertien & Partners/Psychologen

ADVIESBURO VOOR
VORMING EN TRAINING

Cursussen in:

- Interviewtechniek
- Beoordelingsgesprek
- Conflictantering
- Vergadertechniek
- Presentatietechniek
- Gedragspsychologie voor managers

Advising

- Interne opleidingsfunctionarissen

Docententraining

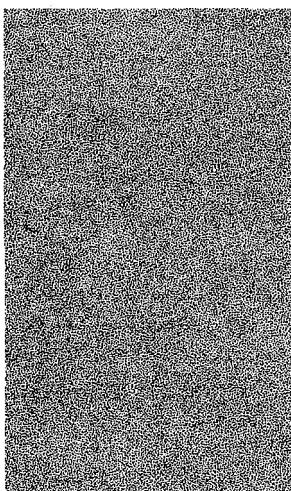
- voor interne vakopleidingen
- Advisering en begeleiding van presentaties

Nieuw Haven 1
1411SG NAARDEN (VESTING)
Inlichtingen tel. 02159-43311

Zojuist verschenen:

VANWAAR EN WAARHEEN?

Geloofsbelijdenis van een Liberaal
door Dr. Mr. Klaas van Dijk
Prijs: f 24,90

Ruimtevaart en technologische ontwikkeling hebben ons wereldbeeld grondig veranderd. Velen van ons leven nog op een aarde met Hemel, Hel en Vagevuur, zoals rond 1300 door Dante beschreven en generatie na generatie door de Kerk doorgegeven. Steeds meer mensen verliezen echter hun geloof in Dante's Hemel en Hel.

Rond 1300 begint eveneens de ontwikkeling van de anatomie, de verkenning van het binnenste van de Mens. Hoort de dood aanvankelijk bij het leven als het licht bij de duisternis, na de verkenning van ons binnenste wordt de dood de vijand van het leven. Het mensbeeld verandert aldus met het wereldbeeld. En steeds meer mensen verkeren ook daaromtrent in onzekerheid en angst.

De ontwikkelingen in Europa en de Verenigde Staten hebben geleid tot een overtrokken „ik“-gevoel bij de Westerse mens, dat in sociaal opzicht samenwerking deed wijken voor scherpe economische concurrentie. In de oostelijke flank van het Westen, in de communistische wereld, werd deze uitgesloten.

Dit leidde tot een verstikking van de vrijheid van het individu, die zich tot dusverre in het Westen heeft kunnen handhaven, maar ook daar bedreigd wordt door ideologie, godsdienst en beroepsorganisaties, die de enige waarheid zeggen te verkondigen.

Alleen door bereidheid tot samenwerking kan die vrijheid overleven.

Verkrijgbaar via de boekhandel of rechtstreeks bij de uitgevers:

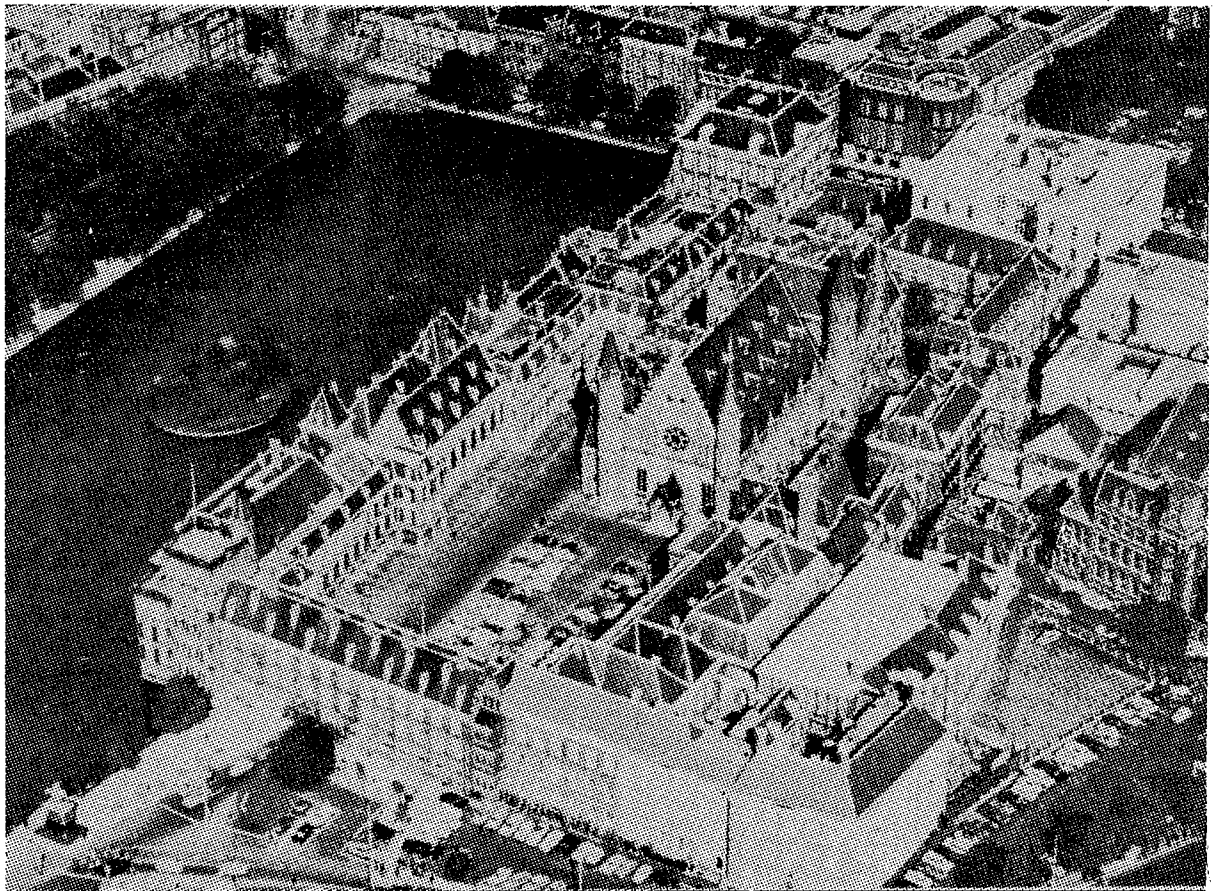
VAN GORCUM - Postbus 43 - 9400 Assen

Telefoon 05920 - 15647

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

DE DRIEMASTER

Orgaan van de onafhankelijke liberale Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie

De
parlementaire
pers

30e
jaargang

nr. 6
september 1979

DE DRIEMASTER

Orgaan van de onafhankelijke liberale
Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie 'J.O.V.D.

REDAKTIEADRES

N.Z.Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
Tel.: 020-242000

REDAKTIE

Jan den Dekker
M.H.Trompstraat 1
3572 XS Utrecht
Tel.: 030-715313
(Hoofredakteur)

Gerard Derriks
van Bijkershoeklaan 351
3527 XJ Utrecht
Tel.: 030-936035

Frank van der Vorm
Toutenburg 159
3328 WN Dordrecht
Tel.: 078-172867

Jan van Zanen
Lingerzijde 47
1135 AN Edam
Tel.: 02993-72910

Robert de Haze Winkelman
Laan van Poot 214
2566 EJ 's-Gravenhage
Tel.: 070-655174
(Hoofdbestuursauditor)

DRUKWERK

Drukkerij J.van Meurs
Burg. de Zeeuwstraat 2
2985 AP Ridderkerk

ADVERTENTIES

Bureau van Vliet B.V.
Burg.van Fenemaplein 19
Postbus 20
2042 TG Zandvoort

ABONNEMENTSPRIJS

f 25.-- per jaar, te voldoen op
postgirorekening nr. 953500 t.n.v.
Pennyngmeester JOVD te Groningen.

COPYSLUITING

Copy voor het volgende nummer
dient uiterlijk 24 september a.s. op
het redactieadres binnen te zijn.

INHOUD

Intro	3
De parlementaire pers	3
Van het Hoofdbestuur	7
Arjen van Rijn in de pers	9
Verenigde Naties en Jeugd	10
De Basis: de afdeling Groningen	12
Democratisering-participatie bij Breman	14
Nederlands volksziekte nr.1	16

ALGEMEEN SECRETARIAAT

N.Z.Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
Tel.: 020-242000

Hoofdbestuur

VOORZITTER Frank de Grave
Verlengde Nieuwstraat 13A
9724 HA Groningen
Tel.: 050-121462

VICE-VOORZITTER Bart Lijdsman
politiek Magelhaesstraat 1
5223 RC 's-Hertogenbosch
Tel.: 073-217271

organisatie Robert de Haze Winkelman
Laan van Poot 214
2566 EJ 's-Gravenhage
Tel.: 070-655174

ALG. SECRETARIS Norbert Klein
St. Stephanusstraat 58
6512 HW Nijmegen
Tel.: 080-236722

PENNINGMEESTER Titia Siertsema
Moesstraat 87
9741 AB Groningen
Tel.: 050-732884

INTERNATIONAAL
SECRETARIS Robin Linschoten
Churchilllaan 133
1078 DM Amsterdam
Tel.: 020-723613

TWEEDE
SECRETARIS Rob Vermeer
Gen.Spoorlaan 361
2283 GJ Rijswijk
Tel.: 070-987397

INTRO

door Jan den Dekker

Prikkeling

Na de wat luchtige zomer-Driemaster nu weer een nummer met wat zwaardere kost.

Beschouwingen over bedrijfsdemocratisering en tandheelkundige gezondheidszorg; momenteel geen politieke hot-issues, maar wel zaken waarover nadere informatie wenselijk kan zijn om meer -en vooral meer onderbouwde- activiteiten van de grond te krijgen.

Verder wordt het Hoofdbestuursbeleid voor u ontrafeld en vervolgt Arjen van Rijn, die ijs en weder dienende op het moment van verschijnen van dit blad al hoog en breed in New York is, zijn serie over de Verenigde Naties.

De hoofdmoot is deze maand de parlementaire pers. De visie van enige parlementaire journalisten op hun werk geeft een interessante indruk van hoe zij tegen de functie en het functioneren van de parlementaire pers aankijken.

Overigens moet mij van het hart dat de respons van de 'achterban' op het blad in sommige opzichten als beperkt gekenschetst kan worden. Kritiek over te late verschijning of ongelukkige kopij-sluitingsdata is regelmatig te horen, maar werkelijke inbreng door middel van ingezonden artikelen is gering: ca. 10 ontvangen bijdragen per jaar lijkt althans niet bijster veel voor een tijdschrift van een politieke jongerenorganisatie.

Zijn er zo weinig mensen in de vereniging die de lust en de kwaliteiten hebben om zich in een voor hem of haar interessante kwestie te verdiepen en daaruit een bijdrage voor de andere JOVD-ers te fabriceren?

Of is er een drempelvrees? Laat deze opmerkingen dan een prikkel zijn om die te overwinnen.

De parlementaire pers

door Jan den Dekker

In onze parlementaire democratie kiest, zoals bekend, de bevolking van 19 jaar en ouder de volksvertegenwoordiging, de Eerste en Tweede Kamer. Wanneer de gekozen vertegenwoordigers of (het deel van) het kabinet dat met steun van deze Kamerleden het land bestuurt dit niet naar behoren doen, kunnen anderen gekozen worden om e.e.a. te verbeteren.

Een moeilijk misbare schakel tussen volksvertegenwoordiging en bevolking wordt gevormd door de massa-media. Deze media hebben deels tot taak om de burgerij van informatie te voorzien omtrent het parlementaire gebeuren. Immers zonder informatie is geen redelijke beoordeling mogelijk.

Dat op de verslaggevers van dit spektakel een zware verantwoordelijkheid rust lijkt evident. De wijze waarop zijn hun werk doen kan althans op het eerste gezicht van invloed zijn op de beeldvorming van het parlement of de(e)l(en) daarvan bij de burgerij. Wanneer zo'n journalist bij het weergever van belangrijke besprekingen argumenten onjuist weergeeft of weglaat kan een beeld van de standpuntbepaling van verschillende groepen of personen ontstaan die afwijkt van die zoals deze in werkelijkheid heeft plaatsgehad en zo bij de beoordeling van iemand of een partij, c.q. bij een verkiezing een minder juiste positieve of negatieve invloed hebben.

Onbewezen stellingen uiteraard, maar wel gedachtes die het gewicht van de journalistieke aanpak van de niet onbelangrijke stukje samenleving illustreren. Vandaar dat het ons een goed idee lijkt om aan dit aspect van het politieke wereldje enige aandacht te schenken.

Van onze kant is hierbij een zekere terughoudendheid op zijn plaats. Een der volgende scribenten merkt op dat het een griezelige zaak is wanneer men zich van de kant van de politiek gaat bezig houden met de personen die geacht worden deze politiek met een kritisch oog te volgen. Een constatering die zeker terecht is wanneer de aandacht van de mensen uit de politiek voornamelijk het oogmerk lijkt te hebben een ongewenst kritische geest in de journalistiek te beïnvloeden dan wel in te dammen.

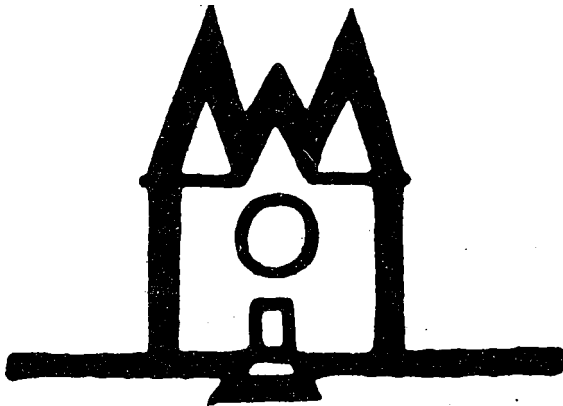
Onze doelstelling is evenwel -zoals u wellicht al vermoedde- een andere: wij willen ons realiseren de plaats die parlementaire journalisten van verschillende media innemen en zien vanuit welke visie zij werken.

Daartoe hebben wij een vijftal journalisten benaderd, waarvan er drie binnen de vrij korte door ons gestelde tijd konden reageren. Dit zijn mr. B.C.L. Waanders van NRC-Handelsblad, Leo Pagano van de AVRO-radio en Ton Planken van Den Haag Vandaag (NOS-televisie).

Om hun gedachten voor onze lezers enigszins te stroomlijnen en vergelijkbaar te maken hebben wij hen gevraagd te reageren op een zestal door ons geformuleerde stellingen. Deze stellingen geven niet de mening van de redactie weer -over menig aspect is het trouwens moeilijk om van afstand een feitelijke visie te vormen-, maar zijn vrij geïsoleerde stellingnames om de benaderde journalisten tot discussie te bewegen en ook de lezer aan het denken te zetten.

De tekst is als volgt:

1. De taak van de parlementaire journalistiek is om de burgerij op een zo feitelijk mogelijke wijze in en voor te lichten over het gebeuren in en om kabinet en parlement.
2. De parlementaire journalisten hebben grote invloed op het gebeuren in het parlement.
3. De parlementaire journalisten hebben grote invloed op de kiezers.
4. Sommigen willen bij de rapportage hun eigen voorkeur niet aan de kant zetten. Gezien hun verslaggevende en invloedrijke taak is dit een griezelige zaak.
5. Van de media gaat m.b.t. de parlementaire voorlichting de meeste invloed uit van de televisie. Dan volgt de radio en de kranten en de opiniebladen sluiten de rij.
6. De parlementaire journalisten houden zich te vaak bezig met incidenten om zo primeurs te krijgen en gemakkelijk punten te scoren. Een kwalijke zaak, omdat zo, zeker voor de mensen in den lande, de grote lijn verloren gaat.

Ook parlementaire journalistiek steeds meer gespecialiseerd

door mr. B.C.L. Waanders

Alvorens te reageren op uw stellingen moet ik een voorafgaande vraag te berde brengen, namelijk de vraag, wat eigenlijk onder "de parlementaire journalistiek" moet worden verstaan.

Het laatste decennium heeft een zodanige verstrengeling van parlementaire, politieke en departementale journalistiek met veelal sterke specialisering per onderwerp te zien gegeven, dat het begrip "parlementaire journalistiek" als zodanig een mijns inziens beperktere inhoud heeft gekregen dan vroeger, toen een "parlementaire redacteur" zich bezig hield met praktisch alles wat in het parlement aan de orde kwam.

Veel in het parlement behandelde zaken worden thans overgelaten aan specialisten die zich ook buiten het parlement met die zaken in journalistiek opzicht bezighouden (onderwijs, volkshuisvesting, sociaal-economische zaken, ruimtelijke ordening en moem maar op).

Om nu te komen tot uw eerste stelling: daarmee ben ik het in het algemeen eens. Het is inderdaad een der taken van de (parlementaire) journalistiek om de burgerij op een zo feitelijk mogelijke wijze voor te lichten over de gebeurtenissen in en om parlement en kabinet. Welbewust zet ik het parlement voorop, aangezien dit het hoogste democratische orgaan in den lande is. Los van "een zo feitelijk mogelijke" berichtgeving zijn evenwel ook opiniërende en commentariërende beschouwingen van betekenis.

De stelling dat de (parlementaire) journalisten grote invloed op "het gebeuren" in het parlement hebben zou ik in zoverre voor mijn rekening willen nemen dat er ongetwijfeld sprake is van enige invloed, maar dat deze invloed doorgaans moeilijk meetbaar is, hetgeen ook geldt voor de derde stelling (de invloed op de kiezers).

Vragen in het parlement worden vaak gesteld naar aanleiding van publikaties in de media, politici zijn doorgaans bang voor negatieve publiciteit enz. Overigens heb ik niet vaak gemerkt dat men zich overmatig veel aantrekt van kritiek op de ondoeltreffende parlementaire werkwijze, de motie-inflatie of staatsrechtelijke onzin.

Wat betreft de invloed op de kiezers zou het wellicht interessant zijn, bij de volgende verkiezingen via een enquête eens na te gaan, in hoeverre bepaalde publica-

ties invloed hebben gehad op het kiezersgedrag (bijv. wisseling van partij).

Ten opzichte van de vierde stelling merk ik op, dat de eigen voorkeur nooit helemaal is uit te schakelen. Het nieuwsaanbod is zo groot dat men daaruit wel een selectie moet maken; wanneer dit naar beste weten gebeurt vind ik dat niet zo'n griezelige zaak. Volledige objectiviteit zou meebrengen, dat men de "Handelingen" in extenso weergeeft: een onmogelijkheid. Griezelig zou ik intussen wel een bewuste vermenging van nieuws en commentaar vinden, maar het is niet aan mij, die hypothese nader uit te werken.

Met de vijfde stelling kan ik het in het algemeen eens zijn.

De zesde stelling zou ik willen lezen in deze zin, dat de (parlementaire) journalisten zich te vaak bezig moeten houden met incidenten. Het parlement mag mijns inziens niet te veel tijd besteden aan incidenten, waardoor "de grote lijn" verloren gaat. Zelf heb ik eens het woord "incidentendemocratie" gebezigd. Overigens kan de vraag rijzen, wat men onder "incidenten" moet verstaan. De een zal daarover anders denken dan de ander.

Parlementair journalist moet invloed niet overschatten

door Leo Pagano

Mijn reacties op de stellingen:

1. De taak van de parlementaire journalist gaat verder dan het voor- of inlichten over de feiten als zodanig. Er zal ook toelichting op die feiten gegeven moeten worden. Daarom zal de parlementaire journalist ook kennis dienen te hebben van de beginselen van het staatsrecht, de staatsleer en de staatkundige geschiedenis.

2. De parlementaire journalist moet zijn invloed per se niet overschatten. Er is mijns inziens wel sprake van enige invloed. Het gaat erom hoe hij de zaken voorstelt. In vele gevallen wordt ook door parlementaire journalisten geredeneerd vanuit een bepaalde visie, gebaseerd op een eigen mening. Het gevaar is niet denkbeeldig dat zo'n persoonlijke visie, verweven in de verslaggeving, een bepaalde invloed heeft. Maar een grote invloed zeker niet.

3. Ik geloof er niets van dat parlementaire journalisten invloed hebben op de kiezers.

Het kiezersgedrag in Nederland wordt nog altijd in hoge mate bepaald door traditie. De vraag is of de onderscheiden verkiezingsprogramma's wel invloed hebben. Iedere kiezer weet zo onderhand wel dat verkiezingsprogramma's altijd aangepast worden wanneer er, om een regering te vormen, coalities aangegaan moeten worden.

Overigens heeft de recente studie van Prof. Dr. Lipschits, die een analyse maakte van 13 verkiezingsprogramma's waarvoor gekozen kon worden bij de Tweede Kamerverkiezingen van 1977, aangetoond hoe weinig verkiezingsprogramma's onderling verschillen. Een keuze maken op grond van programma's is uiterst moeilijk. Ook parlementaire journalisten hebben daar geen of nauwelijks invloed op.

4. Het is inderdaad een griezelige zaak wanneer journalisten hun eigen voorkeur niet aan de kant kunnen zetten. Helaas gebeurt dit nog al te vaak.

5. Ik geloof inderdaad dat van de televisie de meeste invloed uitgaat. Dat geldt trouwens voor alle voorlichtende uitzendingen via de TV. Ik dacht dat de invloed van kranten en weekbladen thans weer wat groter is dan die van de radio. Ook al omdat de radio, althans tijdens de dagen dat de Tweede Kamer vergadert, maar zeer minimaal aandacht aan het politieke gebeuren geeft. Tegenover de TV-rubriek "Den Haag Vandaag", die tien minuten duurt, staan maar heel korte uitzendingen via de radio van maximaal twee minuten.

6. Natuurlijk zijn incidenten, ook in de politieke wereld, het zout in de pap. Er is overigens geen direct verband tussen een incident en een primeur. De meeste primeurs zijn niet gebaseerd op incidenten.

Het zoeken naar primeurs behoort tot de eerste taken van de journalist. Meestal is het vinden van een primeur het resultaat van beroepsijver.

Het uitspellen van incidenten schaaft zeker de grote lijn in de berichtgeving. Geroutineerde journalisten zullen aan de incidenten zeker niet voorbij gaan maar zullen daardoor toch ook niet de grote lijn verliezen.

Journalistiek helpt democratie kwetsbaar maken

door *Ton Planken*

Het kan geen kwaad als u eens kijkt naar het reilen en zeilen van de parlementaire pers. Maar doet u dat dan wel tegen de achtergrond van de gedachte dat journalistiek eigenlijk een ellendig-lastig vak is en dat het merendeel van de parlementaire journalisten graag meer tijd, meer medewerkers, meer faciliteiten en een betere opleiding zou willen hebben.

Bovendien is het een griezelige zaak als men uit de politieke hoek -juist het voorwerp van de kritische belangstelling van journalisten- naar de parlementaire pers gaat kijken. Politiek eigenbelang en bewegingsvrijheid van anderen zijn wel eens meer gebotst.

Over uw stellingen zou ik gaarne drie proefschriften lezen/schrijven, zo veelomvattend zijn ze. Meer dan een gevoel kan ik dus niet weergeven.

1. Ja.
2. Welnee.
3. Zou kunnen.
4. Ja. Nee.
5. Mogelijk.
6. Het lijkt er soms op.

Toelichting:

Politici laten zich echt niet door journalisten opdringen wat zij te bespreken hebben. Wel reageert de politiek op wat in het land leeft en derhalve in de media een weerslag vindt. De gedachte dat het dús de media zijn die het gedrag van politici beïnvloeden, lijkt onjuist.

Vergeet ook niet de vele rechtstreekse kanalen die politici naar groepen, organisaties en achterbannen hebben. Maar het kan zijn, dat media een bepaalde zaak wat duidelijker zichtbaar maken voor politici; denk aan de oorlogsmisdaden in Nederlands-Indië. Toch is het dan weer de schok in het land die de politici activeert.

Hetzelfde mechanisme speelt mee als de oppositie in het tweede Menten-debat de regering heel wat zachtzinniger aanpakt dan in het eerste Menten-debat. In het land was immers boos gereageerd op wat men als een persoonlijke aanval op van Agt ervoer. De gang van zaken in de Kamer en zelfs de politieke uitkomst wordt dus beïnvloed, maar moet dat aan het medium TV worden toegeschreven of aan de perceptie van mensen?

Meer dan invloed op "het parlement" hebben de media invloed op het beeld dat van de

politiek ontstaat. Met alle gevolgen voor het vertrouwen in gezagsdragers, bereidwilligheid om zich bij genomen beslissingen neer te leggen en stabiliteit van een staat.

Kleine partijen bijvoorbeeld komen er in de parlementaire pers bekaaid af. Logisch in zoverre ze op de afzonderlijke politieke beslissingen meestal nauwelijks invloed hebben. Onlogisch voor zover kleine partijen een veel snellere doorstroming van frisse ideeën tonen dan grote partijen.

Als de media de kleintjes doodzwijgen, verplicht dat de groten ook niet meer met hun ideeën -en mogelijke zetelwinst daardoorrekening te houden. De journalistiek werkt zo verstarrend, systeembevestigend.

Gevaarlijk is ook het meedoen aan de personifiëring ofwel image-building van politici. Joop, Dries en Hans lijken soms de enige politici in het land. Ze zijn meer dan levensgroot, onkwetsbaar en eeuwig. De discussie wordt daarmee verlegd van politieke keuzes en verantwoordelijkheden naar uiterlijkheden en gemakkelijke kreten.

Het gehele wetgevingsproces, de beleidsuitvoering, de inspanningen van vele tienduizenden mensen in partijen gedurende de afgelopen regeerperiode en de kansen op ontplooiing van nieuw politiek talent worden daarmee terzijde geschoven. Dodelijk voor een democratie, evenals de genoemde verstarring. Zowel de partijen die hun ene man naar voren schuiven, als de media die er vaak zelf om vragen zijn hiervoor verantwoordelijk. Dat lijkt me een zeer grote invloed.

Als u dan ook nog de al genoemde onder-equiperings van de parlementaire journalisten erbij betreft, begrijpt u dat inderdaad af en toe het beeld kan ontstaan van incidenten en punten scoren. Maar ik ben geneigd toch een groter deel van de schuld bij de politici te leggen dan bij de journalisten.

Zou 't nou toevallig zijn dat je intelligente mensen zo vaak in een Schuttersveld Gentleroy pak ziet lopen?

Gentleroy

Let op etiket of hangkaartje.

Inl.; 053-357035.

VAN HET HOOFDBESTUUR

Naar een nieuw verenigingsjaar

Tijdens de lange zomermaanden heeft elke afdeling als het goed is de plannen voor het komende jaar al weer gemaakt (als je sprekers lang van te voren benadert, heb je veel meer kans dat ze ook kunnen komen). Ook het Hoofdbestuur gaat er weer fors tegenaan, doch eerst een greep uit het reilen en zeilen van de landelijke organisatie gedurende het afgelopen halfjaar.

verenigingsraad

Begin dit jaar startten we met de verenigingsraad nieuwe stijl, die door provinciale verkiezingen tot stand kwam. (De verenigingsraad is een orgaan dat advies geeft aan het Hoofdbestuur en komt nu ongeveer een keer in de zes weken bijeen). Na een rustige gewenningsperiode bleken de ruim dertig leden de smaak te pakken te krijgen en vaak was het Stikkerhuis toneel van rumoerige discussies. Uit de leden werd per provincie één lid aangewezen om het Vliegende Brigadewerk te gaan doen. Jammer was het dat soms wel erg weinig mensen de verenigingsraadvergaderingen bezochten, waardoor soms scheve verhoudingen ontstonden. Voor een goed functioneren is het noodzakelijk dat de leden in overgrote meerderheid aanwezig zijn. Men neme daar goed notie van.

Over het hoogtepunt van deze periode n.l. het lustrum is al veel geschreven in de Driemaster doch niet over de achtergronden daarvan. Gedurende een jaar, maar met name de laatste maanden is de Lustrum Organisatie Commissie erg druk bezig geweest om te zorgen dat alles tot in de puntjes geregeld was en niets fout kon gaan. Ook het secretariaat

heeft veel werk verzet en toen bleek meer dan ooit tevoren hoe waardevol het is een goed draaiend secretariaat te hebben.

Huishoudelijk reglement

De afgelopen tijd is op het secretariaat gewerkt aan het klaar krijgen en verzenden van het concept-ontwerp huishoudelijk reglement. Aan dit reglement was daarvoor hard gewerkt door de Statutencommissie van de JOVD (Leden: Michael van den Honert-voorzitter, Ariëtta Blok, Ed Nijpels en Peter Vrijzen). De afdelingen hebben tot 1 november de tijd om hun amendementen in te dienen bij het Algemeen Secretariaat. Het huishoudelijk reglement zal worden vastgesteld op het jaarcongres 29 en 30 maart 1980 te Dalftsen.

Door grote inzet van stafmedewerkers en Hoofdbestuur kon het secretariaat steeds meer een spil- en ondersteunende functie vervullen, mede omdat de bereikbaar bijna 100% was. Wij hopen dat voort te zetten.

Naast het H.B.-info, het mededelingenblad van het Hoofdbestuur, kwam het Interfo tot stand en wordt nu regelmatig aan de afdelingen en abonnees toegezonden. Het Interfo besteedt aandacht aan allerhande internationale activiteiten, excursies en internationale commissies. Voor informatie over een abonnement kun je bij het Algemeen Secretariaat terecht.

Commissies

Ook een greep uit de commissieactiviteiten: De Europa-commissie was uiteraard met de Europese verkiezingen in zicht het meest actief. De activiteiten van de commissie hielden onder meer in het organiseren van avonden, het aanwezig! zijn en zich manifesteren op vele bijeenkomsten, het bijwonen van een aantal buitenlandse seminars, het bezig zijn met nota's en het opstellen van een Europabrochure.

De V.N.-commissie zag zijn werk bekroond door het uitzenden van zijn voorzitter Arjen van Rijn als jongerenvertegenwoordiger naar de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.

De defensie commissie had het druk met de voorbereidingen voor de resolutie Dienstplicht die op het zomercongres behandeld is.

Na de enorme ledengroei van de laatste jaren, mede met behulp van de nationale verkiezingen destijds, is het ledenbestand niet teruggelopen en kon hier en daar zelfs iets worden uitgebreid. In dit verband waren de oprichtingen van de afdelingen 't Sticht en Kanaalstreek erg verheugend. De afdeling 't Sticht slaagde er zelfs in meteen ongeveer vijftig leden te strikken. Rond de Vecht werd een onderafdeling Vechtstreek opgericht, die gezien de omvang voorlopig bij het Gooi zal behoren. In de nabije toekomst zullen wederom enige nieuwe afdelingen tot stand komen zoals Cuyk en Ermelo

Tevens werd op politiek gebied veel werk verzet. Zo voert het Hoofdbestuur regelmatig gesprekken met de VVD-kamercentrales over allerlei dan ter tafel liggende onderwerpen.

De door de VVD Tweede Kamerfractie inge-

stelde fractiecommissie jeugdbeleid zocht onmiddellijk contact en in een serie gesprekken werd de materie doorgesproken. Het uiteindelijk tot stand gekomen discussiestuk Jeugd en Jongeren is voor een groot deel inhoudelijk van de JOVD afkomstig.

Toekomst

Voor de nabije toekomst heeft het Hoofdbestuur een ambitieus programma opgesteld met name wat betreft politiek en vorming. Zoals de meesten wel zullen weten werkt er op dit moment een VVD-commissie aan het beginselprogramma en een liberaal manifest. Dat was voor de JOVD een goede aanleiding aan een liberaal manifest voor onze eigen organisatie te gaan werken. De JOVD-commissie die hier mee bezig is hoopt dat dit concept begin oktober bij de afdelingen kan liggen ter amendering. Op de Buitengewone Algemene Ledenvergaderingen van 2 en 9 februari a.s. zal het dan worden vastgesteld. Over de belangrijkste onderwerpen zal dan een JOVD-mening bestaan, waar we de markt mee op kunnen. Met name op VVD-vergaderingen, in gesprekken met kamerleden en bestuurders zullen we ons manifest dan zoveel mogelijk inbrengen en als iemand vraagt "Wat wil de JOVD nou eigenlijk" heb je eindelijk een pasklaar antwoord. Dit geheel zal in de plaats komen van het verouderde kernprogramma. Gezien het dramatisch tot stand komen van dit geheel vijf jaar geleden durfde het Hoofdbestuur niet weer deze procedure te beginnen, mede omdat een kernprogramma snel blijkt te zijn verouderd.

Vorming

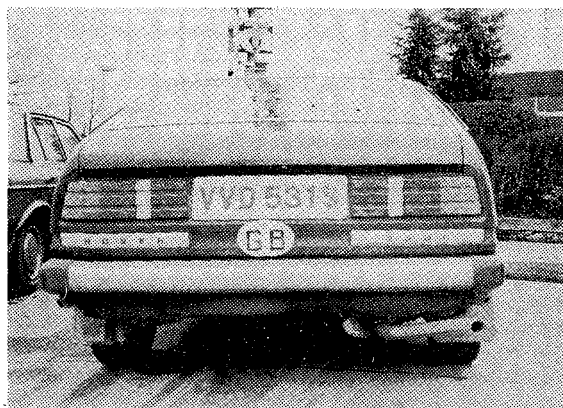
De vormingsactiviteiten zullen in de toekomst een veel groter beslag gaan leggen op Hoofdbestuur en stafmedewerker dan tot nu toe het geval was. Geheel nieuwe plannen zijn klaar om uitgevoerd te worden.

Kernpunt is dat vormingsactiviteiten in een drietal verschillende cursussen uiteen zullen vallen, n.l. introductiecursussen voor nieuwe leden, themacursussen c.q. avonden en de uitgebreidere kadercursussen, die een inhoudelijk onderwerp kunnen hebben doch ook alleen vergader- en discussietechniek kunnen behelzen. Gestreefd zal worden in de verschillende regio's van het land jaarlijks een kadercursus te organiseren en zal regelmatig bij een afdeling zelf of een klein groepje naburige afdelingen ter plekke iets met de leden gedaan worden.

Getracht wordt dus meer de activiteiten naar de leden toe te brengen, waardoor de drempel wat lager wordt omdat er wel meer mensen zullen zijn die elkaar van te voren kennen, terwijl ook reiskosten vaak veel lager zullen uitvallen.

Op deze wijze hoopt het Hoofdbestuur de opgaande lijn van onze vereniging verder te continueren.

Het Hoofdbestuur

Toevallig dat het VVD-bordje juist op een Rover zit ?

**Wordt lid
van de J.O.V.D!
Bel 020 - 242000**

**of stuur onderstaande bon op naar
Algemeen Secretariaat J.O.V.D.**

**Nieuwe Zijds Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam**

Opgavebon

naam:

adres:

woonplaats:

geb.datum:

Ik geef mij op als lid van de J.O.V.D.
Ik hoor nog van u van welke JOVD-
afdeling ik dan tevens lid word. Met
betaling van de contributie wacht ik
op de door u toegezonden acceptgiro-
kaart.

handtekening:

.....

Arjen (23) voor de jeugd naar de VN

(Door Wilma Matheij)

UTRECHT — „Het is belangrijk, dat de jeugd politiek betrokken raakt en ook invloed kan uitoefenen op de internationale politiek. Op de hele wereld zijn maar een paar landen, die vinden dat de jeugd meer moet worden betrokken bij de werkzaamheden van de Verenigde Naties. Gelukkig is Nederland daar een van". Aan het woord is de 23-jarige Arjen van Rijn uit Utrecht. Hij mag van september tot december als jongerenvertegenwoordiger in de Nederlandse delegatie, de 34-ste Algemene Vergadering van de VN in New York bijwonen.

Arjen is dit jaar afgestudeerd in internationaal recht. Hij is lid van de politieke jongerenorganisatie JOVD. Als voorzitter van een landelijke VN-studiegroep is hij nauw betrokken bij het internationale werk van zijn jongerenorganisatie.

De jongerenvertegenwoordiger wordt uitgekozen en begeleid door het Politiek Jongeren Kontakt (PJK), waarin acht politieke jongerenorganisaties meewerken.

Het is dit jaar alweer de negende keer, dat Nederland een vertegenwoordiger van de jeugd meestuurt met zijn delegatie. Ons land zit daarmee volgens Arjen in de voorhoede. Naast Nederland laten alleen Denemarken en Noorwegen de jongeren vertegenwoordigen in de VN.

Het onderwerp „Jeugd" is, aldus Arjen van Rijn, nog steeds geen hoofdpunt van beleid binnen de Verenigde Naties. Alleen Roemenië, de Scandinavische landen, Egypte en Nederland houden zich er intensief mee bezig. Misschien komt daar in de toekomst verandering in, want vorig jaar heeft de Algemene Vergadering besloten, dat er een „Internationaal jaar van de Jeugd" komt.

Met name Roemenië heeft jarenlang op zo'n „Jaar van de Jeugd" aangedrongen. Arjen verwacht, dat de voorbereidingen de nodige discussies zullen opleveren. Nogal wat landen vinden — zo bleek vorig jaar — dat het aantal „Jaren" zo langzamerhand de pan uit begint te rijzen. Bij de uiteindelijke beslissing over het „Jaar van de Jeugd" zal daarom rekening worden gehouden met het rapport van het VN-secretariaat over internationale jaren.

Arjen krijgt het straks in New York behoorlijk druk. Hij moet bij-

ARJEN VAN RIJN: als jongerenvertegenwoordiger naar de Verenigde Naties.

voorbeeld de Algemene Vergadering en alle debatten over het onderwerp jeugd van de sociale commissie bijwonen. Verder neemt hij aan alle werkzaamheden van de Nederlandse diplomatieke delegatie deel.

Daarnaast is hij vrij om andere onderwerpen, die hem interesseren te volgen. Arjen heeft nu al een lijstje gemaakt van zaken, die zijn speciale interesse hebben. Dat zijn ontwapening, mensenrechten, het Midden-Oosten, ontwikkelingssamenwerking en de kwestie van de Vietnamese bootvluchtelingen. Ook de debatten over de UN Peacekeeping Operation wil hij gezien de rol van Unifil volgen.

Als Arjen in december weer thuis komt, kan hij niet van zijn vermoënissen bekomen want dan begint voor hem een drie maanden durende scholentournee langs middelbare scholen in heel Nederland. Arjen moet daar voorlichting geven over de Verenigde Naties en vertellen over zijn persoonlijke ervaringen.

De toernee maakt deel uit van het VN-onderwijsproject van de PJK. Scholen kunnen bij de PJK uitgebreid lesmateriaal hierover bestellen. Er zijn zes leerlingenboekjes over Internationale Betrekkingen, de Verenigde Naties, Ontwikkelingssamenwerking, Rechten van de Mens Ontwapening en Milieu en Energie. De jongerenvertegenwoordiger schrijft dan nog een actualiteitenkrant over zijn verblijf in New York.

Arjen van Rijn: „Internationale politiek blijkt niet zo goed te liggen bij de jongeren van middelbare schoolleeftijd. Misschien dat het een stimulans is, als ze erover kunnen praten met iemand, die het zelf heeft meegemaakt. Dan gaat het leven voor ze."

Arjen van Rijn is, de voorbereidingen en de nasleep meegerekend, een jaar kwijt aan zijn vertrekking tot jongerenvertegenwoordiger. Hij kreeg uitstel van militaire dienst om mee te kunnen naar New York. Op dit moment is Arjen bezig met het lezen van stukken over de onderwerpen, die tijdens de Algemene Vergadering aan de orde komen. Dit jaar staan liefst 120 punten op de agenda. Verder legt hij contacten met actiegroepen als Amnesty International, de Anti Apartheidsbeweging, het Palestinacomité en andere organisaties, die zich bezighouden met onderwerpen die in de Algemene Vergadering worden behandeld.

Arjen vindt het jammer, dat tot nu toe alleen studenten de mogelijkheid hebben gekregen om als jongerenvertegenwoordiger te worden uitgezonden. Werkende jongeren zouden volgens hem ook een kans moeten krijgen. Voor hen is het echter moeilijk om van hun baas gedaan te krijgen, dat ze acht maanden full-time en vier maanden part-time mogen besteden aan die taak. „Als student verlies je weliswaar ook een jaar. Maar daar staat zoveel ervaring met de internationale politiek tegenover, dat het niet moeilijk valt om te kiezen. Zo'n kans krijg je nooit meer!"

INTERNATIONAAL

door Arjen van Rijn

De Verenigde Naties en jeugd: een langdurige verloving

Jeugdbeleid heeft nooit hoog op de prioriteitenlijst van de Verenigde Naties gestaan. Weinig lidstaten hebben zich op deze zaak gedurende het vierendertigjarig bestaan van deze organisatie erg gelegen laten liggen. Deze zinnen zouden de conclusie kunnen zijn van een lang en droevig verhaal. Maar gelukkig zijn er onder de 150 staten, die lid zijn van de Verenigde Naties, altijd wel een aantal geweest die zich wél intensief met de jeugd hebben beziggehouden. Zij hebben een zodanige voortrekkersfunctie vervuld dat zij meestal, als er belangrijke besluiten betreffende jeugd moesten worden genomen, alle overige landen enthousiast konden maken.

Zodoende is dit geen droevig verhaal, maar een met een optimistische ondertoon: de jeugd hoort bij de V.N. Want de jeugd heeft de toekomst, nietwaar?

In 1965 nam de Algemene Vergadering de "Declaration on the Promotion among Youth of the Ideals of Peace, Mutual Respect and Understanding between Peoples" aan.

De Algemene Vergadering sprak de overtuiging uit, dat jongeren een verzekerde toekomst wensen en dat vrede en rechtvaardigheid de belangrijkste garanties zijn om het verlangen van jongeren naar geluk te vervullen. Verschillende initiatieven waaruit op den duur een jeugdbeleid te voorschijn zou kunnen komen. De Sekretaris-Generaal van de Verenigde Naties rapporteerde na 1965 regelmatig welke activiteiten er zijns inziens op

dit terrein dienden te worden ontplooid. De Algemene Vergadering zette deze aanbevelingen dan vaak om in besluiten. Langs verschillende lijnen houdt de V.N. zich zodoende bezig met jeugdzaken.

Programma's voor jongeren

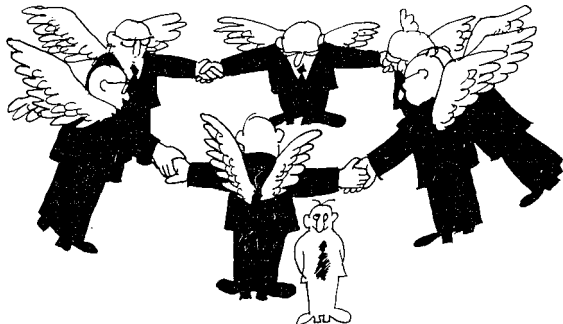
In 1970 werd het United Nations Volunteers Programme (U.N.V.) opgezet, dat aan een internationaal corps van vrijwilligers de gelegenheid geeft om zich in te zetten voor ontwikkeling. Vele mensen werken op deze manier enige tijd, vaak in ontwikkelingslanden, om bij te dragen aan de economische en sociale ontwikkeling van zo'n land. Deze projecten worden gefinancierd door de V.N. In 1976 besloot de Algemene Vergadering, dat het vrijwilligersprogramma binnen de V.N. een van de belangrijkste kanalen is voor de uitvoering van jeugdprogramma's, gezien de belangrijke rol die jongeren spelen in ontwikkelingszaken.

Het U.N.V. is aldus een heel concrete mogelijkheid voor de jeugd om betrokken te zijn in de werkzaamheden van de Verenigde Naties. Ook regionale commissies van de V.N. houden zich op allerlei wijzen met de jeugd bezig. Ze organiseren zelf cursussen voor jongeren, beleggen seminars over de rol van de jeugd in de samenleving, maar assisteren vooral nationale overheden in hun regio, zoals Azië en Latijns-Amerika, om jeugdprogramma's op te zetten.

Om de jongeren op de hoogte te houden van al deze bezigheden wordt driemaandelijks het Youth Information Bulletin uitgegeven, waarin zowel activiteiten van de kant van de Verenigde Naties als van allerlei jeugdorganisaties worden belicht.

Terwijl de Verenigde Naties zich intensiever met jongeren bezig ging houden, ontstond ook van de kant van de jeugd de behoefte om contact te onderhouden met deze organisatie. Tien jaar geleden werd daarvoor de Geneva Informal Meeting of International Youth Non-Governmental Organizations (G.I.M.) in het leven geroepen, een organisatie waarvan tal van jeugdorganisaties uit alle delen van de wereld lid zijn. De G.I.M. wisselt informatie uit met het V.N.-Secretariaat en wordt op de hoogte gehouden van de jongerenactiviteiten van de Verenigde Naties.

Nederland ijvert er al jaren voor om de G.I.M. door de Algemene Vergadering erkend te krijgen als het voornaamste communicatiekanaal tussen de V.N. en de jeugd. Een officiële erkenning zou namelijk aan de jeugd een gestructureerde mogelijkheid geven, om actief deel te nemen aan de formulering van het beleid van de V.N. inzake jeugd en invloed uit te oefenen op de beleidsvorming. De meerderheid van de lidstaten van de V.N. wil hiervan echter niets weten. Als een organisatie als de G.I.M. zich officieel met het V.N.-beleid zou gaan bezighouden, zou dit namelijk betekenen dat jeugdorganisaties invloed in de Verenigde Naties krijgen zonder dat de nationale regeringen de mogelijkheid hebben tot controle over deze organisaties. Landen als de Sovjet-Unie en Argentinië torpederen daarom eensgezind elke poging om de jeugd gestructureerd in het V.N.-gebeuren te integreren. Vele Nederlandse jongerenvertegenwoordigers hebben zich reeds ingespannen om het verzet te doorbreken.

Tot nu toe grotendeels vergeefs. Wel heeft de Secretaris-Generaal ondertussen toestemming om de communicatie met de jeugd via de bestaande kanalen voort te zetten. Maar een wezenlijke mogelijkheid voor de jeugd tot het uitoefenen van invloed geeft deze communicatie aldus niet.

Invloed verwerven

In tegenstelling tot wat men op grond van het bovenstaande zou verwachten, heeft ook Roemenië aandacht voor de jeugd, zij het

waarschijnlijk uit andere overwegingen dan Nederland. Samen met Nederland, Egypte en de Scandinavische landen zet deze staat zich intensief in om de jongeren onder de aandacht van de Verenigde Naties te brengen. Het is daarom niet verbazingwekkend dat juist Roemenië in 1977 met het initiatief kwam om in de nabije toekomst een Internationaal Jaar van de Jeugd te houden. Lidstaten werden uitgenodigd om hun commentaar op dit voorstel te geven.

De meeste staten die reageerden antwoordden positief en op 10 november 1978 besloot de Algemene Vergadering een jeugdjaar uit te roepen. Ook Nederland stemde vóór, ondanks aanvankelijke reserves.

Waarom reserves? Wel met vele anderen is Nederland van mening, dat het aantal internationale jaren de pan uitvliegt (Op dit moment beleven we het Internationaal Jaar van het Kind). Door het grote aantal internationale jaren verliest zo'n instelling aan waarde en effectiviteit.

De mogelijkheid bestaat evenwel, dat via een jeugdjaar de jongeren meer invloed in de V.N. kunnen winnen, bijvoorbeeld via de Geneva Informal Meeting. De hoop op een dergelijk resultaat heeft Nederland er toe gebracht zich toch positief tegenover het Roemeense voorstel op te stellen en actief te gaan meehelpen aan de invulling van het jeugdjaar, dat waarschijnlijk in 1985 zal worden gehouden.

Het is een moeizame weg voor de jeugd om door de Verenigde Naties als een volwaardige gesprekspartner erkend te worden. Door de inspanning van diverse landen zal het misschien toch nog eens tot een huwelijk komen.

Wat Nederland betreft worden de diplomatieke muren zo snel mogelijk afgebroken. Dat blijkt wel uit het feit dat in de Nederlandse delegatie al negen jaar plaats is voor een jongerenvertegenwoordiger om het V.N.-circus van binnenuit te beïnvloeden.

STAALBOUW

**waaraan men HOGE EISEN STELT voor
alle doeleinden!**

De Convention Européenne de la Construction Métallique, gaf ons op advies van de jury **DE STAALPRIJS 1974** voor de door ons vervaardigde en gemonteerde staalconstructie voor de **MAXIS, Amsterdam**

Wij stellen ons "kunnen" op gebied van Planning, Begroten, Vervaardigen, Leveren en Monteren, óók voor kant en klaar gebouwen, gaarne tot uw dienst.

"LATUMEBO" B.V. — 2952 AD Alblasterdam

EDISONWEG 16
TELEFOON 01859 - 3777
Telex 29293

DE BASIS

door Frank van der Vorm

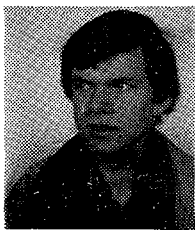

De afdeling Groningen

Tijdens het zomercongres in Apeldoorn sprak ik met de kersverse voorzitter en met de vice-voorzitter van de afdeling Groningen, respectievelijk Frank Spoelman en Marja Datema. Frank is onlangs Titia Siertsema, die landelijk penningmeester is geworden, opgevolgd en dat betekent een nieuw gezicht voor een al oude afdeling.

In oktober viert men namelijk in Groningen het dertigjarig bestaan. Er wordt dan een forum georganiseerd over jeugdwerkloosheid. De Groningse JOVD-ers zijn altijd bijzonder actief geweest. Dat blijkt ook uit de huidige activiteiten:

Frank: "Wij hebben een internationale commissie, een commissie politieke vorming en een commissie gemeentepolitiek. Voor de toekomst denken we nog aan een politieke commissie. Wij willen meer aandacht gaan besteden aan de landelijke politiek. Groningen is een studentenstad met dus veel mensen van buiten. Landelijke politiek spreekt dan ook meer aan dan plaatselijke." Marja: "Verder organiseren we sprekers-avonden en voor de Europese verkiezingen is er een forum geweest."

Frank Spoelman

Marja Datema

In Groningen is ook een provinciaal politiek jongerencontact. Hoe zijn jullie contacten met andere politieke jongerenorganisaties?

"Goed, wij hebben plannen om een jeugd-gemeenteraad te gaan opzetten. Dit om politiek inzicht te verwerken, discussie-techniek bij te brengen en natuurlijk ook om te proberen inbreng te hebben op de gemeentepolitiek. We denken hierbij aan de jeugdgemeenteraad, zoals die in Zwijndrecht bestaat."

Hoe zijn jullie contacten met politieke partijen als VVD en D'66?

"Zowel met D'66 als de VVD hebben we goede contacten. We zijn van plan samen met D'66 bijeenkomsten te organiseren. Vooral met de raadsleden van de VVD kunnen we het goed vinden. Helaas is de invloed van de JOVD op de gemeentepolitiek bij ons nog te klein, maar we hopen dat dit verandert met de komst van de jeugdgemeenteraad."

Jullie leden zijn in hoofdzaak studenten?

"Ja, ongeveer de helft is student, een kwart middelbare scholier en nog eens een kwart werkende jongere. De gemiddelde leeftijd is 21 jaar."

Hoe liggen de politieke voorkeuren?

"Uit een enquête is gebleken dat onze leden niet altijd direct partij kiezen. De verhouding D'66/VVD is ongeveer 50-50."

Jullie hebben flink wat leden...

"Ja, zo'n 100, maar ze betalen niet zo vlot. We hebben daarom ook maar zes stemmen."

Wat doen jullie aan ledenwerving?

Marja: "Tijdens de introductietijd voor de eerstejaars studenten zorgen wij voor informatie over de JOVD. Ook hebben we contacten met studentenverenigingen. Via middelbare scholieren kunnen wij artikeltjes kwijt in verschillende schoolkranten. Dit regelen die scholieren in samenwerking met het bestuur meestal zelf. Ook door het provinciaal politiek jongerencontact hebben we contacten met scholen."

Frank: "De JOVD moet zich meer richten op de jongere leden, de middelbare scholieren." Marja suggereert een landelijke commissie op te richten voor middelbare scholieren: "Zij komen in de JOVD teveel in de verdrukking."

Voor de informatieverstrekking heeft het Groninger afdelingsbestuur een propaganda-commissaris.

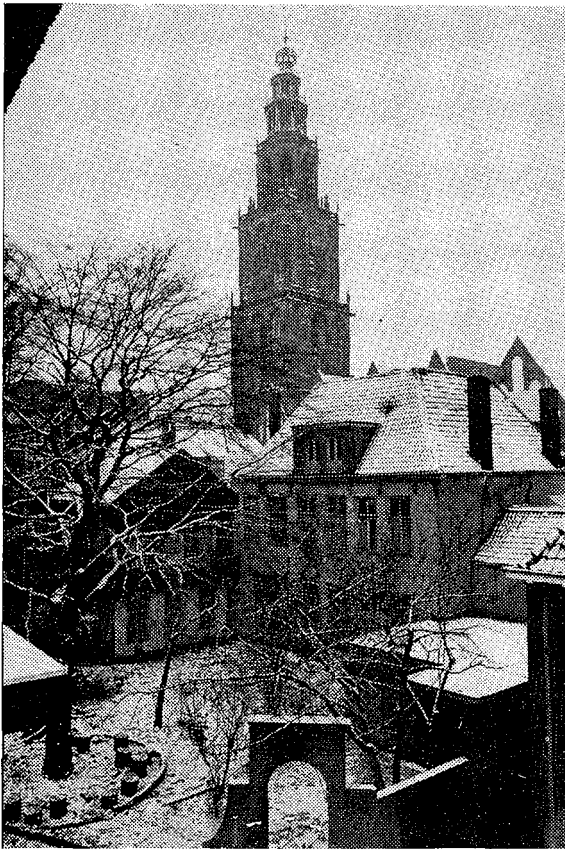
Marja: "Het is belangrijk dat je nieuwe leden goed opvangt, anders zijn ze zo weer vertrokken. We hebben meegemaakt dat leden voor het eerst op een landelijk congres kwamen en meteen hun lidmaatschap opzegden, zo waren ze geschrokken van al die overdreven toestanden!"

Wat vinden jullie van de landelijke JOVD ?

Marja: "De JOVD stelt zich toch teveel op in de richting van de VVD. Over het algemeen ben ik wel tevreden over de politieke lijn. De JOVD moet zich meer richten op zaken die echt jongeren aangaan. Een stap in de goede richting is bijvoorbeeld dit zomercongres over dienstplicht."

Frank is ook wel tevreden over de politieke lijn: "De JOVD moet progressief-liberaal zijn en blijven. Soms mag men echter wel wat genuanceerder bezig zijn. Het zou verder goed zijn de contacten met D'66 uit te breiden, ook financieel."

Marja: "Door onder andere de subsidie van de VVD blijf je te afhankelijk. Juist die onafhankelijkheid van de JOVD is erg belangrijk. Daarom ben ik ook lid geworden van de JOVD. Ik heb nog geen keus gemaakt tussen D'66 en de VVD. De liberale beginselen trekken me erg aan."

Marja is twee jaar lid en zit ongeveer een jaar in het bestuur; hoe is het met Frank bij de JOVD verlopen ?

Frank: "Op de middelbare school raakte ik geïnteresseerd in de politiek. Indertijd was D'66 nog niet zo geprofileerd en in de VVD zie ik geen mogelijkheid om als jongere je gedachten te ontplooien. Ik ben

nu een jaar lid en ik zit een half jaar in het bestuur, eerst als vice-voorzitter."

Jullie afdeling maakt deel uit van het district Noord. Wat zijn jullie ervaringen hiermee en hoe denk je over het vormen van nieuwe districten ?

Frank: "Het district functioneert goed. We hebben goede contacten met het districtsbestuur, zowel op politiek als organisatorisch gebied. Er blijven voldoende mogelijkheden voor een eigen inbreng. Het nut van een district heeft zich in het noorden wel bewezen. Ik ben dan ook een voorstander van meer districten en samenwerkingsverbanden."

Marja: "Het is plezierig als je na overleg je als eenheid kan opstellen, vooral ten aanzien van de voorbereiding van congressen."

Wat zijn specifieke problemen van jullie afdeling ?

Frank: "De reisafstand naar congressen is altijd een probleem. Ik ben wel een voorstander van het spreiden van congressen. Graag zou ik zien dat reiskosten centraal geregeld zouden kunnen worden. Ze zijn nu niet eerlijk over de afdelingen verdeeld. Misschien zou er een landelijk fonds gevormd kunnen worden. Dit is in ieder geval het onderzoeken waard."

Hoe denken jullie over de landelijke politiek ?

Marja: "Dit kabinet mag best wat doortastender optreden. De samenstelling vind ik wel goed. Er zou wel eens een poging gedaan kunnen worden om met de PvdA een regering te vormen, zodat het CDA in de oppositie belandt, maar dit is nu nog niet mogelijk. Misschien over 10-20 jaar..."

Ook Frank ziet liever een wat sterker optredend kabinet: "Vooral ten aanzien van het energievraagstuk. De regering moet dárven maatregelen te nemen! Verder zou ik wel graag D'66 erbij zien. De PvdA moet eerst eens een andere koers gaan varen voordat die weer kan gaan regeren. Ze zouden eens wat eerlijker moeten zijn ten opzichte van de achterban. De PvdA is nu te opportunistisch."

Hebben jullie verder nog opmerkingen ?

Frank: "Het is voor veel afdelingen misschien wel nuttig eens een enquête te houden onder de leden. Men krijgt hierdoor een beter contact en dat is erg belangrijk."

Marja: "De congresprijs zal eens een stuk naar beneden moeten, deze is vooral voor jongere leden haast niet op te brengen..."

En met deze suggesties besluiten we het gesprek om in het statige hotel "Keizerskroon" tegen astronomische prijzen nog iets te drinken. Misschien zal ook het hoofdbestuur nog wel eens wat kunnen leren uit de vraaggesprekken in 'De Basis'...

Democratisering-participatie bij Breman

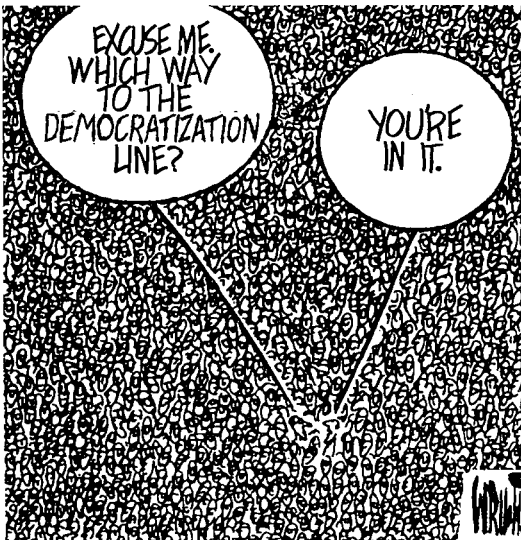

door
Rino Schreuder

Stapje voor stapje probeert de Nederlandse wetgever een constructie te bedenken die een duidelijk gevoelde en gerechtvaardigde behoefte naar medezeggenschap in de ondernemingen moet bevredigen. De aanpassing van de Wet op de Ondernemingsraad, die onlangs van kracht is geworden, is zo'n stapje. De, per bedrijf verplicht in te stellen, OR heeft nu o.a. over meer zaken beslissingsbevoegdheid en is 'verlost' van de directeur als voorzitter.

Participatie

De geschiedenis van de medezeggenschapswetgeving is een voorbeeld van een maatschappelijke verandering waarbij de wetgever dwingend voorschrijft op welke manier die verandering concreet gestalte moet krijgen.

Het grote nadeel van zo'n ontwikkeling is, dat er een eenvormige regeling komt die weinig individuele nuancering toelaat. De oorzaak van deze procedure is duidelijk: de

wetgever kan niet kijken naar de praktijk van de medezeggenschap; nieuwe ontwikkelingen in het bedrijfsleven als uitgangspunt voor wetgeving nemen. Het bedrijfsleven is nu eenmaal veel te huiverig om met medezeggenschap verder te gaan dan de wet voorschrijft.

De nieuwe OR-wet is een 'hervormende' wet die naar haar aard bijna volledig het resultaat is van een politieke discussie en een politieke keuze voor het representatiemodel m.b.t. de medezeggenschap in ondernemingen. Medezeggenschap wordt dan 'uitbesteed' aan mensen die periodiek bij verkiezingen een mandaat krijgen.

Toch experimenteert al ruim zeven jaar één Nederlandse bedrijf succesvol met een participatiemodel voor de medezeggenschap: de Breman-groep in Genemuiden. Dit bedrijf is in staat gebleken een model te ontwikkelen waarin de mensen actief zijn betrokken bij het regelen van de gang van zaken. Niet als een optie waarvan men al dan niet gebruik kan maken (zoals in een representatie-structuur), maar als noodzaak: als zij het niet doen, zijn er geen anderen die het doen.

Breman

Breman is een holding met twaalf dochters, ider werkzaam op het gebied van installatie van verwarming, electriciteit en ventilatie. Dit goed draaiende bedrijf (omzet f 57,5 milj.) met ruim 600 medewerkers, ziet kans het hele bedrijfsbeleid te baseren op twee fundamentele uitgangspunten:

1. De basis voor alle (ook de uiteindelijke) zeggenschap én verantwoordelijkheid ligt in deelname aan het arbeidsproces, en niet in eigendom en bezit.
 2. De particuliere ondernemingsgewijze productie, het winststreven en de concurrentie, vormt een wezenlijke pijler van de Breman-bedrijven.' 1)
- Op deze twee pijlers is sinds 1972 het bedrijf als volgt (in hoofdlijnen) georganiseerd:

- de Breman-groep bestaat uit een beheersmaatschappij (holding): Breman Beheer B.V., en twaalf werkmaatschappijen (dochter) die elk tussen de 5 en de 250 medewerkers hebben. Breman Beheer bezit 51 tot 100% van de aandelen van elke dochters.
- Breman Beheer verhuurt aan de werkmaatschappijen terreinen, gebouwen, installaties en transportmiddelen tegen de marktrente. Nieuwe investeringen worden door Breman Beheer gedaan.
- de aandeelhouders van Breman Beheer zijn de vijf gebroeders Breman, zonen van oprichter T. Breman. Zij krijgen een dividend gerelateerd aan de marktrente (+ 1%).
- Breman Beheer heeft één prioriteitsaandeel geplaatst bij Brebank B.V. Zo'n aandeel geeft de eigenaar (de aandeelhouders van Brebank dus) het recht de directie en de commissarissen voor te dragen en geeft een eerste kooprecht bij de verkoop van één van de gewone aandelen.

- Brebank B.V. is opgericht om alle geldzaken tussen Breman Beheer en de dochterondernemingen te regelen. De aandelen van Brebank B.V. zijn voor 50% eigendom van Breman Beheer en voor 50% van de Vereniging 'Werknemersbelangen Breman' (over deze vereniging straks meer). Beide series aandelen geven het recht op de benoeming van één directeur (A en C). Een derde directeur wordt benoemd door de aandeelhoudersvergadering (AvA) van Brebank (dus door Breman Beheer en de vereniging gezamenlijk). Het ontslag is op dezelfde wijze geregeld.
- de directie van Brebank moet altijd éénstemmig besluiten nemen. Als geen overeenstemming wordt bereikt, beslist de AvA.
- de Raad van Commissarissen (RvK) van Breman Beheer wordt gevormd door de directie van Brebank. Door deze regeling is er de garantie dat het beleid van Breman Beheer en Brebank parallel loopt.
- het prioriteitsaandeel Breman Beheer bij Brebank geeft op zijn beurt de garantie dat de gekozen structuur gehandhaafd blijft. Statutenwijziging door b.v. een nieuwe aandeelhouder van Breman Beheer is dan niet mogelijk zonder toestemming van de Brebank-directie en dus van de AvA van Brebank.
- de Verenigings 'Werknemersbelangen Breman' is opgericht om (als rechtspersoon) als eigenaar van de aandelen Brebank te kunnen optreden. Tegelijkertijd fungeert het bestuur van de Vereniging als Centrale Ondernemingsraad (COR) aan welke zonder rechtspersoonlijkheid weinig bevoegdheden kunnen worden toegekend. Elke dochteronderneming is naar evenredigheid vertegenwoordigd in het bestuur van de Vereniging.

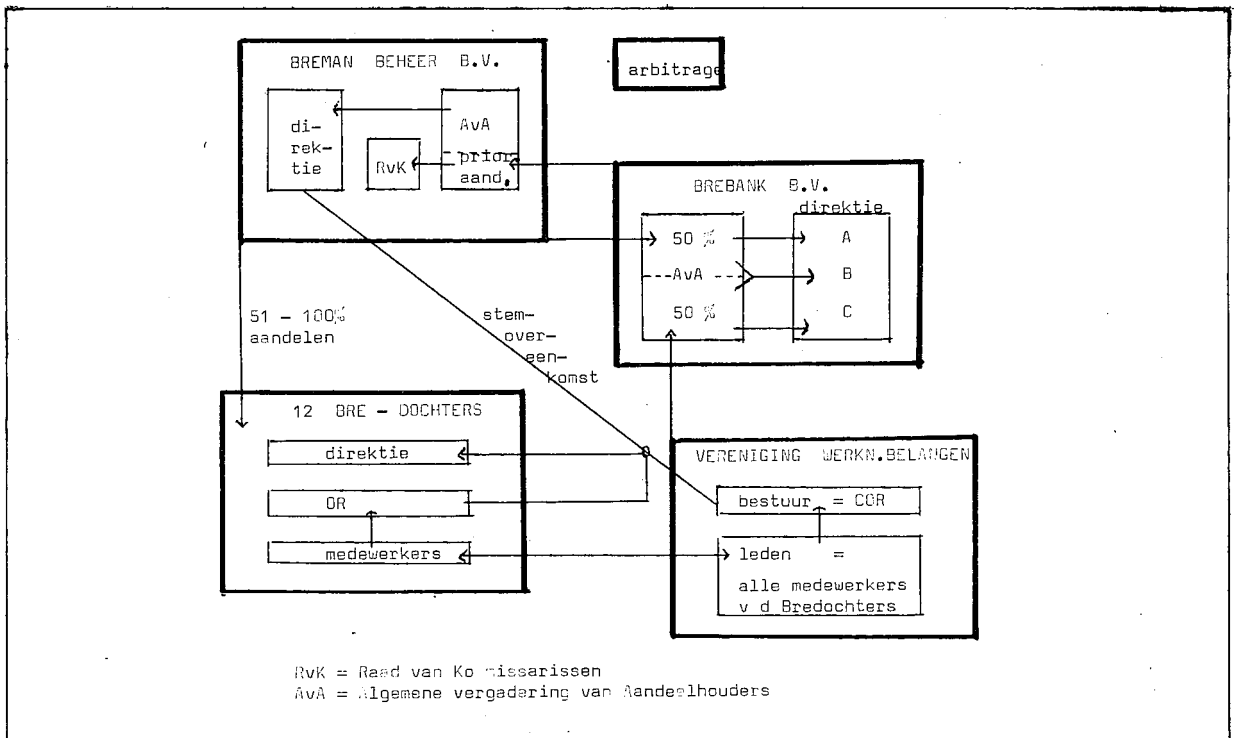
- Breman Beheer heeft het recht de directies van de dochterbedrijven te benoemen en te ontslaan. De zeggenschap van de medewerkers hierover is geregeld via een zgn. stemovereenkomst tussen Brema Beheer en de Vereniging: de Vereniging (als vertegenwoordiger van de OR die betrokken is) draagt kandidaten voor, deze kunnen evt. drie maal geweigerd worden, waarna bindende arbitrage volgt door een arbitragecommissie welke op dezelfde wijze gekozen wordt als de directie van de Brebank.
- binnen de dochters heeft steeds de OR de beslissingsbevoegdheid, ook over investeringen.
- de winst per dochter wordt gelijk verdeeld over de medewerkers en de aandeelhouders (w.o. dus Breman Beheer altijd als meerderheid). Het dividend is, als gezegd de marktrente + 1% en de rest blijft in de onderneming.

Het onderstaande schema verschaft wellicht enige helderheid in de opzet.

Tussenconklusie

Een vrij complexe structuur staat bij Breman borg voor een overheersende invloed van de medewerkers op het totale bedrijfsgebeuren. Prof. van Zuthem (TH Twente) en Mr. Jongsma (RU Leiden) hebben de juridische opzet ontwikkeld. Hun conclusie: 'legalisering van medezeggenschapsstructuren en het scheppen van nieuwe structuren is mogelijk. Als maatwerk. Confectie is voorshands uit den boze.' 2)

Een pleidooi voor een medezeggenschapswetgeving die de keuze tussen participatie- en representatiemodel aan de bedrijven overlaat.

Breman-filosofie

De achtergrond waartegen de opzet van Breman tot stand kwam is uitvoerig op papier gezet in een speciale cursus 'Ondernemingsstructuur Breman-bedrijven'. Deze cursus wordt niet alleen aan nieuwe medewerkers, maar ook veelvuldig aan derden doorgegeven.

Met name R. Breman is een soort reizende ambassadeur van de Breman-bedrijven. Aan de hand van de cursus, maar ook los daarvan, zet hij vaak de waarde van het Breman-model uit een aan belangstellenden. 3)

De taakstelling van de dochterbedrijven is: het via een sociaal systeem in een samenwerkingsverband op economisch verantwoord wijze produceren van goederen en diensten ter continuering van de bedrijven. Binnen dat sociale systeem wordt de (politieke) gezagsverhouding losgekoppeld van bezit en gekoppeld aan deelname aan het arbeidsproces. Het uiteindelijke gezag wordt via de Vereniging uitgeoefend door de medewerkers.

Reakties

De vakbeweging (m.u.v. het CNV) komt slechts langzaam over haar twijfels heen. Brema maakt nl. de belangenbehartigende taak van de vakbeweging overbodig. De werknemers zelf zijn in effectief hun belangen te behartigen. Zij dragen daarvoor ook de verantwoordelijkheid. Het vaststellen van een bepaald beloningsniveau is b.v. direct gekoppeld aan de winstgevendheid van hun bedrijf en dus haar concurrentiepositie en ook aan de mate waarin de medewerkers profiteren van de winstdelingsregeling. Volgens R. Breman is de reactie van de politieke partijen ook wat matig. Brema heeft zich immers niet geconformeerd aan de representatiegedachte, maar is haar eigen weg gegaan. "Want zolang de medewerkers niet de bevoegdheid krijgen om bestuurders (directie) te benoemen of te ontslaan, kan men niet spreken van medezeggenschap en kan dus ook geen verantwoordelijkheid worden gedragen." En: "Zolang bezit (b.v. ook mede-eigendom van de werknemers - RS) basis blijft voor zeggenschap, verandert er wezenlijk niets in de bestaande structuren." 4)

Slot

M.i. verdient de Breman-opzet door haar uitgangspunten en de uitwerking daarvan, veel aandacht. In Genemuiden wordt niet getheoretiseerd, maar wordt in de praktijk van een goed lopend bedrijf, actief gewerkt aan de uitbouw van medezeggenschap. De Breman-structuur is dan wel niet bruikbaar in alle bedrijven, toch tarten arbeidsrust, het groeiende servicepakket, omzet- en winstcijfers van Breman de afwachtinge politici en vakbondsbestuurders.

NOTEN

- 1) Cursus Ondernemingsstructuur Breman-bedrijven
- 2) 'Het zelfbestuur bij Breman', ESB, 17/08/1977
- 3) Zo'n uiteenzetting garandeert b.v. een boeiende afdelingsbijeekoms
- 4) R. Breman in congresstuk BK 41-79.011 van Democratie '79 (Unie v. Utrecht)

Nederlands volksziekte nr.1- wat gebeurt eraan ?

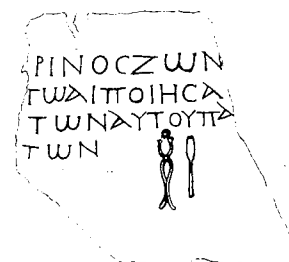
door Jan den Dekker

Ca. 99,5 % van de Nederlandse bevolking lijdt aan tandbederf (cariës). Jaarlijks worden bijna 3 miljoen gebitselementen (tanden en kiezen) getrokken. 10 % van de bevolking is bij het 30e levensjaar al tandeloos. Bij 55 jaar is dit 65 % (1).

Zorgwekkende cijfers, die tonen welk een groot probleem gebitsziekten vormen voor de gezondheidszorg in ons land (en trouwens in de gehele rest van de westerse wereld).

In dit artikel zal getracht worden een weg aan te geven volgens welke verbetering gebracht kan worden in deze schier hopeloze toestand en welke initiatieven de overheid zou moeten nemen.

Allereerst de probleemstelling: Suiker (met name saccharose) uit de voeding komt terecht in de tandplaque ('aanslag' op de tanden en kiezen) en wordt onder invloed van bacteriën (vooral bepaalde streptococci) in zuur omgezet, dat het tandglazuur oplost en zo gaatjes veroorzaakt. Fluoride maakt het tandglazuur harder en minder zuur-oplosbaar (2, 3).

Ingrijpen

Nu zijn er, medisch gezien, in grote lijnen drie wegen om hierop in te grijpen:

-verhinderen van het ontstaan van tandplaque: hard voedsel gebruiken, flink

kauwen, frequente en goede gebitsreini-
ging.

- verhinderen van de aanvoer van saccharose:
geen suikerhoudende voedingswaren nuttigen
en zeker niet met hoge frequentie (tussen
de maaltijden).
- toedienen van fluoride: gebruik van
fluoride-tandpasta, fluoridetabletten etc.

Wegen die alle onvoldoende bewandeld worden,
terwijl ook de curatieve zorg (behandeling
door de tandarts) tekort schiet - dit
laatste mede door de zeer onbevredigende
ziekenfondsverzekering voor wat betreft
tandheelkundige hulp.

Om hierin verbetering te brengen kan in het
algemeen op weer drie manieren worden inge-
gripen; hierbij komt de overheid om de hoek
kijken:

1. Uitvaardigen van voorschriften.
2. Beschikbaar stellen van voorzieningen.
3. Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding.

Voorschriften

Bij uitvaardigen van voorschriften kunnen
we denken aan maatregelen gericht op:

- a. Rechtstreekse beperking van het gebruik
van cariësverwekkende (suikerhoudende)
voedingsmiddelen.
- b. Beperking van de reclame voor deze
middelen.
- c. Beperking van de gevolgen van deze midde-
len door collectieve maatregelen als
drinkwaterfluoridering (4, 5).

De overheid zou zich bij de uitvaardiging
van dergelijke voorschriften wel op een
dubieus pad begeven (en heeft dat in het
verleden reeds deels gedaan).

Bij a. en b. zouden, zonder verder de
motivatie bij de burgerij te peilen, sterk
betuttelende maatregelen genomen worden,
waarbij aan de mogelijkheid tot eigen in-
breng en gedachtenbepaling niet eens wordt
toegekomen. Ruime ontduiking zou waar-
schijnlijk zijn - alles afgezien van de
politieke haalbaarheid uiteraard.

Dat deze haalbaarheid niet al te gemakke-
lijk als afwezig behoeft te worden afgedaan
moge blijken uit het feit dat de derde
mogelijkheid van drinkwaterfluoridering
wel degelijk enkele jaren in delen van het
land is uitgevoerd. Weliswaar is fluoride
ongevaarlijk voor mens en omgeving (6) en
is toediening ervan via het drinkwater het
meest effectief gebleken (7), maar de
bezwaren liegen er bepaald niet om: afge-
zien van mogelijke grondwettelijke bezwaren
is fluoride onnodig voor de kwaliteit van
drinkwater en wordt tandbederf niet veroor-
zaakt door fluoridegebrek, noch door drink-
water. Bovendien zou de consument gedwongen
worden levenslang te worden behandeld,
terwijl meer dan 99,5 % van het water de
doelgroep niet eens zou bereiken (8).

T.G.V.O.

Meer heil is te verwachten van de mogelijk-
heden 2 en 3. Allereerst zal hard getrokken
moeten worden aan de tandheelkundige voor-

lichting en -opvoeding (T.G.V.O.). Deze
valt weer - zoals alle goede zaken en zeker
die in deze bijdrage - in drie 'trappen'
uiteen:

- massa-voorlichting en -opvoeding.
- groeps-voorlichting en -opvoeding.
- individuele voorlichting en -opvoeding (9).

De eerste dient daarbij om de mensen met
het probleem in kennis te brengen, de twee-
de om, hierop inhakend en gebruik makend
van de sociaal-psychologische processen die
zich in kleine groepen (bv. schoolklassen)
afspelen de weg vrij te maken om te
"oogsten" tijdens de derde fase.

Een agogische handelwijze, d.w.z. een werk-
wijze waarbij de betrokkene zelf moet ont-
dekken wat belangrijk is en waar de doel-
stelling te vinden is, zal hierbij de
meeste vruchten afwerpen (10).

En en ander betekent wel, dat de overheid
over de brug zal moeten komen met de finan-
ciële middelen om dit te organiseren (zie
het slot van dit artikel).

Voorzieningen

Behalve deze T.G.V.O. zal ook meer aan de
tandheelkundige voorzieningen gedaan moeten
worden, nl. de daadwerkelijke tandheelkun-
dige behandeling. Met name zal hierbij
aandacht aan de jeugd geschonken moeten
worden. Thans is er een slecht functioneren-
de kleutertandverzorging, een schooltand-
verzorging die lang niet allen bereikt (5)
en een 13-jarigenplan, waarin streng gese-
lecteerde kinderen vanaf hun dertiende jaar

een goede behandeling kunnen krijgen (11).

In 1977 heeft de Centrale Raad voor de Volksgezondheid een zeer interessant voorstel gedaan om tot een geïntegreerde tandheelkundige behandeling te komen (12). Dit zou moeten gebeuren in één organisatorisch kader: Regionale Diensten voor Jeugd tandverzorging, waarbij belangrijke hulp kan en moet worden geboden door zgn. kindertandverzorgsters (met o.a. de bevoegdheid om gaatjes te vullen). Voor volwassenen zou dan, op langere termijn, deze verzorging op analoge wijze moeten worden voortgezet.

De kosten voor jongeren tot 18 jaar zouden, bij volledige verzorging en 100 % deelname, ca. 500 miljoen gulden per jaar bedragen.

Financiering zou moeten plaatsvinden ofwel volledig uit de algemene rijksmiddelen ofwel uit de centrale kas van de volksverzekering tegen ziektekosten, met eventueel een rijksbijdrage ter compensatie van de dan wegvallende bijdragen in de schooltandverzorging.

Het eerder genoemde T.G.V.O.-project kan zeer wel gecoördineerd worden door het Ivoren Kruis. In eerste instantie zullen de tandartsen zelf, onderwijzers, kleuterleidsters, verpleegsters etc. zelf instructie op dit terrein nodig hebben. Hiervoor en voor continue begeleiding moeten per regionale dienst minstens twee tandheelkundige gezondheidsadviseurs (1 tandarts met specifieke scholing en 1 sociaal-psycholoog) plus enkele hulpkrachten worden aangevraagd. In totaal zullen de kosten van

dit project ca. 15 miljoen gulden per jaar bedragen. (13)

Gelden die zeker boven tafel moeten komen, wil de ontmoedigende cyclus van achter de gaten aanboren door de tandartsen en grote ellende bij de patiënten (het Nederlandse volk) doorbroken kunnen worden.

Noten:

1. Dr.M.A.J.Eykman, Tandarts en patiënten-voorlichting, Wolters-Noordhoff 1979.
2. Suikers in de Nederlandse voeding, uitgave Voedingsraad, 1976.
3. Prof.dr.O.Backer Dirks, De rol van suiker bij het ontstaan van tandcariës, uitg. Voorlichtingsbureau voor de voeding, 1971.
4. Voeding en tandcariës, rapport van de Voedingsraad, 1971.
5. Prof.dr.O.Backer Dirks, Belgisch Tijdschrift voor tandheelkunde, 1970, blz. 47 e.v.
6. Royal College of Physicians of London, Fluoride, Teeth & Health, Pitman Medical, 1976.
7. Advies inzake de Medisch-Toxicologische en Tandheelkundige aspecten van het fluorideren van het drinkwater, uitg. van de Gezondheidsraad, 1970.
8. Dokumentation zur Frage der Trinkwasser-fluoridierung. DVGW-Schriftenreihe nr. 8, 1975.
9. Drs.W.F.M.de Haes, drs.J.H.Schuurman, dr.F.Sturmans, Medisch Contact 1976, blz. 421-428.
10. idem, Medisch Contact 1976, blz.457-463.
11. Het 13-jarigenplan, uitgave Nederlandse Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde, 1971.
12. Advies inzake de gewenste toekomstige tandheelkundige voorzieningen in Nederland, uitg. Centrale Raad voor de Volksgezondheid, 1977.
13. Rapport van de Commissie Mahler, Nederlands Tandartsenblad 1969, blz. 306 e.v.

(Ingezonden mededeling)

UITZENDING VAN VERPLEEGKUNDIGEN NAAR ISRAËL
HULP IS HARD NODIG!

Onder de slagzin "Israël helpen waar 't meest nodig is", loopt sedert 1977 de actie van de Ned. Stichting "Verpleegkundigen voor Israël", zulke in overleg met het ministerie van Gezondheid in Jeruzalem en de betrokken instanties.

Israël heeft een ernstig tekort aan verpleegkundigen in ziekenhuizen, waar zowel joden als arabieren en christenen verpeegd worden, maar ook gewonden uit Libanon.

Het tekort aan verpleegkundigen is zo erg, dat de dokters vaak moeten beslissen welke patiënt verpleegd moet worden en welke het zonder hulp kan redden. Sommige ziekenhuizen zijn zo vol, dat een aantal patiënten op de gangen een plaats krijgen aangewezen.

Behalve de gewone patiënten zijn er ook ruim 30.000 oorlogsgewonden welke verzorging behoeven. Onze informanten nemen aan, dat eerst over tien jaar, Israël in de eigen behoefte, door opleidingen kan voorzien. De Gezondheidsdienst in Israël heeft geen ander alternatief, dan verpleegkundigen uit het buitenland aan te trekken, ook vanuit Nederland. Dit kunnen zowel mannelijke als vrouwelijke verpleegkundigen zijn. Naast algemeen gediplomeerden A en B is er behoefte aan gespecialiseerden voor OK, nierdialyse, intensive care etc.

De Ned. Stichting "Verpleegkundigen voor Israël" tracht dit doel te bereiken door het werven en ondersteunen van verpleegkundigen die komend uit Nederland tijdelijk of blijvend in Israël als zodanig werkzaam willen zijn.

Overeenkomstig de stichtingsakte zorgt de Stichting in samenwerking met haar vertegenwoordiging in Haifa, voor de juiste plaatsing van gegadigden en deelneming in hun begeleiding en de nodige contacten met en tussen de verschillende instanties in Israël.

De Stichting heeft ook zorg voor de doorbetaling van pensioenpremies en sociale lasten in Nederland, tegemoetkoming in de kosten van de reis, de eerste huisvesting in Israël indien niet direkt een kamer beschikbaar is en een bijdrage in de kosten van het vereist volgen van lvrietlessen, zowel vóór het vertrek als in Israël. Het in Israël gebruikelijke salaris is wel voldoende voor normaal levensonderhoud en de huur van een eenvoudige kamer, maar niet voor de overige kosten.

Er zijn ook fondsen voorhanden ingeval van ernstige ziekte, bij eventueel overlijden van een verpleegkundige in Israël en voor andere noodsituaties waarin hulp moet worden verleend.

Twee zaken zijn van groot belang:

1. Verpleegkundigen kunnen zich **schriftelijk** aanmelden bij ons secretariaat: Mevr. Zr.Y.Bartela, Jonker Fransstraat 185-IV - 3031 AT Rotterdam.

Zij ontvangen dan de nodige inlichtingen. Men dient voor tenminste één jaar te gaan werken in één der Israëliëse ziekenhuizen.

2. **Voor al deze hulp is geld nodig.** Het voor 1978 gevraagde bedrag van f 65.000,- is er gekomen, dank zij de hulp van kerken (21.000,-) en van particulieren, bedrijven, verenigingen en instellingen etc. (44.000,-).

VOOR HET JAAR 1979 is een bedrag nodig van f 98.000,-. Hiervan is thans een bedrag van 65.000,- bijeen. Ook H.M.de Koningin en Z.K.H. de Prins gaven hieraan hun medewerking door een gift. Van plaatselijke kerkelijke gemeenten werd o.a. in totaal f 33.000,- ontvangen. Voor het nu tekort komende bedrag van f 33.000,- vertrouwd de stichting daarbij op veler steun. Het is echt hard nodig. Uw gift is ook aftrekbaar van uw belastingaangifte.

Giften kunnen worden gestort op gironummer 3885840 ten name van "Penningmeester Ned. Stichting "Verpleegkundigen voor Israël", Alb.Plesmanplein 92 te Gouda". Inlichtingen terzake verstrekt de penningmeester H.Meindert, tel. 01820-18579. Alle giften worden uitsluitend aangewend voor dit doel. Geen der bestuursleden ontvangt een beloning of een vergoeding.

Help ons mogelijk maken, dat de Stichting dit jaar tenminste 20 verpleegkundigen kan uitzenden.

Israël rekend daarbij op uw medewerking.

Met reeds bij voorbaat onze dank, zien wij met spanning uw reactie tegemoet.

Uit de oude doos:

H. WIEGEL:

VAN HARTE AANBEVOLEN !

Op verzoek van de redactie van 'de Driemaster', waar ik zelf vier jaar met veel plezier deel van heb uitgemaakt, een opwekking aan het adres van diegenen die hun belangstelling voor het liberalisme nog niet hebben geconcretiseerd in een abonnement op dit jong-liberale maandblad.

Er wordt in 'de Driemaster' niet altijd even vriendelijk over liberalen, en in het bijzonder over VVD-ers, geschreven. Nauwelijks was ik lid van de Tweede Kamer of ik kreeg — overigens tot grote vreugde van verschillende van mijn collega's — de eerste schop te incasseren. Dat was wel een belevenis.

Toch is, juist omdat de JOVD-ers niet klakkeloos slikken wat door VVD-ers wordt gebrouwen, dit blad buitengewoon leesbaar. Zou het zo zijn dat uitsluitend de lof zou worden gezongen over de activiteiten van de VVD, dan kon 'de Driemaster' wat mij betreft direct worden opgedoekt. Jongeren zonder kritische instelling zijn niet jong. Het is puur liberaal je mening niet onder stoelen of banken te steken.

Professor Oud, ere-voorzitter van de VVD, die dit ambt al jaren daarvoor bij de JOVD bekleedde, zei over de verhouding VVD-JOVD het eens aldus: 'De VVD is de reguleur, de JOVD de veer in het liberale uurwerk. Is de reguleur stuk dan loopt het liberale horloge onregelmatig. Maar is de veer gebroken dan staat het uurwerk stil.' Daarmee typeerde prof. Oud — een man die tot op zijn hoge leeftijd jong gebleven is — de verhouding tussen jonge en oudere liberalen uitstekend.

Voor het blijvend gespannen staan van de veer in het liberale uurwerk is de hulp van de oudere geestverwanten aan de JOVD-ers onontbeerlijk. Zeker in deze tijd van politieke vernieuwing — welke zich tot op heden meer in de vorm van chaos en afbrokkeling heeft gepresenteerd — is het nodig dat de liberalen zich eensgezind en in goede samenwerking voor hun overtuiging inzetten.

De JOVD komt nogal eens in het nieuws als de jonge liberalen een boze verklaring over de één of andere standpuntbepaling van de VVD naar de pers sturen. VVD-ers worden daar dan wel eens — terecht of ten onrechte dat laat ik wijselijk in het midden — boos over.

Wel zal ieder het er over eens zijn dat de hoofdzak die de JOVD zich heeft gesteld: zoveel mogelijk jongeren wegwijs te maken in de politiek en het liberalisme, voor de toekomst van het liberalisme buitengewoon belangrijk is.

Via een abonnement op dit kritische jongerenblad kunt u aan de toekomst van dat liberalisme een steentje bijdragen. Nogmaals: van harte aanbevolen!

**VUL DE BON
OP PAG. 8 NU IN!**

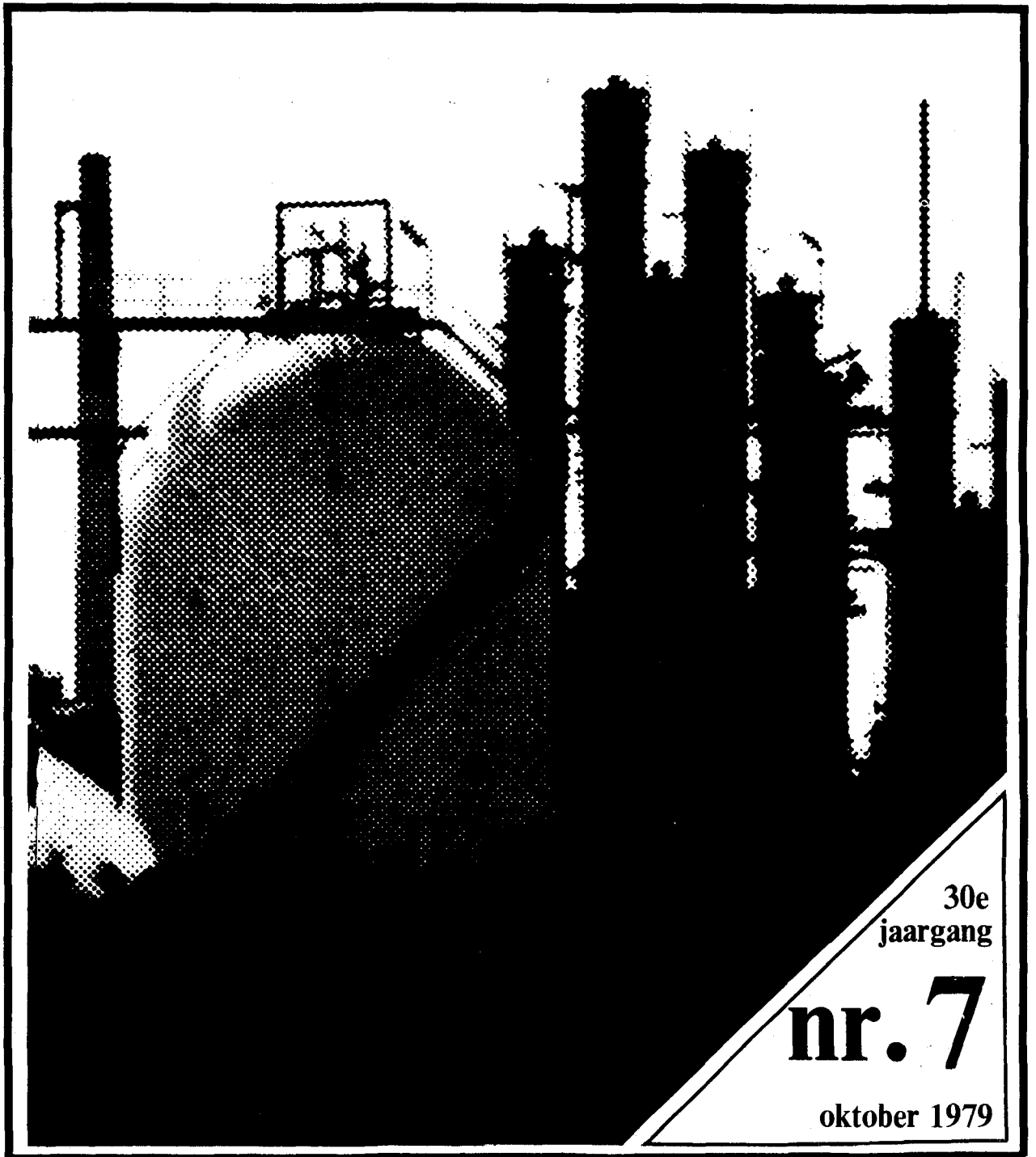

*de driemaster: het schip van
de vrijheid, voortgestuwd door
verantwoordelijkheid,
verdraagzaamheid en
sociale gerechtigheid.*

DE DRIEMASTER

Orgaan van de onafhankelijke liberale Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie

30e
jaargang

nr. 7

oktober 1979

DE DREAMASTER

Orgaan van de onafhankelijke liberale
Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie 'J.O.V.D.

REDACTIEADRES

N.Z. Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
Tel.: 020 - 242000

REDACTIE

Robert de Haze Winkelman
Laan van Poot 214
2566 EJ 's-Gravenhage
Tel.: 070 - 655174
(waarnemend hoofdredacteur)

Gerard Derriks
van Bijkershoeklaan 351
3527 XJ Utrecht
Tel.: 030 - 936035

Frank van der Vorm
Toutenburg 159
3328 WN Dordrecht
Tel.: 079-472867

Jan van Zanen
Lingerzijde 47
1135 AN Edam
Tel.: 02993 - 72910

DRUKWERK

Drukkerij J. van Meurs
Burg. de Zeeuwstraat 2
2985 AP Ridderkerk

ADVERTENTIES

Bureau Van Vliet B.V.,
Burg. van Fenemapplein 19
Postbus 20
2042 TG Zandvoort

ABONNEMENTSPRIJS

f 25,-- per jaar, te voldoen op
postgirorekening nr. 953500 t.n.v.
Penningmeester JOVD te Groningen.

COPYSLUITING

Copy voor het volgende nummer dient
uiterlijk 29 oktober a.s. op het
redactieadres binnen te zijn.

INHOUD

Intro.....	3
Van de voorzitter.....	3
Kanttekeningen resolutie...5	
Concept-energiesresolutie...6	
Interviews.....	7
Voetbalwedstrijd.....	11
Van het Hoofdbestuur.....	12
Uit eigen keuken.....	13
De basis:afdeling Hoorn...14	
Heroïneverstrekking:een heilloze zaak.....	16
Liberalisme:vrijheid,geen vrijblijvendheid.....	18

ALGEMEEN SECRETARIAAT

N.Z.Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
Tel.: 020-242000

Hoofdbestuur

VOORZITTER	Frank de Grave Verlengde Nieuwstraat 13A 9724 HA Groningen Tel.: 050 - 121462
VICE-VOORZITTER politiek	Bart Lijdsman Lavendelstraat 18B 3037 WD Rotterdam Tel.: 010 - 864562
organisatie	Robert de Haze Winkelman Laan van Poot 214 2566 EJ 's-Gravenhage Tel.: 070 - 655174
ALG. SECRETARIS	Norbert Klein St. Stephanusstraat 58 6512 HW Nijmegen Tel.: 080 - 236722
PENNINGMEESTER	Titia Siertsema Moesstraat 87 9741 AB Groningen Tel. 050 - 732884
INTERNATIONAAL SECRETARIS	Robin Linschoten Churchilllaan 133'''' 1078 DM Amsterdam Tel.: 020 - 723613
TWEEDE SECRETARIS	Rob Vermeer Gen. Spoorlaan 361 2283 GJ Rijswijk Tel.: 070 - 987397

INTRO

door Robert de Haze Winkelman

Hieronder volgt de eerste en waarschijnlijk tevens laatste Intro van mijn hand aangezien Jan den Dekker zich plotseling om persoonlijke redenen genoodzaakt zag het Hoofdredacteurschap neer te leggen. Hoofdbestuur en redactie betreuren dat, aangezien Jan zijn werk met veel enthousiasme deed en het resultaat zonder meer goed te noemen was. Voor het vele werk dat Jan na zijn Hoofdbestuurslidmaatschap voor de Driemaster heeft verzet wil ik hem namens HB en redactie dan ook hartelijk danken.

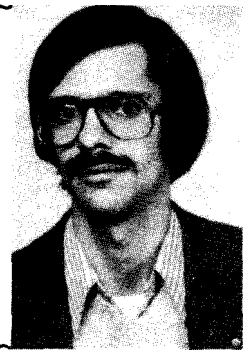
Het gebrek aan tijd, dat nu ook Jan parten heeft gespeeld wordt een steeds nijpender probleem. Universitaire opleidingen worden snel in een kortere periode gestopt met als gevolg dat een groot deel van ons kader minder tijd overhoudt voor de J.O.V.D. En omdat ook de werkzaamheden voor de vereniging drukker zijn dan vroeger snijdt het mes aan twee kanten

De voor u liggende Driemaster besteedt uiteraard veel aandacht aan het energievraagstuk in verband met het komend congres over dat onderwerp. Na de aangenomen motie, waarin de vereniging vroeg om z'n congres, in Assen (28 april j.l.) is het HB hard aan de slag gegaan en de VVP heeft samen met de energiecommissie veel gedaan om de resolutie op tijd af te krijgen. De Driemasterredactie heeft in dit verband geïnterviewd het VVD-tweede kamerlid mr. F. Portheine en zijn CDA-collega drs. P.R.H.M. van der Zande.

Het congres wordt gehouden te Zandvoort. Wie zich wil opgeven kan dat doen met behulp van de bon op bladzijde 13. Wel moeten de betalingen tijdig door de Landelijk Penningmeester zijn ontvangen wil men in aanmerking komen voor een slaapplek in Hotel Bouwes. Dit in verband met de gemaakte afspraken.

Rolf Hansma gaat in een artikel in op de andere kant van het probleem van de heroïneverstrekking. Dat is, in verband met het goed afwegen van belangrijke problemen een gelukkige zaak. Op deze wijze kan de vereniging wellicht al het komend congres hierover een mening vormen.

Van de voorzitter

De miljoenennota maakte het opnieuw duidelijk: het economisch klimaat van ons land is niet erg opwekkend. Wat dat betreft was het druilige weer op prinsjesdag wel toepasselijk.

Frustrerend is echter dat ook het kabinet blijkbaar in de malaise deelt. Met name de persconferentie die premier Van Agt aan de vooravond van prinsjesdag gaf en waarin als centrale boodschap weerklonk dat het allemaal erg moeilijk is en het kabinet het ook niet meer weet, was onthullend. Het hoofdbestuur van de JOVD gaf de volgende reactie op de begroting in een persverklaring:

JOVD OVER MILJOENENNOTA: NAUWELIJKS LEUKE DINGEN VOOR LIBERALE MENSEN

Het Hoofdbestuur van de onafhankelijke, liberale jongerenorganisatie JOVD heeft met een zeker gevoel van moedeloosheid kennis genomen van de begroting 1980.

Zij constateert dat voor liberalen, en zeker voor liberale jongeren, nauwelijks krenten in de brij zijn te ontdekken. Met name het geheel ontbreken van aandacht voor het geweldige probleem van de jeugdwerkloosheid acht de JOVD teleurstellend. De JOVD acht de begroting 1980 een typische CDA-begroting, waarbij essentiële leuzen zijn vermeden en de problemen niet fundamenteel worden aangepakt. Wil het Kabinet de steun van het Nederlandse volk verkrijgen voor de bestrijding van de huidige economische problemen, dan dient zij de bevolking een concreet overall programma te bieden, gebaseerd op een duidelijke visie.

Met alle kritiek die mogelijk is op Bestek '81, het laten vallen van de impopulaire gedeelten van dit programma, zonder daarvoor nieuw beleid in de plaats te stellen, acht de JOVD onjuist. Met name maakt de JOVD zich zorgen over de toename van het financieringstekort. Postief waardeert de JOVD de handhaving van de koopkracht van de laagstbetaalden en de aankondiging in de troonrede, dat het Kabinet zich gaat beraden op een overall-inkomensbeleid. De JOVD doet een beroep op het Kabinet zo spoedig mogelijk hierover een breed maatschappelijk overleg te starten. Postief staat de JOVD eveneens tegenover de handhaving van de aftrekbaarheid van de hypotheekrente vanuit de liberale visie op de wenselijkheid van de stimulering van het eigen woningbezit en de aankondiging in de troonrede van het opheffen van wettelijke verschillen tussen gehuwden en ongehuwden. De JOVD vraagt zich af met welke punten uit haar programma de VVD de liberale kiezers zal gaan aanspreken.

Met alle begrip voor de minderheidspositie van de VVD in het kabinet, van een liberale herkenbaarheid is in deze miljoenennota nauwelijks sprake. Dit legt een zware verantwoordelijkheid op de schouders van de VVD Tweede Kamerfractie bij de komende begrotingsbehandeling. De JOVD verwacht daarbij stevige politieke druk van de VVD om de liberale inbreng in het kabinetsbeleid naar voren te halen.

Op zichzelf heb ik vooralsnog hier weinig aan toe te voegen. Wel bleek op de partijraad van de VVD, de zaterdag na prinsjesdag dat ook binnen de VVD velen zich zorgen maken over het halfslachtige beleid van het kabinet en de geringe liberale herkenbaarheid ervan.

Uiterlijk bleef de kritiek, zoals gebruikelijk bij de VVD, beperkt, maar in de wandelingen en koffiekamer werden door het VVD-kader aanzienlijk hardere noten gekraakt. Het is te hopen dat de VVD Tweede Kamerfractie een harde opstelling zal kiezen bij de komende algemene beschouwingen, en met kracht de juistheid van een liberale oplossing voor de huidige problemen zal bepleiten. Bij een te geringe respons hierop van het CDA of het kabinet dient de VVD hieruit de consequenties te trekken.

Meeregeren op zichzelf mag nooit doel zijn: het gaat ook om een duidelijke herkenbaarheid van een liberaal alternatief. De opmerkingen dat het onder een PVDA-kabinet allemaal nog veel slechter zal gaan, kan best juist zijn, maar is mijns inziens niet toereikend.

Om met Volkskrant columnist Jan Joost Lindner te spreken: "Als je ziek bent ga je naar een dokter. Als de dokter dan zegt: ik je niet beter maken, maar bij die andere dokter word je nog zieker, zou u dan niet naar die andere dokter gaan?"

Tot slot nog een aantal opmerkingen over de relatie tussen D'66 en de VVD. Zoals bekend heeft JOVD regelmatig gepleit voor beëindiging van de wederzijdse verketting. Op dit punt is een aantal positieve ontwikkelingen te bespeuren.

Zo weigerde D'66 ronduit deel te nemen aan "exclusieve" progressieve besprekingen en voert D'66 leider Terlouw een zeer genuanceerde oppositie waarin begrip doorklinkt voor de moeilijke positie van het kabinet. Kortgeleden filosofeerde Terlouw zelfs voorzichtig over kortingen in de sociale sector en aanpassing van het begrip passende arbeid.

Anderzijds sprak oud-JOVD-voorzitter en huidige VVD-kamerlid drs. Ed Nijpels over D'66 als: een partij, met wie wij prima zouden kunnen samenwerken. Het woordje "wij" impliceert, dat hij niet alleen namens zichzelf sprak (dat zou nauwelijks nieuws zijn), maar namens de VVD-fractie. De spreekbeurt van

Nijpels vond plaats vlak na het 3e strategie-weekend van de VVD in Wolfheze, en ook het feit dat Nijpels niet werd gecorrigeerd door de gevestigde VVD-orde geeft alle aanleiding te vermoeden dat hier van een belangrijke en zeer positieve koerswijziging sprake is.

Kortom, het zijn bewogen tijden voor liberaal Nederland. De JOVD zal ook dit parlementaire jaar weer daarvoor niet-onbelangrijke rol in meespelen.

Roddels

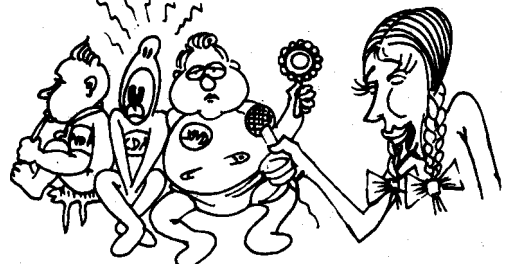
Wat is de relatie tussen een barbecuestek en de Zuid-Afrikapolitiek van de JOVD? De Algemeen Secretaris: Je kunt het zo doorprikken.

De Internationaal Secretaris had zijn beleidsnota voor een belangrijke vergadering niet uitgetypt. Reactie Algemeen Secretaris: "Dacht je dat het beter leesbaar zou zijn als het uitgetypt was".

VVD-voorzitter Korthals Altes op de partijraad "...we hebben vandaag weer een paar harde noten gekraakt." Commentaar ergens achter uit uit de zaal " zeker een slecht gebit".

Gehoord: V.V.P. op partijraad van de V.V.D. " De Jovd.: gewoon jezelf kunnen worden".

WORDT LID

VAN DE JOVD

Een kanttekening bij de energie-resolutie

door Bart Lijdsman
en Anne Sypkens Smit

In de gehele ontwikkeling van de mensheid heeft de energie, in welke vorm dan ook, een belangrijke rol gespeeld. Met het verloop van de tijd is deze rol aanzienlijk vergroot. Het hoeft dan ook geen verbazing te wekken dat de belangstelling voor de energieproblematiek eveneens sterk is gegroeid, zeker de laatste jaren. Twee gebeurtenissen hebben die belangstelling nog eens extra aangewakkerd, zowel nationaal als internationaal. Het rapport van de Club van Rome gaf eind jaren '60 de eerste aanzet om in brede kring een visie te ontwikkelen over de eindigheid van de grondstoffen en de oliecrisis van 1973 benadrukte de realiteit nog eens in dit opzicht. Zij maakte zeer sterk duidelijk hoe afhankelijk de westerse wereld is van bepaalde grondstoffen, maakte eveneens duidelijk hoe afhankelijk wij in deze wereld van elkaar zijn en noopt ons ten eerste een visie te ontwikkelen die grote verstoringen en onevenwichtigheden in toekomst kan opheffen en zo mogelijk geheel kan voorkomen.

Daar de energieproblematiek van dermate groot en vitaal belang is geworden in onze maatschappij, is het niet onbelangrijk dat de aandacht hiervoor in zo breed mogelijke kring gewekt wordt. Niet alleen het feit dat de energievoorziening voor ons eigen land van groot belang is, maar ook in de internationale verhoudingen zo'n vooraanstaande rol speelt, maakt duidelijk dat vooruit zien en inspelen op de toekomst een belangrijke is, zeker voor Liberalen, in het besef mede verantwoordelijk te zijn, niet alleen voor onze eigen generatie, maar tevens voor generaties na ons, zowel hier te lande als in de Derde Wereld. De vragen die met de energieproblematiek samenhangen, hangen eveneens nauw samen met de vraag in hoeverre wij in staat zullen zijn de verworvenheden, de verworven vrijheden van onze maatschappij te handhaven, verder te ontwikkelen en een afweging te maken tussen de ene vrijheid en de andere vrijheid. B.v. de keuzen tussen schoon milieu - afhankelijkheid van het buitenland - risico's van kerncentrales - inkomsten etc. De energie-resolutie wil een aanzet zijn om de gedachten omtrent deze zaken te ordenen en tevens wil zij bijdragen aan een verder te ontwikkelen jong liberale kijk op deze problematiek. Dit zonder dat daarmee het laatste woord van onze kant gezegd zou zijn over de energieproblematiek; dit in het diepe besef van de complexiteit van de pro-

blemen, zeker tegen de achtergrond van de betrekkelijk smalle marges die de samenwerking biedt aan de beleidsvoerders. De weg der gelijdelijke verandering zal daarom de enige weg blijken te zijn voor een verantwoord beleid en voor de daarmee samenhangende keuzes die gemaakt moeten worden. Het is onze overtuiging dat plotselinge verstoringen in de sociale en economische verhoudingen niet ten voordele zijn van onze maatschappij als geheel; dat deze niet leiden tot redelijke afwegingen en optimale keuzes in de weg staan. Dit mag overigens niet leiden tot starheid en ontnemen de bewindvoerders evenmin van de taak onze maatschappij verder te ontwikkelen en indien daar noodzaak toe bestaat te herstructureren. Specifiek de energieproblematiek in oogenzichte nemende betekent dit dat er gestreefd moet worden naar een efficiënt, verantwoord en rechtvaardig energieverbruik. Het is mede de taak van de overheid het verbruik van energie in die richting te sturen en te stimuleren, evenals het haar taak dient te zijn aan energievoorziening te garanderen voor een te stabiliseren energieverbruik, en wel tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten. Vooral de instandhouding van ons maatschappelijk kapitaal in de vorm van het schone milieu dient een hoge prioriteit te krijgen.

Het is voor de hand liggend dat een selectief groeibeeld, hetwelk werkelijk rekening wil houden met alle maatschappelijke kosten, niet tot succes zal leiden bij een ongecontroleerde werking van het prijsmechanisme. Wel dient het prijsmechanisme, zij het deels beïnvloed door de overheid, gezien te worden als een zeer belangrijk stuk beleidsinstrumentarium. Daar waar de werking v.h. prijsmechanisme te zwak of te traag is, onrechtvaardige verstoringen teweeg brengt of niet voldoende op toekomstige ontwikkelingen vooruit loopt, zal de overheid met een aanvullend beleid moeten komen, b.v. de vraag of een verdere ontwikkeling van kernenergie in Nederland gewenst is, is niet met het prijsmechanisme rechtvaardig op te lossen; evenmin als de vraag in hoeverre en hoelang nog onze maatschappij zijn energievoorziening laat afhangen van de uitputbare fossiele brandstoffen. Concluderend kan gesteld worden dat het prijsmechanisme moet worden gezien als een signaalinstrument.

Het huidige energieverbruik met de huidige prijsverhoudingen brengt op redelijk korte termijn (10-15 jaar) grote problemen met zich mee, die, wanneer hier niet tijdig op ingespeeld wordt het welvaartsniveau en welzijnsniveau van onze maatschappij zal aantasten. Een beslissing om het energieverbruik te beperken op een moment dat er nog voldoende aanwezig is, is een moeilijke zaak, zowel om tijdwinst te krijgen zodat nieuwe ontwikkelingen die positief gewaardeerd worden een grotere kans krijgen, terwijl ongewenste gedwongen keuzes wellicht vermeden kunnen worden hierdoor.

We hebben er tot slot vertrouwen in dat de komende brede maatschappelijke discussie een leidraad zal geven voor het verder te ontwikkelen beleid en een bijdrage kan leveren aan een evenwichtige ontwikkeling van de maatschappij in de naaste toekomst.

Concept energie-resolutie

Een moderne geïndustrialiseerde maatschappij is zonder voldoende energie niet denkbaar. Energie kan verkregen worden door menselijke arbeid, of door verbruik van energiedragers (als waterkracht en zonne-energie) of verbruik van energiedragers (als fossiele brandstoffen en andere energiedragers die in éénmaal verbruikt worden en wier voorraden eindig zijn). Op welke wijze onze maatschappij in de toekomst zal worden voorzien van energie is een keuze die door de samenleving moet worden gedragen. Internationale aanpak, geleidelijke invoering en duidelijk lange termijn planning is bij het energiebeleid van wezenlijke belang. Anderzijds geldt nog altijd het oude gezegde "Verbeter de wereld begin bij je zelf"

Stellingen:

1. Onze welvaart is voor een ontverantwoord groot gedeelte gebaseerd op verbruik van eindige energievoorraden. Onze verantwoordelijkheid t.o.v. na ons levende generaties en minder ontwikkelde landen eist dat energieverbruik in de geïndustrialiseerde landen verminderd wordt.

2. De energiepolitiek op korte termijn zal gericht moeten zijn op het openhouden van keuzemogelijkheden t.a.v. de toekomstige energieproductie, zolang men voldoende gegevens heeft om de moeilijkheden en de gevolgen te overzien.

Toelichting: dit impliceert diversiteit, op de korte termijn, in de energievoorziening.

3. Elke energievorm draagt een risico met zich mee, maar slechts die vormen waarvan dit risico te bepalen is, kunnen behoren tot de maatschappelijk aanvaardbare mogelijkheden.

4. Milieu aspecten dienen een zeer belangrijke wegingsfactor te zijn bij de keuze van een energiedrager.

5. Bij de energievoorziening moeten de economische berekeningen ondergeschikt zijn aan voornoemde factoren: diversiteit, maatschappelijke aanvaardbaarheid en milieu-factoren.

6. Het huidige energieverbruik in de Westerse wereld dient verandert te worden door effectieve besparingen, rendementsverbeteringen en overschakeling op energiegebruik.

7. Materiële economische groei die niet past in een verantwoord energiebeleid is voor ons onaanvaardbaar. (deze formulering geniet voorkeur van de commissie)
of:

Materiële economische groei die past in een verantwoord energiebeleid wordt als zodanig door ons niet afgewezen.

8. Het energiebeleid moet streven naar een verandering van het consumptiepatroon: wat gericht moet zijn op minder energieverbruik d.m.v. bewustmaking, wettelijke normering en het prijsmechanisme.

9. Een verminderde afhankelijkheid van geïmpoteerde fossiele brandstoffen heeft een positieve invloed op de vrede en veiligheid in de wereld, zeker als bovendien een verstandige spreading over de verschillende fossiele brandstoffen en daarmee over het aantal leveranciers in het oog wordt gehouden.

10. Een liberale energiepolitiek in korte termijn moet gericht zijn op het scheppen van voorwaarden en rechtvaardig energiegebruik. Onze energie voorziening moet in de toekomst worden gebaseerd op het gebruik van energiedragers. Zolang dit ideaal niet bereikt is moet gestreefd worden naar een verstandige spreading over de diverse verbruik-mogelijkheden.

11. De verbruikers van energie dienen in zo sterk mogelijke mate zelf de kosten, waarin uitdrukkelijk in mede begrepen alle maatschappelijke kosten van dit verbruik, te dragen. Prijsstijgingen van energie dienen niet in de prijscompensatie opgenomen te worden.

12. Energiebesparing, rendementsverbetering, energiebewustzijn en overschakeling op energiegebruik (i.p.v. energieverbruik) kan mede gestimuleerd worden door het op verantwoorde wijze hanteren van het prijsmechanisme: het heffen van hoge - geleidelijk oplopende accijnzen op schaarse energiebijdragen, maakt deze kernpunten van het energiebeleid financieel economisch (investeringen) en financieel emotioneel (voor de consument) veel eerder acceptabel.

Toelichting: zoals mening Nederlander wel een weggewaaid briefje van f 100.-- op zal rapen, maar niet een ge allen cent uit een modderplas zal opvissen, zal een "zuinig met energie" campagne meer kans van slagen hebben als het gaat om dure benzine (van b.v. f 10 -- per liter) dan wanneer het gaat om goedkope electriciteit (van b.v. een kwartje per KWh).

13. De invloed van deze accijnzen op de prijsindex van de gezinsconsumptie dient om sociale redenen gecentraliseerd te worden b.v. door de vrijkomende middelen te gebruiken voor een evenredige verlaging van de B.T.W.-tarieven. Dit dient zoveel mogelijk in internationaal verband te gebeuren om tehuizen te vermijden.

14. Kernsplijting brengt o.i. zodanig grote en onoverzichtbare nadelen met zich mee dat zij slechts moet worden benut indien dat geen enkel aanvaardbaar alternatief voorhanden is. In de te voeren maatschappelijke discussie zal in ruime mate aandacht moeten worden besteed aan de vraag of kernsplijting wel noodzakelijk is. Met name indien er ge-

streeft wordt na optimale rendements- en mentaliteitsverbetering op energieverbruik en alle aanvaardbare energiebronnen in beschouwing worden genomen betwijfelen deze noodzaak.

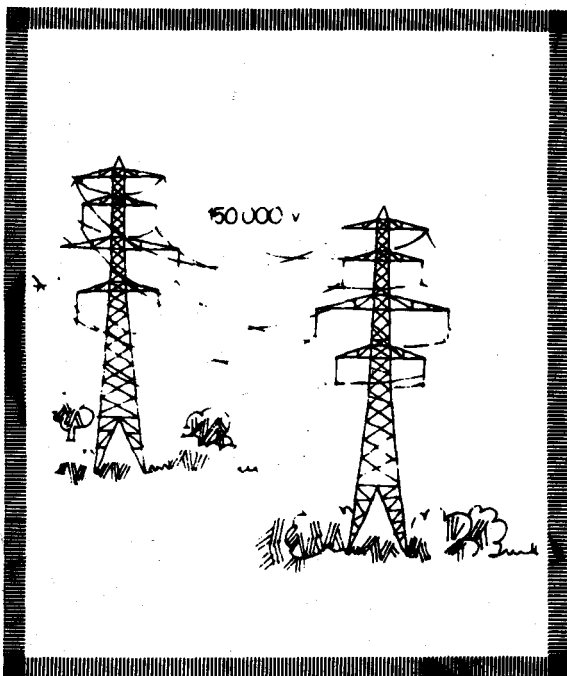
- In dit kader kan m.n. gedacht worden aan:
- kernfusie
 - het onderzoeksbeleid t.a.v. kolengassificatie en liquefactie (handhaving benutting gasnet)
 - zonne-energie, onderzoek op dit gebied moet gestructureerd plaatsvinden
 - aardgas
 - windenergie, waterkracht, aardwarmte
 - olie uit teerzanden en leisteen.

15. Het richting geven aan research dient op democratische wijze door de overheid te geschieden in goede samenwerking met belangengroeperingen, bevolking en industrie.

16. De wens om tot aanzienlijke energiebesparing te komen moet versterkt in het sectorstructuurbeleid tot uiting komen. In het kader van het speerpuntenbeleid dient productie van zuinig en/of besparende zaken grotere aandacht te krijgen. Voorzover S.I.R. en W.I.R. niet aan deze voorwaarden kunnen voldoen, dienen ten spoedigste nieuwe beleidsinstrumenten ontwikkeld te worden.

17. Bij een goede bezetting van het openbaar vervoer wordt er minder energie verbruikt vergeleken met particulier gemotoriseerd vervoer. Om gebruik van het openbaar vervoer te stimuleren denken wij aan een drastische verbetering van de dienstverlening en verlaging van de tarieven.

18. De vaste Tweede Kamer commissie voor de "Kernenergie" dient te worden vervangen door een vaste commissie voor energiezaken.

INTERVIEW

door Frank van der Vorm

We moeten voorkomen dat dadelijk het licht uitgaat

Deze Driemaster staat in het teken van de energieproblematiek. Op het Binnenhof in Den Haag sprak ik met de energiespecialist en van de beide regeringspartijen, mr. F. Portheine van de VVD en drs. P.R.H.M. van der Linden van het CDA. De heer Lubbers, die eigenlijk hierover door ons zou worden geïnterviewd was helaas niet beschikbaar in verband met politieke ontwikkelingen over de renteaftrek. Beide vraaggesprekken zijn los van elkaar afgenomen, maar om de overzichtelijkheid heb ik dezelfde vragen gesteld en hieronder de antwoorden bij elkaar gezet. Beide Tweede Kamerleden geven onder meer hun visie over enkele stellingen uit onze concept-resolutie.

Onze economie is gebaseerd op groei, die groei veroorzaakt vervuiling, uitputting van grondstoffen, die uitputting van grondstoffen heeft indirect weer inflatie tot gevolg, werkloosheid etc. Moeten we niet afstappen van die groei-gedachte?

Portheine: Ik heb al jaren gezegd, dat wij in die economische groei moeten incalculeren alles wat te maken heeft met het milieu. Dit betekent dat we niet naar een nul-groei toemoeten, maar dat we moeten bekijken hoe je de groei zodanig kunt beperken, dat met de noodzaak van een zekere groei, toch die milieu-aspecten tot uitdrukking kunnen komen. Ik ben geen man, om te zeggen: nu moeten we alle groei uitbundig gaan stimuleren met het vergeten van die facetten, noch we moeten naar een nul-groei toe, want dat is een illustie.

En als we daartoe door energieschaarste genooddaakt zijn?

Portheine: Dan draai je de zaak geloof ik om. Dat heeft in het begin de Club van Rome ook gedaan. Die heeft namelijk gezegd: nou we hebben het allemaal onderzocht. De huidige bronnen zijn eindig, dan moeten we dus terug met de groei en daar is ernstige en naar mijn mening terechte kritek op geko-

plan moet voor het voeren van een beter gefundamenteerde energiepolitiek?

Van der Linden: Om het alleen aan deskundigen over te laten, dat zou ik geen goede zaak vinden. Ik heb wel mijn aarzelingen als het een discussie wordt van "in zaal in plaats iedereen oproepen om over kernenergie te praten". Wij politici zouden ons dan eerder laten leiden door wat ter zakekundigen hierover zeggen.

Drs. P.R.H.M. van der Linden

Portheine: Ik heb er destijds voor gepleit dat wat met name de informatie betreft deze objectief moet blijven. Men moet zo geïnformeerd zijn dat men tenminste weet waarover men praat. Niet ben je voor of tegen kernenergie, maar je moet er inhoudelijk over kunnen praten. Ik vind dat op dit moment de maatschappij volstrekt onvoldoende wordt ingelicht.

Wat vindt U ervan dat op dit moment wel dicht bij de nederlandse grens kerncentrales worden gebouwd?

Dat vind ik een beetje dubbelslachtig in onze houding. We hebben ons in de politiek eigenlijk nooit verzet tegen de bouw van kerncentrales in onze directe omgeving. Als men vindt dat die een bedreiging vormen, dan vormen die ook daar een bedreiging. Wel in ons eigen land hebben we ons verzet.

Graag wil ik uw mening nog over enkele van de stellingen uit onze concept-resolutie. Onze energietcommissie vindt dat bij de energievoorziening de economische berekeningen ongeschikt moeten zijn aan de factoren: diversiteit, maatschappelijke aanvaardbaarheid en milieufactoren. Hoe denkt U hierover?

Van der Linden: De praktijk wijst uit dat men vraagt om energie. Van matiging is men niet gediend. Energieverbruik zal dus niet afnemen. Als men het heeft over maatschappelijke aanvaardbaarheid, dan valt daar ook

onder de consequentie van economische groei, van welvaart, welzijn en inkomensvermindering. Als men daartoe bereid is, dan zal ik me daartegen niet verzetten. Onderschikking is dan goed.

Portheine: Ik ben het met die stelling niet eens. Ik vind dat je moet spreken van een nevenschikking en niet van een onderschikking. Ik zou dit eigenlijk heel gevaarlijk vinden. Je zou erop uit kunnen komen dat je economisch iets gedaan hebt wat je niet kon doen.

Materiële economische groei die niet past in een verantwoord energiebeleid is voor ons onaanvaardbaar. Wat vindt U van deze stelling?

Portheine: Ik geloof dat dat wel een goede stelling is. Eigenlijk "bijt" deze stelling de hiervoor genoemde. Je moet de energiesituatie incalculeren in de materiële behoefte.

Van der Linden: Als daar bedoeld wordt dat er materiële economische groei plaatsvindt die een ernstig beslag legt op de energiebalans, dan ben ik het met die stelling eens. Als je weet dat er 50% rendement is van de energie die gebruikt wordt in Europa, dan zie je dat er voldoende ruimte is voor besparingen.

Het energiebeleid moet streven naar een verandering van het consumptiepatroon: wat gericht moet zijn op minder energieverbruik d.m.v. bewustmaking, wettelijke normering en het prijsmechanisme.

Die onderstreep ik van harte. Wil je in de toekomst werkgelegenheid behouden dan zul je een productieproces moeten realiseren, waarin het energiegebruik aanmerkelijk minder is dan vandaag. Er moeten goede normen komen voor besparing van energie bij de fabricering van bijvoorbeeld auto's, cv-installaties e.d.

Portheine: Ja, ik ben vooral voorstander van een goede wettelijke normering, vooral ook bij het prijsmechanisme, maar we moeten niet zover gaan dat deze van besparing ons land geheel onder dwangmaatregelen plaatst. Ik ben dus ertegen dat ervan bovenaf allerlei dingen worden gezegd, zoals je moet je auto op die dag laten staan, het zondagsrijverbod en dat soort zaken. Er moeten wel bepalingen komen op het gebied van verwarming, verlichting en alle mogelijke andere dingen op het gebied van de besparingen. Er zijn talloze uitvindingen gedaan die daarop inspelen. Die moet je de kans geven. Er is heel wat inventiviteit onder de mensen. Energieproblematiek is natuurlijk niet een Nederlandse zaak. Veel dingen zullen internationaal moeten worden aangepakt. Nu heeft juist vandaag het Europees parlement een voorstel van de D'66-er De Goede afgewezen om een groot debat te houden over deze energieproblemen. Europa zou hier toch duidelijk een taak kunnen vinden? Het verbaast me niet dat het voorstel van D'66 verworpen is. Als je ziet zoals D'66 als eenling in het Europese Parlement opereert dan heb je daar niets in de melk te brokkelen. Het is denk ik een politieke

zaak. Maar ik zou het waanzin vinden als er in het Europees Parlement niet over energie gesproken zou kunnen worden. Er moet te eniger tijd een brede discussie over de energieproblematiek op Europees niveau worden gehouden. Het voorstel op zich heeft mijn zeer warme instemming. Ik ben ervan overtuigd dat we ons als Nederland in deze zaak niet kunnen isoleren. Het moeten internationale oplossingen zijn die bij voorkeur in Europa, maar eigenlijk op wereldniveau moeten worden genomen. Het is voor mij een soort leidend motief bij elke aanpak van het energievraagstuk, dat wij een taak hebben bij het oplossen van het energieprobleem in de hele wereld, omdat we het niet alleen kunnen.

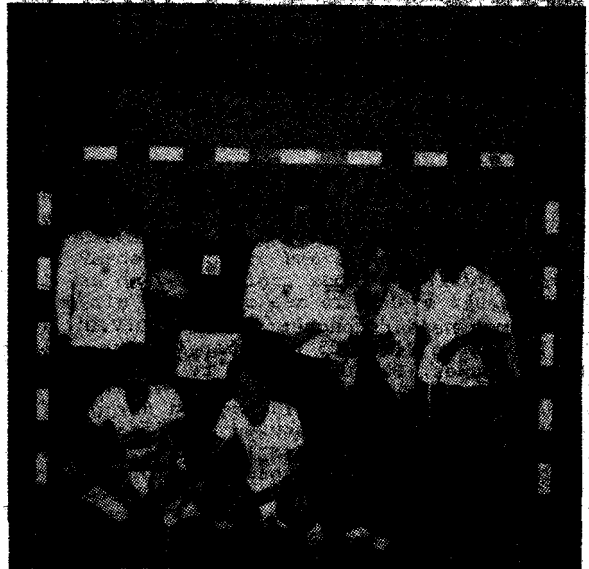
Van der Linden: Ik ken de motieven niet. Ik vind dat het Europese parlement in haar bezigheden zich voor een belangrijk deel zal moeten wijden aan het energie- en grondstofenvraagstuk.

U wilde nog wat kwijt over de huidige energiepolitiek van deze regering.

Van der Linden: Ik vind dat in het huidige energiebeleid een paar zaken ontbreken. In de eerste plaats ontbreken daar een visie op de toekomstige ontwikkeling van ons productieproces. Met name de recycling van grondstoffen, de omschakeling van de productieprocessen in de huidige gewijzigde omstandigheden. Op de tweede plaats vind ik dat het besparingsbeleid van de minister van economische zaken te veel gericht is op de toevallige situatie op de energiemarkt. We moeten ons niet overgeven aan de politieke manipulaties van de olieproducerende landen. Het energievraagstuk moet los gezien worden van de toevallige leveranties van het ene land aan het andere

Dank u wel voor dit gesprek.

Voetbalwedstrijd

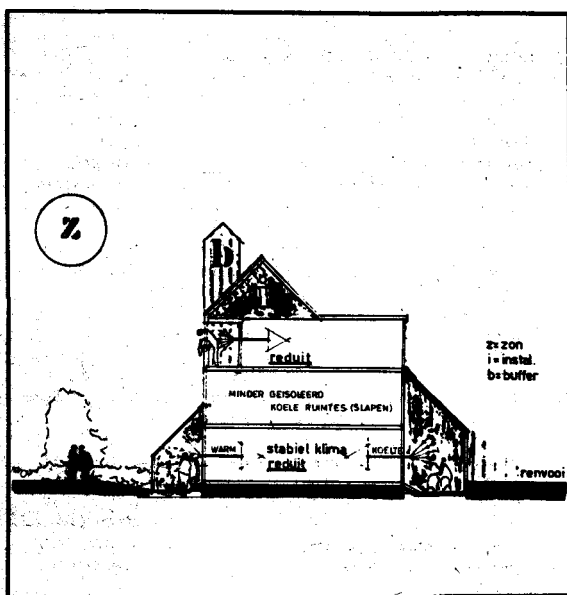

Onlangs organiseerde de zeer actieve afdeling Zuid-Hollandse-Eilanden een sportieve happening in het Zuid-Hollandse Maassdam, bij Rotterdam. In de sporthal 'Duyvesteijn' werd een zaalvoetbaltoernooi gehouden, dit bedoeld om een betere band met collega-afdelingen te krijgen en het nieuwe JOVD-seizoen sportief te openen. Het was echter teleurstellend te zien dat slechts zo weinig afdelingen gehoor hadden gegeven aan de uitnodiging van de gastheren. De kwaliteit van het spel werd er echter niet minder door, en ook de gezelligheid en het enthousiasme hadden er niet onder te lijden.

Na een aantal wedstrijden werd duidelijk dat de afdelingen Zuid-Hollandse-Eilanden en Edam-FC Volendam, de sterkste waren, maar in kracht ongeveer gelijk en daarom de eerste prijs, de zg. 'Eilandbokaal' moesten delen. Afgesproken werd om beurten de wisselbeker een half jaar in de prijzenkasten van beide afdelingen te laten prijken. Het volgend jaar zullen beide afdelingen graag hun titel verdedigen tegen hopelijk nog meer deelnemende afdelingen.

Als 'Vice-Weltmeister' eindigt het team van de afdeling Oostelijke-Mijnstreek met captain Jos Hensen.

De aanvoerders van FC Volendam en FC.Z.H.E. resp. Jan van Zanen en Gé Schöttelndreier hoopten in de toekomst meer van dergelijke sportieve evenementen te kunnen bijwonen. Er zou dan echter wel meer belangstelling moeten worden getoond door andere afdelingen en het geheel zou wat beter georganiseerd moeten worden. Misschien behoort het organiseren van hockey, tennis, waterpolo, basketbal, volleybal en buitenvoetbal-toernooien tot de toekomstige mogelijkheden. Want het sportieve peil van de JOVD moet nodig opgeschroefd worden, aldus de aanvoerders van deze 'sportieve' afdelingen.

VAN HET HOOFDBESTUUR

Najaarscongres

Programma najaarscongres van de J.O.V.D.
te houden op 24 en 25 november 1979 in
Hotel Bouwes, Badhuisplein 7 te Zandvoort.

zaterdag 24 november:

10.30-11.00	ontvangst deelnemers
11.00-13.00	opening, aansluitend huishoudelijke vergadering
13.00-14.00	lunch
14.00-14.15	congresrede Frank de Grave
14.15-17.30	inleidingen en discussies met en door de verschillende gast-sprekers
17.30-20.00	borrel en diner
20.00-22.00	discussiegroepen energie
22.00-.....	feest

zondag 25 november:

10.00	ontbijt
10.00-13.00	behandeling resolutie
13.00-14.00	lunch
14.00-16.00	voortzetting behandeling resolutie
16.00	sluiting

AGENDA HUISHOUDELIJKE VERGADERING

1. opening op za 24 november om 11.00 uur
2. goedkeuring notulen 2pmercongres te Apeldoorn d.d. 23/24 juni 1979
3. ingekomen stukken en mededelingen
4. vaststelling contributie Hoofdbestuurs-deel 1980 en begroting
5. W.V.T.T.K.
6. rondvraag
7. sluiting

Toelichting:

ad 5: behandeling ingediende moties.
Moties moeten ingediend worden voor
1 november 1979 bij het Algemeen
Secretariaat.

Organisatorische opmerkingen bij het najaarscongres.

1. Het najaarscongres wordt gehouden in Hotel Bouwes, Badhuisplein 7 te Zandvoort. Zandvoort is vanuit Haarlem per trein te bereiken.
2. Opgave kan geschieden door het invullen van de bon of telefonisch bij het Algemeen Secretariaat. De verschuldigde congresprijs dient twee weken van te voren dus vóór 11 november a.s. op de rekening van de landelijk penningmeester JOVD (gironummer 953500) te zijn gestort.
3. Afgezien van zéér actuele moties, dienen moties voor 1 november door de VVP, Bart Lijdsman (p.a. Alg.Secretariaat) te zijn ontvangen. Amendementen op de congresresolutie moeten vóór 14 november binnen zijn.

Dit alles in verband met de uitgave van de congresbundel, waarin moties en amendementen op overzichtelijke wijze zijn gerangschikt. Alle deelnemers aan het congres krijgen deze bundel thuisgestuurd en derhalve hoeven de afdelingen niet meer te zorgen voor verspreiding van amendementen en moties op het congres (afgezien uiteraard van de zeer actuele moties).

4. De congresprijs bedraagt f 55,-. Dit bedrag is inclusief de overnachting in een luxe kamer in Hotel Bouwes of Hotel Bouwes Palace. Voor degenen die dit bedrag te hoog vinden bestaat de mogelijkheid in een pension in Zandvoort te worden ondergebracht. De congresprijs bedraagt in dat geval f 40,-.
5. De verdeling van de stemmen zal gaan conform de laatste peildatum van afgelopen juli. Slechts afdelingen die na deze peildatum zijn opgericht krijgen stemmen al naar gelang het aantal betalende leden bij de oprichtingsvergadering. De stemmachtigingen dienen drie dagen vóór het congres bij het Algemeen Secretariaat binnen te zijn.
6. Voor degenen, die een gokje in het casino willen wagen: Om toegang te krijgen dient men gekleed te zijn conform de regels van het casino, d.w.z. heren met jasje en das en dames aangepast.
7. De lunch van zaterdag zit NIET bij de congresprijs inbegrepen en dient op eigen gelegenheid genuttigd te worden.
8. de discussiegroepen zijn bedoeld om met elkaar de resolutie energie in zijn algemeenheid te bespreken. Aan de hand van de aanmeldingen zal een voorlopige verdeling worden vastgesteld, die tijdens het congres aan iedereen bekend zal worden gemaakt.

Congresbon

Ondergetekende(m/v)

lid van de afdeling

geeft zich op als deelnemer aan het naarscongres van de JOVD te Zandvoort in Hotel Bouwes op 24 en 25 november 1979.

Hij/zij wenst:

totaal congres met overnachting in Hotel Bouwes f 55,-

totaal congres met overnachting in pension f 40,-

het diner van zaterdag f 14,-

de lunch van zondag f 6,-

overnachting in Hotel Bouwes f 35,-

Ondergetekende verplicht zich vóór 11 november a.s. het verschuldigde bedrag te hebben gestort op girorekening 953500 t.n.v. penningmeester JOVD te Groningen.

.....(datum)

Handtekening.....

denken valt aan: administratieve verwerking van een congres, van een verenigingsraad, van een hoofdbestuursvergadering e.d.

- het feit, dat je op het algemeen secretariaat bezig bent, met bijhouden ledenadministratie, verwerking propaganda- en informatieaanvragen, uittypen van de Driemaster, HB-info et.c.

Er zijn natuurlijk nog veel meer dingen, die moeten gebeuren, maar het bovenstaande geeft een aardig beeld van de dagelijkse werkzaamheden.

Als lid kun je er allerlei propagandamateriaal bestellen, zoals n.b. de onderwijsnota, het zwartboek justitie en het boekje 'de toekomst van de parlementaire democratie'. Verder fungeert het secretariaat als spil van de vereniging, zodat je altijd kunt bellen als je met de een of andere vraag zit.

Het vormingswerk

Het vormingswerk is het middel om de doelstelling van het politiek jongerenwerk, nl. jongeren politiek bekwaam maken, te kunnen realiseren. Dit doel kan o.a. worden bereikt door - duidelijke informatie te verschaffen over met name de politieke stroming: het liberalisme

- via kennisoverdracht een bepaald politiek onderwerp onder de aandacht te brengen.

Beide aspecten zullen behandeld worden in de vorm van een kadercursus.

Verder zal er elk jaar per regio een introductieweekend georganiseerd worden speciaal bestemd voor nieuwe leden. In zo'n weekend zal uitleg gegeven worden over de JOVD als organisatie, over het liberalisme als politiek uitgangspunt en er zal aandacht worden besteed aan vergader- en discussietechniek. Dit laatste onderwerp is ook uitermate geschikt om op afdelingsniveau behandeld te worden. Er zijn al enkele afdelingen die dat doen (bijv. afd. Zwolle).

Er zijn natuurlijk nog veel meer activiteiten, die de vormingsmedewerkster verricht, maar het is de bedoeling dat de leden zelf te kennen geven aan welk thema ze speciale aandacht geschonken wensen te zien en dit dan doorgeven aan het afdelingsbestuur of aan Karin Veneman (05172-2099).

Op die manier kan elke JOVD'er zich actief binnen de vereniging opstellen en kunnen we elkaar helpen om politiek bewust te worden.

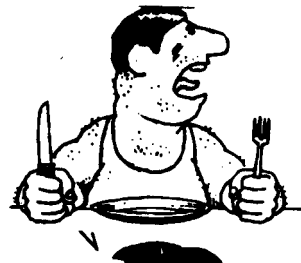
Dus: als je een idee hebt, schroom dan niet om even contact op te nemen met Karin Veneman, tel.no. 05172-2099.

Uit eigen keuken

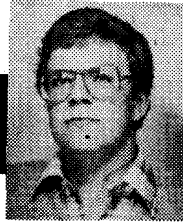
Sinds kort is er verandering opgetreden in de bezetting van het algemeen secretariaat. Waren het vroeger Karin Veneman (als full-time medewerkster) en Conny Guldemont (als part-time medewerkster), die er zorg voor droegen dat alles functioneerde op het secretariaat, tegenwoordig zijn het Conny Guldemont en Rob Vermeer (deze laatste als 2e secretaris binnen het HB), die het geheel naar ieders wens moeten laten verlopen. Deze verandering heeft plaatsgevonden, doordat Karin Veneman zich vrijwel geheel zal bezig gaan houden met de vormingsactiviteiten binnen de vereniging. Hieronder zal uiteengezet worden wat zoal de functies zijn van het secretariaat en van het vormingswerk.

Het algemeen secretariaat

Hier worden alle werkzaamheden uitgevoerd, die te maken hebben met - activiteiten georganiseerd door het Hoofdbestuur. Te

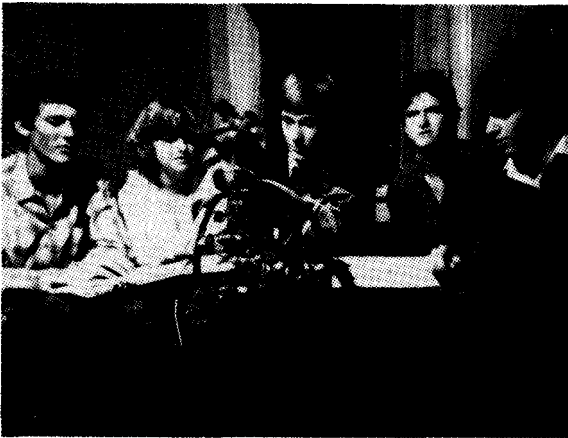

DE BASIS

door Jan van Zanen

De afdeling Hoorn

Bestuur: Wiljan Loomans (vz), Lettie Planje (secr.), Rens Moeskops (penningmr.), Robert (vv) en Arnel Mouqué (p.r.)

Hoe lang zijn jullie al bezig?

Wiljan: De oprichtingsvergadering vond plaats op 17 maart '78; het was een uiterst feestelijke avond met als sprekers de heer Blauw (VVD-kamerlid) en ex-JOVD-HB lid Reinout van Bruggen. De opkomst lag rond de 100 man, wat vooral lag aan het feit dat het toen gekozen interim-bestuur op verschillende scholen flink veel reclame had gemaakt. Op die avond konden we metaan al een vijftigtal leden noteren wat natuurlijk een leuk begin is.

Hoe groot is de afdeling en zijn de leden actief?

Rens: De afdeling heeft momenteel rond de 60 leden; dat betekent dat we, zeker voor JOVD-verhoudingen, een relatief grote afdeling hebben. Desondanks streven we er naar op betrekkelijk korte termijn, eind 1980, de 100 leden bereikt te hebben. Probleem binnen de afdeling is echter de zo bekende West-Friese nuchterheid: "Als ik niets verkeerd doe, dan gaat het wel goed" waarbij dat niets verkeerd doen meestal wordt vertaald met niets doen. Het gros van de leden is dan ook niet zo actief. Het afgelopen jaar hebben we, door regelmatig bijeenkomsten te organiseren en het plaatsen van oproepen in de "Liberatuur", gepoogd de mensen wat meer bij de vereniging te betrek-

ken. Maar tijd blijkt schaars te zijn, zeker in West-Friesland. Overigens zullen we zeer binnenkort de leden middels 'persoonlijke benadering' er toe proberen te bewegen zich wat meer te gaan inzetten voor de vereniging. Lukt dit namelijk niet dan bestaat de kans dat een vereniging gaat doodbloeden wat natuurlijk nooit de bedoeling is.

Wat zijn zoal jullie activiteiten plaatselijk?

Lettie: Gepoogd wordt, en dat is in het afgelopen verenigingsjaar aardig gelukt, één bijeenkomst per maand te organiseren. De activiteiten variëren van politieke café's, fora en sprekers tot niet-politiek getinte feestavonden.

Het afgelopen jaar hebben avonden georganiseerd met o.a. mr. C. Berkhouwer, Frank de Grave en mensen uit de plaatselijke politiek, een politiek café in samenwerking met de VVD, een debat over de NAVO met de heren Blauw en Van der Spek en een zeer succesvolle enquête aan de vooravond van de Europese verkiezingen.

Ook de uitgave van de 'Liberatuur' vormt een niet weg te cijferen onderdeel van onze activiteiten.

Timmeren jullie ook landelijk aan de weg?

Wiljan: Allereerst proberen we via ons afdelingsblad ook landelijk een en ander uit te dragen. Daarnaast bezoeken we congressen en heb ik zelf zitting in de verenigingsraad. Wat dat laatste betreft moet ik zeggen dat ik het lidmaatschap van deze raad beschouw als een uiterst geschikte weg om landelijk aan de weg te timmeren. Die vergaderingen zijn in feite mini-congresjes, met dien verstande dat, gezien de aard van de te behandelen onderwerpen en de omvang van de groep, het hier mogelijk is dat iedereen een reële inbreng heeft.

Jullie afdelingsblad 'Liberatuur' wordt alomtebewonderd, wat is de succesformule?

Arnel: Het klinkt wat clichématig maar een succesformule hebben we niet. We hebben het geluk dat we de mensen ervoor hebben die het werk aankunnen.

Rens: belangrijk is wel dat je het blad zoveel mogelijk slef-supporting houdt. Dit lukt bij ons aardig doordat we veel advertenties hebben kunnen bemachtigen. Bovendien is het zaak dat je actief naar artikelen blijft zoeken.

Wiljan: We proberen het blad naar zoveel mogelijk kanten open te stellen zodat een zo breed mogelijke discussie kan ontstaan.

Wat staat er in het komende seizoen op het programma?

Robert: Op het programma, dat overigens nog verder uitgewerkt moet worden staat o.a. een actief ledenwervingsbeleid, een commissie gemeentepolitiek. Verder minstens eens per maand een bijeenkomst wat dus inhoudt het uitnodigen van sprekers, organiseren van fora, etc.

Hoe liggen de politieke verhoudingen in de gemeente Hoorn?

Lettie: College van CDA en PvdA, die beide acht zetels in de raad hebben. De VVD heeft hier slechts 3 zetels, D'66 2 zetels, Politieke Combinatie 2 zetels, CPN 1 zetel en Probol zetel. Hieruit blijkt wel dat een liberaal beleid voorlopig niet tot de mogelijkheden behoort.

Wat is het item in de hoornse gemeentepolitiek?

Wiljan: Hoorn is één van de zgn. groeikernen, dit betekent dat Hoorn voor een belangrijk deel de overloop uit met name Amsterdam moet opvangen. De problemen die hiermee samenhangen zijn gigantisch, en het is de raad die veelal een oordeel moet vellen. Alle belangrijke items, afgezien misschien van de grondpolitiek in de "oude" stad, vallen onder de noemer "Groeikernproblematiek", wat dus al jaren het belangrijkste item is in de raad.

Zijn jullie ook actief m.b.t. die gemeentepolitiek?

Robert: Individueel zijn we al lang bezig met de gemeentepolitiek. Dit willen we nu gaan structureren, daartoe hebben we een commissie gemeentepolitiek in het leven geroepen die zich met alle gemeentezaken gaat bezighouden.

Hoe is jullie relatie met de VVD en D'66 uit Hoorn?

Armel: Met D'66 is de relatie goed in die zin dat ze niet slecht te noemen is. Het contact met de VVD is erg goed. Oud landelijk voorzitter van de JOVD, Gerard van der Meer, nu raadslid voor de VVD in Hoorn heeft speciaal de opdracht de contacten met de JOVD te onderhouden.

Hoe denken jullie over de landelijke gang van zaken binnen de JOVD? (congressen HB, e.d.)

Rens: Congressen functioneren naar mijn mening niet zoals ze zouden moeten functioneren. Er is te weinig discussie mogelijk, hetwelk m.i. veroorzaakt wordt door de omvang van de congressen. Veel congresgangers, met name nieuwe JOVD'ers vinden het moeilijk om voor zo'n grote groep mensen hun mening naar voren te brengen en laten dit over aan de meer ervarenen, zodat teveel dezelfde sprekers aan het woord zijn. Het HB vind ik op dit moment redelijk functioneren, terwijl de nieuwe opzet van de verenigingsraad m.i. een grote vooruitgang is.

Hoe staat jullie afdeling tegen eventuele provinciale samenwerking in Noord-Holland?

Robert: Deze samenwerking moet reëel zijn. Momenteel, gezien de verhouding tussen de verschillende afdelingen is samenwerking niet functioneel daar deze o.i. zou ont-aarden in een eindeloze discussie over al-lerhande zaken. Als je wilt samenwerken moet er een eenheid zijn, een min of meer gelijk-gerichtheid van opvatting en dat is op dit moment zeker niet het geval.

Hoe denken jullie over landelijk politieke zaken? (kabinet Van Agt b.v.?)

Wiljan: Een tweede kabinet Van Agt lijkt op dit moment wel haalbaar, echter niet met de VVD. Hoewel je als kleinste regeringspartij meer moet geven dan nemen, laat de VVD o.i. toch te weinig zijn tanden zien en komt zij matig over op het publiek. Verliest brok geloofwaardigheid. Verder heeft natuurlijk de discussie rond de Miljardennota onze primaire belangstelling en ook nog steeds de Markerwaard, omdat Hoorn als watersportcentrum daar erg veel te maken heeft.

NIEUWS

ZWOLLE

De afdeling Zwolle organiseert een cursus 'verenigen en vergaderen'. De bedoeling van deze cursus is om de deelnemers te leren wat gemakkelijker hun woordje te doen tijdens vergaderingen en congressen. De cursusduur is 6 avonden.

Dit is een prima initiatief om als afdeling aan de slag te gaan met het vormingwerk. Deze gegevens zijn ontleend aan het afdelingsblad, dat onlangs door de afdeling is opgericht.

DELFLAND

De afdeling Delfland heeft een themanummer uitgebracht, dat ter voorbereiding dient voor een forum dat gaat over de plaats van politieke partijen ten opzichte van het gemeentebestuur en de mogelijke rol van politieke jongerenorganisaties.

GRONINGEN

De afdeling Groningen heeft een commissie ingesteld tot politieke vorming van scholieren. Het doel van deze commissie is meer bekendheid te geven aan de JOVD en het activeren en stimuleren van de politieke vorming van scholieren.

HOORN/ENKHUIZEN

Deze afdeling heeft een heel blad gewijd aan een concept-beleidsprogramma voor het seizoen '79-'80. Deze nota zal op de jaarlijkse algemene ledenvergadering worden behandeld.

DISTRICT NOORD

District Noord organiseert het komend jaar 2 kadercursussen en wel in de weekenden van 1 december '79 en 23 februari '80.

Heroïneverstrekking:

een heilloze zaak.

door Rolf Hansma

Dit is weer een artikel over het drugverslavingsprobleem; een probleem dat nog steeds onoplosbaar is en dat misschien wel zal blijven. Nog niemand heeft pasklare antwoorden, sluitende systemen of uiterst succesvolle methodes. Soms zijn er nuanceverschillen, soms lijnrechte tegenstellingen. Ondanks al deze onzekerheden kan men geneigd zijn om bepaalde ideeën ten aanzien van het probleem te ontwikkelen. In dit blad werd ik, onder de titel "heroïne-verstrekking: een noodzaak", daarin recentelijk voorgestaan door Eric van Dijk; dit artikel nu moet hoofdzakelijk gezien worden als een reactie op Van Dijks conclusie en werd geschreven in het besef dat de voorgestelde ideeën de meeste duiven te hard en de meeste haviken te zacht zullen zijn.

Een verslaafde van heroïne leeft bij de gratie van de drug; als hij zonder zit, heeft hij geen leven. Het enige wat dan nog telt, is de vraag: hoe kom ik aan heroïne. Doordat de politie heroïne in beslag neemt en dus de invoer van die drug geen gelijk tred houdt met de aanwas van het aantal gebruikers, kan de handelaar door de gegarandeerde afzet, voor zijn waar vragen wat hij wil. De prijs van heroïne zal dan ook stijgen. Door deze prijsstijging én door de steeds groter wordende (noodzakelijke) dosis per dag moet de verslaafde over steeds meer geld beschikken. Het legale inkomen, meestal een sociale uitkering omdat men niet in staat is te werken, moet worden aangevuld. Dit gebeurt veelal op twee niet altijd van elkaar gescheiden manieren. Men kan de betrekkelijk kleine "onderhoudscriminaliteit" plegen: winkeldiefstal, auto-inbraak, vervalsing, fraude etc. De buit wordt via de breker in het benodigde geld omgezet. De andere manier is het inkopen van grotere dosis dan men zelf nodig heeft en het doorverkopen voor een hogere prijs, zodat de verslaafde zelf gratis gebruikt. Ook kan men andere witte poeder vermengen met de heroïne en dan zoeken naar mensen, die deze versneden heroïne willen afnemen.

Het is vooral de "onderhoudscriminaliteit" die het publiek verontrust, omdat het daarvan zelf slachtoffer wordt. Dit is, meer dan uit oogpunt van menselijk mededogen, de reden waarom het publiek vraagt om oplossing van het probleem van de drugverslaving: men verwijt de verslaafde niet dat hij verslaafd is maar dat hij anderen tot overlast is! De vrije-heroïneverstrekking is dan een noodzaak.

Ik ben echter tegenstander van vrije-heroïne-verstrekking omdat ik vind dat niet de

verslaafde als 'lastpost' maar als hulpbehoevend mens gezien moet worden. Vrije-heroïneverstrekking laadt de schijn op zich geen behoefte te hebben aan het oplossen van het probleem, maar alleen aan het wegemen van de kwalijke effecten. Naast dit principiële bezwaar zijn er echter nog andere bezwaren. Allereerst wordt de vrije-heroïneverstrekking wettelijk geblokkeerd door art. 2 van de Opiumwet 1976, waarin verhandelen of verstrekken van o.a. heroïne verboden wordt. Politiek lijkt vrije-

heroïneverstrekking niet realiseerbaar na het verwerpen van de motie Haas-Berger medio juni vorig jaar. Grootste bezwaar was toen dat de motie doelde op gratis heroïne voor een grote groep verslaafden, door te spreken van een "onderhoudsdosis". Ook is het niet waarschijnlijk dat de overheid voldoende zuivere heroïne kan aanvoeren. Zij is daarbij gehouden aan het Enkevoudig Verdrag van New York 1961 en moet een controlecommissie in Genève melden hoeveel opiaten voor medische doeleinden zullen worden gebruikt. Voor Nederland bedraagt die hoeveelheid ruim 400 gram heroïne, welke gebruikt wordt voor de behandeling van kankerpatiënten, die in het laatste stadium van hun ziekte verkeren. Uit alles blijkt echter, dat de overheid niet bereid is een groter quantum aan te vragen.

Praktisch gezien lijken er ook onoverkoombare bezwaren tegen de vrije-heroïneverstrekking te bestaan. Omdat een verslaafde 4 à 6 maal per dag heroïne moet worden toegediend is het bijna onmogelijk de heroïne meteen toe te dienen, wat betekent dat de heroïne moet worden meegegeven. Daarin schuilt het gevaar van de handel in vrije-heroïne. Het is dan, gezien ervaringen in Engeland, zeker niet onwaarschijnlijk dat het aantal verslaafden met sprongen zal toenemen. Er zou ook een groot probleem

ontstaan indien alleen Nederland zou overgaan tot het vrij verstrekken van heroïne. Ons land zou dan een "paradijselijk eiland" voor verslaafden worden, wat zou kunnen betekenen dat het verslaafde buitenlanders naar Nederland zou lokken. Praktisch bezwaar is ook dat door de vrije heroïne het monopolie van de illegale drughandel wordt doorbroken; van Dijk ziet mijn bezwaar echter als een voordeel. De heroïnehandelaren zullen zich de "gouden handel" niet zonder meer laten ontnemen. Zij zullen, als ze terrein verliezen in de steden, zeker op zoek gaan naar nieuwe afzetgebieden: scholen, discotheken, de provincie. Vrije heroïneverstrekking blijkt zo niet alleen onjuist, ze blijkt ook onmogelijk!

Tegenstander van vrije heroïneverstrekking impliceert zeker niet dat ik voorstander ben van vrije methadonverstrekking. Hoewel methadon praktische voordelen heeft; het kan oraal worden toegediend, het analgetisch effect treedt minder snel op dan bij heroïne en een methadonhandel zal zich niet snel ontwikkelen als er nog heroïne te verkrijgen is op de zwarte markt, gaat het evenals de vrije heroïneverstrekking voorbij aan de idee dat de verslaafde in de eerste plaats mens is. Methadonbehandeling is niets meer dan dat de ene verslaving wordt vervangen door de andere en dat dus van werkelijke hulpverlening geen sprake kan zijn.

Geen vrije heroïne, geen methadon, wat voor een oplossing staat mij dan voor ogen? In ieder geval niet het "gedwongen afkicken". Deze methode wijs ik af op praktische gronden en niet op principiële gronden zoals Van Dijk doet. Zijn waardeoordeel dat gedwongen afkicken niet te verenigen is met de liberale beginselen is een hypothese en verdient daarom niet die stelligheid die hij eraan geeft. Natuurlijk staat het een ieder vrij verslaafd te willen zijn; een geheel andere zaak is het of men niet meer verslaafd wil zijn. Het gebruiken heeft namelijk veel met willen te maken, het niet meer willen gebruiken daarentegen niet. Ben je eenmaal verslaafd, dan ben je volkomen afhankelijk van je drug, en heb je niets meer te willen. Het evenwicht tussen de vermogens tot denken en de wilskracht is dan verstoord wat zich kan manifesteren in apathie of onvermogen om de werkelijkheid adequaat te beoordelen. Het is dan ook onverantwoordelijk om zulk een verminderd toerekeningsvatbaar mens "in de kou" te laten staan, om hem alleen te laten staan. Dit menselijk mededogen moet de drijfveer zijn voor de hulpverlening aan verslaafden.

Verslaving is een verschijnsel dat geleidelijk ontstaat. Men begint drugs te gebruiken met de zekerheid niet verslaagd te zijn. Daarna volgt een stadium van steeds toenemende afhankelijkheid; het gebruik gaat aanleiding geven tot moeilijkheden. Mensen in de naaste omgeving gaan opmerkingen maken, opmerkingen waardoor de gebruiker zich gaat ergeren aan zijn omgeving. Langzaam breekt het inzicht door dat er een ongewenste afhankelijkheid van de drug is ontstaan. Omdat de verslaafde ziet dat hij "schade" ondervindt

door het gebruiken van de drug, hetgeen vooral blijkt uit de verwijten van anderen, zal dit hem motiveren voor behandeling. Anderzijds is de behoefte om de drug te gebruiken zó sterk dat hij dit zich koste wat het kost wil verschaffen. Daarom is hij niet gemotiveerd voor behandeling. De verslaafde wil deze onmacht verbergen, wil weer graag meetellen, wil het vertrouwen terugwinnen en zal willen stoppen met het gebruik van de drug. Lukt hem dit niet, dan wordt hem dit door zijn omgeving kwalijk genomen; deze verwijten zijn aanleiding tot opnieuw druggebruik om de onaangename gevoelens kwijt te raken, waarmee de vicieuze cirkel gesloten is: de verslaafde leeft nu slechts in een wereld van conflicten en wantrouwen tegenover zijn omgeving, die "alles beter weet en alles beter kan". Uit dit relaas moge blijken dat het uiterst moeilijk is een uitgangspunt voor behandeling te vinden: dringt men op behandeling aan dan de verslaafde zich vaak verzetten; dringt men niet aan op behandeling dan verslechtert zijn sociale situatie steeds verder.

Uit de voorgaande alinea blijkt de verslaafde een wantrouwen tegenover zijn omgeving te hebben; voorwaarde voor een succesvolle hulpverlening zal dan ook moeten zijn: het wegnemen van dit wantrouwen. De hulpverlener zal daarom in contact moeten komen met de verslaafde om zo samen een vertrouwensrelatie op te bouwen. Dit contact zal het meeste effectief zijn als zij plaatsvindt in de directe omgeving van de verslaafde; de hulpverlening zal dan ook gedecentraliseerd moeten worden en moet "de wijk in". Dat buurtbewoners hiertegen (gegronde) bezwaren zullen aanvoeren, spreekt vanzelf; grootste bezwaar zal de angst voor de "onderhoudscriminaliteit" zijn. Van Dijk merkt terecht op dat deze weerstanden gerechtvaardigd (kunnen) zijn en voegt daar een juiste conclusie aan toe: er moeten kleine opvangcentra komen zonder criminaliteit. Dat dit laatste mogelijk is, heeft de situatie in Rotterdam bewezen. Aan deze opvangcentra zal een medisch en sociaal team verbonden moeten zijn, waarvan in het laatste team ex-verslaafden, welke een grote betekenis kunnen hebben voor de hulpverlening, deel uit moeten kunnen maken van de bezetting van dat team. De functie van de centra is drieledig: ze zouden eerder, en wellicht in een nog hoopvoller stadium, met verslaafden in contact kunnen komen; ze zouden een voorwaardelijk hulpaanbod kunnen doen, variërend van verstrekking van vervangende middelen volgens een reducerend schema tot doorverwijzing naar een drugvrije gemeenschap en ze zouden actief hulp kunnen verlen bij re-socialisatie van ex-verslaafden. Naast deze centra moeten er meerdere crisis-centra per regio komen, welke 24 uur bereikbaar moeten zijn om, veelal, medische eerste hulp te verlenen.

Voor Surinaamse verslaafden en voor gedetineerde verslaafden is een afzonderlijke hulpverlening gewenst. Surinamers hebben een geheel eigen levenswijze, een geheel eigen cultuurpatroon. Zij worden heel vaak door de Nederlandse bevolking niet begrepen, niet geaccepteerd en dus gediscrimineerd. Als logische reactie daarop zullen de Suri-

namers de Nederlandse bevolking wantrouwend tegemoet treden, men zal hen buiten willen sluiten en de neiging vertonen terug te willen vallen op mensen van de eigen nationaliteit. Hulpverlening aan Surinaamse verslaafden door Nederlandse hulpverleners zal door dit extra-wantrouwen veelal niet succesvol kunnen zijn. Daarom zullen Surinaamse verslaafden afzonderlijke hulpposten met Surinaamse hulpverleners tot hun beschikking moeten krijgen.

Voor gedetineerde verslaafden zullen speciale afdelingen in verschillende penitentiaire inrichtingen geschapen moeten worden. Op medisch verantwoorde wijze zal de gedetineerde verslaafde een (vaak gedwongen) ontgiftingskuur moeten ondergaan. Van onderhoudsdosis mag ook hier sprake zijn. Tussen inrichting en hulpverlening buiten de inrichting moet een zeker contact zijn, zodat de gedetineerde verslaafde direct na vrijlating begeleid kan worden en zo mogelijk voorkomen kan worden dat hij een nieuwe "klantenkring" gaat opbouwen.

Samenvattend zou men kunnen zeggen, dat de hulpverlening, die mij voor ogen staat, een hulpverlening is met een grote differentiatie, welke de verslaafde medemens moet helpen zich te beschermen tegen zichzelf, zich te motiveren voor ontwenning en niet de verslaafde lastpost te helpen door lijdelijk toe te zien hoe men zichzelf te gronde richt of door de ene verslaving te verwisselen voor een andere.

Een de ongeneeslijke verslaafden dan?, zult U zich afvragen. Ongeneeslijke verslaafden zijn voor mij onaanvaardbaar. Het feit dat bepaalde mensen niet kunnen ontwennen, betekent niet dat zij ongeneeslijk verslaafd verslaafd zijn, maar dat de systemen van de hulpverlening falen, dat men de middelen en de methodes nog niet gevonden heeft om de verslaafden te helpen. Daarom ook verdienen nieuwe experimenten een eerlijke kans te krijgen.

Met Van Dijk ben ik eens dat lichamelijke ontgifting en geestelijke ontwenning zonder aansluitend resocialiseringsbeleid bij voorbaat tot mislukken gedoemd is. Doel van dit beleid moet zijn de ex-verslaafden weer levensinhoud te geven: een goede omgeving, een huis, werk; helaas zijn dat precies dingen, die in onze maatschappij moeilijk te vinden zijn.

Oproep commissieleden

VVP zoekt belangstellenden voor de commissies: justitie, onderwijs, sociale- en economische zaken en die Europa. Men kan zich opgeven door een briefje te sturen naar:

Algemeer. Secretariaat JOVD
Nieuwe Zijds Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam

Gemotiveerde interesse strekt tot aanbeveling!

Liberalisme: vrijheid, geen vrijblijvendheid.

door
Rino Schreuder

Ethische normen die de wet dringend voorschrijft vinden in het liberalisme een fervent tegenstaander. Toch ontkomen liberalen er niet aan een aantal van die normen te formuleren, en als uitgangspunt van denken te hanteren. Een commissie o.l.v. JOVO - ers-voorzitter, Mr. Geertsema, is daarmee bezig bij het opstellen van de nieuwe beginselverklaring van de VVD. De commissie gebruikt in haar concept terecht de woorden 'moet' en 'behoort', als het gaat om de beschrijving van een liberaal mensbeeld.

Groep - Aggregaat

In de sociologie komen twee begrippen voor, die bruikbaar zijn bij een beschrijving van de maatschappij: 'groep' en 'aggregaat'. Deze twee begrippen staan op een continuüm als uitersten tegenover elkaar. Een 'groep' mensen - als ene uiterste - vormt vrijwillig een hechte eenheid. De leden geven hun individualiteit op en kunnen alleen worden beschreven in termen van de anderen. Zo'n 'groep' als geheel heeft belangen en relaties met anderen. Een 'aggregaat' van mensen - als andere uiterste - bestaat uit een aantal individuen die door zuiver toeval bijeen zijn. Er is geen gemeenschappelijk belang, er zijn geen hechte relaties tussen de leden. Voorbeeld 1) van een 'groep' is de bemanning van een ruimteschip, of een gezin met kleine kinderen. Een 'aggregaat' wordt b.v. gevormd door mensen die toevallig in één bus zitten, of door alle Nederlanders die Jansen heten.

De maatschappij bestaat uit individuele mensen die onmogelijk samen één sociologische 'groepe' kunnen vormen. Er treedt wel een soort groepsvorming op (men is lid van een vereniging, politieke partij, gezin, volk); maar het uiterste (de sociologische 'groep' bestaand uit leden zonder eigen persoonlijkheid) komt niet voor.

De maatschappij kan geen 'aggregaat' zijn. Zo'n maatschappij (het woord maatschappij past al niet) hangt nl. als los zand aan elkaar. Dat zou een situatie van 'laissez-fair laissez-aller' opleveren, en niet alleen op

ekonomisch gebied maar juist ook op geestelijk niveau. Mensen zouden nauwelijks relaties hebben, en alleen verantwoordelijkheid voelen voor hun eigen zaakjes.

1) Uitersten bestaan niet, dus de voorbeelden zijn een benadering.

Als we ons nu een liberale maatschappij voorstellen, waarin individuele vrijheden een centrale rol spelen, dan moeten daarin toch meer gemeenschappelijkheden voorkomen dan in een 'aggregaat': normen, waarden, die gedeeld worden door iedereen, zijn nodig om vrijheid, verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid, gelijkwaardigheid en sociale rechtvaardigheid te garanderen.

In liberale kring wordt altijd, en terecht, achterdochtig gekeken naar normen die worden opgelegd. Konservatieven en christen-demokraten plegen dergelijke normen vaak vergaand te verdedigen (het gezin als 'hoeksteen' van de samenleving, porno-films alleen in 49-stoelen-theaters). Toch mag die achterdocht er niet toe leiden dat iedere norm wordt afgewezen. In dat geval krijg je een maatschappij waarin alles vrijblijvend is, waar niemand zich wat van een ander aantrekt: een 'aggregaat'.

In een 'aggregaat' staat, i.p.v. vrijheid, vrijblijvendheid centraal. De grenzen van het liberale vrijheidsbegrip liggen bij de vrijheid van anderen: niet alleen op economisch-juridisch gebied, maar ook op geestelijk gebied. Een aantal normen (grenzen) die op dat laatste gebied ontstaan zijn zeer akseptabel (zelfs wenselijk) als een algemene basis. Deze 'akseptabele normen' worden momenteel vastgelegd in de nieuwe beginselverklaring van de VVD. Bij de formulering van die normen passen de woorden 'moeten' en 'behoren', als het gaat om een liberaal mensbeeld.

De kritiek van Vonhoff 1), dat deze imperatieve vorm van formulering zich niet verdrag met de individuele vrijheid die in dezelfde tekst ook wordt gepropageerd, is m.i. dan ook terecht. Die kritiek is ingegeven door een te absolute afkeer van normering in de politiek. Het 'laissez-faire' van Adam Smith's economische denken te verlaten, benadering t.o.v. geestelijke waarden is natuurlijk evenzeer radikaal en onhoudbaar. Vrijblijvendheid gaat immers niet samen met verantwoordelijkheid en sociale rechtvaardigheid.

Het is uiteraard wel oppassen geblazen bij normstelling in zo'n beginselprogramma: de grens tussen basisprincipes die algemeen moeten gelden voor een menswaardig functioneren van de maatschappij, en beginselen die geen algemene geldigheid behoeven, is immers moeilijk scherp vast stellen. Bovendien zal ieders persoonlijke maatschappijvisie toch moeten rusten op de genoemde basisprincipes plus individuele normen, waarop ik nog terug kom.

De moderne Nederlandse samenleving mist overigens bepaalde van die gemeenschappelijke normen. Jan Terlouw noemt in zijn boek "De derde kamer" b.v. het medeverantwoordelijkheidsgevoel van burgers voor elkaar. Medeverantwoordelijkheid wordt niet, of te weinig, meer gevoeld als iemand midden in een stad in de gracht valt of op een drukke snelweg in nood komt.

Het verantwoordelijkheidsgevoel: bezorgd zijn over het welzijn van een ander met zoals je bezorgd bent voor je eigen

welzijn' ontbreekt als een noodzakelijke algemene norm, die imperatief moet worden geformuleerd in een beginselverklaring.

wetgeving

Politiek bedrijven op basis van beginselen, betekent dat wetgeving tot stand wordt gebracht op basis van die beginselen. Een liberale wetgeving zou m.i. zoveel mogelijk uit twee gedeelten moeten bestaan. In het eerste deel wordt iets dwingend voorgeschreven (b.v. medezeggenschap in ondernemingen) en in het tweede deel wordt een regeling aangegeven die als minimale uitwerking van het principe geldt (b.v. een ondernemingsraad met een aantal omschreven bevoegdheden). Men kan deze regeling volgen, maar het blijft mogelijk zeff een andere uitwerking te ontwikkelen van het zelfde principe. Juristen noemen deze voorwaardelijke keuzemogelijkheid: regelen recht.

Als het principe van de Nederlandse medezeggenschapswetgeving via regelen recht was uitgewerkt, dan zou Bremen Beheer B.V. 2) in Genemuiden b.v. niet verplicht zijn het bestuur van de Vereniging Werknemersbelangen ook nog Centrale Ondernemingsraad te laten zijn. De Bremen-structuur is immers op en top democratisch, en maakt de wettelijk voorgeschreven structuur overbodig en zelfs ongewenst.

Een liberale wetgeving heeft in mijn ogen dus twee principeel verschillende soorten verplichtingen. In termen van het voorbeeld: 1. Medezeggenschap moet, 2. De methode van medezeggenschap moet gekozen worden uit de verschillende mogelijkheden, waarvan er één als een soort minimum in de wet is vastgelegd.

vrijheid tot

De tweede soort verplichting is erg belangrijk: je moet kiezen.

Oud JOVD-voorzitter Hein Roethof formuleert het vaak zo: je bent niet zo maar: 'vrij van dwang, maar je bent vrij tot' het kiezen van een verantwoorde oplossing. Verantwoord binnen het kader van je persoonlijke waardenstelsel.

Liberalisme stelt niets voor als het alleen maar 'vrijheid van' is.

Tolerantie, als liberaal kernbegrip, wordt dan slapheid en vrijblijvendheid. Liberalisme is wel degelijk 'vrijheid tot'.

Tolerantie krijgt dan pas werkelijk inhoud: nl. met in achtname van je eigen normen, openstaan en respect hebben voor andermans normen. Tolerantie moet gebaseerd zijn op een algemeen geaccepteerd mensbeeld (waar het z'n grenzen vindt) en op eigen normen (waardoor het diepte heeft).

De verantwoordelijkheid voor het (her) formuleren van dat algemene mensbeeld is nu de taak van de commissie beginselprogramma. De verantwoordelijkheid voor het invullen van de 'vrijheid tot' (het formuleren van eigen normen en waarden) blijft de taak van ieder individueel mens.

1) Geuit op de VVD+Partijraad, dd 22 september j.l.

2. Kenneth Boulding, aangehaald in "management..." van Prof. Dr. P. Klun.

3) Zie Driemaster nr. 6

**OLYMPISCHE
SPELEN 1980
MOSKOU**

Vliegreizen speciaal voor
jonge sportliefhebbers van
15-35 jaar B.v. 9 dagen
Moskou f 1350,- Voordeelige
mogelijkheden voor sport-
en jeugdverenigingen.
Vraag de reisgids aan.

Overtoom 246
1054 JA Amsterdam
Tel. (020) 12 28 72

kontakt reizen

„Veronica” maakte TV-opnamen JOVD-debat

EDAM-VOLENDAM. — De liberale jongeren in Edam/Volendam (JOVD) organiseerden afgelopen vrijdagavond onder grote belangstelling een forumavond over de Europese verkiezingen van 7 juni a.s. in café-restaurant „De Harmonie”. Omroepvereniging „Veronica” was aanwezig om televisieopnames te maken.

De leden van het forum waren: de heer Dankert, Tweede Kamerlid voor de PvdA en kandidaat voor het Europees Parlement, mevrouw Korte-Van Hemle, Kamerlid voor het CDA, de heer Aberson, lid van de commissie buitenland van de VVD, de heer Schaper, kandidaat voor D'66 voor het Europees Parlement, de heer Van Splunteren, lid van de landelijke Europa-Commissie van de JOVD en de heer Labes, lid van de Europese beweging in Nederland.

Aan de orde kwamen zaken als de zgn. onduidelijke verschillen tussen de diverse Europese politieke partijen. Verder waarom het passief kiesrecht nog steeds op 25 jaar lag en niet op 18 jaar. De vraag is welke mate er wel of niet „protectionisme” zal moeten worden toegepast.

Op deze avond was veel informatiemateriaal over Europa verkrijgbaar. Bijvoorbeeld materiaal van de Europese Beweging in Nederland en de Raad der Europese Gemeenten. Wie interesse heeft, kan een pakketje afhalen bij Jan van Zanen, Lingerzijde 47, tel. 02993-72910.

Veronica was vertegenwoordigd om televisieopnamen van de debatten te maken. Op 6 juni, de vooravond van de verkiezingen, worden deze uitgezonden in het programma van Veronica. Eind juni vindt de afsluiting van het JOVD seizoen plaats door middel van het houden van een informele gezelligheidsbijeenkomst. Op deze avond spreekt Robert de Haze Winkelman, lid van het landelijk JOVD Hoofdbestuur, over de interne structuur van de JOVD.

Ook adhesie van JOVD met medewerkers Noorder Compagnie

LEEUWARDEN - Ook de afdeling Leeuwarden en omgeving van de JOVD heeft zich geschaard in de rij van organisaties die adhesie betuigen met de medewerkers van De Noorder Compagnie die door het bestuur ontslag is aangezegd. „Wij zien de Noorder Compagnie als een niet weg te denken schakel in het culturele leven van de drie noordelijke provincies”, aldus een gisteren uitgegeven verklaring. Vooral het educatieve toneel dat bijdraagt tot de bewustwording van de jeugd zou de jongerenorganisatie niet graag zien verdwijnen. De JOVD ziet maar één oplossing: terugdraaien van het stichtingsbesluit. Dat houdt ook in behoud van de artistiek directeur Zdenek Kraus, wiens persoon volgens de VVD-jongeren op ontolereerbare wijze in de publiciteit is gekomen.

JOVD wil niet meer kerncentrales

AMSTERDAM - Nederland moet op Europees niveau een overleg eisen en zich daarbij uitspreken voor een onmiddellijke stopzetting van de bouw van meer kerncentrales. Ook moet Nederland het standpunt innemen voor een zo spoedig mogelijke verantwoorde afbouw van kernenergie. Deze uitspraak heeft de onafhankelijke liberale Jongerenorganisatie Vrijheid en

Democratie (JOVD) gedaan tijdens haar congres in Assen. De JOVD heeft hiermee een eerste aanzet gegeven voor een uitvoerige interne discussie over kerncentrales. In deze motie wordt de lijn gevolgd van eerdere uitspraken, waarin kernenergie niet absoluut wordt afgewezen, maar uiterst terughoudendheid moet worden betracht.

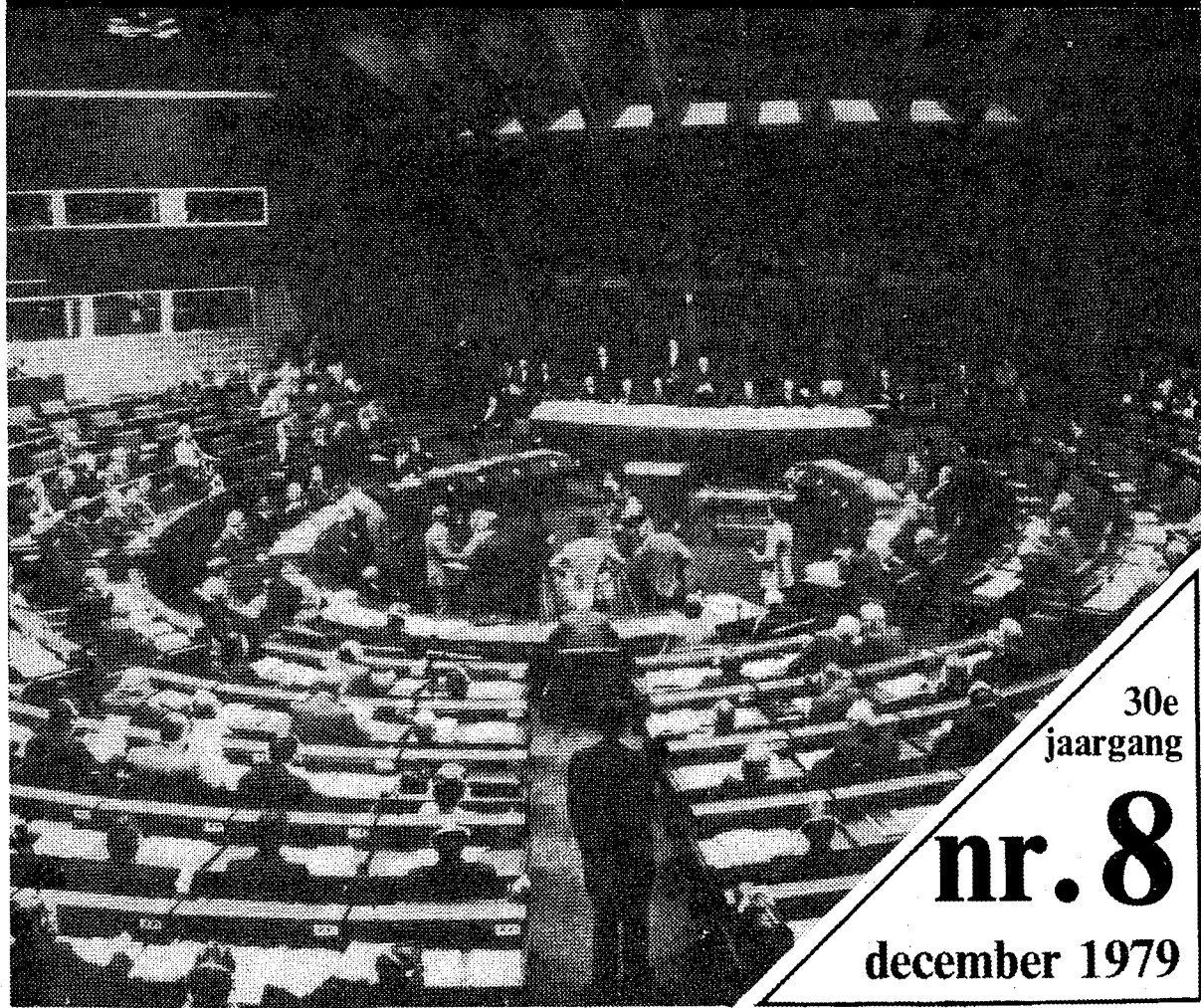

DE DRIEMASTER

Orgaan van de onafhankelijke liberale Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie

ELD:

meer bescherming mensenrechten

30e
jaargang

nr. 8

december 1979

DE DREEMASTER

Orgaan van de onafhankelijke liberale
Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie 'J.O.V.D.'

REDACTIEADRES

Nieuwezijds Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
Tel.: 020 - 242000

REDACTIE

Marco Swart
Vincent van Goghstraat 14
2162 CH Lisse
tel.: 02521 - 15918
(Hoofdredacteur)

Gerard Derriks
van Bijnkershoeklaan 351
3527 XJ Utrecht
tel.: 030 - 936035

Inge Kallen
Zocherstraat 139
3067 AV Rotterdam
tel.: 010 - 217106

Frank van der Vorm
Toutenburg 159
3328 WF Dordrecht
tel.: 078 - 172867

Jan van Zanen
Lingerzijde 47
1135 AN Edam
tel.: 02993 - 72910

Robert de Haze Winkelman
Laan van Poot 214
2566 EJ 's-Gravenhage
tel.: 070 - 655174
(Hoofdbestuursauditor)

DUKWERK

Drukkerij J. van Meurs
Burg. de Zeeuwstraat 2
2985 AP Ridderkerk

ADVERTENTIES

Bureau van Vliet B.V.
Burg. van Fenemapplein 19
Postbus 20
2042 TG Zandvoort
tel.: 02507 - 4745

ABONNEMENTSPRIJS

f 25,-- per jaar, te voldoen op
postgirorekening nr. 953500 t.n.v.
Peningmeester JOVD te Groningen.

KOPIJSLUITING

In verband met de feestdagen is het
bij het verschijnen van dit nummer
al niet meer mogelijk om kopij voor
het volgend nummer in te leveren.

INHOUD

- PAG. 3 Intro door Marco Swart
Opinie door Bart Lijdsman
PAG. 4 D'66: Rederijkervijs door Norbert Klein
PAG. 5 ELD: meer bescherming mensenrechten door René van Splunteren
PAG. 7 Introductie weekend
PAG. 8 De Basis: Kennemerland door Frank v.d. Vorm
PAG. 9 De Basis: Aktief door Frank v.d. Vorm
Jeugdgemeenteraad Zwijndrecht
Oproep commissies
PAG. 10 Internationaal door Arjen van Rijn
PAG. 11 Van der Klaauw in New York "Het zal geduldwerk worden"
USA: energie[k] leiderschap door G.H. Derriks
PAG. 15 Privacy
PAG. 16 Een beetje van au door Anne Lize v.d. Stoel en Marco Swart
PAG. 17 De grote moedeloosheid door Rino Schreuder
PAG. 19 De Basis: Nieuws door Rob Vermeer
Samenlevingsvormen
PAG. 20 JOVD in het nieuws

JOVD

ALGEMEEN SECRETARIAAT

Nieuwezijds Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
tel. 020 - 242000

MEDEWERKSTER VORMING

Karin Veneman
Welderingstraat 58
9035 EA Dronrijp
tel.: 05172 - 2099

HOOFDEESTUUR

VOORZITTER Frank de Grave
Verlengde Nieuwstraat 13A
9724 HA Groningen
tel. 050 - 121462

VICE-VOORZITTER Bart Lijdsman
POLITIEK Lavendelstraat 18b
3073 WD Rotterdam
tel. 010 - 864562

VICE-VOORZITTER Robert de Haze Winkelman
ORGANISATIE Laan van Poot 214
2566 EJ 's-Gravenhage
tel. 070 - 655174

ALGEMEEN SECRETARIS Norbert Klein
St. Stephanusstraat 58
6512 HW NIJMEGEN
tel. 080 - 236722

PENNINGMEESTER Titia Siertsema
Moesstraat 87
9741 AB Groningen
tel. 050 - 732884

INTERNATIONAAL SECRETARIS Robin Linschoten
Churchilllaan 133'''
1078 DM Amsterdam
tel. 020 - 723613

TWEDE SECRETARIS Rob Vermeer
Generaal Spoorlaan 361
2283 GJ Rijswijk
tel. 070 - 987397

INTRO

door Marco Swart

Lichtpuntje

De verkiezingsroes rond het Europees Parlement lijkt dit najaar te zijn omgeslagen in een fikse kater. Zeker, Europese zaken krijgen tegenwoordig inderdaad meer aandacht dan voorheen, maar er wordt weinig positiefs gemeld.

Het begon al meteen veelbelovend met gekibbel en gekissebis over procedures en een weinig inspirerend touwtrekken om de te verdelen baantjes. Ronduit griezelig waren de pogingen om de kleinste minderheden binnen het Parlement te offeren op het altaar van de efficiency. Juist de mogelijkheden die deze minderheden wordt geboden is een toetssteen voor ware democratie.

Berichten over vorstelijke onkostenvergoedingen en niet minder vorstelijk gedrag van sommige leden van de Europese Commissie droegen ook al niet bij tot een groter vertrouwen in de Europese Gemeenschap. In dit verband zou de heer Vredeling er goed aan doen om het advies van zijn landgenoot Berkhouwer op te volgen en voortaan ook melk te gaan drinken.

Ook in het politieke vlak waren de ontwikkelingen niet bemoedigend. De pot voor landbouwsubsidies raakte - je zou bijna zeggen: eindelijk - op. Verder wilden de Britten met het mes op tafel onderhandelen over contributieverlaging. De politieke productie van het Parlement bleef beperkt tot een paar mooie maar vrijblijvende resoluties.

Dit somber geheel overziende is het prettig om een positief geluid te kunnen laten horen. In dit nummer onthult Rene van Splunteren de ELD-plannen op het gebied van de mensenrechten. Het zijn veelbelovende en concrete plannen met een duidelijk vooruitstrevend karakter. Als het ELD-congres zich hierachter stelt dan worden opnieuw de vitaliteit en de voortrekkersrol van de Europese liberalen bevestigd.

Toch mag dit lichtpuntje ons niet afleiden van de verdere duisternis. Men kan moeilijk volhouden dat de rechten van de mens in de EG een probleem van de eerste orde zijn. De ELD zou met name over zaken als werkgelegenheid en energievoorziening een even concrete en vooruitstrevende visie moeten ontwikkelen. Maar doorslaggevend voor succes, zowel van de ELD als van de EG is de mate waarin deze goede voornemens in beleid worden omgezet. Dat blijft vooralsnog het grote probleem van Europa.

OPINIE

door Bart Lijsman

Ontwapening

De afgelopen maanden is er veel te doen geweest over kernbewapening. Ewapening is op zich niets nieuws. In feite kan gesteld worden dat ragenoeg elke beschaving uit de wereldgeschiedenis trachtte zichzelf te beschermen. Hiertoe werden verdedigingssystemen opgebouwd onder het motto "er is geen betere vijand dan een dode vijand".

Naarmate de tijd voortschreed zijn de vernietigingssystemen geperfectioneerd. Zo zeer zelfs dat op dit moment de staten, die als belangrijkste vertegenwoordigers van een bepaald maatschappelijk bestel kunnen worden gezien, in staat zijn de wereld totaal te vernietigen. Paradoxaal genoeg is het juist de mogelijkheid van een algehele vernietiging die de betreffende supermachten ervan weerhoudt elkaar direct met gewapende hand te bestrijden.

Dit alles moeten wij goed beseffen, wanneer we over ontwapeningszaken praten.

De vraag is: "In hoeverre accepteren en tolereren wij - een Rus net zo goed als een Amerikaan - elkaars verschillende visie op het proces van vorming van onze wereld". Voor twee partijen, die over willen gaan tot ontwapening is het bestaan van een vertrouwensrelatie een eerste voorwaarde. Zolang die relatie niet optimaal is kan redelijkerwijs niet verwacht worden dat een van beide partijen overgaat tot het ophieven van haar defensie-racht.

In dit licht moeten we de resultaten van de SALT-besprekingen zien. Ontwapening kan niet als doel op zichzelf worden gezien. Een en ander is het gevolg van een verhouding. Ik ben van mening dat we af moeten van de "vriend-vijand"-gedachte. In onze diagnose moeten we niet teveel nadruk leggen op militaire aspecten van de zaak. Dit aspect is immers slechts een symptoom van een ernstig ziektebeeld.

Alle jongeren moeten zich nauwgezet reken-schap geven van dit probleem. Daarbij is een belend gegeven dat wanneer mensen een beter inzicht in de materie verkrijgen, zij over het algemeen genuanceerder gaan denken. Dit laatste is zeer nuttig voor een evenwichtige oordeelsvorming. Alleen een evenwichtig oordeel kan een realistische bijdrage zijn aan een brede maatschappelijke discussie, die in de Westerse maar ook in de niet-Westerse wereld moet plaatsvinden. Vrije meningsvorming en meningsuiting zijn dit verband onontbeerlijk.

D'66: Redelijker-wijs

door Norbert Klein

Op 26 en 27 oktober vindt in Utrecht het congres van D'66 plaats. Uit de rede van Jan Terlouw, de fractievoorzitter, citeer ik het volgende: "Dacht U dat D'66 zijn succes voornamelijk heeft te danken aan zijn redelijkheid? Ik geloof er niks van." En om te illustreren dat het succes niet alleen op die redelijkheid is gebaseerd, haalt Terlouw er enige wollige kreten bij, zoals "de hoopvolle lijn", "relativering van de materiële welvaart" en "besef tot nieuwe normen". Komt daar het succes van D'66 vandaan?

Ik geloof er niks van. Het succes van D'66 komt voort uit haar leiders en haar leden: allen uiterst redelijke mensen. Er heerste op het congres een zeer gemoedelijke sfeer. De discussies verliepen prettig en iedereen zwaaide op z'n tijd goedgehumt met z'n stenkaart. Kortom, een congres van allemaal uiterst redelijke mensen bij elkaar, die er politiek inhoudelijk bijster weinig van wisten te maken. Het grote discussiepunt vormde de vraag of er grondbeginselen vastgesteld moesten worden om de partij hiermee wat meer politiek cachet te geven.

Onder de hoede van Hein van Oirschot, vicevoorzitter politiek, verscheen er er een stuk getiteld "Uitgangspunten voor het denken en handelen van D'66". Mijsn inziens is dit een uitstekend verhaal, waar menig VVD-liberaal nog wat van kan leren.

...Redelijkheid? Ik geloof er niks van.

De redes van Terlouw en scheidend voorzitter Glastra van Loon gingen ook grotendeels over de politieke basis van de partij. Zeer voorzichtig, om niet van manipulatie beticht te worden, bewogen de beide heren zich op het broze beginselen. Maar dit deden ze zo'n manier dat je je afvroeg waarom ze zo voorzichtig waren. Hun redes stonden namelijk bol van algemene uitgangspunten. En deze uitgangspunten vormden dan niet hun persoonlijke mening, nee, ze werden gebracht als waren het de D'66-uitgangspunten.

Terlouw: "D'66: om mee te werken aan een samenleving waarin de structuur veranderd in de richting van het algemeen belang."

Glastra van Loon: "D'66: een mentale instelling van openheid en tolerantie, maar ook van kritische waakzaamheid en bereid zijn zich actief voor het behoud en het functioneren van de democratie in te zetten."

Allemaal uiterst democratisch vastgesteld. En wat dan te denken van een steeds terugkerende kretologie, met termen als "vernieuwing en hervorming", "emancipatie", "progressief" en "rechtvaardigheid". Daar koop je toch niks voor. Gelukkig was het congres zo wijs om toch beginselen vast te leggen. Dit gebeurde na een vurig pleidooi hiervoor door Erwin Nypels.

Wil D'66 als partij enige visie op de langere termijn kunnen geven, dan zullen de redelijke mensen ook met redelijke beginselen moeten komen. Hierdoor kan het idee van een vierde zuil een realiteit worden. En om bij de beeldspraak van Elseviers Magazine te blijven, een zuil die electoraal stevig staat en niet steunt op drijfzand.

ELD: meer bescherming mensenrechten

door René van Splunteren

Dertig jaar geleden, op 5 mei 1949, werd de Raad van Europa opgericht. Deze organisatie, waarbij praktisch alle democratische landen in Europa zijn aangesloten, kent net als de Europese Gemeenschap een parlement (Assemblee) en een raad van ministers. Het grote verschil met de EG vormt de geringe macht die de Raad over de bij haar aangesloten landen heeft. In feite doet de Raad van Europa alleen maar voorstellen, die de aangesloten landen naar believen kunnen overnemen of verwerpen. Toch heeft de Raad in de loop van de tijd een groot aantal nuttige voorstellen gedaan, waarvan het belangrijkste ongetwijfeld de Europese conventie tot bescherming van de rechten van de mens was.

Deze conventie somt net als de Verklaring van de rechten van de mens van de VN een groot aantal mensenrechten op. Maar in tegenstelling tot de VN-verklaring blijft het niet bij een opsomming alleen. De landen die de conventie ondertekenen moeten zich er ook echt aan houden. Doen zij dit niet, dan kunnen ze worden veroordeeld door het Europees Hof voor de rechten van de mens in Straatsburg.

De conventie werd in 1950 in Rome ondertekend. Inmiddels is zij verschillende keren gewijzigd of uitgebreid. Dit gebeurt steeds in de vorm van een protocol bij de conventie. Er zijn vijf van zulke protocollen.

Een ander belangrijk punt is dat niet alleen andere landen zich tot het Hof kunnen wenden, maar ook individuele burgers en organisaties die in hun rechten worden aangetast. Zij moeten zich dan met hun klacht tot de Europese Commissie voor de rechten van de mens richten. Deze Commissie onderzoekt de zaak en als aan een aantal voorwaarden is voldaan, begint zij een procedure tegen het land in kwestie. Het individuele klachtrecht geldt niet automatisch, maar moet apart worden erkend door een land dat de conventie ondertekent.

De Europese Gemeenschap heeft in tegenstelling tot haar lidstaten de conventie niet ondertekent, zodat men zich over schendingen van de mensenrechten door de EG niet bij het Hof in Straatsburg kan beklagen. De EG heeft wel een eigen gerechtshof in Luxemburg, maar dit houdt zich nauwelijks met mensenrechten bezig, omdat daarover ook nauwelijks iets in de EG-verdragen staat.

De ELD, de Federatie van Liberale en Democratische partijen in de Europese Gemeenschap, vindt dit een ongewenste situatie. Zij streeft naar een Europese Unie waarin de mensenrechten goed gewaarborgd moeten zijn. De ELD wordt hierin gesteund door de LYMEC, de Liberal and Radical Youth Movement of the European Community. De LYMEC is de jongerenorganisatie van de ELD en hierbij zijn verschillende liberale jongerenorganisaties uit de EG aangesloten, waaronder ook de JOVD.

De liberale en democratische partijen in de Europese Gemeenschap dringen erop aan dat het eerste rechtstreeks gekozen Parlement onverwijld overgaat tot de opstelling van een door de lidstaten te ratificeren verklaring van de Unie betreffende de fundamentele rechten van de mens en van de burger.

ELD, Programma voor Europa.

Op het laatste ELD-congres in 1978 in Londen werd een motie van de LYMEC aangenomen, waarin werd gesteld dat aangezien in het ELD-programma werd gevraagd om een verklaring over de rechten van de mens, het nu aan de Federatie was om daar dan ook zelf het initiatief toe te nemen.

Als gevolg van deze motie zal het komend congres van de ELD gewijd zijn aan de rechten van de mens. Dit congres zal van 15 tot en met 17 februari 1980 in Parijs worden gehouden. Inmiddels is een commissie ingesteld die de voorstellen van de ELD aan het formuleren is.

Bij wijze van primeur volgen hier de belangrijkste voorstellen.

Toetreding EG tot Europese Conventie

De EG dient als geheel toe te treden tot de Europese conventie tot bescherming van de rechten van de mens en alle daarbij behorende protocollen. Dit betekent dat niet alleen de verschillende lidstaten van de EG, maar ook de instellingen van de EG onder de jurisdictie van het Europees Hof voor de rechten van de mens in Straatsburg zullen vallen. Terecht is besloten om geen apart handvest van de rechten van de mens voor de EG te maken. De onvermijdelijke verschillen met de Europese conventie zouden dan immers leiden tot van elkaar afwijkende jurisprudentie en tot onduidelijkheid over de vraag wie de laatst beslissende instantie is, het Hof in Luxemburg of dat in Straatsburg.

Uitbreiding individueel klachtrecht

Het recht van individuele personen en organisaties om bij de Europese Commissie voor de rechten van de mens een klacht in te dienen over schending van de mensenrechten wordt in paragraaf 1 van artikel 25 van de conventie geformuleerd.

Dit recht is nog steeds niet erkend door Frankrijk. Verder moet er een uitbreiding komen van het recht om een klacht in te dienen, zodat die niet alleen maar ontvankelijk is als de indiener persoonlijk schade heeft geleden door de maatregel waarover de klacht handelt.

Uitbreiding bestaande conventie

De ELD zal een groot aantal zaken voorstellen. De zes waarop men zich zal concentreren en die de meeste publiciteit zullen krijgen zijn:

- Recht op gewetensbezwaren;
- Gelijke betaling voor werk van gelijke waarde;
- Verbod op discriminatie van homoseksuelen - dit betekent in de praktijk het toevoegen van "sexuele gerichtheid" aan artikel 14;
- Het schrappen van "landlopers" uit artikel 5e, zodat het niet meer mogelijk is om in de wet te zetten dat landlopers kunnen worden opgesloten;
- Recht op toetreding tot een openbaar ambt;
- Recht op asiel.

Handvest van politieke rechten

Als aanvulling op de conventie moet er een handvest van de politieke rechten worden aangenomen. De voornaamste rechten die hierin vastgelegd moeten worden, zijn:

- Openbaarheid van officiële documenten;
- Recht op inspraak, of met andere woorden, het recht van mensen om te worden geraadpleegd over besluiten die hen aangaan;
- Recht op democratie in ondernemingen;
- Recht om dossier over jezelf te mogen inzien;
- Recht om zelf een beroep te kiezen.

Nieuw handvest van sociale en economische rechten

Door mr. Geurtsen - zowel Europees parlementariër als Tweede-Kamerlid voor de VVD - is een heel nieuw sociaal handvest opgesteld om het huidige zoveel mogelijk te vervangen. In ieder geval moeten in het nieuwe handvest worden opgenomen:

- Recht op een dak boven je hoofd;
- Recht op een uitkering in gevallen van nood en behoefte;
- Recht op vrije tijd.

Speciale handvesten

De rechten van bepaalde groepen moeten in een aantal speciale handvesten worden beschermd. Hierbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan groepen als kinderen, ouderen, gehandicapten, veroordeelden, dienstplichtigen, nomaden, diplomaten en buitenlandse correspondenten.

Voor deze handvesten geldt, evenals voor de twee voorgaande, dat de bepalingen hieruit niet meteen bindend moeten zijn. Het is momenteel nog onmogelijk om alle rechten aan alle burgers te verlenen. Wel zou er moeten worden vastgelegd dat de lidstaten jaarlijks moeten rapporteren over de vooruitgang die zij hebben geboekt bij het bereiken van de situatie die volgens de handvesten moet bestaan.

Commentaar LYMEC

Over het algemeen is de LYMEC het eens met de voorstellen van de ELD. Op een speciaal seminar van de LYMEC in Venetië werden een aantal opmerkingen gemaakt en toevoegingen opgesteld.

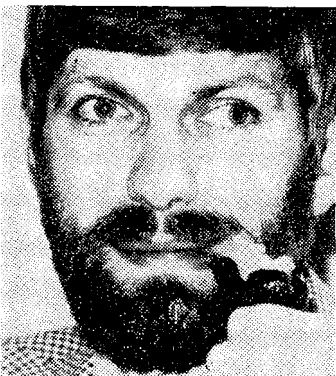

Geurtsen: nieuw sociaal handvest.

- De EG moet niet alleen toetreden tot de conventie en de vijf protocollen, maar er moet ook een zesde protocol worden opgesteld, waardoor ook de Commissie van de EG het recht krijgt om een procedure te beginnen als de conventie wordt geschonden.
- De "derogation clause" uit artikel 15 van de conventie moet worden afgeschaft. Volgens dit artikel mag een land dat de conventie heeft ondertekend er toch van afwijken als het dit van tevoren aan de secretaris-generaal van de Raad van Europa heeft laten weten. Een voorbeeld hiervan is het Verenigd Koninkrijk. Met het oog op Noord-Ierland verklaarden de Britten in 1969 dat zij artikel 6 niet meer konden naleven. Dit artikel bepaalt dat men na arrestatie een proces moet krijgen, zodat men niet zomaar kan worden vastgehouden.
- De doodstraf moet helemaal worden afgeschaft.
- De vrouw moet bij abortus de vrije keuze hebben.
- Niemand mag tegen zijn wil tot militaire dienst gedwongen worden.
- Men moet voortdurend toegang tot het onderwijs kunnen krijgen.
- Er moet een allesomvattende bepaling tegen discriminatie worden opgenomen.
- De privacy van de burger moet beschermd worden. Dit vooral met het oog op de opslag en verwerking van persoonlijke gegevens door computers.
- De ELD moet via de regeringen van de EG-landen in de VN ijveren voor de instelling van een Hoge Commissaris voor de mensenrechten.

Kiesstelsel

Gezien de ontevredenheid over het kiesstelsel bij de laatste Europese verkiezingen - in ieder land ging men op zijn eigen manier te werk - en omdat er volgens het oprichtingsverdrag van de EG één kiesstelsel in de hele EG moet zijn, gaat het Europees Parlement hiervoor een regeling maken. De ELD zal hiervoor een voorstel doen, dat is opgesteld door de Nederlander Florus Wijsenbeek. Hierin is bij voorbaat al uitgegaan van de onhaalbaarheid van één uniform stelsel voor heel de EG, zodat er verregaande compromissen in zijn opgenomen. Zo zou tweederde van de stemmen moeten worden verdeeld volgens de nationale regels van elk land en eenderde volgens regels die voor heel de EG gelijk zouden zijn.

Wijsenbeek: compromis-voorstel.

Dit ging de LYMEC te ver. Wij menen dat eerst het principiële standpunt moet worden verdedigd. Pas als dit niet haalbaar blijkt kan men alsnog tot een compromis besluiten. Daarom zal de LYMEC een compleet nieuw voorstel indienen. Dit houdt in:

- Eén stelsel voor heel de EG;
- Evenredige vertegenwoordiging, en dus geen districtenstelsel;
- Geen kiesdrempels, zodat ook een groepering met maar één zetel in het parlement kan worden vertegenwoordigd;
- In land met een lijstenstelsel -zoals Nederland- moeten de kiezers de volgorde van de kandidaten op de lijst kunnen veranderen;
- Iedereen moet kunnen kiezen in zijn verblijfplaats;
- Iedere burger moet in elk deel van de EG kandidaat kunnen staan;
- Geen verplichte opkomst bij de verkiezingen;
- Het dubbelmandaat, waarbij een Euro-parlementariër ook in het nationale parlement, wordt afgewezen;
- Zowel voor het actief als het passief kiesrecht moet een minimumleeftijd van 18 jaar gelden, terwijl de mogelijkheid van 16 jaar onderzocht moet worden.

Introductie-weekend

Op 20 en 21 oktober jongstleden vond het eerste introductie-weekend van de JOVD plaats en wel in Hilvarenbeek. Deze introductie-cursus was bestemd voor de ruim 100 nieuwe leden in de provincies Zeeland, Limburg en Brabant. Slechts een zeer beperkt aantal mensen had zich opgegeven en nog minder mensen waren aanwezig; alleen de provincie Brabant was vertegenwoordigd. Het aantal deelnemers heeft echter geen belemmering gevormd voor een inhoudelijk goed weekend.

Zaterdagochtend werd begonnen met een praatje van Kees ten Broek (als vervanger van het Tweede-Kamerlid Huub Jacobse) over het onderwerp: "Waarom lid van de JOVD". In de discussie die hierop volgde werd gesproken over vragen als: "Wat is het doel van de JOVD, moet zij eventueel zelf een politieke partij worden en moet de JOVD zich met de studentenpolitiek bemoeien?"

Dit onderdeel was in het programma opgenomen, omdat het belangrijks te weten waarom je lid wordt van onze vereniging en wat je ervan verwacht. Motivatie is immers belangrijk om actief binnen de JOVD bezig te zijn of te gaan!

's Middags hebben we aan de hand van het onderwerp "Wat houdt liberalisme voor jou in?" aandacht besteed aan discussietechniek.

Na het avondeten waren de bestuursleden van alle zuidelijke afdelingen uitgenodigd om de nieuwe leden kennis te laten maken met hen en met de activiteiten van de afdelingen in de regio.

Om de nieuwe mensen kennis te laten maken met de JOVD als organisatie was er een filmpje gemaakt waarop ondermeer het secretariaat, het congres te Apeldoorn en een hoofdbestuursvergadering te zien waren. Dit was een leuke inleiding om te praten over alle mogelijke commissies en organen binnen de JOVD en over de activiteiten die zoal georganiseerd worden voor de leden. Voorbeelden hiervan zijn congressen, studiedagen, kadercursussen en introductieweekenden.

Naderhand werd er nog gezellig geborrel, maar niet tot in de kleine uurtjes, want iedereen wilde 's zondagsmorgens vroeg weer fit zijn om te luisteren naar het Tweede-Kamerlid Ed Nijpels. Deze sprak over het liberalisme als politiek uitgangspunt. Opvallend was, dat een aantal opmerkingen van Ed Nijpels vrijwel overeenkwamen met datgene wat er zaterdagmiddag tijdens de discussie over hetzelfde onderwerp uitgekomen was.

Nadat er nog geluncht en geëvalueerd was ging iedereen 's zondagsmiddags naar huis met het idee dat het weekend zeer duidelijk had voldaan aan de verwachtingen die de deelnemers er van te voren van hadden. Bovendien hadden ze de wetenschap dat er op het congres een aantal bekenden zou zijn, en dat is zeker een stimulans om er eens heen te gaan.

DE BASIS

Interview

door Frank van der Vorm

Kennemerland

Ons najaarscongres werd gehouden in Zandvoort, in het gebied van de afdeling Kennemerland. Dit was voor mij aanleiding om eens te gaan praten met de voorzitter, Arjan Gelder. Hij werkt bij een begrafenisonderneming en is 29 jaar oud.

Is dat niet veel te oud om lid te zijn van een jongerenorganisatie?

Ik vind dat jonge leden zich moeten kunnen optrekken aan oudere. Bij de VVD kun je je als beginnend lid niet ontplooiën. Als je in de JOVD iets stoms doet dan wordt erom gelachen, in de VVD wordt dat veel zwaarder genomen.

Je bent ook lid van de VVD?

Ja, maar iets korter dan van de JOVD. Ik ben 5½ jaar JOVD-lid.

Waarom ben je lid geworden van de JOVD?

Je kunt er veel leren en ervaring opdoen. Jullie afdeling, vertel er eens wat over. We hebben ongeveer 70 leden en bestaan ruim 5 jaar. Men heeft vier keer geprobeerd om hier een afdeling opgericht te krijgen. Dat is uiteindelijk gelukt door de leden zoveel mogelijk overal bij te betrekken en je te blijven inzetten. Verslapping kan funest zijn.

Welk gebied omvat de afdeling?

Het is een vrij groot gebied, bestaande uit de gemeenten Heemskerk, Beverwijk, Velsen, Bloemendaal, Haarlem, Zandvoort, Heemstede en Bennebroek. De afstanden zijn vaak een bezwaar voor de mensen om onze activiteiten mee te maken.

Wat organiseren jullie zoal?

We hebben een avond georganiseerd over jeugdwerkloosheid met kamerleden van PvdA, CDA, VVD en D'66. We hadden veel propaganda gemaakt via de pers, scholen en brieven aan de leden en belangstellenden. Er kwamen helaas slechts 20 mensen, maar we hadden veel belangstelling in de pers.

Hebben jullie daar goede contacten mee?

Ja, de kranten schrijven over het algemeen heel vriendelijk over onze activiteiten. Na wat heen en weer geschrijf worden er ook geen vergissingen meer gemaakt over de onafhankelijke status van de JOVD.

ARJAN GELDER WIL HET EEUWIGE MISVERSTAND UIT DE WEG RUIMEN

„JOVD-leden zijn liberale jongeren en niet alleen maar VVD-jongeren“
[Haarlems Dagblad].

Goede contacten met de pers

Wat vind je van die onafhankelijkheid? ik zag je laatst met een foto in Elsevier Magazine als JOVD-er, maar met een VVD-button op.

Ja, dat komt omdat ik toen juist op een VVD-congres was. Je hebt als lid van de JOVD en VVD vaak twee petten op, dat geeft wel eens problemen. Maar ik verdedig die onafhankelijkheid altijd.

In Noord-Holland is er ook een Provinciaal Politiek Jongeren Contact, heeft dit voor jullie voordelen?

De verhoudingen met de andere politieke jongerenorganisaties zijn erdoor verbeterd. We organiseren bijvoorbeeld samen met de JS de PSP-jongeren en de ARJOS concerten onder de naam "Rock against racism". Deze zijn bedoeld tegen rassendiscriminatie. Er treden op deze bijeenkomsten bekende muziekgroepen uit de streek op. De concerten vinden plaats in de schouwburg en in scholen. We hadden laatst zo'n 400 bezoekers. Er was een goede sfeer en er kwamen allerlei mensen waaronder ook veel buitenlandse werknemers. Wij hebben het plan de concerten verder uit te breiden..

Hoe zit jullie ledenbestand in elkaar?

We hebben grotendeels middelbare scholieren, maar ook werkende jongeren en studenten. Het merendeel is tussen de 16 en 20 jaar oud. Het gros is sympathisant van de VVD, maar er zijn ook aanhangers van D'66, waaronder een bestuurslid.

Zijn er veel leden echt actief?

Ongeveer 20 mensen, deze bezoeken ook de ledenvergaderingen. We proberen verschillende commissies op te richten, maar hiervoor is niet veel belangstelling. In ons bestuur zitten 7 mensen, een voorzitter, een vice-voorzitter politiek, een vice-voorzitter organisatie, de secretaris, de penningmeester en een propagandist.

Wat vind je van de landelijke JOVD?

De JOVD moet veel alerter zijn op actuele zaken. Bijvoorbeeld die zaak van die Zuid-Afrikaanse invaliden, die niet mee mochten doen met de Paralympics. Daar had de JOVD direct in moeten springen; trouwens ook de VVD heeft het hierbij laten afweten. De reactie van de VVD was veel te lauw. De JOVD mag ook wel eens wat kritischer zijn tegenover de VVD en ook de JOVD "verkopen" naar mijn mening hun zaakjes slecht. Het huidige Hoofdbestuur vind ik echter wel enthousiast, maar ik zou er liever wat ouderen in zien.

Heb je tot slot nog een opmerking?

Ja, ik zou graag dit vraaggesprekje willen gebruiken om de leden en vooral die van mijn afdeling op te roepen, wat gemotiveerder lid te zijn. We zien ze te weinig....

Jeugdgemeenteraad Zwijndrecht

DE BASIS ACTIEF

door Frank van der Vorm

In deze nieuwe rubriek zal elke keer een mogelijke activiteit voor afdelingen besproken worden. Dit zal zo mogelijk aan de hand van praktijkvoorbeelden gedaan worden.

Er bestaan in ons land verschillende organen, waarin jongeren regelmatig politiek actief zijn en soms ook mogen meebeslissen. De meeste van die instellingen kunnen echter alleen adviseren. Toch kunnen ze erg belangrijk zijn voor de politieke vorming van jongeren, zoals de Jeugdgemeenteraad van Zwijndrecht.

JOVD-idee

De raad is op 6 oktober 1978 opgericht op voorstel van de toenmalige JOVD-afdeling Drechtstreek, die nu is opgesplitst in de afdelingen Zuidhollandse Eilanden en Oost-IJsselmonde. De opzet was eigenlijk in hoofdzaak uitgedacht door afdelingsvoorzitter Paul van Lith, maar hij kreeg snel steun van de plaatselijke burgemeester Pijl Hogeweg en verschillende politieke jongerenorganisaties.

Naast de JOVD-afdeling Oost-IJsselmonde bloeien er het Christen-Democratisch Jongeren Appèl, de Jonge Socialisten (PvdA-jongeren) en de Gereformeerde Politieke Jeugdstudie Club (GPV-jongeren).

Opzet

In de zomer van 1978 zijn de onderhandelingen begonnen die leidden tot de Statuten en een Huishoudelijk Reglement van de Jeugdgemeenteraad. Er is een dagelijks bestuur, waarin een soort wethouders zitten. Paul van Lith is bestuursvoorzitter en heeft de portefeuille Algemene Zaken en Welzijn, de JS heeft 2 posten, die van Onderwijs en Sociale Zaken en die van Financiën, D'66 heeft Openbare Werken. De Jeugdgemeenteraad vormt een afspiegeling van de "grote" gemeenteraad, maar ook andere politieke stromingen die deelnamen aan de laatste raadsverkiezingen mochten meedoen.

Zetels

De zetelverdeling was als volgt: CDJA 6, JS 5, JOVD 3, PPR 1, D'66 1, RPF 1, SGP 1 en GPJC ook 1. De VVD heeft de JOVD als "haar" jongerengroepering aangemerkt. Het is de JOVD niet gelukt om ook D'66 te vertegenwoordigen in de Jeugdgemeenteraad. Paul van Lith: "De JOVD had volgens D'66 teveel een VVD-imago, zowel landelijk als plaatselijk." Toch stelt de JOVD zich volgens de vicevoorzitter van het bestuur, de Jonge Socialist Hans Nijman bijzonder onafhankelijk op: "De jongere D'66ers zijn veel meer partijgebonden."

Doelstelling

Wat is nu uiteindelijk het doel van de Jeugdgemeenteraad? Hans Nijman: "Allereerst

de jeugd in Zwijndrecht meer bij de politiek te betrekken, jongerenproblemen onder de loep nemen en de Gemeenteraad en B&W gevraagd en ongevraagd van advies te dienen over alle mogelijke onderwerpen.

Invloed

Wordt er naar jullie geluisterd?

Hans: "Niet direct, maar indirect wel. De Jeugdgemeenteraad heeft geen bevoegdheden, maar krijgt die misschien wel in de toekomst. We krijgen ruime aandacht in de pers en in de gemeenteraad. Dit laatste door onder andere brieven aan de Raad. Verder zijn er natuurlijk de interne contacten met fracties, wethouders en de gemeenteraadsleden. De publieke belangstelling is uiteenlopend, van 5 tot een keer wel 70 bezoekers."

De raad bijeen.

Werkwijze

In het begin ging de Jeugdgemeenteraad als volgt te werk: een fractie kwam met een voorstel, het bestuur gaf daarover vooraf een advies en dan werd er in de Jeugdgemeenteraad over gediscussieerd. Paul van Lith: "Dit had als nadeel dat het bestuur als een soort negende fractie ging functioneren en dat wekte verwarring." Nu werken de bestuursleden op politiek gebied onafhankelijk van elkaar. Elk bestuurslid heeft een eigen portefeuille en ontwikkelt elk jaar een beleidsvisie die wordt voorgelegd aan de Jeugdgemeenteraad. Bij een gewoon voorstel probeert hij eerst een meerderheid te vergaren in de fractie en dan komt het in de raad.

Commissies

De leden van de Jeugdgemeenteraad werken ook in de verschillende commissies waarin de raad is verdeeld. Er is een commissie Algemene Zaken, Welzijn, Onderwijs en Sociale Zaken bezoekt regelmatig middelbare scholen en vervult zo ook een belangrijke voorlichtende taak. Er is bij de scholen veel belangstelling voor de Jeugdgemeenteraad. Hans: "De Jeugdgemeenteraad vergt veel mankracht. Het onttrekt het aan het verdere afdelingswerk. Maar daar staat tegenover dat onze raad erg bevorderend werkt voor de politieke belangstelling van jongeren."

JOVD

Hoe is de rol van de JOVD nu binnen het geheel, vroeg ik aan Paul: "Tot nu toe heeft deze vooral op het organisatorische vlak gelegen. Wij willen ons meer politiek gaan bezighouden. Er zijn van onze kant al initiatieven gekomen over een cross-terrein voor een motorclub en we houden ons intensief bezig met de problemen rond het welzijn van de bewoners rond het nieuwe grote rangeerterrein van de NS bij Kijfhoek. Ook hebben we ideeën ontplooid over wijkcentra in verschillende delen van Zwijndrecht. Voor de JOVD zitten in de raad Jan Roozendaal, Jan Bouwer en ik. De JOVD heeft met het bestuursvoorzitterschap, Algemere Zaken en Welzijn de belangrijkste post."

De boer op

Hoe kijk je nu na een jaar tegen de Jeugdgemeenteraad aan? Paul: "De tijd is eigenlijk nog te kort om daar een oordeel over te vellen, maar we moeten verder proberen zoveel mogelijk tot stand te brengen. We moeten zoveel mogelijk contact houden met jonge mensen bijvoorbeeld via scholen. We zullen nog meer de boer op moeten."

Voor meer informatie kun je contact opnemen met Paul van Lith, telefoon 078-127476, of Hans Nijman, telefoon 078-124240.

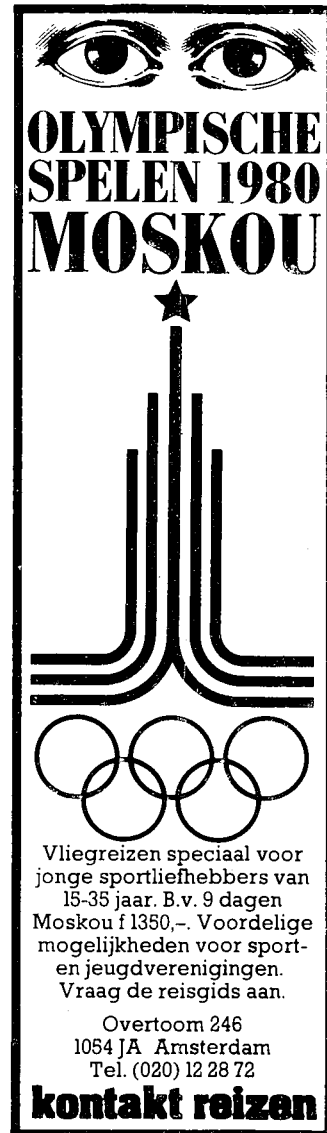
Oproep Commissies

De vice-voorzitter politiek zoekt belangstellenden voor de commissies

Justitie - Sociale Zaken
Onderwijs - Economische Zaken
Europa

Je kunt je opgeven met een briefje aan
Algemeen Secretariaat JOVD
Nieuwezijds Voorburgwal 288
1012 RT AMSTERDAM

Gemotiveerde interesse strekt tot aanbeveling!

**OLYMPISCHE
SPELEN 1980
MOSKOU**

Vliegreizen speciaal voor
jonge sportliefhebbers van
15-35 jaar. B.v. 9 dagen
Moskou f 1350,-. Voordelige
mogelijkheden voor sport-
en jeugdverenigingen.
Vraag de reisgids aan.

Overtoom 246
1054 JA Amsterdam
Tel. (020) 12 28 72

kontakt reizen

STAALBOUW

waaraan men **HOG EISEN STELT** voor
alle doeleinden!

De Convention Européenne de la Construction Métallique, gaf ons op advies van de jury
DE STAALPRIJS 1974 voor de door ons vervaardigde en gemonteerde staalconstructie voor de
MAXIS, Amsterdam

Wij stellen ons "kunnen" op gebied van Planning, Begroten, Vervaardigen, Leveren en Monteren,
ook voor kant en klaar gebouwen, gaarne tot uw dienst.

"LATUMEBO" B.V. — 2952 AD Alblasterdam

EDISONWEG 16
TELEFOON 01859 - 3777
Telex 29293

INTERNATIONAAL

door Arjen van Rijn

Van der Klaauw in New York

”Het zal geduldwerk worden”

Onze minister van Buitenlandse Zaken voelt zich op zijn gemak in New York. Hij zit achter zijn bureau in de ministerskamer op de missie, en dat is eigenlijk het enige uiterlijke verschil met een paar jaar geleden. Een kamer opgeschoven. Maar ook een figuurlijke verschuiving, want daarmee is hij van beleidsuitvoerder tot beleidsmaker geworden.

Als voormalig plaatsvervangend vertegenwoordiger van ons Koninkrijk bij de Verenigde Naties kent dr. Chris van der Klaauw het diplomatieke circuit. Hij geniet ervan, een soort coming home. Het is dan ook een handdruk hier, een schouderklopje daar, in de zaal van de Algemene Vergadering en overall. Ze kennen elkaar van vroeger, de geachte afgevaardigden.

Van der Klaauw maakt daar gebruik van, het past in zijn benadering. In een persoonlijke babbel maakt hij zijn collega's duidelijk waar ons land voor staat. Daardoor komt hij veel minder hardnekkig over dan Van der Stoel. "Ik denk dat ik op een andere manier praat met de mensen. Ik werk meer in de sfeer van de stille diplomatie. Je moet altijd verschrikkelijk oppassen dat de man met wie je spreekt zijn gezicht niet verliest."

Liberaal element

Een zachtroze zithoek, wanden van donker hout. Het grote raam geeft uitzicht op wolkenkrabbers, die met beroemde namen getooid zijn, Chrysler Building, Empire State Building, Diep onder ons passeert het verkeer op Third Avenue. Voor het raam zit de minister, vriendelijk lachend vanachter een grote staande bureaulamp.

Eerst een algemeen vraagje: "Waarin verschilt uw beleid met dat van uw voorganger Van der Stoel? Kunt u het liberale element aangeven?"

"Kijk, er is altijd een heleboel continuïteit, omdat een land door zijn staatsstructuur bepaalde belangen heeft die het wil beschermen en bepaalde idealen die het wil uitdragen, die niet principieel per regering verschillen. De marges in het beleid zijn tamelijk klein. Grote verschillen zouden ook niet goed zijn, omdat de buitenwereld daardoor een te onzekere indruk zou krijgen, waarvoor wij staan.

Van der Stoel heeft veel aandacht gegeven aan mensenrechten, dat is altijd een inte-

graal onderdeel van het beleid. Ook nu, dat merk je wel uit mijn toespraak hier. Als je werkelijk verschil wilt maken is het dit, denk ik, dat de socialist meer een specifieke toekomstvisie heeft. Een liberaal, omdat die meer van de mens zelf uitgaat, is meer geneigd om te zien hoe de krachten van de mensen op elkaar inspelen en wat er uit zal komen. Het is moeilijk om er abstract over te spreken."

Hij noemt enige concrete zaken. Nederland moet zijn plaats in de NAVO houden. Hij benadrukt ook het belang dat hij aan een democratisch (EG-) Europa hecht.

Verenigde Naties

"Voor de verwezenlijking van de doeleinden van het Nederlandse buitenlands beleid zijn de Verenigde Naties een onmisbaar instrument", staat er in de memorie van toelichting op de begroting te lezen. Terwille van de internationale samenwerking streeft de regering dan ook naar versterking van de VN. Even verderop staat echter nuchter: "Te hoge verwachtingen kunnen hier tot grote teleurstellingen leiden".

Is het abstracte en vrijblijvende niveau, waarop de discussies in de Algemene Vergadering gevoerd worden, niet frustrerend?

"Dat is het zeker wel eens, er wordt natuurlijk verschrikkelijk langs elkaar heen gepraat. Maar je moet die Algemene Vergadering niet zien vanuit onze eigen optiek, je moet het zien vanuit de optiek van de ontwikkelingslanden. De VN is een ontmoetingspunt voor de Derde Wereld. Het nut is dat zij nu eens kunnen zeggen hoe zij over al die dingen denken. Op zichzelf is dat een goede zaak. Het leidt inderdaad tot weinig resultaten. Maar dat is echt niet zo ne-

gatief. Neem het Feyenoord-lied: Geen woorden maar daden, dat is typisch westers gedacht. Voor de ontwikkelingslanden zijn woorden al daden.

Van der Klaauw refereert aan het feit, dat die woordenstroom binnen de V N aan het Westen de gelegenheid geeft om bepaalde humanitaire waarden te laten doordringen. "Verder geloof ik dat je in het algemeen veel meer kans op conflicten zou hebben als zoiets als de V N niet zou bestaan. Het is toch geen geringe zaak dat regeringen van 150 staten elkaar hier ontmoeten". *Dat is inderdaad waar. Als je in het V N-gebouw rondloopt en daar mensen als Vance, Gromyko, Hoessein, maar ook een lid van de regering van nationale reconstructie van Nicaragua hoort spreken, wordt de forumfunctie duidelijk.*

Midden-Oosten

De meest in het oog springende passage uit de rede die de Ierse minister O'Kennedy namens de negen EG-landen uitsprak, had betrekking op het Midden-Oosten. Uitgangspunt

O'Kennedy:
woordvoerder EG

is het recht van alle staten om te leven binnen veilige en erkende grenzen. De PLO werd met name genoemd, zou ook betrokken moeten worden bij de onderhandelingen over een vredesregeling in het Midden-Oosten. Verder werd opgemerkt dat het Palestijnse volk het recht dient te hebben om zijn eigen toekomst als volk te bepalen.

Deze stellingname gaat een stuk verder dan vroegere verklaringen van de Negen.

Van der Klaauw over de PLO: "Met de PLO wil ik geen officiële contacten hebben zolang de PLO het bestaansrecht van Israël niet erkent."

Is er in de houding van de PLO op dit punt enige verandering te bespeuren?

"Wat je wel kunt zeggen, is dat de Arabische staten bereid zijn om het bestaansrecht van Israël te erkennen. Dat is al heel belangrijk. Ik denk dat de PLO het uiteindelijk ook zal doen. Maar je mag niet vergeten, dat ze Israël niet erkennen is hun enige wapen. Wat de oplossing van de Palestijnse kwestie betreft, in principe geeft het Egyptisch-Israëlische vredesverdrag daarvoor wel een kader, en Egypte en Israël zullen denk ik met een bepaalde blauwdruk komen. Die waarschijnlijk door de Palestijnen wordt afgevoerd. Het resultaat zal zijn, dat de kwestie in een ander forum geregeld moet worden. Welk forum, weet ik niet, maar dat doet er ook niet toe. Het gaat erom dat men de politieke wil heeft om een oplossing te vinden."

Zuidelijk Afrika

De kwestie Namibië. Op dit moment onderhandelen vijf Westerse landen (V S, Canada, Frankrijk, West-Duitsland en het Verenigd Koninkrijk) onder goedkeuring van de V N over een regeling met Zuid-Afrika. Er lijkt echter niet veel beweging in te zitten. *Wanneer is het geduld van het Westen op?*

"Als er niet snel resultaten worden geboekt, zie ik binnen enkele weken een debat in de Algemene Vergadering, waarschijnlijk zelfs in de Veiligheidsraad. Ik verwacht dan een resolutie. Dat zal afhankelijk zijn van wat de Vijf op dat ogenblik van de situatie vinden. De vraag is, of de werkelijke wil bij Zuid-Afrika aanwezig is. Het uur van de waarheid komt snel."

Op een vraag over de beschuldiging van de Anti Apartheids Beweging Nederland dat Philips het door de Veiligheidsraad ingestelde wapenembargo tegen Zuid-Afrika ontduikt, verwijst de minister naar een brief die hij daarover geschreven heeft aan de Tweede Kamer. Het probleem is volgens hem dat het moeilijk is na te gaan of bepaalde apparatuur voor militair of civiel gebruik bestemd is. *Vindt U dat het embargo door Philips geschonden is?* "Wij hebben er geen aanleiding voor".

Cambodja

De Algemene Vergadering heeft de geloofsbrieven van de vertegenwoordiger van het regime Pol Pot geaccepteerd met een grote meerderheid.

Waarom heeft Nederland zich onthouden?

"Je moet je twee dingen afvragen" zegt Van der Klaauw, zijn pijp stoppend, "je hebt het regime Pol Pot, dat is erkend, die hebben een vertegenwoordiger bij de V N. Ik zou ook geen bezwaar hebben gehad tegen diplomatieke betrekkingen van Nederland met Cambodja. Dat betekent niet dat je het regime apprecieert. Het is gewoon een feitelijke erkenning. Wat is er gebeurd, het andere regime is ingesteld door Vietnam. Strikt volkenrechtelijk geredeneerd is dit onaanvaardbaar, dus stemmen sommigen voor Pol Pot. Maar Pol Pot heeft de mensenrechten grovelijk geschonden. Dat gaat te ver en daarom heb ik mij onthouden."

De minister merkt op, dat de hele kwestie niet wegneemt, dat hulp voor het Cambodjaanse volk snel geboden is.

Woensdag 26 september hield Van der Klaauw zijn toespraak voor de Algemene Vergadering. Hij koos voor de mensenrechtenbenadering. Alle zaken die tijdens deze zitting een belangrijke rol zullen spelen, Midden-Oosten, Zuidelijk Afrika, ontwikkeling en ontwapening, zijn vanuit deze optiek belicht. Als het aan de Nederlandse regering ligt is de "goed georganiseerde en in het recht verankerde wereldgemeenschap" er morgen. Van der Klaauw: "Het zal geduldwerk worden."

Van der Klaauw
kiest voor
mensenrechten
benadering.

USA: energie(k) leiderschap? *door G.H. Derriks*

De laatste maanden komt de nominatie voor de Amerikaanse presidentsverkiezingen van november 1980 steeds meer in het nieuws. Het gaat daarbij vooral om de beide Democraten Carter en Kennedy. Leiderschap is een van de sleutelwoorden uit menige toespraak van Kennedy, die daarmee blijkbaar wil aangeven dat dit bij Carter heeft ontbroken. Leiderschap is inderdaad een belangrijke zaak, niet alleen voor Amerika, maar ook voor de rest van de wereld. De U S A is nog altijd een van de belangrijke wereldmogendheden. Nog altijd is leiderschap daarmee belangrijk.

Of Kennedy met zijn opmerkingen over leiderschap de juiste persoon te pakken heeft is overigens maar zeer de vraag. Er zijn een aantal ontwikkelingen die zelfs een Amerikaanse president niet in de hand heeft.

Overproductie

Het grootste probleem wordt sinds de Eerste Wereldoorlog gevormd door het Amerikaanse productievermogen dat werkelijk gigantisch is. Te gigantisch, want men produceert veel meer dan de eigen markt nodig heeft. Zo is het steeds nodig geweest om buitenlandse markten aan te boren. De Amerikanen hebben dat gedaan. Een grote rol werd daarbij gespeeld door de wapenleveranties en de productie van vliegtuigen. Naarmate de producten technisch meer ontwikkeld waren beperkte het afzetgebied zich meer tot de ontwikkelde westerse landen. Omdat juist die landen bezig zijn om wapens en vliegtuigen zelf te vervaardigen werd het Amerikaanse afzetgebied kleiner. Dit verklaart de moeite die men in het meer recente verleden heeft gedaan om wapens te verkopen, alsmede de soms agressieve verkoopmethoden die daarbij worden gebruikt. Wie herinnert zich niet de moeilijkheden die de Amerikanen maakten rond de landingsrechten voor de KLM, juist op het moment dat er een beslissing over de F 16 genomen moest worden?

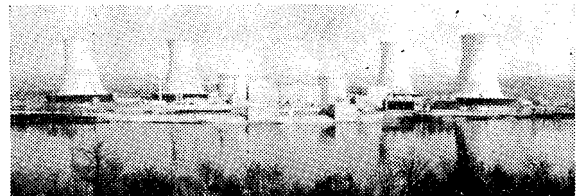
Het productievermogen blijft te groot en in een tijd van dalende afzet resulteert dat in ontslagen. Gegeven de gebrekkige sociale voorzieningen betekent dat in veel gevallen grote problemen voor de ontslagenen. Er ligt daarmee op de regering een constante druk om maatregelen te nemen die het economisch leven kunnen stimuleren. Bedrijfs-sluitingen zijn daarbij niet meer acceptabel. Ze kan het gebeuren dat de Amerikaanse overheid bereid is gebleken om onder zekere voorwaarden een reusachtig bedrag aan de firma Chrysler te verstrekken teneinde dat bedrijf op de been te houden. Oppassen is daar dan wel weer geboden, want de gemiddelde Amerikaan lijkt nog steeds te huiveren wanneer het gaat om het reguleren van het economisch leven.

Als complicerende factor dreigt de economische speelruimte steeds meer beperkt te worden. De enige stimulans voor het Amerikaans bedrijfsleven ligt in een vergroting van de

afzet. Met het -voorzichtig- aanboren van de Chinese markt heeft Amerika de laatste mogelijkheid tot afzetverruiming wel ongeveer opgebruikt. Met een heel langzame maar zeer zekere industrialisatie van de ontwikkelingslanden en een toenemende drang van de Atlantische bondgenoten om hoogwaardige producten zelf te vervaardigen of Amerikaanse producten te kopen in ruil voor voldoende compensatieorders lijken de mogelijkheden tot afzetverruiming sterk beperkt.

Energie

Beperkingen aan het economisch leven legt ook de energiesituatie op. In toenemende mate begint men afhankelijk te worden van aanvoer van aardolie uit het buitenland. Vroeger had dat geen moeilijkheden opgeleverd. Immers, tegen betaling van voldoende dollars kon alles geregeld worden. Dat gaat nu niet meer op. Het bezoek dat Carter bracht aan de Mexicaanse president Lopez Portillo was illustratief in dat opzicht: in plaats van met olie kwam hij met lege handen terug. Vanwege de toenemende afhankelijkheid van Amerika van het buitenland gaan tal van kleinere staten, die datgene, wat Amerika nodig heeft, zouden kunnen leveren, zich steeds meer zelfbewust gedragen. Dat is overigens ook een teken van steeds verder voortgaande ontwikkeling: men wordt niet langer totaal door Amerika op de been gehouden. Voor de regering dus een aansporing om zich intensief bezig te houden met het zoeken naar alternatieve energiebronnen. Soms is daarbij het middel erger dan de kwaal; dat bleek bij de problemen met de kernreactor in Harrisburg. Mede als gevolg daarvan gaan steeds meer Amerikanen met een kritische blik kijken naar kernenergie - gelukkig!

Harrisburg: kritische blik naar kernenergie.

Maar afgezien van die alternatieve energiebronnen zou er nog iets kunnen gebeuren: de regering zou kunnen aandringen op energiebesparing. Voorwaar een revolutionaire gedachte! -in ieder geval in Amerika. Nu doet de regering dat ook wel, maar daarbij ont-moet ze te weinig begrip bij de modale Amerikaan, die tenslotte nog altijd denkt dat met de voldoende dollars alles te koop is. Een herverdeling van de schaarse middelen over alle landen van de wereld is in deze gedachtengang ver verwijderd. Hoe het ook zij, op het ogenblik zijn de Amerikanen volens nolens voor een deel van hun energievoorziening afhankelijk van het buitenland. Dat nu legt beperkingen op aan de kracht van het buitenlands beleid.

Sociale problemen

Het teveel aan productie leidde tot ontslagen. Voor de werklozen waren te weinig voorzieningen voorhanden. Deze problematiek troft in het algemeen de groepen die het toch al niet breed hebben, met name de negerbevolking. De emancipatie daarvan is nog steeds niet voltooid, want er kan wel bepaald worden dat iedereen gelijk is, maar dat moet in de praktijk nog blijken. Rassen-discriminatie blijkt nog immer in ergerlijke mate voor te komen. De Negerbevolking wordt hiermee in een positie gebracht waarin het ontstaan van criminaliteit geen verwondering meer heeft te wekken.

Als gevolg van toenemende criminaliteit treedt het verschijnsel van suburbanisatie op. De gevestigde midden-groepen verlaten de stadscentra om zich in de veel meer rustgevende buitenwijken te vestigen, om eerst dan te ontdekken dat de criminaliteit hen op de voet volgt. Al met al zijn slaapsteden en frustratie het gevolg. Om de frustratie weg te dringen grijpt, menigeen naar middelen die uitweg bieden: geen land ter wereld zal zo'n groot gedeelte van zijn bevolking min of meer regelmatig verdovende middelen zien gebruiken. In een aantal gevallen leidt dat alleen maar tot nog meer misdadigheid.

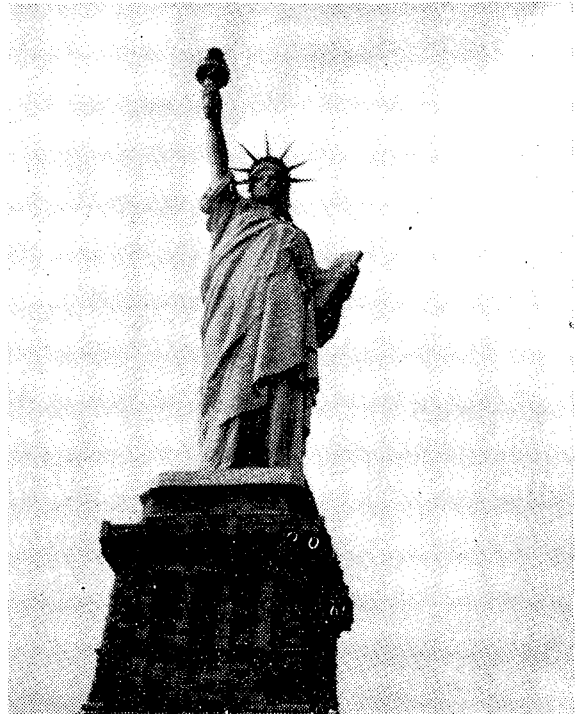
Al deze ontwikkelingen bij elkaar vormen op zijn minst een psychologische klap in het gezicht van menige Amerikaan. De afhankelijkheid van het land, de beperkingen van politieke speelruimte, het arbeidsoverschot, de armoede, de rassendiscriminatie, de criminaliteit, het gebruik van verdovende middelen: alles werkt mee om langzaam maar zeker twijfel te doen ontstaan aan het traditionele beeld van Amerika.

Leiderschap

Met deze toestand voor ogen verwachten de Amerikanen een krachtig, effectief en inspirerend leiderschap. Aan deze verwachting heeft Carter zeker niet voldaan, maar de vraag blijft of dat aan hem ligt. Immers, het Congres moest niet erg veel hebben van besparingen in het energieverbruik. En ook tal van andere voorstellen die Carter aan dit machtige lichaam voorlegde konden in de ogen van de Amerikaanse vroede vaders geen genade vinden. Deze maatregelen rieken teveel naar iets waar de Amerikanen steeds opnieuw tegen gekant blijven: beperking van hun heilige koe, de vrijheid. Van de regering worden wel maatregelen verwacht die het land er weer bovenop helpen, maar nooit ten koste van dit grote goed. Aan Carter's armslag op het gebied van de binnenlandse politiek heeft dat enorme beperkingen opgelegd.

Overeind blijft staan het verwijt van gebrek aan inspireren. Daarin heeft Carter niet uitgeblonken. Degenen onder de lezers met een goed geheugen zullen zich herinneren dat Carter in zijn verkiezingscampagne enkele jaren geleden gebruik maakte van computers om te bepalen wat het kiezerspubliek in een bepaalde staat wilde horen.

Welnu, dit kreeg men te horen. Sindsdien heeft Carter gewerkt aan het uitvoeren van tal van punten uit zijn verkiezingstoespraken; hij vond helaas maar al te vaak het Congres op zijn weg en daarmee hebben we het al genoemde punt weer bereikt.

Heilige koe.

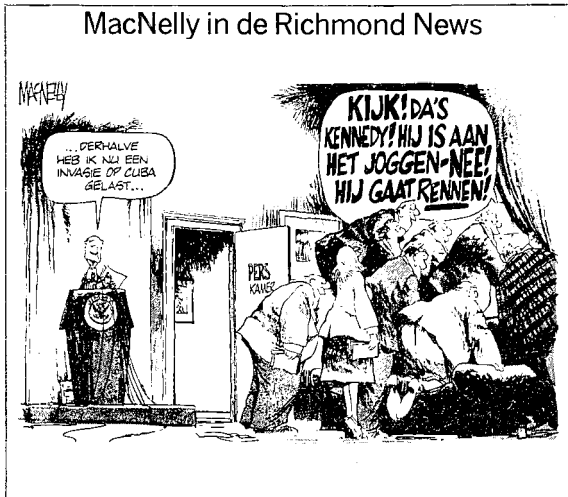
Kennedy

Nu Kennedy zich officieel kandidaat heeft gesteld in voor Carter weinig vleende be-woordingen rijst de vraag of hij het zoveel beter zal doen.

Men bedenke dan in de eerste plaats dat Kennedy iets heeft dat Carter node mist: charisma. Van alle broers uit deze familie ging iets uit, ook al haalt de uitstraling van Edward het niet bij die van zijn broer Robert, waarschijnlijk de meest geniale van het drietal. Bovendien staat zijn naam voor een programma: zonder iets te zeggen kan men zich reeds zekere voorstellingen maken. Meer aandacht voor sociale voorzieningen, hetgeen de werklozen zal aanspreken. Maar aandacht voor de rassenproblematiek, iets waar zeker 20% van de bevolking blij mee zal zijn. Een krachtig buitenlands beleid, in plaats van het aarzelende beleid van Carter, die zijn belangrijkste succes -de Camp David-overeenkomst- als het ware heeft moeten kopen. Een visie op de toekomst, waaraan het bewind van Carter tenen male heeft ontbroken.....

Alle pluspunten kunnen niet verbergen dat Kennedy in zijn programma in het algemeen niet erg van de zittende president zal verschillen. De richting van het beleid wordt immers bepaald door de situatie in Amerika zelf, waarvan al betoogd is dat die niet bij-

ster geweldig is; alsmede de mogelijkheden in de wereldpolitiek, die als gevolg van de steeds groeiende afhankelijkheid ook meer en meer beperkt worden. Of Kennedy er beter in zal slagen dan Carter is maar zeer de vraag. Te voorspellen is er niets; daardoor verandert er teveel en te snel. Maar gegeven de bovengenoemde problemen, waar ook Kennedy niet omheen kan, is de verwachting gerechtvaardigd dat er niet direct een opzienbarende koersverandering te verwachten is. Zo bezien is er dus geen of maar zeer weinig reden om een zittend president te vervangen door een partijgenoot.

Zo ziet een Amerikaan de verkiezingsrijd.

De belangrijkste rol wordt echter gespeeld door niet meetbare argumenten: het krachtige en energieke leiderschap. Kennedy belooft het en met alle aanmerkingen die men zou kunnen maken: ook in zijn periode als senator heeft hij zich een politicus van een behoorlijk formaat getoond. Dat is des te belangrijker omdat hij altijd het risico loopt om vergeleken te worden met twee broers. Ook belangrijk: hij heeft een aantal kansen om zich kandidaat te stellen laten voorbijgaan. Men kan vermoeden dat er toch een zeer behoorlijke kans moet zijn om verkiezingen te winnen voordat hij zich kandidaat stelt: wachten op een volgende periode kan immers ook. De kansen moeten gunstig zijn. Zijn uitstraling blijkt tenslotte voor de Atlantische bondgenoten ook een wezenlijke zaak. Zou er anders zoveel aandacht aan Kennedy worden besteed?

Rosalynn

Wie alles overziet bedenke dat het er voor de arme Carter dus helemaal niet gunstig uitziet. Hem zou slechts overblijven een mogelijkheid die schrijver dezes uit "The Straits Time" (Singapore) van 11 augustus jongstleden haalde: zijn vrouw kandidaat stellen in zijn plaats. Het enige verschil blijft immers het leiderschap! Jammer genoeg is Carter fantasieloos; de volgende president zal dan ook wel Edward Kennedy heten.....

Privacy

(p het congres in Apeldoorn was men van mening dat er onvoldoende informatie over de kwestie van de inlichtingenformulieren in het HBO en MBO was, zodat daarover geen motie kon worden aangenomen. De onderwijscommissie werd gevraagd om de zaak eerst eens goed uit te zoeken. Omdat de Nederlandse Vereniging van Schooldecanen al bezig is om hierover een zwartboek op te stellen, heeft de commissie alleen een voorlopig onderzoek gedaan aan de hand van formulieren van 27 scholen.

De formulieren worden gebruikt door scholen in het Hoger en Middelbaar Beroepsonderwijs om over toekomstige leerlingen informatie in te winnen bij de school waar die leerling vandaan komt. Deze informatie wordt vooral gebruikt bij de selectie van leerlingen die zullen worden toegelaten. Omdat het geven van informatie door de decaan van de vorige school meestal voorwaarde is voor toelating van de leerling, staat de decaan voor het blok: vult hij het formulier niet in, dan wordt de leerling niet toegelaten.

De onderwijscommissie vindt dat de decaan moeilijk een oordeel gevraagd kan worden, omdat hij sommige leerlingen die hij geen les gegeven heeft nauwelijks kent. Ook kan het zijn dat hij geen goede relatie met de leerling heeft, waardoor hij een negatief oordeel geeft. Tenslotte is het ook nog zo dat een leerling zich op school heel anders heeft gedragen dan daarbuiten, zodat er een onvolledig beeld wordt gegeven.

Trouwens, mag een schooldecaan, die ook over vertrouwelijke informatie over de leerling kan beschikken, die vertrouwensrelatie gebruiken om inlichtingen door te geven? Wat heeft een HBO of MBO school te maken met gezinssamenstelling, godsdienst en vooral ook beroep van vader en moeder? Wordt een leerling een betere docent als de Nieuwe Lerarenopleiding zijn liefhebberijen kent? Wat heeft een school voor levensmid- delentechnologie te maken met het feit dat de leerling een hoorapparaat of zwakke enkelbanden heeft? Zo wordt de privacy van de leerling aangetast.

De Vereniging van Schooldecanen heeft een nieuw formulier opgesteld, dat door alle scholen gebruikt zou moeten worden. De grote verscheidenheid aan vragen in de huidige formulieren bewijst immers ook dat een deel van die vragen blijkbaar ook niet zo noodzakelijk is. De Vereniging van Schoolleiders-rectoren en directeuren- en de HBO-Raad zijn beide voorstanders van uniforme formulieren. Volgens de onderwijscommissie zou in zo'n formulier naast wat algemene gegevens alleen mogen worden gevraagd naar het examenpakket en het schooltype van de leerling. Verder zou moeten worden vermeld wie het formulier heeft ingevuld en in welke hoedanigheid dat is gedaan:

Een beetje van au

door
Anne Lize van der Stoep
en Marco Swart¹⁾

De JOVD-Onderwijscommissie is enigzins teleurgesteld over het voorontwerp van de wet waarin de medezeggenschap in het onderwijs geregeld zal worden. Een dergelijke wet is nodig omdat het personeel op grote scholen eigenlijk een ondernemingsraad zou moeten krijgen. Het zou niet juist zijn om het personeel op grote scholen het recht op medezeggenschap, dat andere werknemers wel hebben, te onthouden. Aan de andere kant zou het ook vreemd zijn als er in dit opzicht verschillen zouden zijn tussen grote en kleine scholen van hetzelfde type. Bovendien heeft een school een ander karakter dan de meeste ondernemingen. De verstandigste oplossing leek om het onderwijs niet onder de Wet op de ondernemingsraden te laten vallen en hiervoor een aparte medezeggenschapsregeling te ontwerpen.

Het voorontwerp van wet waar de ministers Pais, Albeda en Van der Stee nu zijn gekomen probeert voor het hele onderwijs één regeling voor de medezeggenschap te geven. Het kernpunt van het ontwerp is dat er op elke school een medezeggenschapsraad moet komen. Rij een kleuter-, lagere of middelbare school zouden in deze raad het personeel en de

ouders elk met minstens een derde van de stemmen vertegenwoordigd moeten zijn. Bij het hoger beroeps onderwijs en het avondonderwijs zouden dit het personeel en de ouders moeten zijn. Verder zou elk schoolbestuur een medezeggenschapsreglement moeten vaststellen waarin de positie van de raad wordt geregeld. In de wet worden een paar voorwaarden genoemd waar de regeling ten minste moet voldoen.

Het voornaamste bezwaar van de Onderwijscommissie is dat de wet eigenlijk te weinig regelt. Hoewel je als liberaal een terughoudende opstelling van de overheid in beginsel toejuicht, moet het ook weer niet te ver worden doorgetrokken. De Onderwijscommissie vindt dat als de democratie echt goed van de grond wil komen de bevoegdheden en verantwoordelijkheden duidelijk moeten zijn vastgelegd. Het wetsontwerp laat teveel mogelijkheden om alles eigenlijk bij het oude te laten en met een papieren democratie te volstaan.

Een ander belangrijk bezwaar van de commissie heeft betrekking op de positie van middelbare scholieren. Het voorontwerp stelt in feite dat die door hun ouders worden vertegenwoordigd. Dit lijkt een weinig realistisch standpunt en bovendien klopt het niet met de doelstelling van het onderwijs. Die doelstelling is immers ondermeer het opleiden van mondige burgers. Democratie moet de mensen al op school worden bijgebracht, en dan niet als een mooie theorie, maar gewoon door het in praktijk te brengen. Natuurlijk kan het wel een mislopen, maar dat hoort nu eenmaal bij een democratie. Of zoals de commissie het formuleert: "Democratisering gaat een beetje van au!".

De commissie pleit er ook voor dat de raad meer en duidelijker bevoegdheden krijgt. Zo moet de raad over sommige zeer wezenlijke zaken bindende adviezen kunnen geven aan het bestuur, bij benoemingen profiel-schetsen mogen opstellen en zelf het medezeggenschapsreglement mogen vaststellen. Ook moet de raad vergaderruimte, administratieve hulp en een onkostenvergoeding van de school moeten krijgen. Verder is een scholingscursus voor raadsleden gewenst. Hierin zou aandacht moeten worden besteed aan vergadertechniek en nuttige informatie.

Ondanks de kritiek is de Onderwijscommissie wel degelijk blij met het voorontwerp. Het is immers van groot belang dat de democratisering in het onderwijs eindelijk gestalte krijgt. Het standpunt van de commissie is uitvoeriger verwoord in een nota die de commissie inmiddels gepubliceerd heeft. Als uitsmijter wordt hierin gepleit voor positieve discriminatie van vrouwen bij het samenstellen van de medezeggenschapsraden. Natuurlijk moet dit niet worden opgelegd, maar er zou wel speciaal op de positie van vrouwen gewezen moeten worden.

Zou 't nou toevallig
zijn dat je
intelligente
mensen zo vaak
in een
Schuttersveld
Gentleroy
pak ziet lopen?

Gentleroy

Let op etiket of
hangkaartje.
Inl.: 053-357035.

De grote moedeloosheid

door
Rino Schreuder

De verleiding is groot om de moedeloosheid, die onze minister-president af en toe publiekelijk ten toon spreidt, toe te schrijven aan het feit dat hij geen econoom is: hij begrijpt onze grote economische problemen gewoon niet.

Van Agt is echter al minister vanaf juli 1971, dus hij moet de grote lijnen zo langzamerhand wel zien.

Nee, de grote moeilijkheid ligt niet bij de economie. Het kabinet en de regeringspartijen zijn moedeloos, omdat ze onmachtig zijn de ontwikkelingen van onze maatschappij als geheel te doorzien. Regeren betekent: ontwikkelingen bijsturen en op gang brengen. Opgang brengen van ontwikkelingen houdt in de mogelijkheid en de wil om dat te doen, en bijsturen veronderstelt een richting waarin. De regering voelt zich onmachtig om bij te sturen - energieprijzen en wereldhandel maken toch de dienst uit! - en dat ontnemt haar bij voorbaat de moed en de wil om een samenhangende maatschappijvisie te ontwikkelen en die om te zetten in een actief beleid.

VVD-fractievoorzitter Rietkerk leek op de goede weg met zijn analyse tijdens het debat over de regeringsverklaring van het kabinet van Agt. Hij zei: "In de tweede helft van de jaren zeventig komen twee lijnen tezamen. Toenemend maatschappelijk activisme en bezinning op de verzorgingsstaat. Er is sprake van de herontdekking van de mens en de burger, te merken aan een tendens tot versterking van de positie van het individu". Geen sprake van wereldhandel of economie dus. En wat is er nu aan de hand? Bij de versterking van de positie van het individu, ontkom je niet aan de grondige aanpak van zaken als de toenemende bureaucratisering, de privacybescherming, de twijfels over hoge belastingen, de politiek van inkomensherverdeling, de toenemende overlast door geluid, stank en afval en de democratisering. Aanpak van deze problemen vergt méér dan een goede analyse van wat er gebeurt: het eist een visie op wat er zou moeten gebeuren. Er is een concrete, gedifferentieerde, vertaling nodig van de wens om de positie van het individu te versterken

Tijdgeest

En dan de visie van de Nederlandse liberalen!

De VVD maakte zich bij de laatste algemene beschouwingen sterk voor de handhaving van de rente-af trek voor hypotheek, en voor de correctie van systeemfouten in ons sociale

stelsel. Grote problemen van de jaren tachtig! Hoezo?

Elders in liberale kring klinkt een meelijwekkend gekraai om leuke dingen voor liberale mensen, en een duidelijke herkenbaarheid van het liberale alternatief. Liberaal alternatief! Waar?

Het NRC van 11 oktober 1979 typeerde de situatie van de VVD heel aardig: "Met een kluitje het riet van de jaren tachtig in". Men vraagt daarom, door de principiële dingen als de Hofstra-voorstellen en de relatie winst-werk niet principieel uit te vechten en details heilig te verklaren zoals bijvoorbeeld de rente-af trek.

Aansluitend op de geciteerde analyse introduceerde Rietkerk destijds het begrip "tijdgeest". Die tijdgeest blijkt loom en vermoeid te zijn. In die zin past het kabinet uitstekend bij de tijdgeest. Vermoeidheid, moedeloosheid en gebrek aan visie leiden tot restauratie van verouderde waarden en systemen. De huidige VVD doet daaraan mee, aan de hand van het machtige CDA. De JOVD ziet zich, bij een sterke binding aan de VVD, genoodzaakt tot het leveren van achterhoedegevechten. Het lijkt raadzaam zich nader, en meer dan voorheen, te oriënteren op het wezen van liberaal denken. →

de rijksoverheid vraagt

inspreker (mnl./vrl.) vac. nr. 9.222/3086

voor het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen

t.b.v. medezeggenschapsraad in het voortgezet onderwijs.

De werkzaamheden richten zich op het waarborgen van een democratische gang van zaken op scholen van het voortgezet onderwijs.

Taak: meewerken aan en uitwerken van initiatieven genomen door het schoolbestuur en de raad zelf.

Vereist: een democratische gezindheid; tenminste één jaar leerling zijn van betreffende school, als docent of niet-onderwijzend personeelslid dan wel één of meer kinderen op de betreffende school hebben; bereidheid tot het volgen van een scholingscursus.

Standplaats: daar waar de school staat.

Salaris: op basis van gelijkwaardigheid, pro deo.

In het kader van het streven van het Ministerie het aantal vrouwen in hogere functies te vergroten, wordt aan vrouwen, die aan de gestelde eisen voldoen, uitdrukkelijk verzocht te solliciteren.

Tijdgeest loom en vermoed.

Aanpakken

Het door Rietkerk genoemde maatschappelijk activisme is de VVD vreemd. Het is hoog tijd dat er met enig élan gesproken gaat worden over wat liberalen beweegt zich met politiek bezig te houden. De enige rechtvaardiging van de huidige liberale politiek lijkt dat deze er altijd al geweest is. We moeten aangeven wat we concreet bedoelen met vrijheid, verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid en sociale rechtvaardigheid. De eigentijdse invulling van deze begrippen wordt nu eigenlijk een beetje overgelaten aan D'66; en zij maken daar dankbaar gebruik van.

Gezien het bovenstaande is de opgave van de commissie Geertsema, de herziening van het Beginselprogramma en het schrijven van een Liberaal Manifest voor de jaren tachtig, niet eenvoudig. Dat liberaal manifest moet zowel een liberale visie presenteren op de problemen van de komende jaren, als de VVD-politici inspireren tot een nieuwe start. Het zou aardig zijn, als eind volgend jaar (de tachtiger jaren zijn dan ongemerkt al begonnen) de VVD weer klaar wakker zou zijn.

Ik denk daartoe ondermeer de veer van het liberale uurwerk eens flink moet worden opgewonden. Want een jongerenorganisatie als de JOVD is de laatste die zich kan veroor-

loven "met een gevoel van moedeloosheid kennis te nemen van de begroting 1980". Ook in dit geval wijst moedeloosheid immers op onmacht, op met gevoel dat er toch niets kan worden veranderd aan de loop der dingen. Moedeloosheid is een excuus voor Conservatisme.

Rectificatie

Tot onze spijt is in het artikel van Rino Schreuder: "Liberalisme: vrijheid, geen vrijblijvendheid", in Driemaster nr. 7, een essentiële alinea in de eerste kolom van blz. 12 verkeerd afgedrukt. De goede tekst is: "De kritiek van Vonhoff 1), dat deze imperatieve vorm van formulering zich niet verdraagt met de individuele vrijheid die in dezelfde tekst ook wordt gepropageerd, is m.i. dan ook niet terecht. Die kritiek is ingegeven door een te absolute afkeer van normering in de politiek. Het 'laissez-faire' van Adam Smith's economische denken is verlaten, diezelfde benadering t.o.v. geestelijke waarden is natuurlijk evenzeer radicaal en onhoudbaar."

Telex

De afdeling 't Gooi hield 13 oktober een drukbezochte jubileumborrel ter gelegenheid van haar 7½-jarig bestaan. Hierop werd bij acclamatie besloten de volgende telex naar de VVD-Tweede-Kamerfractie te sturen:

De JOVD-afdelingen 't Gooi, 't Sticht en Bilthoven danken U voor de inzet waarmee U de Miljoenennota streeft bij te sturen in liberale zin. Zaken als werkgelegenheid, sociale zekerheid, eigen woningbezit en het huidige economische en geestelijke klimaat schreeuwen om een krachtig liberaal alternatief. Sterkte bij de resterende debatten.

Globetrotters

De benjamin onder de JOVD-afdelingen is de afdeling Cuyk. Ze werd op een zeer geslaagde avond op 10 oktober opgericht. Dat de leden van deze afdeling erg enthousiast zijn en veel interesse hebben in de activiteiten van andere afdelingen blijkt wel uit het feit dat ze ondermeer gezien werden op een bijeenkomst helemaal aan de andere kant van Nederland. Het ging hier om een bijeenkomst van de afdeling Delfland waar minister Van der Klaauw een spreekbeurt hield. Ook op de themadag van de afdeling 's-Hertogenbosch -zie volgende bladzijde- was Cuyk vertegenwoordigd. Goede contacten met andere afdelingen ondermeer door het afleggen van bezoeken kan vooral voor jonge afdelingen -maar ook voor oudere- zeer leerzaam zijn.

DE BASIS NIEUWS

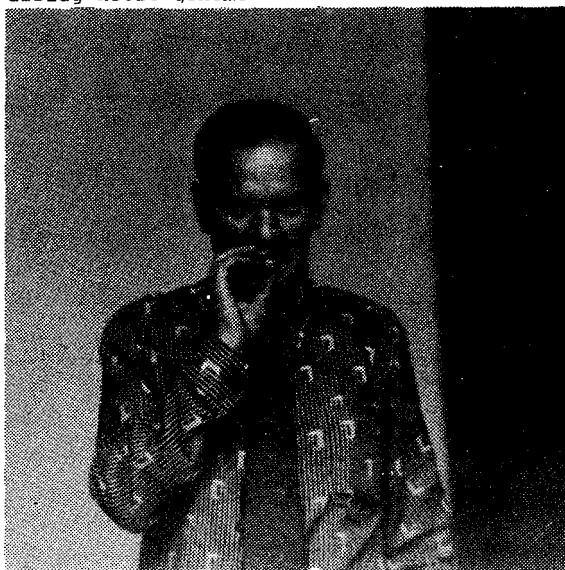
door Rob Vermeer

Weglopen

De afdeling Arnhem en omstreken heeft ruim een jaar geleden een werkgroep in het leven geroepen om het probleem van de opvang van van huis weggelopen minderjarigen. In dit rapport zet de werkgroep het hele probleem uiteen en draagt een grote hoeveelheid feitenmateriaal aan. Het verslag wordt afgesloten met een aantal door de werkgroep geponeerde stellingen. Als je in dit rapport geïnteresseerd bent, schrijf dan even een kaartje of briefje aan de afdeling Arnhem, Tweede Willemstraat 42a, Groningen.

Goede weg

Op een 'miniconferentie' over Sociale verandering en identiteit van Zuid Afrika in Den Haag waren ondermeer enkele leden van de afdeling Baronie van Breda aanwezig. Spreker op deze middag was prof. dr. J. Strauss, een Zuid-afrikaanse socioloog. Volgens de heer Strauss was premier Botha al een eind op de goede weg om de verhoudingen in zijn land te verbeteren. Hopelijk dacht de heer Strauss hierbij aan dezelfde goede weg als de JOVD: die naar afschaffing van alle apartheid. Anders zal de heer Strauss nog wel ontdekken dat Zuid Afrika de verkeerde afslag heeft genomen

Strauss: al een eind op de goede weg.

Samenlevingsvormen

De afdeling 's-Hertogenbosch en omstreken heeft zaterdag 3 november een zeer succesvolle themadag over het onderwerp samenlevingsvormen gehouden. Sprekers op deze dag waren:

- mr. W.C.J. Robert, één van de schrijvers van het verslag "Twee relaties, anders dan het huwelijk" dat enkele dagen voor de themadag het licht zag;
- Leo van Schayk, namens de onafhankelijke gespreksgroep homofielen Nijmegen;
- Ed Nijpels, het welbekende Kamerlid voor de VVD.

De eerste helft van de dag bestond uit een discussie tussen de twee eerstgenoemde sprekers en het van gedachten wisselen in gespreksgroepen. De discussies werden nog eens extra levendig en goed toen een lid van het COC, de landelijke vereniging van homofielen, naar aanleiding van kranteberichten binnenstapte en ging meediscussieren. De groep van Van Schayk en het COC zijn het namelijk niet altijd met elkaar eens.

In de gespreksgroepen kwamen zaken ter tafel als de woningnood van kleine huishoudens en de verschillende juridische stromingen bij het al of niet regelen van relaties. Er is een groep juristen die wel tot een regeling in de wet wil zien te komen. Tot deze stroming behoort ondermeer mr. Robert. Men wil dan onderscheid maken naar de basisfuncties die partners voor elkaar vervullen. Men komt dan tot de volgende mogelijkheden, waarbij elke genoemde mogelijkheid de voorgaande mogelijkheid omvat plus een nieuwe functie;

1. Samenwonen;
2. gezamenlijke huishouding voeren;
3. elkaar onderhouden;
4. samen kinderen verzorgen.

Aan elke functie zou men bepaalde rechten en verplichtingen kunnen verbinden, bijvoorbeeld in geval 2. buitengewoon verlof in geval van gebeurtenissen in de familie van de partner en in geval 3. recht op een pensioenvoorziening via de partner. Een voorwaarde voor deze opzet is wel, dat deze functies contractueel moeten worden overeengekomen. Een andere groep juristen wil zo min mogelijk in de wet geregeld zien en pleit ervoor op dit gebied grote bevoegdheden aan de rechter te geven.

We zouden nog lang over dit onderwerp door kunnen gaan, maar de beperkte plaatsruimte laat dit helaas niet toe. Als je een volledig verslag van deze themadag zou willen hebben, of het thema-nummer van het afdelingsblad "Horizon" over dit onderwerp, bel of schrijf dan naar

Chris Koelemeij,
Rampertpark 134,
's-Hertogenbosch
tel. 073-419837 (thuis) of 080-543129 (werk)

JOVD IN HET NIEUWS

DE VOLKSKRANT
13 november 1979

Liberalen lijst

In de JOVD, de liberale jongerengorganisatie, circuleert een concept-kandidatenlijst voor de volgende Kamerverkiezingen. Een boeiend stuk, of dat het laat zien hoe de jonge liberalen de huidige VVD-bewindslieden (Kamerleden waarden. Zo is mr. G. Rietkerk, de huidige fractievoorzitter op de tie plaats gezet, terzijde. H. Wiegel niet verder komt dan c vierde. Hieronder de hele lijst:

1. mej. mr. A. Kappes v.d. Coppell (Kamer)
2. mr. drs. F. Bolkestein (Kamer)
3. drs. Ed. H. T. M. Nijpels (Kamer)
4. H. Wiegel (kabinet)
5. mev. drs. M. Smid-Kroes (kabinet)
6. H. H. Jacobs (Kamer)
7. dr. R. W. de Korte (Kamer)
8. mr. M. J. M. Tripels (Kamer)
9. drs. L. M. L. H. A. Herman (Kamer)
10. mev. E. Verkerk-Terpstra (Kamer)
11. mr. H. E. Koning (kabinet)
12. dr. L. Ginjaar/mevr. drs. H. Ginjaar Maas (kabinet/Kamer)
13. G. W. Keijs (Kamer)
14. H. P. H. Waalkens (Kamer)
15. L. M. de Beer (Kamer)
16. mev. mr. E. Veder-Smits (kabinet)
17. drs. J. F. Scherpenhulzen (Kamer)
18. A. J. Evenhuis (Kamer)
19. J. D. de Voogd (Kamer)
20. dr. C.A. van der Klauw (kabinet)
21. mr. J. O. Rietkerk (Kamer)
22. drs. Th. H. Jokes (Kamer)
23. mr. H. Th. M. Luxtermann (Kamer)
24. drs. O. M. V. van Aardenne (kabinet)
25. mr. K. H. Beyen (kabinet)
26. drs. D. J. D. Dees (Kamer)
27. dr. W. F. van Eekelen (kabinet)
28. ir. D. B. Tuijnman (kabinet)
29. G. C. Wallis de Vries (kabinet)
30. mev. J. H. Vrijland-Krijnen (Kamer)
31. J. D. Blaauw (Kamer)
32. dr. R. Braams (Kamer)
33. dr. A. Pais (kabinet)
34. mr. A. Geurtaen (Kamer en Euro-parlement)
35. A. A. M. E. van Erp (Kamer)
36. A. Ploeg (Kamer)
37. J. M. van der Ven (Kamer)
38. mev. drs. H. Rempt-Halmanus de Jongh (Kamer)
39. mr. F. Portheine (Kamer).

DAGBLAD VAN WESTFRIESLAND
12 november 1979

gewest

JOVD pleit voor vrije keus bij invoering CAI

HOORN—De Hoornse afdeling van de onafhankelijke liberale jongerengorganisatie JOVD heeft grote bezwaren tegen de mogelijke installatie van een Centrale Antenne Inrichting (CAI), zoals de gemeente Hoorn dat voorstelt.

Dit naar aanleiding van de enquête, die de gemeente deze maand onder haar inwoners houdt. Grote vraagtekens plaatst de JOVD bij de kwaliteit van de te ontvangen beelden uit Duitsland—de enquête spreekt van een matige tot redelijke ontvangstkwaliteit—terwijl België zelfs in het geheel niet ontvangen kan worden, zodat allereerst de vraag rijst of het installeren van zo'n kostbare CAI nu niet een voorbarige zaak is. Naar de mening van de

JOVD kunnen beter de ontwikkelingen rond de mogelijke satellietontvangst afgewacht worden, zodat dan eventueel een werkelijk adequate installatie gebouwd kan worden, aldus de JOVD in een verklaring.

Maar het grootste bezwaar van de liberale jongeren betreft het punt, dat de gemeente de mogelijkheid, zoals in de enquête wordt gesuggereerd, een antenneverbod uit te vaardigen. Dit zou, volgens de JOVD, betekenen, dat mensen die niet op de CAI wensen te worden aangesloten maar wel tv en radio willen ontvangen, dat slechts kunnen realiseren via een zolderantenne, waardoor de kwaliteit van de ontvangst veel minder zal zijn. Dit buiten het feit, dat voor velen het plaatsen van een dergelijke antenne niet mogelijk is wegens ruimtegebrek.

Contributie

De JOVD-verklaring: „Wij menen dus een goede ontvangst krijgen, dan is de aansluiting op de CAI niet minder dan verplicht, hetgeen een maandelijkse contributie met zich meebrengt, die in de toekomst ongetwijfeld zal stijgen. Een en ander betekent een verhoging van het verplichte vasten-lastenpakket" en dat vindt de JOVD onaanvaardbaar.

„Bovendien zitten degenen, die voor het eerst tv willen ontvangen relatief veel ongunstiger daar zij verplicht zijn de met de nieuwe aansluiting gepaard gaan de veel hogere aansluitkosten te bekostigen", aldus de JOVD.

De liberale jongeren menen derhalve, dat de gemeente haar voorstel in heroverweging moet nemen en dat in ieder geval een vrije keuze—wel of geen aansluiting op de CAI—gegarandeerd moet zijn.

JOVD-PERSBERICHT

Het verwondering en verbazing welke vervolgens overging in een bulderend gelach heeft het Hoofdbestuur van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.) kennissenomen van een concept-kandidatenlijst die in haar organisatie zou circuleren. Waarschijnlijk is dit één van de ruim 2500 ideeën die leven bij onze leden.

Wij verheugen ons bijzonder op de aandacht die de Volkskrant ongetwijfeld in de toekomst zal schenken aan de lijst die het Hoofdbestuur opstelt.

Overigens is het wel zo dat het J.O.V.D. Hoofdbestuur onvrede signaleert en zelf ook heeft met betrekking tot het V.V.D.-beleid waar het zaken betreft als het aanpakken van de jeugdwerkloosheid, dienstplichtbeleid en onderwijsproblematieken. Voor verdere informatie verwijzen wij in dit verband naar de persverklaring die de J.O.V.D. heeft uitgebracht naar aanleiding van de aanbieding van de miljoenennota aan het Parlement, de resolutie dienstplichtbeleid alsmede het commentaar op Pais' onderwijsplannen.

DAGBLAD VAN HET OOSTEN
17 november 1979

A-status niet via rechter

DEVENTER—Er is een wetsontwerp in voorbereiding dat alle vreemdelingszaken verwijst naar de Raad van State. Het is dan niet meer mogelijk voor (illegale) vreemdelingen in ons land, een kort geding aan te gaan om de afwijping van de A-status (erkenning als vluchteling) aan te vechten.

De Almlose president van de rechtbank, mr. H. J. J. van den Biesen vertelde dat gasteravond in Deventer. Hij was daar op uitnodiging van de plaatselijke afdeling van

de Jongeren Organisatie voor Vrijheid en Democratie (JOVD) om over zijn aandeel in de zaak van de christen-turken te praten.

Staatssecretaris Haars van Justitie heeft volgens de rechtbank-president voorbereidingen voor een dergelijke wet getroffen om het vreemdelingenbeleid beter te coördineren.

Van den Biesen vindt dat het van „mannelijkheid" getuigt om in deze zaak orde op zaken te willen stellen. „Ik heb in deze zaak een

enorm respect voor de staatssecretaris", zei hij.

„Ontegenzeggelijk zijn de christen-turken die in Nederland zitten, stielige mensen. Het is onmogelijk om na te gaan in hoeverre de informatie vanuit Turkije over de situatie van de christen-turken in dat land op waarheid berust. Persoonlijk gun ik het de mensen van hartie om in ons land te zijn", vertelde Van den Biesen.

„Maar de staatssecretaris heeft uiteraard het recht om dit anders te zien. Daar heb ik geen enkel probleem mee", aldus de Almlose president.

Zen ruimte zo groot als de Maasvlakte—om in de menen van de haven te blijven—en een bestelling die overeenstemt met de besluiten van de socialistische Senaat, afgehandeld door de Onafhankelijke Liberale Jongerengorganisatie, voor een discussie over de haven en andere allerhande zaken. Niet meer dan tien, laten twaalf belangstellenden voor vertoeder drs. Jan Biesenkamp van de haven en economische ontwikkelingen, het gemeenteraadslid mr. Hans Bouw van de VVD en het CDA-Bijzondere Raadslid